

وزارت تحصیلات عالی
معینیت علمی
ریاست انکشاف برنامه های علمی

برنامه ملی بازنگری و انکشاف نصاب تحصیلی پوهنتون های کشور پوهنځی حقوق و علوم سیاسی

نصاب تحصیلی رشته حقوق

تابستان 1398 هـ-ش، کابل

پیام مقام وزارت تحصیلات عالی

نیروی بشری آموزش دیده و متخصص یکی از عناصر اصلی توسعه سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشورها شمرده میشود. بدون تردید انکشاف همه جانبه افغانستان عزیز بدون حضور منابع بشری متخصص و متعهد امکان پذیر نخواهد بود. وزارت تحصیلات عالی افغانستان و نهاد های تابع آن مسئولیت آموزش و تربیه متخصصین را در رشته ها و عرصه های مختلف عهده دار می باشند. وزارت تحصیلات عالی به منظور تحقق این امر مهم با وجود چالش های فراوان متأثر از جنگ و بحران ها گام های مؤثر و مفیدی را در جهت دسترسی همه افغانهای واجد شرایط به تحصیلات عالی، برداشته است. طوریکه امروز اغلب کارشناسان متصدیان ادارات دولتی و دست اندرکاران سکتور خصوصی و تحصیل یافتگان از نهاد های تحصیلی افغانستان می باشند. رهبری، منسوبان و اعضای کادر علمی تحصیلات عالی افغانستان با درک مسئولیت و رسالت عظیم خویش باور دارند که اقدامات خوب صورت گرفته، ولی تا هنوز کافی نبوده، نیازهای سکتور های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و دولت داری را به وجه احسن مرفوع نساخته است. با درک این واقعیت ما باورمند هستیم که به منظور تکمیل آرزوها و خواسته های مردم عزیز افغانستان، لازم است که تلاش های بیشتری در زمینه صورت گیرد. مردم افغانستان شایسته تحصیلات عالی با کیفیت میباشد که از اعتبار جهانی برخوردار بوده پاسخگوی نیاز های اساسی بازار کار افغانستان از حیث تربیه نیروی انسانی باشد. در زمینه رسیدن به معیارهای لازم در حوزه ارائه خدمات علمی با کیفیت؛ داشتن نصاب درسی هماهنگ با معیارهای جهانی، افغانستان شمول و کاربردی امر حتمی و الزامی است.

در پلان استراتژیک ملی وزارت تحصیلات عالی، تدوین نصاب تحصیلی معیاری به عنوان یکی از اهداف اصلی مطرح نظر قرار گرفت و به کمیسیون ملی نصاب وظیفه سپرده شد تا رهنمود انکشاف و بازنگری نصاب تحصیلی را ترتیب نموده، به منظور آغاز روند بازنگری اساسی و توحید نصاب ملی در اختیار تمامی پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی قرار دهد. پروسه بازنگری نصاب از یک سال قبل در تمام رشته ها از مرحله نیاز سنجی از سطح دیپارتمنت ها، پوهنخی ها و پوهنتون ها، مستفیدان از نهاد های دولتی و خصوصی آغاز و همچنان مدل های متعددی سایر کشورها نیز مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت.

مسرت داریم که پروسه بازنگری نصاب های درسی در رشته های حقوق، علوم سیاسی و روابط بین الملل، فقه و قانون، تعلیمات اسلامی و ثقافت اسلامی؛ مبتنی بر رهنمود بازنگری نصاب، همت و همکاری همه جانبه ریاست انکشاف برنامه های علمی، کمیسیون ملی نصاب تحصیلی و اعضای کادر علمی پوهنخی های حقوق و علوم سیاسی و شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون های دولتی و خصوصی کشور و به همکاری مالی و تخنکی بنیاد محترم آسیا (The Asia Foundation) و اداره بین المللی مبارزه علیه مواد مخدر و تنفیذ قانون (INL) اینک به ثمر نشست. ما شاهد تلاش های مستمر، صادقانه و تخصصی همکاران خویش در نهادهای فوق الذکر در تمامی مراحل از جمله مرحله نیاز سنجی، بررسی های مسلکی کمیته های تخصصی و برگزاری سه کلستر ملی (سه مرحله تدوین جدول نصاب و مفردات، مرحله تدقیق و مرحله نهایی سازی در هر یک از رشته های فوق الذکر) بودیم و اقدامات صورت گرفته را که با کیفیت و معیارهای عالی به انجام رسیده است، تحسن و تقدیر می کنیم.

اکنون با افتخار نصاب های بازنگری شده ی رشته های حقوق، علوم سیاسی و روابط بین الملل، فقه و قانون، تعلیمات اسلامی و ثقافت اسلامی را منحیث اولین نصاب های نهایی شده در وزارت تحصیلات عالی افغانستان، جهت تطبیق در تمام پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی تقدیم جامعه علمی خویش می نماییم. امید داریم با تطبیق نصاب های جدید بسا از خلاها و کاستی های قبلی رفع گردیده، ارائه خدمات تحصیلات با کیفیت بهتر و بازدهی مؤثر تر صورت گیرد.

در پایان از تمام تهیه کنندگان نصاب های تحصیلی تمامی رشته ها به خصوص رشته های حقوق، علوم سیاسی و روابط بین الملل، فقه و قانون، تعلیمات اسلامی و دیپارتمنت ثقافت اسلامی به ویژه از همکاران گرامی در وزارت تحصیلات عالی، بنیاد محترم آسیا (The Asia Foundation-Afghanistan)، استادان پر تلاش شامل در این پروسه، رؤسای پوهنخی ها و آمرین دیپارتمنت های مربوطه، کمال قدردانی و سپاس گزاری می نمایم.

پوهنمل عبدالنواب بالاگری

معین علمی و سرپرست وزارت تحصیلات عالی

برنامه ملی بازننگری و انکشاف نصاب های تحصیلی

نصاب تحصیلی از عناصر مهم و کلیدی برنامه های علمی در وزارت تحصیلات عالی است. تطبیق نصاب تحصیلی معیاری منحنی نقشه راه برای محصلان و تربیه نیروی بشری کشور، از یک سو باعث بهبود کیفیت تدریس و آموزش در نهاد های تحصیلی گردیده و از سوی دیگر فارغان با دانش و شایسته طبق نیاز بازار کار را به جامعه تقدیم میکند. از همین رو، وزارت تحصیلات عالی به عنوان اساسی ترین نهاد تنظیم کننده امور تحصیلات عالی در کشور، روند بازننگری و انکشاف نصاب های تحصیلی پوهنتون های کشور با اهداف تنظیم آن مطابق به نیاز بازار کار، ضرورت استخدام کنندگان با رعایت معیار های پذیرفته شده جهانی در هر رشته تحصیلی را با شعار "ملت واحد- نصاب تحصیلی واحد" در تمامی پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی از سطح دیپارتمنت، پوهنځی، پوهنتون تا وزارت تحصیلات عالی، آغاز نموده و قرار است یکصد و شصت و پنج رشته مختلف فارغ ده دوره لیسانس موجود در کشور تحت پوشش این برنامه قرار گیرند.

روند انکشاف نصاب با مرحله نیاز سنجی آغاز گردید که در آن به منظور تشخیص نیاز بازار کار، اعضای کادر علمی موسسات تحصیلات عالی اعم از دولتی و خصوصی با ادارات ذیدخل، نخبه ها و مراجع استخدام کننده نشست های مشورتی را دایر نموده و بعد از جمع آوری نظریات آنها، آنها را به عنوان مواد کار در کلسترهای تخصصی رشته توسط متخصصین نصاب سازمان مورد تحلیل و تجزیه قرار داده و در تنظیم نصاب های تحصیلی جدید از آن استفاده صورت گرفته است.

کلستر بازننگری نصاب های تحصیلی عبارت از گروهی از افراد متخصص، مجرب و ذیدخل در رشته مربوطه اعم از استادان صاحب نظر پوهنتونهای دولتی و خصوصی، نمایندگان استخدام کنندگان (دولتی و خصوصی)، متخصصین ورزیده از پوهنتونهای خارجی، نماینده فارغ التحصیلان سالهای اخیر و نماینده کمیسیون ملی نصاب وزارت تحصیلات عالی اند که بعد از مرور سایر نصاب های موجود و ریفرنس های بین المللی نیازسنجی ها را کار شناسی نموده و در چندین مرحله نصاب ها را انکشاف میدهند.

در بازننگری نصاب های تحصیلی که براساس اهداف آموزشی هر رشته نصاب ترتیب شده و برای هر مضمون و درس اهداف آموزشی تعریف شده که با اهداف آموزشی رشته مطابقت دارد، بر علاوه سایر نصاب های رایج در کشور، ریفرنس های معتبر رشته های مشابه در دیگر کشور ها نیز مورد مطالعه قرار گرفته و از آن ها استفاده شده است. توجه به مهارت ها و توانایی های محصلان مانند، مهارت استفاده از تکنالوژی معلوماتی، طرز تفکر انتقادی یا (Critical thinking)، توجه به کار عملی (Internship)، مهارت محاوره و ارتباطات، بلدیت با کار گروهی و روحیه همکاری، تقویه خلاقیت و نو آوری، مهارت های حل مشکل، مهارت های آموزش مادام العمر (Life Time Learner)، آگاهی از کلتور های متفاوت جهانی، تقویه حس وطن دوستی و روحیه اسلامی و علاوه بر آن به معیارهای که توسط سازمان یونسکو به عنوان مهارت های قرن بیست و یکم تعریف گردیده نیز پرداخته شده و رعایت گردیده است.

برنامه ملی بازننگری و انکشاف نصاب تحصیلی به همکاری کمیسیون ملی نصاب تحصیلی توسط ریاست انکشاف برنامه های علمی وزارت تحصیلات عالی تطبیق میگردد. جا دارد که از همکاری اعضای محترم کمیسیون ملی نصاب و سایر اعضای ذیدخل برنامه که با زحمات خستگی نا پذیر خویش در اکمال این برنامه ملی سهم داشته اند، اظهار سپاس و قدر دانی نماییم.

پوهنمل خواجه زبیر صدیقی
رئیس انکشاف برنامه های علمی

پیشگفتار

ارایه آموزش های معیاری در حوزه حقوق و علوم سیاسی و تربیه نیروهای متخصص در بخش های مختلف رسالت مهمی است که پوهنځی های حقوق و علوم سیاسی به عنوان نهاد های تحصیلات عالی حقوقی عهده دار هستند. باورمند هستیم زمانی نهادهای علمی میتوانند در اجرای رسالت خویش موفق باشند که علاوه بر ارائه آموزش های نظری به ارتقاء مهارت های عملی محصلان و اصلاح نصاب درسی به منظور فراهم آوردن فرصت های شغلی بیشتر برای فارغ التحصیلان بیش از پیش عطف توجه نمایند. نصاب تحصیلی (Curriculum) یک رکن اساسی در تحصیلات عالی هر کشور است. زیرا نصاب تحصیلی در واقع بيوگرافي (شناسنامه) مشخصات و خصوصیات هر مضمون (کورس) بوده که به منزله رهنمود فشرده و جامع برای موضوعاتی که قرار است تغییر در فهم، سلوک و مهارت مسلکی محصلان و محصلان به شکل مطلوب مطابق به اهداف مطروحه فراهم سازد می باشد.

در سطح هر یک از پوهنتون ها، پوهنځی ها و دبیرانمنت ها، کمیته های نصاب تحصیلی وظیفه دارند تا نصاب تحصیلی را که در سال های گذشته تدریس می گردید مورد ارزیابی، بازنگری و انکشاف قرار داده، مطابق نیاز جامعه، بازار کار، پیشرفت تکنالوجی، آخرین دستاوردهای علمی و بالاخره مطابق به استندرد ها و معیار های محلی، ملی و جهانی عیار سازند. تاکید اجماع ملی که در ماه حوت سال 1396 در کابل در خصوص معیاری سازی نصاب های تحصیلی افغانستان برگزار گردیده بود؛ نیز بر همین موارد بود.

کمیته های بازنگری نصاب در سطح پوهنځی ها و پوهنتون ها با تدوین و توزیع پرسشنامه از اعضای کادر علمی، فارغ التحصیلان، محصلین بر حال و استخدام کننده های دولتی و خصوصی در زمینه نقاط ضعف، قوت، فرصت ها و چالش های موجود در نصاب های درسی رشته های مختلف خواهان معلومات گردیدند. نتیجه تجزیه و تحلیل این پرسشنامه ها و مصاحبه ها در هر رشته نقاط ضعف و قوت را مشخص و فرصت ها و چالش های موجود را انعکاس داد. بر همین مبنی برای اصلاح و بازنگری نصاب تحصیلی پلان های عملیاتی طرح و اولویت ها مشخص گردید.

در فاکولته های حقوق و علوم سیاسی کار بازنگری، توحید و معیاری سازی نصاب درسی بالای هر دو رشته حقوق و رشته علوم سیاسی و روابط بین الملل آغاز گردید. در این روند نصاب های تحصیلی حدود هشتاد فاکولته حقوق دولتی و خصوصی در سطح وزارت تحصیلات عالی مورد بازنگری و انکشاف قرار گرفت. بعد از بیش از یک سال کار تخصصی و تدویر چندین مرحله کلستر در سطح ملی، مطالعه نیاز های بازار کار و بررسی الگوهای مختلف از سایر کشور ها؛ تدوین نصاب واحد معیاری در سطح ملی به انجام رسید.

انتظار می رود با تطبیق نصاب های جدید، دانش آموخته های رشته های مورد نظر با دانش عمیق تر، مهارت های بیشتر، نگرش مسئولیت پذیری و تعهد مسلط شوندف طوریکه بتوانند با سهولت های بهتری وارد عرصه کار گردیده، خدمات با کیفیت و تخصصی را به جامعه انجام دهند. یقین داریم این دانش آموخته ها دارای مهارت مسلکی بالا، آشنا با کمپیوتر و انترنت مسلط به زبان های بین المللی، اعتماد به نفس، صداقت، توانمند به انجام تحلیل و تجزیه علمی مسایل اجتماعی می باشند.

فهرست

عنوان	صفحه
مقدمه.....	9
دیدگاه.....	12
رسالت.....	12
ارزش ها.....	12
اهداف آموزشی.....	12
نتایج متوقعه.....	13
معرفی مختصر پوهنکی حقوق و علوم سیاسی.....	13
نیاز سنجی.....	14
معرفی محتوی.....	15
اشتراک کنندگان کلستر ها:.....	17
جدول سمستروار مضامین.....	18
لیست مضامین اساسی رشته حقوق.....	21
لیست مضامین تخصصی رشته حقوق.....	21
لیست مضامین پوهنتون شمول و اختیاری رشته حقوق.....	24
لیست مضامین کار عملی و منوگراف رشته حقوق.....	25
صنف اول - سمستر اول.....	25
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون مبادی حقوق (1).....	26
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اساسات حقوق اسلام.....	33
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بشر.....	39
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون میانی علم سیاست.....	45
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون مبادی فقه.....	50
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون مبادی اقتصاد عامه.....	55
صنف اول - سمستر دوم.....	62
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون مبادی حقوق (2).....	63
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق محیط زیست.....	69
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق سازمانهای بین المللی.....	75
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون متون فقهی-حقوقی.....	81
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون سیستم های حقوقی معاصر.....	86
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حمایت از حقوق مصرف کننده.....	92
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اخلاق و سلوک مسلکی.....	98
مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق رسانه ها.....	104
صنف دوم - سمستر سوم.....	110

111	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای عمومی (1)
117	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق و جایی (1)
123	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق مالی (1)
128	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اساسی (1)
134	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون کریمالوژی
140	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق مالکیت های معنوی
146	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق کار
151	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای اسلام
156	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون جزا شناسی
162	صنف دوم - سمستر چهارم
163	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای عمومی (2)
168	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق وجایی (2)
174	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق مالی (2)
179	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اساسی (2)
185	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نگارش حقوقی (1)
191	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق معادن
196	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون کریمالستیک
204	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول فقه
210	صنف سوم - سمستر پنجم
211	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نگارش حقوقی (2)
217	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای اختصاصی (1)
222	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق عینی (1)
227	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق فامیل (1)
233	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل عمومی (1)
239	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون روش تحقیق
244	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون عقود معین
249	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون قواعد فقهی (مدنی)
254	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق تجارت
260	صنف سوم - سمستر ششم
261	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای اختصاصی (2)
266	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق عینی (2)
270	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق فامیل (2)
276	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل عمومی (2)
281	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول و مبانی مدیریت
287	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق شرکت های تجاری
291	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای بین الملل

298	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون قواعد فقهی جزایی.....
304	صنف چهارم - سمستر هفتم.....
305	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای اختصاصی (3).....
311	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اداری (1).....
316	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل خصوصی (1).....
322	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول محاکمات مدنی (1).....
328	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول اجراءات جزایی (1).....
334	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق میراث.....
340	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون روش های حل منازعات تجارتی.....
346	برنامه درسی مضمون کلینیک حقوقی (حقوق فامیلی).....
353	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون کلینیک حقوقی (حقوق اطفال).....
359	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون کلینیک حقوقی (جزایی).....
365	صنف چهارم - سمستر هشتم.....
366	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اداری 2.....
371	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل خصوصی (2).....
376	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول محاکمات مدنی (2).....
382	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول اجراءات جزایی (2).....
388	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق تجارت بین الملل.....
394	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون طب عدلی.....
400	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق دیپلماتیک و قنصلی.....
407	مضامین اختیاری.....
408	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اساسات احصائیه.....
413	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون آیات الاحکام.....
418	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون تاریخ حقوق جزا.....
422	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون صلح و حل منازعه.....
428	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون روانشناسی جنایی.....
434	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون مبارزه با فساد اداری.....
440	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق و توسعه.....
445	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون سیاست جنایی.....
451	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول و فنون تقنین.....
456	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اشخاص و محجورین.....
461	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق افلاس و ورشکستگی.....
466	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بیمه.....
471	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون تجارت الکترونیکی.....
476	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون وکالت دفاع.....
482	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون فلسفه حقوق.....

487	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بانکداری
492	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون بانکداری اسلامی
497	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق هوایی
502	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اجرای احکام

مقدمه

ساختار، محتوا و بازدهی نصاب درسی در نظام تحصیلات عالی یک کشور اگر بر اساس معیارهای علمی و بین‌المللی باشد؛ عامل توسعه همه‌جانبه جامعه و پدیدآورنده افق‌های روشن برای نسل‌های بعدی است. برای رسیدن به این اهداف، بازنگری و تجدید نظر به صورت مستمر در نصاب‌های درسی به عنوان یک عنصری تأثیرگذار و سودمند پذیرفته شده است. چنانچه بازنگری نصاب درسی در پوهنتون‌ها و نهاد‌های تحصیلات عالی در سطح جهان امر مهم و مداوم شمرده می‌شود. پرداختن به مشکلات جامعه و ارائه راهکارهای عملی برای رفع آن‌ها بدون داشتن نصاب تحصیلی به روز شده و معیاری امکان‌پذیر نمی‌باشد. تلاش‌های دوامدار مسئولین محترم نظام تحصیلات عالی افغانستان، از سطح دیپارتمنت‌ها تا مقام وزارت تحصیلات عالی نیز بر این مهم استوار است که نقشه راه تحصیلات عالی؛ داشتن کریکولوم معیاری در تمامی رشته‌ها است.

تیم‌های تخصصی تدوین، تدقیق و نهایی‌سازی نصاب رشته‌های حقوق و «علوم سیاسی و روابط بین‌الملل» پوهنتون‌های دولتی و خصوصی کشور افتخار دارند که در پرتو قوانین و پالیسی‌های وزارت محترم تحصیلات عالی، تحت نظر ریاست محترم انکشاف برنامه‌های علمی، مبتنی بر استراتژی پوهنتون‌ها و مؤسسات تحصیلات عالی مربوطه خویش و به حمایت مالی و تخنیکی مؤسسه محترم بنیاد آسیا؛ **برنامه بازنگری و انکشاف نصاب تحصیلی رشته‌های حقوق و «علوم سیاسی و روابط بین‌الملل»** را از زمستان 1396 در سطح دیپارتمنت‌ها و فاکولته‌ها آغاز نمایند. این تلاش‌ها الی بهار 1398 هـ.ش. ادامه یافت. استادان پوهنتون‌های دولتی و خصوصی مرکز و ولایات در قالب کمیته‌های تخصصی بازنگری نصاب تحصیلی رشته‌های حقوق و علوم سیاسی و روابط بین‌الملل و کلاسترهای سه‌گانه؛ نصاب تحصیلی رشته‌های حقوق و علوم سیاسی و روابط بین‌الملل را بازنگری کامل نماید. نسخه جدید آن‌ها را مشتمل بر نصاب تحصیلی جداگانه برای هر رشته به شمول مفردات و پالیسی‌های کورس‌های درسی برای هر مضمون، نهایی ساخته و به مقام وزارت تحصیلات عالی و مجموعه اکادمیک حقوق و علوم سیاسی افغانستان تقدیم می‌نمایند.

به منظور توحید و بازنگری نصاب تحصیلی رشته‌های حقوق و رشته‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل اقدامات اولیه بنا بر نیاز جامعه، هدایت مقامات ذیصلاح و همکاری تخنیکی دفتر مؤسسه بنیاد آسیا از زمستان سال 1396 و بهار 1397 در سطح دیپارتمنت‌های پوهنتون‌ها مختلف به خصوص پوهنتون کابل و پوهنتون‌های زون‌ها آغاز گردید. در این مرحله نیازسنجی از محصلین، اعضای کادر علمی، ذینفع‌های محلی، ملی و بین‌المللی از طریق توزیع پرسشنامه‌ها، انجام مصاحبه‌ها و تدوین ورکشاپ‌ها انجام یافت. همچنان به هدف بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورها؛ مطالعه نصاب‌های تحصیلی برخی پوهنتون‌های معتبر کشورهای منطقه و جهان (شامل پوهنتون‌های از کشورهای؛ مصر، ایران، پاکستان، مالیزیا، اندونیزیا، ایالات متحده، عربستان سعودی، ترکیه، عراق و هندوستان) نیز صورت گرفت. همچنان از تجربیات برخی از متخصصین اصلاح نصاب تحصیلی خارجی و داخلی که در زمینه انکشاف تحصیلات عالی افغانستان به خصوص رشته‌های مورد نظر، دارای تجربه و تخصص بودند، استفاده بهینه صورت گرفت.

در قدم بعدی، کمیته‌های تخصصی بازنگری نصاب تحصیلی رشته‌های حقوق و رشته‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل با اشتراک برخی اعضای مجرب کادر علمی پوهنتون‌های خصوصی و دولتی، نمایندگان کمیته ملی بازنگری نصاب و تعدادی از نمایندگان ذینفع‌ها و مؤسسات همکار در سطح وزارت تحصیلات عالی تدوین یافت. این کمیته گزارش‌های اولیه واصله و کریکولوم‌های تحصیلی از پوهنتون‌های مختلف (حدود سی گزارش ارزیابی مقدماتی و سی نصاب تحصیلی از پوهنتون‌های دولتی و خصوصی) را مورد بررسی قرار داد. گزارشات واصله از مؤسسات ملی و بین‌المللی، نهاد‌های عدلی و قضایی، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان و سایر پیشنهادات واصله را نیز مطالعه و بررسی نمود. همچنان اعضای کمیته‌های مذکور نصاب‌های تحصیلی رشته‌های مورد نظر را در برخی پوهنتون‌های کشورهای را که قبلاً نام برده شد، نیز از نظر گذراندند. در اخیر کمیته‌های مذکور مسوده توحید شده و معیاری نصاب تحصیلی رشته‌های حقوق و رشته‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل را تدوین و جهت بررسی به کلاسترهای رشته‌های متذکره ارائه نمودند.

مسوده نصاب تحصیلی رشته های علوم سیاسی و روابط بین الملل و حقوق در سه کلستر جداگانه و در فاصله زمانی بیشتر از شش ماه، بررسی گردید. در هریک از کلسترها با در نظر داشت نیاز و مبرمیت موضوع بین 48 الی 120 تن از اعضای کادر علمی پوهنتون های مختلف دولتی و خصوصی از سطح مرکز و ولایات در سالون تجمعات وزارت تحصیلات عالی اشتراک نمودند. همچنان در این کلستر ها نمایندگان با صلاحیت نهاد های چون ستره محکمه، لوی څارنوالی، وزارت خانه های عدلیه، حج، ارشاد و اوقاف، کار و امور اجتماعی، اطلاعات و فرهنگ، معارف، داخله؛ کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی افغانستان، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، شورای علمای افغانستان، اداره MEC، موسسات بین المللی مانند USIP، GIZ، UNDP، LESPA، فارغ تحصیلان پوهنځی حقوق و علوم سیاسی، اعضای محترم کمیسیون ملی نصاب تحصیلی وزارت تحصیلات عالی و سایر موسسات و نهاد های همکار فعالانه اشتراک نمودند. در پایان و بعد از چندین نوبت بازنگری و اصلاح مجدد؛ نصاب تحصیلی رشته های حقوق و علوم سیاسی و روابط بین الملل مشتمل بر مضامین، کريدیت ها، مفردات و پالیسی کورس های جداگانه برای هر مضمون توحید و نهایی گردید.

کاستی ها و تناقضاتی همچون؛ موجودیت نصاب های متعدد در سطح پوهنتون های مختلف، تداخل بین رشته ها، تداخل بین محتوای مضامین، عدم موجودیت کود نمبر واحد و ملی، عدم توجه به مهارت های عملی و کاربردی دانش آموختگان، عدم تعریف درست از مواد لایحه سیستم کريدیت تحصیلات عالی، عدم موجودیت منابع همسان و معیاری در سطح ملی، عدم موجودیت تناسب بین تعداد کريدیت ها، عدم تعریف دقیق از نوع مضمون، تفاوت فاحش در رویکرد تطبیق لایحه کريدیت به ارتباط نصاب تحصیلی و غیره مواد؛ در نصاب های تحصیلی قبلی رشته های مورد نظر به استناد اسناد و شواهد گردآوری شده وجود داشت که کوشش گردید در نصاب جدید رفع گردد. تفکیک کامل رشته های حقوق و علوم سیاسی یکی دیگر از دستاوردهای مهمی بود که برای اولین بار در نصاب تحصیلی سراسری کشور انجام شد.

در نتیجه تغییر اساسی ۶۰ فیصد در مضامین و مفردات رشته "علوم سیاسی و روابط بین الملل" و تغییر و اصلاح اساسی بیشتر از ۴۰ فیصد مضامین و مفردات رشته حقوق صورت گرفت. با توجه به اقدامات صورت گرفته و نیاز به افزایش حس تعهد به ارزش های اسلامی و ملی؛ نصاب تحصیلی رشته های مورد نظر با داشتن شاخصه های ذیل نهایی گردید:

"نصاب واحد معیاری ملی که در سطح تمام پوهنتون های دولتی و خصوصی کشور قابل تطبیق باشد، با تعریف کامل از هر مضمون که شامل عنوان، نوع، تعداد کريدیت، صنف و سمستری که تدریس می شود، با معرفی منابع اصلی و منابع ممد درسی برای هر مضمون، با تعریف کامل اهداف رشتوی و مطابقت آن با اهداف اختصاصی هر مضمون، با تدوین پالیسی کورس های درسی مشخص و قابل اجرا، با معرفی روش های تدریس مطابق ایجابات هر مضمون، با تعریف مسئولیت های اکادمیک و اخلاقی استاد و محصل و با رویکرد افزایش ظرفیت های مسلکی، تحقیقاتی و عملی محصلین در حوزه تفکر انتقادی، نگارش حقوقی، بررسی و تشخیص قضایا، مرور قوانین و متون فقهی، ارتقاء روحیه کار جمعی، تقویت اعتماد به نفس و همدیگر پذیری".

شایان تذکر است که دیپارتمنت های رشته حقوق و رشته علوم سیاسی و روابط بین الملل در مقطع لیسانس در تمام پوهنتون های افغانستان اعم از دولتی و خصوصی غیر فارغ ده می باشند. به منظور هرچه تخصصی تر شدن خدمات تحصیلی؛ نیاز است تمام پوهنځی های حقوق و علوم سیاسی، موجودیت دیپارتمنت های چهارگانه؛ حقوق عمومی، حقوق جزا و علوم جنایی، حقوق خصوصی و روابط بین الملل را در قدم اول تکمیل نمایند. ایجاد دیپارتمنت های حاکمیت قانون و حقوق بشر، علوم سیاسی و توسعه سیاسی نیز برای پوهنتون های که شرایط لازم را تکمیل می نمایند، توصیه می گردد.

شماره	نام رشته های فارغ ده پوهنځی های حقوق و علوم سیاسی		
	پشتو	دری	English
1	حقوق	حقوق	Law

2	علوم سیاسی و روابط بین الملل	سیاسی علوم او نیروال اریکه	Political Science and International Relations
---	------------------------------	----------------------------	---

امید است تلاش های صورت گرفته بخشی بزرگی از چالش ها و مشکلاتی موجود در این زمینه را پایان داده و زمینه تحصیل بهتر را برای فرزندان این مرزوبوم در رشته های نامبرده شده فراهم سازد. در اخیر از مسئولین محترم وزارت تحصیلات عالی، کارکنان دفتر محترم بنیاد آسیا، اعضای کمیته های تخصصی باز نگری نصاب و اشتراک کنندگان کلاستر های سه گانه که با سعه صدر و پشت کار موجب موفقیت این پروسه گردیدند، اظهار سپاس و امتنان می نمایم.

دیدگاه

با تطبیق نصاب تحصیلی هذا و استفاده از روش های مختلف تدریس و آموزش؛ طرح و اجرای تحقیقاتی علمی در حوزه های مختلف حقوق نهادینه خواهد شد، استادان و محصلان این رشته با مطالعه موضوعات زمانه ما مانند حاکمیت قانون، فساد اداری، دموکراسی، شهرنشینی، ایجابات حقوقی تحولات تکنولوژیکی، بسترهای حقوقی توانمندسازی اقتصادی-تجارتی، محیط زیست و پایداری، عوامل اجتماعی جرایم، مهاجرت و سایر هنجارها و ناهنجاری های اقتصادی؛ قادر خواهند بود در تکامل اجتماعی سهم بارز ایفا نمایند. دیدگاه ما با در نظر داشت موارد ذیل با تغییرات احتمالی در ساختار حقوقی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جامعه هماهنگ خواهد بود:

- خلاقیت، نوآوری، استفاده از روشهای مختلف تدریس و نهادینه کردن فرهنگ تحقیق و تألیف این رشته را همراهی جامعه در مسیر رفاه و آسایش در جایگاه بهتری قرار می دهد.
- تمایل به ترویج رویکرد تفکر انتقادی و تعامل سازنده اجتماعی با کسب تجربیات اکادمیک محصلین را شهروندان مسئول، منتقد و همکار به حل مشکلات و کمک به منافع عمومی ببار خواهد آورد.
- مسئولین آموزش رشته حقوق متعهد به نوآوری مستمر و استقبال از خلاقیت های در راستای تدریس بهتر این رشته بود، تلاش می نمایند مسیرهای شغلی و منعطف تر حرفه ای را برای کاهش نرخ بیکاری فارغان حقوق شناسایی و یا ایجاد نمایند.

رسالت

آموزش رشته حقوق بر بنیاد نصاب تحصیلی معیاری و واحد؛ محصلین را برای شناخت، درک، مشارکت و موفقیت در جامعه ای که به سرعت در حال تغییر است؛ آماده می کند تا افغانستان و جهان به مکانی بهتر برای تطبیق قانون و تأمین عدالت تبدیل شود. مسئولین و اعضای کادر علمی رشته حقوق اطمینان دارند که محصلین مهارت هایی را که لازمه آموزش کامل و صحیح این رشته است به شمول کسب ظرفیت های لازم برای موفقیت و خدمت در سکتور عدلی و قضایی، حکومت داری و حاکمیت قانون، بازار و اقتصاد را کسب و توسعه می دهند. نهادهای آموزش حقوقی همچنان منجر به تولید دانش عملی و نظری خواهند شد که به مردم امکان می دهد تا نظام حقوقی را بهتر بشناسند و عدالت را بیشتر تجربه نمایند.

ارزش ها

با توجه به اصول حاکم بر جامعه افغانستان، حفظ منافع علیای کشور، تحکیم وحدت ملی، تعهد به ارتقای کمی و کیفی آموزش علمی و کاربردی دانش حقوق، به کارگیری استندردهای پذیرفته شده بین المللی در محیط اکادمیک و تعمیم مسئولیت پذیری، ارزش های اساسی ذیل مطرح نظر قرار گرفته است:

- باور و احترام به ارزش های اسلامی و ملی؛
- تقویت روحیه وحدت ملی، همگرایی و تحکیم ثبات سیاسی؛
- احترام به کرامت انسانی، تعمیم عدالت، برابری و قانونیت؛
- تحصیلات عالی حقوقی با کیفیت و معیاری متناسب با نیاز جامعه و بازار کار؛
- مسئولیت پذیری و قانونگرایی؛
- اداره سالم، مؤثر و کارآمد؛

اهداف آموزشی

هدف رشته تحصیلی حقوق در دوره لیسانس آموزش، عرضه دانش حقوقی و مهارت های مسلکی با استفاده از میراث غنی نظام حقوقی اسلام، حقوق و آداب نیک مردم افغانستان، دانش معیاری جهانی؛ جهت تربیه نیروی متخصص و متعهد برای رفع نیازها در کتگوری های ذیل در سطح ملی و بین المللی می باشد:

- قوه قضائیه، اداره خرنوالی، وکالت دفاع، ادارات خدمات ملکی، دستگاه سیاست خارجی،
- مشاورت حقوقی نهادهای دولتی، شرکت ها و سکتور خصوصی؛
- ادارات ثبت اسناد و وثایق؛
- کارشناسان و مشاوران امور بانکی، بیمه، تجارت و غیره

نتایج متوقعه

- شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی
- کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛
- شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و المللی؛
- شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط، مراحل، مراجع تطبیق موئیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛
- کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛
- انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.

معرفی مختصر پوهنخی حقوق و علوم سیاسی:

پوهنخی حقوق و علوم سیاسی در سال 1317 ه ش بر اساس فرمان شاهی بنام اکادمی حقوق و علوم سیاسی در کابل تاسیس گردیده است. به تاریخ 7 ثور همان سال با پذیریش (25) محصل با وسایل ابتدائی و تعداد پنج نفر استاد در عمارت لیسه حبیبیه واقع پل باغ عمومی به فعالیت آغاز و در سال 1320 در اثر پیشنهاد ریاست اکادمی و منظوری مقام صدارت، این اکادمی به فاکولته حقوق و علوم سیاسی ارتقا یافت. در ضمن، مدت تحصیل نیز از سه سال به چهار سال بالا برده شد. برای تنظیم امور اداری و تدریسی پوهنخی در سال 1317 تعلیمات نامه ئی توسط مجلس استادان تصویب و به منصفه اجرا گذاشته شد. این تعلیمات نامه در 1323 تعدیل گردید که در آن مدت تحصیل سه سال عمومی و یک سال اختصاصی پذیرفته شد. در آن زمان این پوهنخی دارای کادر دایمی نبوده و دروس توسط استادانی افتخاری پیش برده می شد که وظیفه اصلی شان خارج از پوهنخی بود. بنا بر این، در سال 1324 برای بار اول سیستم استخدام اسیستانت های بوجود آمد. بالاخره در سال 1336 بر اساس پیشنهاد ریاست پوهنخی و منظوری مقامات ذیصلاح مقرر پذیرش کادر علمی ترتیب و تهیه گردید.

در آغاز تحصیل محصلان این پوهنخی را افرادی تشکیل میداد که توسط ادارات دولتی معرفی میگردید. اما در سال 1320 برای اولین بار یک تعداد از فارغان صنوف دوازدهم لیسه های مرکزی به این پوهنخی جذب گردیدند. در سال 1323 بر اساس تعدیل تعلیمات نامه تدریسی پوهنخی، رشته های اختصاصی ذیل ایجاد گردید:

1. رشته اداری و حقوق
2. رشته اقتصاد و مالی
3. رشته سیاسی

سپس در سال 1336 برای تصمیم مقامات ذیصلاح، سه رشته مذکور به دو رشته ذیل تبدیل گردید:

1. رشته اداری (خدمات عامه)
2. رشته دیپلوماسی

بعداً در سال 1344 رشته دیپلوماسی به رشته قضائی و خارنوالی مبدل گردید که تاکنون نیز داری همین دو رشته می باشد.

در ابتدا این پوهنځی توسط استادان ترکی که در وزارت خارجه بحیث مشاورین ایفای وظیفه می نمودند همکاری علمی میگردد. سپس در سال 1339 میان این پوهنځی و پوهنتون سربین فرانسه پروتوکول همکاری عقد گردید که تا سال 1357 ادامه یافت.

نیازسنجی

هیئت رهبری و کمیته کاری نصاب پوهنځی های حقوق و علوم سیاسی پوهنتون های دولتی به همکاری مؤسسه محترم بنیاد آسیا برنامه بازنگری و انکشاف کریکولم پوهنځی حقوق و علوم سیاسی را در مدت یک سال گذشته تدوین و اجرا نموده است. برنامه بازنگری و انکشاف کریکولم پوهنځی های حقوق و علوم سیاسی طی دو فعالیت عمده و اساسی انجام داده شد: 1- راه اندازی برنامه نیازسنجی با تدوین و توزیع پرسشنامه ها و تجزیه و تحلیل داده ها 2- و برگزاری فعالیت های گروهی در قالب ورکشاپ ها و تجزیه و تحلیل داده ها .

برنامه نیازسنجی به هدف بررسی میزان مطابقت کریکولم موجود پوهنځی های حقوق و علوم سیاسی با انتظارات و نیازمندی های ذینفعان اعم از مفید بودن و کاربردی بودن مضامین، بروز بودن و معیاری بودن مفردات، بومی بودن و معیاری بودن منابع تحصیلی، شناسایی نکات ضعف و قوت کریکولم تحصیلی پوهنځی حقوق و علوم سیاسی و همخوانی نصاب ها با معیار های بین المللی، راه اندازی گردیده بود. فعالیت های گروهی و تجزیه و تحلیل داده های آن به هدف سنجش نیاز های اساسی بازار کار و فراهم آوری فرصت های شغلی بیشتر برای فارغ التحصیلان هر دو رشته پوهنځی حقوق و علوم سیاسی با توجه به اشباع شدن بازار کار تدویر گردید. در بخش نخست داده های حاصل از پرسشنامه ها و در بخش دوم داده های حاصل از فعالیت های گروهی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

اجراآت زیر به منظور تجزیه و تحلیل پرسشنامه ها صورت گرفته است:

- 1- ترتیب تیم کاری در قالب کمیته نصاب هر پوهنځی: به اساس جلسه کمیته نصاب پوهنځی های حقوق و علوم سیاسی این تیم کاری با معرفی یک نماینده از سوی دیپارتمنت های چهارگانه و آمریت کمیته نصاب پوهنځی حقوق و علوم سیاسی تشکیل گردید.
- 2- شناسایی ذینفعان: پوهنځی حقوق و علوم سیاسی با ذینفعان متعددی چه در داخل و چه در خارج در تعامل میباشد که هر یک میتوانند بر پوهنځی اثر گذاشته و یا از پوهنځی اثر پذیر باشند. هر یک از ذینفعان نیاز ها و انتظار های قابل توجهی دارند که پوهنځی حقوق و علوم سیاسی در راستای بازنگری کریکولم آن ها را مبیایست در نظر گیرد. ذینفعان پوهنځی حقوق و علوم سیاسی قرار ذیل اند:
 - دیپارتمنت ها : دیپارتمنت های مختلف پوهنتون های دولتی و خصوصی از ذینفعان اثر گذار اند. پیشنهاد بازنگری کریکولم، تنظیم مفردات و تعیین روش تدریس از صلاحیت های دیپارتمنت ها است که در چگونگی ارائه خدمات آموزشی بسیار تاثیر دارد.
 - ارگان های عدلی و قضایی: از آنجا که یکی از رسالت های پوهنځی حقوق و علوم سیاسی تربیه کادر های تخصصی در عرصه های مختلف عدلی و قضایی اعم از قضاء ، خارنوالی و کالت دفاع است این گروه بازار کار مستقیم برای محصلان رشته قضایی- خارنوالی را تشکیل میدهد، پوهنځی حقوق و علوم سیاسی در راستای تدوین کریکولم پیشنهادات این نهاد ها که شامل ستره محکمه، لوی سارنوالی و وزارت عدلیه و نیز انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان را در نظر گرفته تا محصلان علاوه بر فراگیری آموزش های اساسی حقوق، آموزش های کاربردی و مهارت های عملی مورد نیاز را فرا گیرند.
 - ریاست ارتباط خارجه و ادارت دولتی غیر قضایی: از ذینفعان اثر پذیر در زمینه جذب فارغان پوهنځی حقوق به خصوص رشته اداری - دیپلوماسی میباشد مانند وزارت خارجه و نهاد های بین المللی.
 - سکتر خصوصی اعم از تجار، سرمایه گذاران، بانک های خصوصی، اتحادیه ها و اصناف: این گروه حوزه کاری مساعد و نسبتاً بکر برای فارغان رشته قضایی - خارنوالی به حساب می آید. با توجه به تعداد زیاد فارغ التحصیلان حقوق و علوم سیاسی و اشباع شدن بازار کار، نیاز های این سکتر شناسایی و در

کریکولم تعداد از مضامین بر اساس آن درج گردید تا زمینه فراهم ساختن کارآموزی و فرصت های شغلی در آینده برای فارغ التحصیلان بیشتر میسر گردد.

- سیستم عدالت غیر رسمی: نظام حقوقی افغانستان تکتز گرا است، علاوه بر وجود سیستم عدالت رسمی، ساز و کار های سیستم عدالت غیر رسمی نیز در این نظام پیش بینی شده است. تعداد زیادی از مردم برای حل و فصل منازعات خویش از روش های غیر رسمی در قالب جرگه ها و شورا ها استفاده مینمایند. بدون شک ارائه مشوره حقوقی میتواند در تامین عدالت و آشتی دادن عدالت رسمی با غیر رسمی موثر باشد. بر همین منظور نیاز های سیستم عدالت غیر رسمی نیز در بازنگری کریکولم مد نظر قرار گرفت.
- محصلان: این گروه از ذینفعان اثر پذیر اند و به صورت مستقیم خدمات آموزشی به آنها ارائه میشود.
- فارغ التحصیلان: این گروه نیز از ذینفعان پوهنخی حقوق و علوم سیاسی اند، که در راستای تدوین کریکولم نیاز های ایشان در زمینه فراهم آوری فرصت های شغلی مساعد در نظر گرفته شد.

3- تدوین و توزیع پرسشنامه ها، برگزاری کارهای گروهی در قالب ورکشاپ ها با اشتراک ذینفع های دولتی، خصوصی و موسسات همکار در سطح ولایات و مرکز و تجزیه و تحلیل داده های واصله. هدف از تدوین و توزیع پرسشنامه ها بررسی میزان مطابقت کریکولم فعلی پوهنخی حقوق و علوم سیاسی با انتظارات و نیازمندی های بازار کار و ذینفعان بوده است. مباحثی همچون مفید و کاربردی بودن مضامین، بروز بودن و معیاری بودن مفردات، بومی و اکادمیک بودن منابع درسی و شناسایی نکات ضعف و قوت نصاب تحصیلی پوهنخی های حقوق و علوم سیاسی تمرکز بیشتر گردیده است.

4- تدویر ورکشاپ ها به اشتراک ذینفع ها و نهاد های همکار در سطح مرکز و زون ها که هدف از برگزاری فعالیت های گروهی و تجزیه و تحلیل داده های آن سنجش نیاز های اساسی بازار کار در رشته حقوق و علوم سیاسی و فراهم آوری فرصت های شغلی بیشتر برای فارغ التحصیلان هر دو رشته پوهنخی حقوق و علوم سیاسی و با توجه به اشباع شدن بازار کار فعلی بوده است. اشتراک کنندگان درین ورکشاپ ها خلا های موجود در نصاب تحصیلی بخصوص در حوزه عملی را انعکاس داده، پیشنهادات خویش را ارائه نمودند. این پیشنهادات توحید در پروسه بازنگری نصاب به آنها ترتیب اثر داده شد.

5- بررسی و توحید پیشنهادات واصله از نهاد های عدلی و قضایی، موسسات و انجوهای حقوقی و سایر نهاد های ذی علاقه در سطح ولایات مختلف. این پیشنهادات به طور کلی بخشی از رهنمود اصلاح کریکولم تحصیلی در مراحل بعدی گردید.

6- تحلیل پرسشنامه ها: بعد از جمع آوری پرسشنامه ها تیم کاری هر هفت نوع پرسشنامه را با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل و داده های حاصل از این پرسشنامه ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

معرفی محتوی

ا. مدت دوره تحصیل: دوره لیسانس رشته حقوق اولین مرحله تحصیلی حقوق در نظام تحصیلات عالی افغانستان می باشد که به طور عادی چهار سال تحصیلی را در بر می گیرد.

ب. کزیدیت ها و کود نمبر مضامین: در این کریکولم مجموع تعداد کزیدیت ها در کنگوری های چهار گانه فوق 158 کزیدیت تثبیت گردید. تمامی پوهنخی های حقوق پوهنتون های دولتی و خصوصی و دیپارتمنت های مربوطه آن ها مکلف به اجرای این نصاب تحصیلی می باشند.

ج. مضامین درسی و کنگوری ها: ماده ی دوم لایحه ی سیستم کزیدیت مؤسسات تحصیلات عالی: حد اقل کزیدیت ها در دوره ی لیسانس ۱۳۶ کزیدیت و حد اکثر آن مربوط به طول دوره تحصیلی رشته مربوطه بوده و از ۲۱ کزیدیت در یک سمستر تجاوز نمی نماید.»

ماده سوم لایحه مذکور: مضامین دوره لیسانس به مضامین اساسی، مضامین تخصصی، مضامین اختیاری و مضامین پوهنتون شمول تقسیم می شوند. مضامین اساسی باید حداقل ۳۰ فیصد، مضامین تخصصی حد اقل ۵۰ فیصد و مضامین اختیاری به شمول مضامین پوهنتون شمول ۱۲ فیصد، مونوگراف، سیمینار، ستاز، امتحان دولتی و تکمیل پروژه ی دیپلوم ۸ فیصد مضامین دوره لیسانس را احتوا می نمایند و نمرات آن از

۱۰۰ نمره محاسبه می شود. فیصدی مضامین مذکور در پلان تعلیمی (ضمیمه ی شماره ۱۰) گنجانیده شده است.»

به اساس مواد فوق و مبتنی بر توافق های به عمل آمده در کلاسترهای سه گانه رشته حقوق مضامین شامل در نصاب تحصیلی به اساس ایجابات تخصصی رشته و الزامات سیستم کريدیت قرار ذیل تقسیم گردید:

- مضامین اساسی: 44 کريدیت که 28 فیصد مجموع کريدیت های رشته را تشکیل میدهد؛
- مضامین تخصصی: 83 کريدیت که 52 فیصد مجموع کريدیت های رشته را تشکیل میدهد؛
- مضامین اختیاری و پوهنتون شمول: 20 کريدیت که 13 فیصد مجموع کريدیت های رشته را تشکیل میدهد؛
- مضامین کار عملی و منوگراف: 11 کريدیت که 7 فیصد مجموع کريدیت های این رشته را تشکیل میدهد.

مضامین اساسی			مضامین تخصصی			مضامین اختیاری و پوهنتون شمول			مضامین کار عملی و منوگراف			مجموع	
تعداد مضامین	تعداد کريدیت	فیصد	تعداد مضامین	تعداد کريدیت	فیصد	تعداد مضامین	تعداد کريدیت	فیصد	تعداد مضامین	تعداد کريدیت	فیصد	تعداد کريدیت	فیصد
20	44	28 %	39	83	52 %	31	20	13 %	5	11	7 %	158	100 %

نوت: شایان تذکر است که از جمع (16) مضامین اختیاری رشته حقوق؛ محصل مکلف است به تعداد (8) کريدیت را در جریان تحصیل تکمیل نماید.

د. موجودیت انترنشیپ، ستاژ و سیر علمی: مجموعاً در این نصاب هفت فیصد مجموع کريدیت ها به کار های عملی که شامل فعالیت های مختلف منجمله، انترنشیپ، ستاژ و سیر عملی میباشد، اختصاص داده شده.

ه. تناسب کار عملی و نظری: در پروسه بازنگری نصاب تحصیلی افزایش قابل توجه در فعالیت های عملی مدصیلین بمیان آمد از جمله در تعداد زیاد از مضامین اساسی و تخصصی برنامه درسی به نحوه ترتیب گردیده است که شامل هر دو بخش عملی و نظری باشد. همچنان مضامین مستقل در جهت افزایش مهارت های عملی محصلین شامل نصاب گردید از جمله نگارش حقوقی، اخلاق حقوقی در عمل، روش تحقیق و کلینیک حقوقی که مجموعاً بالغ بر هفت فیصد مجموع کريدیت های رشته حقوق را احتوا میکند.

و. روش های آموزش و تدریس: تدریس به روش های متفاوت ذیل پیش بینی شده است:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- تدریس متقابل و تدریس توسط خود محصل؛
- محاکم تمثیلی و ارائه خدمات حقوقی تحت نظر اساتید و وکلای مدافع؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.
- تحقیقات حقوقی گروهی؛
- ارائه سمینار توسط محصلین در بعضی از ساعات درسی
- ایفای نقش (رول پلی)
- استفاده از مهارت های کلینیکی حقوقی

ز. نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی محصلان:

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.

- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
 - بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.
- قواعد کارخانگی**
- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
 - نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
 - سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
 - در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.
- پالیسی تأخیر کاری**
- امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلین، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلین می توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.
- پالیسی نمره دهی:** نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
 - کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
 - امتحان وسط سمستر (20) %
 - امتحان نهایی سمستر (60) %
 - مجموع (100) %
- وجایب و مکلفیت های محصلین**
- ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلین باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پابندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.
- پالیسی عدم صداقت اکادمیک**
- عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلین در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد میشود.
 - استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.
 - تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلین را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنخی اطلاع می دهد.
 - اداره پوهنخی در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

اشتراک کنندگان کلستر ها:

الف: اعضای کلسترهای فرعی رشته های حقوق و "علوم سیاسی و روابط بین الملل": 48 تن استادان و متخصصین که شامل اند بر رؤسا و آمرین دیپارتمنت های پوهنخی های حقوق و علوم سیاسی، نمایندگان ستره محکمه، لوی څارنوالی، وزارت عدلیه، نمایندگان احزاب و جامعه مدنی، کمیسیون مستقل نظارت بر قانون اساسی، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان و زارت محترم داخله جمهوری اسلامی افغانستان .

ب: ستره محکمه، لوی څارنوالی، وزارت خانه های عدلیه، حج، ارشاد و اوقاف، کار و امور اجتماعی، اطلاعات و فرهنگ، معارف، داخله؛ کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی افغانستان، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، شورای علمای افغانستان، اداره MEC، موسسات بین المللی مانند UNDP، GIZ، USIP، LESPA، فارغ تحصیلات پوهنځی حقوق و علوم سیاسی، اعضای محترم کمیسیون ملی نصاب تحصیلی وزارت تحصیلات عالی و سایر موسسات و نهاد های همکار فعالانه اشتراک نمودند

جدول سمستروار مضامین

دوره لیسانس رشته حقوق در زیر مجموعه پوهنځی حقوق و علوم سیاسی در هشت سمستر تحصیلی و ۱۶ هفته ای درسی ارایه میگردد. در این رشته مجموعاً ۹۵ مضمون که شامل ۲۰ مضمون اساسی، ۳۹ مضمون تخصصی، ۳۱ مضمون اختیاری و پوهنتون شمول و ۵ مضمون کار عملی میباشد، طی ۱۵۸ کرایدیت تدریس میگردد.

صنف اول - سمستر اول - رشته حقوق										
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	نوعيت مضمون	تعداد کريدت	ديپارتمنت مربوطه	ساعات درسي در هفته			مجموع ساعات درسي در سمستر	پيشنهادها
						نظري	عملي	مجموع		
1	مبادي حقوق (1)	LP-LA 0106	اساسي	3	حقوق خصوصي	3		3	48	ندارد
2	اساسات حقوق اسلام	LP-LA 0107	اساسي	2	حقوق خصوصي	2		2	32	ندارد
3	حقوق بشر	LP-LA 0108	اساسي	2	حقوق عمومي	2		2	32	ندارد
4	مباني علم سياست	LP-LA 0109	اساسي	2	روابط بين الملل	2		2	32	ندارد
5	مبادي فقه	LP-LA 0110	اساسي	2	حقوق خصوصي/ شرعيات	2		2	32	ندارد
6	مبادي اقتصاد عامه	LP-LA 0111	اساسي	2	اقتصاد	2		2	32	ندارد
7	ثقافت اسلامي (1)	SL-IC 0101	پوهنتون شمول	1	شرعيات	1		1	16	ندارد
8	زبان خارجي	Li-En 0102	پوهنتون شمول	2	ادبيات	2		2	32	ندارد
9	تاريخ معاصر افغانستان	Ss-Hi 0105	پوهنتون شمول	2	روابط بين الملل	2		2	32	ندارد
10	مضمون اختياري	---	اختياري	1	ديپارتمنت ها	1		1	16	ندارد
--	مجموعه کريدت ها و ساعات درسي دريک سمستر			19	---			304	--	

ليست مضامين اختياري سمستر اول رشته حقوق							
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	تعداد کريدت	ديپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسي در هفته		
					نظري	عملي	مجموع
1	اساسات احصايه	LP-LA0112	1	اقتصاد	1		
2	ايات الاحکام	LP-LA0113	1	شرعيات	1		
3	تاريخ حقوق جزا	LP-LA0114	1	حقوق جزا و علوم جنائي	1		
4	صلح و حل منازعه	LP-LA0115	1	حقوق عمومي		2	

شماره	نوعيت مضمون	تعداد کريدت	فيصدي بر اساس کريدت
ميان مضامين اختياري که در جدول فوق ذکر گرديده، براي محصلين ارائه نمايند.			

دو حرف اول (LP): Law & Political Science (پوهنځی حقوق و علوم سیاسي)

دو حرف دوم (LA): Law (رشته حقوق)

دو رقم اول: کد سمستر - دو رقم دوم: کد مضمون

14 | بخش اول: عموميات و جدول سمستروار مضامين

1	اساسی	13	8.2%
2	تخصصی	0	0%
3	پوهنتون شمول و اختیاری	6	3.77%
4	کار عملی و منوگراف	0	0%

قرار شرح فوق نصاب درسی این سمستر رشته حقوق مورد تأیید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری که در جدول فوق ذکر گردیده، برای محصلین ارائه نمایند.

صنف اول - سمستر دوم - رشته حقوق										
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	نوعيت مضمون	تعداد کريديت	ديپارتمنت مربوطه	ساعات درسي در هفته			مجموع ساعات درسي در سمستر	پيشنهادها
						نظري	عملي	مجموع		
1	مبادي حقوق (2)	LP-LA 0206	اساسي	2	حقوق خصوصي	2		2	32	LP-LA 0106
2	حقوق محيط زيست	LP-LA 0216	تخصصي	2	حقوق عمومي	2		2	32	ندارد
3	حقوق سازمانهاي بين المللي	LP-LA 0217	اساسي	2	حقوق عمومي	2		2	32	ندارد
4	متون فقهي - حقوقي	LP-LA 0218	تخصصي	2	حقوق خصوصي	2		2	32	ندارد
5	سيستم هاي حقوقي معاصر	LP-LA 0219	اساسي	3	حقوق عمومي	2		2	48	ندارد
6	حقوق حمايت از مصرف کننده	LP-LA 0220	تخصصي	2	حقوق عمومي	2		2	32	ندارد
7	اخلاق و سلوك مسلکي	LP-LA 0221	اساسي	2	حقوق جزا و علوم جنائي	1	2	3	48	LP-LA 0106 0107
8	حقوق رسانه ها	LP-LA 0222	تخصصي	2	حقوق عمومي	2		2	32	ندارد
9	ثقافت اسلامي (2)	SL-IC 0201	پوهنتون شمول	1	شرعيات	1		1	16	ندارد
10	لسان خارجي	Li-En 0202	پوهنتون شمول	2	ادبيات	2		2	32	ندارد
مجموعه کريديت ها وساعات درسي دريک سمستر				20	---			336	--	

ليست مضامين اختياري سمستر دوم رشته حقوق							
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	تعداد کريديت	ديپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسي در هفته		
					نظري	عملي	مجموع

شماره	نوعيت مضمون	تعداد کريديت	فيصدي بر اساس کريديت
1	اساسي	9	5.7%
2	تخصصي	8	5%
3	پوهنتون شمول و اختياري	3	1.9%
4	کار عملي و منوگراف	0	0%

قرار شرح فوق نصاب درسي اين سمستر رشته حقوق مورد تائيد قرار گرفت. ديپارتمنت ها مي توانند مضمون اختياري مورد نظر را از ميان مضامين اختياري که در جدول فوق ذکر گرديده، براي محصلين ارائه نمایند.

صنف دوم - سمستر سوم - رشته حقوق										
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	نوعيت مضمون	تعداد کريديت	ديپارتمنت مربوطه	ساعات درسي در هفته			مجموع ساعات درسي در سمستر	پيشنهادها
						نظري	عملي	مجموع		
1	حقوق جزای عمومی (1)	LP-LA 0323	اساسي	2	حقوق جزا و علوم جنایي	2		2	32	ندارد
2	حقوق وجایب (1)	LP-LA 0324	اساسي	2	حقوق خصوصي	2		2	32	ندارد
3	حقوق مالی (1)	LP-LA 0325	اساسي	2	حقوق عمومي	2		2	32	LP-LA 0111
4	حقوق اساسي (1)	LP-LA 0326	اساسي	2	حقوق عمومي	2		2	32	LP-LA 0106
5	کريمنالوژي	LP-LA 0327	تخصصي	2	حقوق جزا و علوم جنایي	1	2	3	48	ندارد
6	حقوق مالکيت های معنوي	LP-LA 0328	تخصصي	2	حقوق خصوصي	2		2	32	ندارد
7	حقوق کار	LP-LA 0329	تخصصي	2	حقوق عمومي	2		2	32	LP-LA 0325
8	حقوق جزای اسلام	LP-LA 0330	تخصصي	2	حقوق جزا و علوم جنایي	2		2	32	ندارد
9	جزا شناسي	LP-LA 0331	تخصصي	2	حقوق جزا و علوم جنایي	1	2	3	48	LP-LA 0324
10	تفاوت اسلامي (3)	SL-IC 0301	پوهنتون شمول	1	شرعيات	1		1	16	ندارد
--	مجموعه کريديت ها وساعات درسي دريك سمستر			19	---			336	--	

لیست مضامين اختياري سمستر سوم رشته حقوق							
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	تعداد کريديت	ديپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسي در هفته		
					نظري	عملي	مجموع

شماره	نوعيت مضمون	تعداد کريديت	فيصدي بر اساس کريديت
1	اساسي	8	5%
2	تخصصي	10	6.3%
3	پوهنتون شمول و اختياري	1	0.6%
4	کار عملي و منوگراف	0	0%

قرار شرح فوق نصاب درسي اين سمستر رشته حقوق مورد تائيد قرار گرفت. ديپارتمنت ها می توانند مضمون اختياري مورد نظر را از میان مضامين اختياري که در جدول فوق ذکر گردیده، برای محصلين ارائه نمایند.

صنف دوم - سمستر چهارم - رشته حقوق										
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	نوعيت مضمون	تعداد کريدیت	ديپارتمنت مربوطه	ساعات درسي در هفته			مجموع ساعات درسي در سمستر	پيشنهادها
						نظري	عملي	مجموع		
1	حقوق جزای عمومی (2)	LP-LA 0423	اساسی	2	حقوق جزا و علوم جنایی	2		2	32	LP-LA 0323
2	حقوق وجایب (2)	LP-LA 0424	اساسی	2	حقوق خصوصی	2		2	32	LP-LA 0324
3	حقوق مالی (2)	LP-LA 0425	اساسی	2	حقوق عمومی	2		2	32	LP-LA 0325
4	حقوق اساسی (2)	LP-LA 0426	اساسی	2	حقوق عمومی	2		2	32	LP-LA 0326
5	نگارش حقوقی (1)	LP-LA 0432	کار عملی و مونوگراف	2	حقوق خصوصی	1	2	3	32	ندارد
6	حقوق معادن	LP-LA 0433	تخصصی	2	حقوق عمومی	2		2	32	ندارد
7	کریمنالستیک	LP-LA 0434	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی	1	2	3	48	LP-LA 0327
8	اصول فقه	LP-LA 0435	تخصصی	3	حقوق خصوصی-شرعیات	3		3	48	LP-LA 0110 0107
9	ثقافت اسلامی (4)	SL-IC 0401	پوهنتون شمول	1	شرعیات	1		1	16	ندارد
10	کمپیوتر	Cs-Is 0403	پوهنتون شمول	1	کمپیوتر ساینس			2	32	ندارد
11	مضمون اختیاری	---	اختیاری	2	ديپارتمنت ها	2		2	32	ندارد
مجموعه کريدیت ها و ساعات درسي دریک سمستر				21	---			368	--	--

لیست مضامين اختیاری سمستر چهارم رشته حقوق							
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	تعداد کريدیت	ديپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسي در هفته		
					نظري	عملي	مجموع
1	روانشناسی جنایی	LP-LA0537	2	حقوق جزا و علوم جنایی	2		2
2	مبارزه با فساد اداری	LP-LA0538	2	حقوق عمومی	2		2
3	حقوق و توسعه	LP-LA0539	2	حقوق عمومی	2		2

شماره	نوعيت مضمون	تعداد کريدیت	فیصدي بر اساس کريدیت
1	اساسی	8	5%
2	تخصصی	7	4.4%
3	پوهنتو شمول و اختیاری	3	1.9%
4	کار عملی و مونوگراف	2	1.3%

قرار شرح فوق نصاب درسي این سمستر رشته حقوق مورد تأیید قرار گرفت. ديپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامين اختیاری که در جدول فوق ذکر گردیده، برای محصلین ارائه نمایند.

صنف سوم - سمستر پنجم - رشته حقوق										
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	نوعيت مضمون	تعداد کريډيټ	ديپارتمنت مربوطه	ساعات درسي در هفته			مجموع ساعات درسي در سمستر	پيشنهاد
						نظري	عملي	مجموع		
1	نگارش حقوقی(2)	LP-LA 0532	کار عملی و منوگراف	1	ديپارتمنت ها		2	2	32	LP-LA 0432
2	حقوق جزای اختصاصی(1)	LP-LA 0540	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی	2		2	32	ندارد
3	حقوق عینی (1)	LP-LA 0541	تخصصی	2	حقوق خصوصی	2		2	32	ندارد
4	حقوق فامیل(1)	LP-LA 0542	تخصصی	2	حقوق خصوصی	2		2	32	ندارد
5	حقوق بین الملل عمومی (1)	LP-LA 0543	اساسی	3	حقوق عمومی	3		3	48	LP-LA 0106 0206
6	روش تحقیق	LP-LA 0544	کار عملی و منوگراف	2	حقوق عمومی	1	2	3	32	LP-LA 0432
7	عقود معین	LP-LA 0545	تخصصی	2	حقوق خصوصی	2		2	32	ندارد
8	قواعد فقهی (مدنی)	LP-LA 0546	تخصصی	2	حقوق خصوصی-شرعیات	2		2	16	ندارد
9	حقوق تجارت	LP-LA 0547	تخصصی	2	حقوق خصوصی	2		2	48	ندارد
10	تفاوت اسلامی (5)	SL-IC 0501	پوهنتون شمول	1	شرعیات	1		1	32	LP-LA 0401
مجموعه کريډيټ ها وساعات درسي دريک سمستر		19	---			---			320	--

لیست مضامين اختياري سمستر پنجم رشته حقوق							
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	تعداد کريډيټ	ديپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسي در هفته		
					نظري	عملي	مجموع

شماره	نوعيت مضمون	تعداد کريډيټ	فيصدي بر اساس کريډيټ
1	اساسی	3	1.9%
2	تخصصی	12	7.6%
3	پوهنتو شمول و اختياري	1	0.6%
4	کار عملی و منوگراف	3	1.9%

قرار شرح فوق نصاب درسي این سمستر رشته حقوق مورد تائيد قرار گرفت. ديپارتمنت ها می توانند مضمون اختياري مورد نظر را از میان مضامين اختياري که در جدول فوق ذکر گردیده، برای محصلين ارائه نمایند.

صنف سوم - سمستر ششم - رشته حقوق										
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	نوعيت مضمون	تعداد کريډيټ	ديپارتمنت مربوطه	ساعات درسي در هفته			مجموع ساعات درسي در سمستر	پيشنهاد ها
						نظري	عملي	مجموع		
1	حقوق جزای اختصاصی(2)	LP-LA 0640	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی	2		2	32	LP-LA 0540
2	حقوق عینی (2)	LP-LA 0641	تخصصی	2	حقوق خصوصی	2		2	32	LP-LA 0541
3	حقوق فامیل (2)	LP-LA 0642	تخصصی	2	حقوق خصوصی	2		2	32	LP-LA 0542
4	حقوق بین الملل عمومی (2) (معاهدات بین المللی)	LP-LA 0643	تخصصی	2	حقوق عمومی	2		2	32	LP-LA 0543
5	اصول و مبانی مدیریت	LP-LA 0648	اساسی	3	حقوق عمومی	3		3	48	LP-LA 0106
6	حقوق شرکتهای تجاری	LP-LA 0649	تخصصی	2	حقوق خصوصی	2		2	32	LP-LA 0547
7	حقوق جزای بین الملل	LP-LA 0650	تخصصی	3	حقوق جزا و علوم جنایی	3		3	48	LP-LA 0540 0543
8	قواعد فقهی(جزایی)	LP-LA 0651	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی	2		2	32	LP-LA 0110 0435 0323
9	ثقافت اسلامی (6)	SL-IC 0601	پوهنتون شمول	1	شرعیات	1		1	16	ندارد
10	مضمون اختیاری	---	اختیاری	2	ديپارتمنت ها	2		2	32	ندارد
مجموعه کريډيټ ها و ساعات درسي در يك سمستر						---			336	--

لیست مضامين اختیاری سمستر ششم رشته حقوق							
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	تعداد کريډيټ	ديپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسي در هفته		
					نظري	عملي	مجموع
1	سیاست جنایی	LP-LA0652	2	حقوق جزا و علوم جنایی	1		
2	اصول و فنون تقنین	LP-LA0653	1	حقوق عمومی	1		
3	اشخاص و مجورین	LP-LA0654	1	حقوق خصوصی	1		
4	حقوق افلاس و ورشکستگی	LP-LA0655	1	حقوق خصوصی		2	

شماره	نوعيت مضمون	تعداد کريډيټ	فيصدي بر اساس کريډيټ
1	اساسی	3	1.9%
2	تخصصی	17	10.7%
3	پوهنتون شمول و اختیاری	1	0.6%
4	کار عملي و منوگراف	0	0%

صنف چهارم - سمستر هفتم - رشته حقوق

قرار شرح فوق نصاب درسي این سمستر رشته حقوق مورد تأييد قرار گرفت. ديپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامين اختیاری که در جدول فوق ذکر گردیده، برای محصلین ارائه نمایند.

دو حرف دوم (LA): Law (رشته حقوق)

20 | بخش اول: عمومیات و جدول سمستروار مضامین

شماره	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	فیصدی بر اساس کریدیت
1	اساسی	0	0%
2	تخصصی	15	9.5%
3	پوهنتو شمول و اختیاری	3	1.9%
4	کار عملی و منوگراف	2	1.3%

قرار شرح فوق نصاب درسی این سمستر رشته حقوق مورد تأیید قرار گرفت. دبیرانمت هم می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری که در جدول فوق ذکر گردیده، برای محصلین ارائه نمایند.

صنف چهارم - سمستر هشتم - رشته حقوق										
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	نوعيت مضمون	تعداد کريډيټ	ديپارتمنت مربوطه	ساعات درسي در هفته			مجموع ساعات درسي در سمستر	پنځهيارها
						نظري	عملي	مجموع		
1	حقوق اداري(2)	LP-LA 0856	تخصصي	2	حقوق عمومي	2		2	32	LP-LA 0756
2	حقوق بين الملل خصوصي(2)	LP-LA 0857	تخصصي	2	حقوق خصوصي	2		2	32	LP-LA 0757
3	اصول محاکمات مدني(2)	LP-LA 0858	تخصصي	2	حقوق خصوصي	2		2	32	LP-LA 0758
4	اصول اجراءات جزايي(2)	LP-LA 0859	تخصصي	2	حقوق جزا و علوم جنایي	2		2	32	LP-LA 0759
5	حقوق تجارت بين الملل	LP-LA 0867	تخصصي	2	حقوق خصوصي	2		2	32	LP-LA 0547
6	طب عدلي	LP-LA 0868	تخصصي	2	حقوق جزا و علوم جنایي/ طب	1	2	3	48	ندارد
7	منوگراف	LP-LA 0869	کار عملي و منوگراف	4	ديپارتمنت ها		8	8	128	ندارد
8	حقوق ديپلماتيک و قنصولي	LP-LA 0870	تخصصي	2	حقوق عمومي	2		2	32	LP-LA 0543 0643
9	ثقافت اسلامي (8)	SL-IC 0801	پوهنتون شمول	1	شرعيات	1		1	16	ندارد
10	مضمون اختياري	---	اختياري	1	ديپارتمنت ها	1		1	16	ندارد
مجموعه کريډيټ ها وساعات درسي دريک سمستر				20	---			384	--	

ليست مضامين اختياري سمستر هشتم رشته حقوق							
شماره	نام مضمون	کودنمبر مضمون	تعداد کريډيټ	ديپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسي در هفته		
					نظري	عملي	مجموع
1	حقوق بانکداری	LP-LA0871	1	حقوق جزا و علوم جنایي	1		
2	بانکداری اسلامي	LP-LA0872	1	حقوق خصوصي	1		
3	حقوق هوايي	LP-LA0873	1	حقوق عمومي	1		
4	اجرای احکام	LP-LA0874	1	حقوق خصوصي		2	

شماره	نوعيت مضمون	تعداد کريډيټ	فيصدي بر اساس کريډيټ
1	اساسي	0	0%
2	تخصصي	14	8.8%
3	پوهنتون شمول و اختياري	2	1.2%
4	کار عملي و منوگراف	4	2.6%

قرار شرح فوق نصاب درسي اين سمستر رشته حقوق مورد تائيد قرار گرفت. ديپارتمنت ها مي توانند مضمون اختياري مورد نظر را از ميان مضامين اختياري که در جدول فوق ذکر گرديده، برای محصلين ارائه نمايند.

لیست مضامین اساسی رشته حقوق

شماره	نام مضمون	نوعیت	کود نمبر	تعداد کریدیت	دیارتمنت تطبیق کننده
۱	مبادی حقوق (1)	LP-LA0106	اساسی	3	حقوق خصوصی
۲	اساسات حقوق اسلام	LP-LA0107	اساسی	2	حقوق خصوصی
۳	حقوق بشر	LP-LA0108	اساسی	2	حقوق عمومی
۴	مبانی علم سیاست	LP-LA0109	اساسی	2	روابط بین الملل
۵	مبادی فقه	LP-LA0110	اساسی	2	حقوق خصوصی/شرعیات
۶	مبادی اقتصاد عامه	LP-LA0111	اساسی	2	اقتصاد
۷	مبادی حقوق (2)	LP-LA0206	اساسی	2	حقوق خصوصی
۸	حقوق سازمانهای بین المللی	LP-LA0217	اساسی	2	حقوق عمومی
۹	سیستم های حقوقی معاصر	LP-LA0219	اساسی	3	حقوق عمومی
۱۰	اخلاق و سلوک مسلکی	LP-LA0221	اساسی	2	دیارتمنت ها
۱۱	حقوق جزای عمومی (2)	LP-LA0423	اساسی	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۱۲	حقوق وجایب (2)	LP-LA0424	اساسی	2	حقوق خصوصی
۱۳	حقوق مالی (2)	LP-LA0425	اساسی	2	حقوق عمومی
۱۴	حقوق اساسی (2)	LP-LA0426	اساسی	2	حقوق عمومی
۱۵	حقوق بین الملل عمومی (1)	LP-LA0543	اساسی	3	حقوق عمومی
۱۶	اصول و مبانی مدیریت	LP-LA0648	اساسی	3	حقوق عمومی
۱۷	حقوق جزای عمومی (1)	LP-LA 0323	اساسی	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۱۸	حقوق وجایب (1)	LP-LA 0324	اساسی	2	حقوق خصوصی
۱۹	حقوق مالی (1)	LP-LA 0325	اساسی	2	حقوق عمومی
۲۰	حقوق اساسی (1)	LP-LA 0326	اساسی	2	حقوق عمومی

لیست مضامین تخصصی رشته حقوق

شماره	نام مضمون	نوعیت	کود نمبر	تعداد کریدیت	دیارتمنت تطبیق کننده
۱	عقود معین	LP-LA0545	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۲	قواعد فقهی (مدنی)	LP-LA0546	تخصصی	2	حقوق خصوصی-شرعیات
۳	حقوق محیط زیست	LP-LA0216	تخصصی	2	حقوق عمومی
۴	متون فقهی - حقوقی	LP-LA0218	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۵	حقوق حمایت از مصرف کننده	LP-LA0220	تخصصی	2	حقوق عمومی
۶	حقوق رسانه ها	LP-LA0222	تخصصی	2	حقوق عمومی
۷	کریمالوژی	LP-LA 0327	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۸	حقوق مالکیت های معنوی	LP-LA 0328	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۹	حقوق کار	LP-LA 0329	تخصصی	2	حقوق عمومی

۱۰	حقوق جزای اسلام	LP-LA 0330	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۱۱	جزا شناسی	LP-LA 0331	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی

۱۲	حقوق معادن	LP-LA0433	تخصصی	2	حقوق عمومی
۱۳	کریمینالستیک	LP-LA0434	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۱۴	اصول فقه	LP-LA0435	تخصصی	3	حقوق خصوصی-شرعیات
۱۵	حقوق جزای اختصاصی(1)	LP-LA0540	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۱۶	حقوق عینی (1)	LP-LA0541	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۱۷	حقوق فامیل(1)	LP-LA0542	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۱۸	حقوق تجارت	LP-LA0547	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۱۹	حقوق جزای اختصاصی(2)	LP-LA0640	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۲۰	حقوق عینی (2)	LP-LA0641	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۲۱	حقوق فامیل (2)	LP-LA0642	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۲۲	حقوق بین الملل عمومی (2) (معاهدات بین المللی)	LP-LA0643	تخصصی	2	حقوق عمومی
۲۳	حقوق شرکتهای تجاری	LP-LA0649	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۲۴	حقوق جزای بین الملل	LP-LA0650	تخصصی	3	حقوق جزا و علوم جنایی
۲۵	قواعد فقهی(جزایی)	LP-LA0651	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۲۶	حقوق جزای اختصاصی (3)	LP-LA0740	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۲۷	حقوق اداری(1)	LP-LA0756	تخصصی	2	حقوق عمومی
۲۸	حقوق بین الملل خصوصی(1)	LP-LA0757	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۲۹	اصول محاکمات مدنی(1)	LP-LA0758	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۳۰	اصول اجراءات جزایی(1)	LP-LA0759	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۳۱	حقوق میراث	LP-LA0760	تخصصی	3	حقوق خصوصی
۳۲	روش های حل منازعات تجاری	LP-LA0761	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۳۳	حقوق اداری(2)	LP-LA0856	تخصصی	2	حقوق عمومی
۳۴	حقوق بین الملل خصوصی(2)	LP-LA0857	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۳۵	اصول محاکمات مدنی(2)	LP-LA0858	تخصصی	2	حقوق خصوصی

بخش اول: عمومیات و جدول سمستروار مضامین | 23

۳۶	اصول اجراءات جزایی(2)	LP- LA0859	تخصصی	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۳۷	حقوق تجارت بین الملل	LP- LA0867	تخصصی	2	حقوق خصوصی
۳۸	طب عدلی	LP- LA0868	تخصصی	2	حقوق جزا علوم جنایی/ طب
۳۹	حقوق دیپلماتیک و قنصلی	LP- LA0870	تخصصی	2	حقوق عمومی

لیست مضامین پوهنتون شمول و اختیاری رشته حقوق

شماره	نام مضمون	نوعیت	کود نمبر	تعداد کريدیت	دیارتمنت تطبیق کننده
۱	ثقافت اسلامی	پوهنتون شمول	SL-IC0201	8	شرعیات
۲	لسان خارجی	پوهنتون شمول	Li-En0102	4	ادبیات انگلیسی
۳	کمپیوتر	پوهنتون شمول	Cs-Is0303	1	کمپیوتر ساینس
۴	تاریخ معاصر افغانستان	پوهنتون شمول	Ss-Hi0105	2	علوم اجتماعی
۵	حقوق بانکداری	LP-LA0871	اختیاری	1	حقوق جزا و علوم جنایی
۶	بانکداری اسلامی	LP-LA0872	اختیاری	1	حقوق خصوصی
۷	حقوق هوایی	LP-LA0873	اختیاری	1	حقوق عمومی
۸	اجرای احکام	LP-LA0874	اختیاری	1	حقوق خصوصی
۹	حقوق بیمه	LP-LA0763	اختیاری	1	حقوق خصوصی
۱۰	تجارت الکترونیک	LP-LA0764	اختیاری	1	حقوق خصوصی
۱۱	وکالت دفاع	LP-LA0765	اختیاری	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۱۲	فلسفه حقوق	LP-LA0766	اختیاری	2	حقوق خصوصی
۱۳	سیاست جنایی	LP-LA0652	اختیاری	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۱۴	اصول و فنون تقنین	LP-LA0653	اختیاری	1	حقوق عمومی
۱۵	اشخاص و محجورین	LP-LA0654	اختیاری	1	حقوق خصوصی
۱۶	حقوق افلاس و ورشکستگی	LP-LA0655	اختیاری	1	حقوق خصوصی
۱۷	روانشناسی جنایی	LP-LA0537	اختیاری	2	حقوق جزا و علوم جنایی
۱۸	مبارزه با فساد اداری	LP-LA0538	اختیاری	۲	حقوق عمومی
۱۹	حقوق و توسعه	LP-LA0539	اختیاری	۲	حقوق عمومی
۲۰	اساسات احصایه	LP-LA0112	اختیاری	۱	اقتصاد
۲۱	آیات الاحکام	LP-LA0113	اختیاری	۱	شرعیات
۲۲	تاریخ حقوق جزا	LP-LA0114	اختیاری	۱	حقوق جزا و علوم جنایی
۲۳	صلح و حل منازعه	LP-LA0115	اختیاری	۱	حقوق عمومی

لیست مضامین کار عملی و منوگراف رشته حقوق

شماره	نام مضمون	نوعیت	کود نمبر	تعداد کريدیت	ديپارتمنت تطبيق کننده
۱	منوگراف	LP-LA0869	کار عملی و منوگراف	4	ديپارتمنت ها
۲	نگارش حقوقی (1)	LP-LA0432	کار عملی و منوگراف	2	حقوق خصوصی
۳	نگارش حقوقی (2)	LP-LA0532	کار عملی و منوگراف	1	حقوق خصوصی
۴	روش تحقیق	LP-LA0544	کار عملی و منوگراف	2	حقوق عمومی
	کلینیک حقوقی	LP-LA0762	کار عملی و منوگراف	2	ديپارتمنت ها

نوت: مفردات و پالیسی کورس های کنگوری های مختلف مضامین شامل کریکولوم یا نصاب تحصیلی رشته حقوق از جانب کمیته تخصصی بازنگری و معیاری سازی نصاب رشته حقوق و کلستر های سه گانه این رشته؛ به حمایت وزارت محترم تحصیلات عالی افغانستان و همکاری تخنیکي دفتر بنياد آسیا در افغانستان، تکمیل و مورد تأیید قرار گرفت. اینک قرار ضمیمه هذا به تمام پوهنتون ها و مراکز تحصیلات عالی دولتی و خصوصی سراسر کشور اخبار می گردد تا با اجراءات همسان و واحد؛ از چندگانگی و غیر معیاری بودن اجراءات اکادمیک در رشته حقوق جلوگیری به عمل آید.

ديپارتمنت ها از افزايش يا کاهش تعداد کريدیت ها، تغيير کود نمبر ها و نوع مضامین بصورت جدی خودداری می نمایند.

در مجموعه هذا مفردات و پالیسی کورس های مضامین پوهنتون شمول شامل نمی باشد. مفردات و پالیسی کورس های مضامین مذکور از جانب ديپارتمنت های مربوطه تدوین و در اختیار پوهنځی حقوق و علوم سیاسی قرار خواهد گرفت.

تکمیل منوگراف نیز تابع طرز العمل ها و لوايح وزارت محترم تحصیلات عالی و طرز العمل های داخلی ديپارتمنت ها حسب ایجابات علمی و مسلکی شان می باشد.

پوهنځی حقوق و علوم سیاسي

رشته حقوق

مفردات و پلان درسي هفته وار مضامين

صنف اول - سمستر اول

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون مبادی حقوق (1)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	مبادی حقوق 1
کود مضمون:	LA0106
تعداد کريدیت:	3 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

مبادی علم حقوق، از مضامین اساسی رشته حقوق می باشد که در دو سمستر تدریس می گردد. این مضمون علاوه بر رشته حقوق در رشته های علوم سیاسی، ژورنالیسم، اقتصاد، شرعیات و برخی رشته های دیگر به منظور آشنا ساختن مدصلین با مفاهیم و اساسات علم حقوق تدریس می گردد. این مضمون در واقعیت مدخلی است برای رشته های مختلف علم حقوق. با مطالعه این مدصلین در ختم سمتسر قادر می گردند تا در رابطه به مفهوم و محتوی علم حقوق، رابطه قاعده حقوقی با سایر قواعد تنظیم کننده جامعه، خصوصیات و مبنای قواعد حقوقی و همچنان تقسیمات این رشته شناخت کلی و جامع پیدا نمایند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم حق، قاعده حقوقی، حقوق و اصطلاحات حقوقی
- شناخت مفهوم، مبنای، ساختار، منابع و چگونگی تصنیف حقوق
- آشنایی با منابع و مبنای حقوق در افغانستان
- کسب مهارت به ارتباط تشخیص متون عادی از متون حقوقی
- کسب مهارت به ارتباط کاربرد واژه های حقوقی در حین بیان و نگارش

شیوه های تدریس و آموزش

مخلوطی از روش های مختلف تدریس در قالب روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده می گردد:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین مدصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و مدصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم لغوی و اصطلاحی حقوق
- تقسیم حقوق به حقوق آفاقی و حقوق عندی
- رابطه حقوق با قواعد تنظیم کننده اجتماع
- رابطه حقوق با علوم اجتماعی و علوم طبیعی
- بخش اول: حقوق آفاقی (صفات قاعده حقوقی)
- مبنای قاعده حقوقی
- عناصر سازنده قاعده حقوقی
- هدف قاعده حقوقی
- تقسیم حقوق بر اساس منبع
- تقسیم حقوق بر اساس قلمرو
- تقسیم حقوق بر اساس موضوع
- تقسیم حقوق از حیث نوع
- معرفی مختصر نظام های حقوقی بزرگ
- رومن ژرمن و نظام کامن لا
- اسلام و نظام حقوقی افغانستان

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلین، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلین می توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند. **پالیسی نمره دهی:** نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %

- کار های عملی (لایبراتور، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر
(20) %
- امتحان نهایی سمستر
حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰ %

وجایب و مکلفیت های محصلین

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلین باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلاص پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پابندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

- عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست¹، سرقت علمی² و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلین در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد میشود.
- استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.
- تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلین را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنخی اطلاع می دهد. اداره پوهنخی در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

¹ Wrong Citation

² Plagiarism

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	ردیف
6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	4. شناخت پیچیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مرابط مراحل، مراجع تطبیق مویدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و المللی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		
1	1	1	1	1	3	آشنایی با مفاهیم حق، قاعده حقوقی، حقوق و اصطلاحات حقوقی	۱
1	1	3	2	1	3	شناخت مفهوم، مبانی، ساختار، منابع و چگونگی تصنیف حقوق	۲
2	1	2	3	1	3	آشنایی با منابع و مبانی حقوق در افغانستان	۳
2	1	2	1	1	3	کسب مهارت به ارتباط تشخیص متون عادی از متون حقوقی	۴
2	1	1	1	1	۲	کسب مهارت به ارتباط کاربرد واژه های حقوقی در حین بیان و نگارش	۵
1	1.8	1.6	1	2.8	1.6	مجموع	
1.7/3						اوسط عمومی	
۱ = مطابقت کم						۲ = مطابقت نسبی	۳ = مطابقت کامل

کورس پالیسی هفته وار مضمون مبادی حقوق 1

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	مبادی حقوق 1	حقوق خصوص	اول	اول	3	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و پالیسی کورس					پرسش وپاسخ
	2	اهمیت مطالعه مبادی حقوق					
	3	موضوع و قلمرو مبادی حقوق					
دوم	4	مفهوم لغوی و اصطلاحی حقوق					پرسش وپاسخ
	5	تعریف حقوق و تعریف حق تقسیم حقوق به حقوق آفاقی و حقوق عندی					
	6	رابطه حقوق با قواعد تنظیم کننده اجتماع و رابطه حقوق با اخلاق					
سوم	7	رابطه حقوق با عرف					پرسش وپاسخ
	8	رابطه حقوق با مذهب نکات افتراق حقوق و مذهب					
	9	رابطه حقوق با علوم اجتماعی رابطه حقوق با سیاست و اقتصاد					
چهارم	10	رابطه علم حقوق با روانشناسی و جامعه شناسی					پرسش وپاسخ
	11	رابطه علم حقوق با تاریخ					
	12	رابطه حقوق با علوم طبیعی رابطه علم حقوق با طب و ریاضی					
پنجم	13	رابطه علم حقوق با تکنیک و کیمیا					پرسش وپاسخ
	14	بخش اول: حقوق آفاقی صفات قاعده حقوقی صفت عمومی بودن و مجرد بودن قاعده حقوقی					
	15	صفت الزامی بودن قاعده حقوقی					
ششم	16	صفت کتبی بودن					

پرسش و پاسخ					17	صفت مؤیده ای بودن	
					18	صفت هدفمند بودن قاعده حقوقی	
پرسش و پاسخ					19	مبنای قاعده حقوقی مکتب حقوق فطری	هفتم
					20	دوره های مکتب حقوق فطری عصر مذهبی، عصر خردگرایی، عصر تجربی	
					21	حقوق فطری در شریعت اسلام	
پرسش و پاسخ					22	مکتب حقوق تحقیقی (پوزیتیویست ها) مکتب تحقیقی دولتی	هشتم
					23	مکتب تحقیقی اجتماعی	
					24	مکتب تاریخی حقوق	
امتحان میان سمستر					25	امتحان 20 %	نهم
					26	امتحان 20 %	
					27	عناصر سازنده قاعده حقوقی عنصر دینی و عنصر اخلاقی	
پرسش و پاسخ					28	عنصر سیاسی و عنصر اقتصادی	دهم
					29	عنصر اجتماعی و عنصر جغرافیایی	
					30	هدف قاعده حقوقی مکتب اصالت فرد	
پرسش و پاسخ					31	مکتب اصالت جمع	یازدهم
					32	مکتب اعتدالیون یا آشتی گرایان	
					33	مکتب حقوق اسلام	
پرسش و پاسخ					34	تقسیم حقوق بر اساس منبع تقسیم حقوق بر اساس قلمرو حقوق ملی، حقوق بین المللی	دوازدهم
					35	تقسیم حقوق بر اساس موضوع حقوق عمومی و حقوق خصوصی	

					معرفی رشته های حقوق عمومی/ حقوق اساسی و حقوق اداری	36	
پرسش و پاسخ					حقوق کار، حقوق مالی و حقوق جزاء	37	سیزدهم
					معرفی رشته های حقوق خصوصی/ حقوق وجایب و حقوق عینی	38	
					حقوق فامیل، حقوق تجارت و حقوق میراث	39	
پرسش و پاسخ					معرفی حقوق بین الملل و رشته های آن/ حقوق بین الملل عمومی	40	چهاردهم
					حقوق بین الملل خصوصی	41	
					حقوق جزای بین الملل	42	
پرسش و پاسخ					تقسیم حقوق از حیث نوع/ حقوق تعیین کننده و حقوق تضمین کننده(قواعد ماهوی و قواعد شکلی) اصول محاکمات مدنی	43	پانزدهم
					اصول اجراءات جزایی	44	
					اصول محاکمات تجارتی و اصول محاکمات اداری	45	
جمع بندی					معرفی مختصر نظام های حقوقی بزرگ - رومن ژرمن و نظام کامن لا	46	شانزدهم
					اسلام و نظام حقوقی افغانستان	47	
					جمع بندی و پاسخ به سوالات راهنمایی امتحان نهایی	48	

منابع یا مأخذ	
1. ستانکزی، نصرالله. 1387. مبادی حقوق. انتشارات میوند. 2. رحیمی، محمد اسحاق، 1397. کلیات علم حقوق. کابل. چ5. انتشارات معصومی.	مأخذ اساسی
1. کاتوزیان، ناصر. 1383. مقدمه علم حقوق. تهران: شرکت سهامی انتشار. 2. کاتوزیان، ناصر. 1387. کلیات حقوق. تهران: گنج دانش. 3. واحدی، قدرت الله . 1395. مقدمه علم حقوق. تهران: نشر میزان. 4. مدنی، سید جلال الدین. 1386. مبانی و کلیات علم حقوق. تهران: انتشارات پایدار.	مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اساسات حقوق اسلام

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسي
دپارتمنت:	حقوق خصوصي
اسم مضمون:	اساسات حقوق اسلام
کود مضمون:	LA0107
تعداد کريدت:	2 کريدت تيوري
نوعيت مضمون:	اساسي
پيشنياز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

اساسات حقوق اسلام یکی از مضامین اساسی برای آشنایی محصلین با مبانی و قواعد حقوق اسلام است. اساسات حقوق اسلام و مضمون مبادی فقه تکمیل کننده یکدیگر هستند. در مضمون اساسات حقوق اسلام محصلین ادوار فقه اسلامی، انواع مذاهب اسلامی و منابع فقه اسلامی آشنا میگردند. در این مضمون ابتداء به کلیات مانند تعریف، موضوع و هدف اساسات حقوق اسلام پرداخته میشود. سپس ویژگی های حقوق اسلام مورد بحث قرار گرفته و مفاهیم اساسی در حقوق اسلام از جمله حق و حکم مورد بحث قرار گرفته و در آخر نظام مالکیت و نظام عقود در حقوق اسلام توضیح داده خواهد شد. بدین ترتیب سعی شده است تا از تکرار مفردات و مطالب درسی جلوگیری گردد و از سویی دیگر محصلین حقوق ضمن آشنایی با مبانی حقوق اسلام و فقه اسلامی، آمادگی مطالعه و فراگیری سایر مضامین فقهی در صنوف بالاتر را داشته باشند.

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفهوم، ساختار و مبانی نظام حقوقی اسلامی
- آشنایی با مفهوم، ارکان و انواع حق در نظام حقوقی اسلام
- آشنایی مختصر با مبانی نظری ساختار مذاهب مختلف
- شناخت جایگاه حقوق اسلام در نظام حقوقی اسلامی
- کسب مهارت استفاده از منابع حقوق اسلام در تحقیقات علمی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف ترکیبی و علمی اساسات حقوق اسلام
- موضوع و هدف اساسات حقوق اسلام
- تعریف، ارکان، اقسام و منابع حق
- مفاهیم اساسی و ویژهگی های حقوق اسلام
- حکم و انواع آن
- نظام مالکیت در اسلام
- نظام عقود در اسلام
- ولایت و اقسام آن
- وکالت، شروط، ارکان و اقسام آن
- وصایت و احکام آن
- قیمومیت و احکام آن

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.

- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کار های علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کار خانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی: نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده ۱۹ لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20٪)
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20٪)
- امتحان نهایی سمستر (60٪)
- مجموع ----- ۱۰۰٪

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	ملاحظات
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماع در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی		

		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	آشنایی با مفهوم، ساختار و مبانی نظام حقوقی اسلامی	2	1	3	1	2	2
۲	آشنایی با مفهوم، ارکان و انواع حق در نظام حقوقی اسلام	1	1	1	1	2	1
۳	آشنایی مختصر با مبانی نظری ساختار مذاهب مختلف	1	2	3	1	2	3
۴	شناخت جایگاه حقوق اسلام در نظام حقوقی اسلامی	3	1	2	1	2	3
۵	کسب مهارت استفاده از منابع حقوق اسلام در تحقیقات علمی	1	1	1	1	2	3
مجموع							2.4
اوسط عمومی							1.7/3
۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم							

پلان درسی هفته وار مضمون اساسات حقوق اسلام

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کُرِیدیت	نوع مضمون
	حقوق	اساسات حقوق اسلام	حقوق خصوص	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، استاد و منابع					پرسش وپاسخ
	2	اهمیت و ویژگی های مضمون					
دوم	3	تعریف ترکیبی و علمی اساسات حقوق اسلام (تعریف حق)					پرسش وپاسخ
	4	موضوع و هدف مضمون					
سوم	5	ارکان حق: صاحب حق					پرسش وپاسخ
	6	ارکان حق: محل حق					
چهارم	7	تقسیم بندی حق به اعتبار محل آن					پرسش وپاسخ

					تقسیم بندی حق به اعتبار تجرید و عدم آن	8	
پرسش و پاسخ					تقسیم بندی حق به اعتبار صاحب آن	9	پنجم
					تقسیم بندی حق به اعتبار تاثیر قضاء و عدم آن	10	
پرسش و پاسخ					منابع حق: تصرف شرعی	11	ششم
					عقد و ایقاع	12	
پرسش و پاسخ					منابع حق: حادثه شرعی	13	هفتم
					فعل مضر و مفعول مفید	14	
پرسش و پاسخ					تشریع و تقنین در نظام حقوقی اسلام	15	هشتم
					مفاهیم اساسی و ویژگی های حقوق اسلام؛ اسلام، عقیده، فقه	16	
امتحان میان سمستر					امتحان وسط سمستر	17	نهم
					امتحان وسط سمستر	18	
پرسش و پاسخ					مفهوم حکم و انواع آن تفاوت حق با حکم	19	دهم
					نظام مالکیت در اسلام تعریف مال و تقسیم آن	20	
پرسش و پاسخ					تعریف ملکیت و انواع آن	21	یازدهم
					اسباب ملکیت	22	
پرسش و پاسخ					نظام عقود، تعریف و ارکان عقد	23	دوازدهم
					اهلیت و انواع آن	24	
پرسش و پاسخ					عوارض اهلیت(عوارض ذاتی)	25	سیزدهم
					عوارض اهلیت(عوارض اکتسابی)	26	
پرسش و پاسخ					ولایت و اقسام آن	27	چهاردهم
					وکالت، شروط، ارکان و اقسام آن	28	

پانزدهم	29	وصایت و احکام آن				پرسش و پاسخ
	30	قیمومیت و احکام آن				
شانزدهم	31	حل مشکلات محصلین				جمع بندی
	32	رهنمایی امتحان نهایی				

منابع یا مأخذ:	
1- مأخذ اساسی	1. نذیر . داد محمد. 1389. اساسات حقوق اسلام. کابل: انتشارات نعمانی.
2- مأخذ کمکی	1- خضری . محمد . بی تا. تاریخ التشریع الاسلامی. مصر: دار احیاء تراث عربی. 2- محمضانی، صبحی. 1386. فلسفه قانونگذاری در اسلام. ترجمه : اسمعیل گلستانی. تبریز: امید دانش. 3- فایق. عبدالطیف. مبادی فقه - هرات: بی چا.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بشر

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق بشر
کود مضمون:	LA0108
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تيوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

حقوق بشر از جمله اساسی‌ترین و ابتدایی‌ترین حقوقی است که هر فرد به‌طور ذاتی، فطری و به صرف انسان بودن از آن بهره‌مند می‌شود، این حقوق شامل حقوق طبیعی یا حقوق قانونی که در قوانین ملی و بین‌المللی تسجیل یافته اند؛ می‌باشد. از قرن 19 به بعد حقوق بشر مورد توجه اساسی در جوامع ملی بین‌المللی قرار گرفته و قواعد داخلی و بین‌المللی به منظور حمایت از انسان به عنوان غایت آفرینش تدوین گردید. در افغانستان نیز بعد از رویکار آمدن جمهوری اسلامی توجه جدی به مقوله حقوق بشر صورت گرفت. در قانون اساسی کشور این حقوق مورد حمایت قرار گرفته است و گفتمان‌های علمی زیادی در جهت ترویج تعمیم آن در سراسر کشور برگزار گردید. بر همین اساس این مضمون منحصراً مضمون اساسی در سمستر اول رشته حقوق قرار داده شده است و در آن موضوعاتی همچون حقوق و آزادی‌های بنیادین و اساسی بشر، مبانی نظری و فلسفی حقوق بشر، اصول و مقررات بین‌المللی حقوق بشر، تعهدات و تکالیف دولت‌ها در قبال موازین حقوق بشری، نهاد‌های بین‌المللی حقوق بشر و احترام و رعایت حقوق بشری افراد جای داده شده است.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم و کلیات حقوق بشر
- شناخت منابع داخلی و خارجی حقوق بشر
- شناخت مبانی و فلسفه حقوق بشر در اسلام و غرب
- بالا رفتن مهارت‌های عمّون تطابق و تفسیر قواعد داخلی و بین‌المللی
- شناخت قواعد اسلامی در زمینه حمایت از حقوق بشر و توانایی ارتباط بین قواعد اسلامی و بین‌المللی

شیوه‌های تدریس و آموزش

در تدریس این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده می‌شود:

- ارائه لکچر جهت تشریح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛

- دعوت از کارمندان کمیسیون مستقل حقوق بشر در جهت معرفی این کمیسیون و کارکرد آن در افغانستان
- ارائه سمینار توسط محصلین در بعضی از ساعات درسی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم حقوق بشر
- اهمیت حقوق بشر
- معرفی منابع و مصادر حقوق بشر
- سیر تاریخی حقوق بشر
- دوره های مختلف حقوق بشر قبل از سازمان ملل متحد
- حقوق بشر بعد از تأسیس سازمان ملل متحد
- حقوق بشر در اسلام
- نسل های سه گانه حقوق بین المللی بشر
- میانی حقوق بشر
- مکاتب حقوق بشر
- منابع اصلی حقوق بشر
- منابع فرعی حقوق بشر
- جایگاه حقوق بشر در قوانین ملی
- حقوق و آزادی های اساسی
- حقوق و آزادی های مدنی و سیاسی
- حقوق و آزادی های اقتصادی
- حقوق و آزادی های اقتصادی
- حقوق و آزادی های اجتماعی
- حقوق و آزادی های فرهنگی
- مقایسه تفاوت های حقوق بین الملل بشر معاصر با حقوق بشر در اسلام
- مقایسه شباهت های حقوق بین الملل بشر معاصر با حقوق بشر در اسلام

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		۱. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، آداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تعزیت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شایسته های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	۴. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و استاد بین المللی؛	۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسه های مدنی، فامیلی، تجاری و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۶. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	آشنایی با مفاهیم و کلیات حقوق بشر	۱	۲	۱	۲	۱	۲
۲	شناخت منابع داخلی و خارجی حقوق بشر	۳	۱	۳	۱	۱	۱
۳	شناخت مبانی و فلسفه حقوق بشر در اسلام و غرب	۳	۱	۲	۱	۱	۱
۴	بالا رفتن مهارت های عمچون تطابق و تفسیر قواعد داخلی و بین المللی	۱	۲	۳	۱	۲	۱
۵	شناخت قواعد اسلامی در زمینه حمایت از حقوق بشر و توانایی ارتباط بین قواعد اسلامی و بین المللی	۳	۱	۲	۱	۱	۲
مجموع		۲.۲	۱.۴	۲.۲	۱.۲	۱.۲	۱.۴
اوسط عمومی		1.61					
		۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بشر

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریڈیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق بشر	حقوق عمومی	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات درسی. مفهوم و اهمیت حقوق بشر					پرسش و پاسخ
	2	معرفی منابع و مصادر حقوق بشر (منابع داخلی و منابع بین المللی)					
دوم	3	سیر تاریخی حقوق بشر دوران باستان؛ در یونان، روم، در چین، هند، مصر و بابل باستان					پرسش و پاسخ
	4	دوره های مختلف حقوق بشر قبل از سازمان ملل متحد قرون وسطی و حقوق بین المللی بشر دوران معاصر و جهانی شدن حقوق و آزادی های اساسی بشر					
سوم	5	حقوق بشر بعد از تأسیس سازمان ملل متحد نقش و صلاحیت های سازمان ملل متحد .					پرسش و پاسخ
	6	حقوق بشر در اسلام مصادیق، منابع و تاریخچه حقوق بشر در اسلام					
چهارم	7	نسل های سه گانه حقوق بین المللی بشر					پرسش و پاسخ
	8	نسل نخستین نسل دومی (کسب حقوق مثبت (سومین نسل (حقوق جمعی)					
پنجم	9	مبانی حقوق بشر					پرسش و پاسخ
	10	مکاتب حقوق بشر					
ششم	11	منابع اصلی حقوق بشر معاهدات بین المللی عرف بین المللی اصول عمومی حقوق قطعه نامه های الزامی حقوقی مصوب سازمان های بین المللی					پرسش و پاسخ
	12	منابع فرعی حقوق بشر رویه قضائی بین المللی دوکتورین اهلامیه های نوع دومی اثرات نظام قانون گذاری ملی					
هفتم	13	نهاد های بین المللی ناشی از منشور					پرسش و پاسخ

					14	نهاد های بین المللی ناشی از معاهده	
هشتم	پاسخ پرسش و	حضور مسئولین کمیسیون مستقل حقوق بشر			15	جایگاه حقوق بشر در قوانین ملی	
					16	1. قانون اساسی، 2. قوانین عادی	
نهم	پاسخ پرسش و				17	امتحان وسط سمستر	
					18	امتحان وسط سمستر	
دهم	پاسخ پرسش و				19	حقوق و آزادی های اساسی بحث و مباحثه بین محصلین	
					20	حق حیات، حق ازواج، حق تحصیل، حق انتخاب محل اقامت و غیره	
یازدهم	پاسخ پرسش و				21	حقوق و آزادی های مدنی و سیاسی	
					22	تابعیت، تابعیت دوگانه، فقدان تابعیت، کسب و از دست دادن تابعیت، حق داشتن و آزادی ابراز عقاید و نظریات سیاسی، تشکیل احزاب سیاسی، مشارکت سیاسی (انتخاب شدن و انتخاب کردن)	
دوازدهم	پاسخ پرسش و				23	حقوق و آزادی های اقتصادی بحث و مباحثه بین محصلین	
					24	حق کار، تجارت و سرمایه گذاری، حق داشتن مالکیت، توزیع عادلانه ثروت و فرصت های ملی	
سیزدهم	پاسخ پرسش و				25	حقوق و آزادی های اجتماعی مبحث و مباحثه بین محصلین	
					26	حق تشکیل خانواده تشکیل اجتماعات مختلفه حق دسترسی به محاکم صالح برای دادخواهی	
چهاردهم	پاسخ پرسش و				27	حقوق و آزادی های فرهنگی حق برخورداری از تعلیم و آموزش حق برگزاری عتبات و مراسم که پیشینه فرهنگی دارد	
					28	بحث و مباحثه بین محصلین	
پانزدهم	پاسخ پرسش و	کار گروهی : تفاوت ها و شباهت های حقوق بشر در اسلام و اسناد بین المللی			29	مقایسه تفاوت های حقوق بین الملل بشر معاصر با حقوق بشر در اسلام	
					30	مقایسه شباهت های حقوق بین الملل بشر معاصر با حقوق بشر در اسلام	

پرسش و پاسخ					جمع بندی و نتیجه گیری	31	شانزدهم
					رهنمایی امتحان	32	

منابع یا مأخذ:	
1. هاشمی، سید حسین، حقوق بشر و آزادی‌های اساسی، نشر میزان 1391، چاپ دوم، انتشارات قدس. 2. اعلامیه جهانی حقوق بشر (1948م). 3. اعلامیه اسلامی حقوق بشر (1990م).	مأخذ اساسی
1. مبانی حقوق بشر از دیدگاه اسلام و دیگر مکاتب، سید حسین میر موسوی و سید صادق حقیقت، تهران، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی 2. نظام جهانی ارزیابی و حمایت از حقوق بشر، دکتر سید باقر میر عباسی 3. جایگاه حقوق بشر در قانون اساسی افغانستان، دکتر غلام حید علامه 4. مسایل حقوق بشر در جهان امروز، جمعی از نویسندگان، تهران، شرکت سهامی انتشار، 5. حقوق بشر، مختار حسین حیدری، نشر واژه، کابل	مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون مبانی علم سیاست	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیپارتمنت:	روابط بین الملل
اسم مضمون:	مبانی علم سیاست
کود مضمون:	LA0109
تعداد کرایدیت:	2 کرایدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	-----
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

شناخت پدیده های سیاسی از منظر علمی از جمله ضروریاتی است که محصل رشته حقوق به آن باید آشنایی حاصل نماید. این علم در حقیقت از مفهوم قدرت و مفاهیم مرتبط به آن بحث می نماید. قدرت از مفاهیم اساسی نظریه جدید سیاسی است. به عقیده برخی از محققان سیاسی علم سیاست علم کسب، حفظ و اعمال قدرت است. بسیاری از سیاست شناسان روابط قدرت را هسته سیاست میدانند و می گویند آنچه روابط سیاسی انسان ها را از دیگر روابط آنها متمایز می کند قدرت است. مبارزه احزاب و حکومت های گوناگون مبارزه برای قدرت است. برای کسب قدرت، حفظ قدرت یا برای نمایش قدرت. در عرصه جهانی سیاست در روابط بین المللی نیز مبارزه برای قدرت است. هانس مورگنتا سیاست در میان ملت ها را مبارزه در راه قدرت میدانند و معتقد است: شناخت درست مبارزه برای قدرت کلید فهم سیاسی است. مباین علم سیاست در واقع به مباحث فوق می پردازد. این مضمون برای محصلین رشته حقوق در دو کرایدیت من حیث مضمون اساسی در نظر گرفته شده است.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم و کلیات علم سیاست
- شناخت منابع دانش سیاسی و بررسی رابطه حقوق و سیاست
- شناخت مبانی و فلسفی دولت و نظام سیاسی از دیدگاه های مختلف
- بالا رفتن مهارت های محصلین در زمینه تحلیل صحیح مباحث و پدیده های سیاسی اجتماعی.
- شناخت نوع نظام سیاسی کشور بر اساس اصول و نظریات حکام بر علم سیاست.

شیوه های تدریس و آموزش

در تدریس این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر جهت تشریح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛
- ارائه سمینار توسط محصلین در بعضی از ساعات درسی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف، موضوع و هدف علم سیاست
- فواید و حوزه های علم سیاست
- مؤلفه های دولت (قلمرو، حکومت و حاکمیت)
- قدرت (مفهوم و ویژگیهای قدرت)
- منابع قدرت، منبع قدرت دولت
- توزیع قدرت
- حکومت
- مشروعیت (تعریف، منابع و انواع مشروعیت)
- راهها و ابزارهای مشروع سازی
- نتایج مشروعیت
- نوسازی (تعریف، ابعاد و الگوهای نوسازی)
- فرهنگ سیاسی (تعریف، اهمیت، انواع و عناصر فرهنگ سیاسی)
- ملی گرایی و حاکمیت
- نظریات خاستگاه دولت
- طبقه بندی حکومت ها
- شکل کلاسیک حکومت
- شکل های مدرن حکومت
- احزاب سیاسی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	آشنایی
1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	2. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم‌های حکومت داری خوب و مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شایسته‌های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی	4. شناخت جنبه های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قصاصهای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسه های مندی، فایده، تجارتي و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات	6. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.		
ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	۱	۱
۱	۲	۱	۲	۱	۲	آشنایی با مفاهیم و کلیات علم سیاست	۱
۲	۱	۲	۱	۱	۲	شناخت منابع دانش سیاسی و بررسی رابطه حقوق و سیاست	۲
۲	۱	۲	۱	۱	۲	شناخت مبانی و فلسفی دولت و نظام سیاسی از دیدگاههای مختلف	۳
۱	۲	۲	۱	۲	۱	بالا رفتن مهارت های محصلین در زمینه تحلیل صحیح مباحث و پدیده های سیاسی اجتماعی.	۴
۳	۱	۲	۱	۱	۲	شناخت نوع نظام سیاسی کشور بر اساس اصول و نظریات حکام بر علم سیاست.	۵
۱.۸	۱.۴	۱.۸	۱.۲	۱.۲	۱.۴	مجموع	
۱.۴۶						اوسط عمومی	
۳=مطابقت کامل ۲=مطابقت نسبی ۱=مطابقت کم							

پلان درسی هفته وار مضمون مبانی علم سیاست

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریڈیت	نوع مضمون
	حقوق	مبانی علم سیاست	روابط بین الملل	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و پالیسی کورس					پرسش و پاسخ
	2	معرفی منابع					
دوم	3	معنی، مفهوم، تعریف سیاست					پرسش و پاسخ
	4	تقسیمات علم سیاست					
سوم	5	رابطه علم سیاست با سایر علوم					پرسش و پاسخ
	6	رابط علم سیاست با سایر علوم					
چهارم	7	تعریف و ماهیت دولت					پرسش و پاسخ
	8	عناصر تشکیل دهنده دوت					
پنجم	9	نظریه های پیدایش دولت					پرسش و پاسخ
	10	رابطه فرد با دولت					
ششم	11	نظریه های پیدایش دولت					پرسش و پاسخ
	12	وظایف و اهداف دولت					
هفتم	13	تعریف و مفهوم حکومت					پرسش و پاسخ
	14	طبقه بندی حکومت ها از حیث شکل					
هشتم	15	طبقه بندی حکومت ها از حیث توزیع جغرافیایی قدرت					پرسش و پاسخ
	16	امتحان وسط سمستر					
نهم	17	حکومت و احزاب سیاسی					پرسش و پاسخ
	18	طبقه بندی حکومت ها از حیث رابط قوا					

دهم	19	طبقه بندی حکومت ها از حیث نظام احزاب			
	20	طبقه بندی حکومت ها از حیث ماهیت: حکومت های دموکراتیک			
یازدهم	21	تعریف، اشکال و نقد حکومت های دموکراسی			
	22	حکومت های غیر دموکراتیک			
دوازدهم	23	قدرت سیاسی			
	24	اقتدار و مشروعیت			
سیزدهم	25	جامعه پذیری سیاسی			
	26	فرهنگ سیاسی			
چهاردهم	27	نوسازی و توسعه سیاسی			
	28	مشارکت سیاسی			
پانزدهم	29	ایدیولوژی سیاسی			
	30	حکومت های ایدئولوژیک			
شانزدهم	31	راهنمای محصلان برای امتحان نهایی			
	32	امتحان نهایی			

منابع یا مأخذ:	
• عالم، عبدالرحمن. ۱۳۸۸. بنیادهای علم سیاست. تهران: نشر نی. • هیوود، اندرو. ۱۳۸۹. سیاست. تهران: نشر نی. • دوورژه، موريس. ۱۳۷۹. اصول علم سیاست. ترجمه ابوالفضل قاضی تهران: نشر دادگستر. • رنی، آستین. ۱۳۷۴. حکومت: آشنایی با علم سیاست. ترجمه لیلا سازگار. تهران: نشر دانشگاهی.	مأخذ یا منابع

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون مبادی فقه	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیار تمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	مبادی فقه
کود مضمون:	LA0110
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

فقه از منابع رسمی در نظام حقوقی افغانستان است. قوانین افغانستان به خصوص قوانین مربوط در حوزه احوال شخصیه و معاملات بر مبنای فقه اسلامی تدوین گردیده اند. محاکم نیز مکلف اند در صورتی که حکمی در قانون موجود نباشد به فقه اسلامی مراجعه کنند. با در نظر داشت این مهم مضمون مبادی فقه در کریکولم پوهنځی حقوق و علوم سیاسی گنجانده شده است. در این مضمون محصلین با اساسات و مبادی فقه از جمله مفاهیم و اصطلاحات موجود، ادوار فقه اسلامی، انواع مذاهب اسلامی و منابع فقه اسلامی آشنا می گردند. این امر موجب میشود که محصلین در مضامین صنوف بعدی به راحتی بتوانند متون فقهی و منابع استخراج احکام را درک نمایند.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم و جایگاه فقه اسلامی در نظام حقوقی افغانستان
- شناخت مذاهب مختلف فقهی در نظام حقوقی اسلامی
- شناخت منابع فقه اسلامی
- کسب مهارت به ارتباط چگونگی کاربرد فقه اسلامی در روند قانونگذاری و تفسیر قوانین
- کسب مهارت بمنظور چگونگی استاد به فقه در حین دعوی، دفاع و رسیدگی به قضایا

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف، موضوع و هدف فقه اسلامی
- اصطلاحات مهم فقهی
- اقسام فقه اسلامی
- خصوصیات فقه اسلامی
- ادوار فقه اسلامی

- مذاهب فقهی
- طبقات فقها
- جایگاه فتاوی در فقه اسلامی
- تعریف و ضرورت فتاوی
- مهمترین کتب فتاوی
- منابع فقه اسلامی.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کار های علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کار خانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلین، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلین می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند. **پالیسی نمره دهی:** نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	ردیف
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکن-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موثقات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات البین افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		
1	1	1	2	1	2	شناخت مفهوم و جایگاه فقه اسلامی در نظام حقوقی افغانستان	۱
1	1	1	1	1	1	شناخت مذاهب مختلف فقهی در نظام حقوقی اسلامی	۲
2	1	1	1	2	1	شناخت منابع فقه اسلامی	۳
2	۲	1	2	2	2	کسب مهارت به ارتباط چگونگی کاربرد فقه اسلامی در روند قانونگذاری و تفسیر قوانین	۴
2	3	1	2	2	۲	کسب مهارت بمنظور چگونگی استاد به فقه در حین دعوی، دفاع و رسیدگی به قضایا	۵
1.6	1.8	1	1.6	1.6	1.6	مجموع	
/31.5						اوسط عمومی	
۱ = مطابقت کم						۲ = مطابقت نسبی	۳ = مطابقت کامل

پلان درسی هفته وار مضمون مبادی فقه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دبپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریڈیت	نوع مضمون
	حقوق	مبادی فقه	حقوق خصوصی	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون اهمیت، ضرورت و موضوع					پرسش و پاسخ
	2	معرفی منابع درسی					
دوم	3	کلیات (تعریف، موضوع و هدف فقه اسلامی)					پرسش و پاسخ
	4	فضیلت و جایگاه فقه اسلامی					
سوم	5	اصطلاحات مهم فقهی (فرض، واجب، حرام)					پرسش و پاسخ
	6	اصطلاحات مهم فقهی (سنت، مستحب، حلال، حرام و مندوب)					
چهارم	7	اقسام فقه اسلامی					پرسش و پاسخ
	8	خصوصیات فقه اسلامی					
پنجم	9	ادوار فقه اسلامی (عصر نبوی (ص))					پرسش و پاسخ
	10	(عصر صحابه)					
ششم	11	(عصر تابعین و تبع تابعین)					پرسش و پاسخ
	12	(عصر تقلید و اجتهاد)					
هفتم	13	مذاهب فقهی (مذهب حنفی)					پرسش و پاسخ
	14	مذاهب فقهی (مذهب مالکی)					
هشتم	15	مذاهب فقهی (شافعی و حنبلی)					پرسش و پاسخ
	16	مذاهب فقهی (فقه جعفری)					
نهم	17	مذاهب فقهی (سایر مذاهب)					امتحان میان سمستر
	18	طبقات فقها (مجتهدین و اصحاب تخریج)					
دهم	19	امتحان 20%					پرسش و پاسخ

					امتحان 20%	20	
پرسش و پاسخ					جایگاه فتاوی در فقه اسلامی، تعریف و ضرورت فتاوی	21	یازدهم
					انواع فتاوی	22	
پرسش و پاسخ					شرایط مقتی	23	دوازدهم
					مهمترین کتب فتاوی	24	
پرسش و پاسخ					منابع فقه اسلامی (قرآن)	25	سیزدهم
					منابع فقه اسلامی (سنت)	26	
پرسش و پاسخ					منابع فقه اسلامی (اجماع)	27	چهاردهم
					منابع فقه اسلامی (قیاس)	28	
پرسش و پاسخ					منابع فقه اسلامی (استحسان)	29	پانزدهم
					منابع فقه اسلامی (استصحاب و مصالح مرسله)	30	
جمع بندی					منابع فقه اسلامی (قول صحابه و شرایع من قبلنا)	31	شانزدهم
					منابع فقه اسلامی (عرف)	32	

منابع یا مأخذ	
1. فایق. عبدالطیف (1394ش)، مبادی فقه، هرات: نشر قلم 2. الزرقاء . مصطفی احمد (1425ق)، المدخل الفقهي العام. الجزء الثاني. دمشق: دار الفكر الطباعة.	ماخذ اساسی
1. نذیر . داد محمد. 1389. اساسات حقوق اسلام. کابل: انتشارات نعمانی. 2. خضری بک . شیخ محمد (1387ش). تاریخ التشریع الاسلامی. مصر: دار احیاء تراث عربی. 3. صبحی، محمضانی. 1386. فلسفه قانونگذاری در اسلام. ترجمه : اسمعیل گلستانی. تبریز: امید دانش. 4. شهابی، محمود، (ب.ت) ادوار فقه، تهران، نشر سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ.	ماخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون مبادی اقتصاد عامه

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	روابط بین الملل
اسم مضمون:	مبادی اقتصاد عامه
کود مضمون:	LA0111
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

علم اقتصاد از شاخه های علوم اجتماعی است و به یقین یکی از شاخص ترین آنها است. زیرا اولاً مسایل اقتصادی و مادی امروز در زندگی بشر اهمیت فراوانی دارد و ثانياً روابط اقتصادی را با کمک این رشته میتوان بسیار دقیق تر از علوم اجتماعی بیان کرد. علم اقتصاد با حقوق و سیاست رابطه متقابل دارند. پدیده های اقتصادی در وضع و تعدیل قوانین و سیاست گذاری دولت ها تاثیر میگذارند. از سویی دیگر سیاست و قوانین دولت ها بر روند تولید، توزیع و مصرف کالا و خدمات اثر گذار اند. با توجه به این مهم است که مضمون مبادی اقتصاد به عنوان یک مضمون اساسی طی 2 کريدیت در کریکولم رشته حقوق درج گردیده است. در این مضمون محصلان با مبادی و اساسات علم اقتصاد آشنا میگردند و از سویی دیگر از رابطه علم اقتصاد با ساختار اجتماعی، سیاسی، فرهنگی جوامع درک گسترده تری پیدا میکنند. این مضمون در واقعیت مدخلی است برای سایر مضامین دارای بعد اقتصادی و مالی که در رشته حقوق تدریس میشوند. محصلان در ختم سمستر با مطالعه این مضمون قادر خواهند بود که در رابطه به مفهوم و محتوی علم اقتصاد، رابطه اقتصاد با سایر علوم، نظام های اقتصادی و قوانین اقتصادی، وظایف، اهداف و سیاستهای اقتصادی دولت در سطح اقتصاد کلان و موضوعات اقتصاد کلان اعم از بیکاری و اشتغال، نوسانهای اقتصادی و مسائل پولی شناخت کلی و جامع پیدا نمایند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفهوم علم اقتصاد، تاریخچه پیدایش علم اقتصاد و ضرورت مطالعه آن
- درک رابطه اقتصاد با سیاست و حقوق
- مطالعه نظام های اقتصادی و قوانین اقتصادی
- شناخت وظایف، اهداف و سیاستهای اقتصادی دولت در سطح اقتصاد کلان
- مطالعه موضوعات اقتصاد کلان اعم از بیکاری و اشتغال، نوسانهای اقتصادی و مسائل پولی و بانکی و درک میزان تاثیر گذاری دولت در حل معضلات اقتصادی

شیوه های تدریس و آموزش

- روش تدریس متقابل قرار شرح ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- فصل اول: کلیات
- فصل دوم: تقاضا، عرضه و قیمت تعادل در بازار
- فصل سوم: نظریه های رفتار مصرف کننده و تولید کننده
- فصل چهارم: مفهوم و اندازه گیری درآمد ملی
- فصل پنجم: اهداف و سیاستها در سطح اقتصاد کلان
- فصل ششم: تورم و بیکاری
- مبحث اول: تورم فصل هفتم: نوسانهای اقتصادی - ادوار تجاری
- فصل هشتم: پول و بانک

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	مجموعه
1.	2.	3.	4.	5.	6.		
شناخت مبانی، ساختار و منابع علم سیاست و تشخیص جایگاه و چگونگی کاربرد علم سیاست در اعمال قدرت توسط نظام های سیاسی- حقوقی	تربیه کادر های مسلکی با قابلیت تجربه و تحلیل علمی مباحث مربوط به روابط و مناسبات سیاسی در سطح ملی، منطقه ای و جهانی	تربیه منابع بشری متخصص و متعهد که قادر باشند با روحیه ملی در سکور خصوصی و دولتی اعم از نهاد های علمی تحقیقاتی و خدماتی به شامل کار شوند	ارائه دانش نظری و عملی علم سیاست منظور نهادهی سازی علمی وحدت ملی، مشارکت سیاسی، تقویت مردم سالاری، حاکمیت قانون و حکومت داری خوب، ایجاد اداره سالم و کاهش فساد اداری	ارتقاء دانش محصلان به منظور شناخت زیر ساخت های اجتماعی، اصول وقواعد حاکم بر روابط میان نیروهای اجتماعی، چگونگی کارکرد های نیروهای اجتماعی در مقابل دولت و تحلیل این روابط	انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، تفکر انتقادی، تحلیل سیاسی، فن مذاکره، مشوره دهی سیاسی، مدیریت و رهبری		
ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د		
1	1	1	1	1	1	آشنایی با مفهوم علم اقتصاد، تاریخچه پیدایش علم اقتصاد و ضرورت مطالعه آن	۱
3	3	1	1	2	1	درک رابطه اقتصاد با سیاست و حقوق	۲
1	2	1	1	2	1	مطالعه نظام های اقتصادی و قوانین اقتصادی	۳
2	3	1	1	1	1	شناخت وظایف، اهداف و سیاستهای اقتصادی دولت در سطح اقتصاد کلان	۴
2	3	2	1	2	2	مطالعه موضوعات اقتصاد کلان اعم از بیکاری و اشتغال، نوسانهای اقتصادی و مسائل پولی و بانکی و درک میزان تاثیر گذاری دولت در حل معضلات اقتصادی	۵
1.8	2.4	1.2	1	1.6	1,2	مجموع	
1.8/3						اوسط عمومی	
۳= مطابقت کامل						۲= مطابقت نسبی	۱= مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون مبادی اقتصاد عامه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
اساسی	حقوق	مبادی اقتصاد عامه	حقوق عمومی/اقتصاد	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، مفردات و منابع مضمون					پرسش و پاسخ
	2	فصل اول: کلیات مبحث اول: سیر تحول و پیدایش علم اقتصاد مبحث دوم: تعریف علم اقتصاد					
دوم	3	مبحث سوم: رابطه علم اقتصاد با علوم دیگر گفتار اول: رابطه علم اقتصاد با علم حقوق گفتار دوم: رابطه علم اقتصاد با سیاست گفتار سوم: رابطه علم اقتصاد با روانشناسی					پرسش و پاسخ
	4	گفتار چهارم: رابطه علم اقتصاد با جامعه شناسی گفتار چهارم: رابطه علم اقتصاد با تاریخ گفتار چهارم: رابطه علم اقتصاد با جغرافیه گفتار چهارم: رابطه علم اقتصاد با ریاضی					
سوم	5	مبحث چهارم: . ضرورت مطالعه علم اقتصاد مبحث پنجم: منابع اقتصادی مبحث ششم: نیاز به عنوان مبنای رفتار اقتصادی مبحث هفتم: اقتصاد خرد و اقتصاد کلان مبحث هشتم: اقتصاد مثبت و مبحث نهم: اقتصاد نورماتیف					پرسش و پاسخ
	6	مبحث دهم: عوامل تولید و کمیابی مبحث یازدهم: نظریه ارزش مبحث دوازدهم: مسائل اساسی اقتصادی مبحث سیزدهم: ثروت					
چهارم	7	مبحث چهاردهم: شناخت کلی از نظامهای اقتصادی گفتار اول: نظام اقتصادی سرمایه داری					پرسش و پاسخ
	8	گفتار دوم: نظام اقتصاد سوسیالیستی					

					گفتار سوم: نظام اقتصاد اسلامی		
پرسش و پاسخ					مبحث پانزدهم: قوانین اقتصادی گفتار اول: قانون نزولی بودن مطلوبیت نهایی گفتار دوم: قانون جانشینی گفتار سوم: قانون وحدت بهاء گفتار چهارم: قانون گرشام	9	پنجم
					گفتار پنجم: قانون عرضه و تقاضا گفتار ششم: قانون بازار های ژان باتیست سه گفتار هفتم: قانون بازدهی نزولی	10	
پرسش و پاسخ					فصل دوم: تقاضا، عرضه و قیمت تعادل در بازار مبحث اول: تقاضا گفتار اول: قانون تقاضا گفتار دوم: منحنی تقاضا گفتار سوم: تقاضای فرد و تقاضای بازار	11	ششم
					مبحث دوم: عرضه گفتار اول: قانون عرضه گفتار دوم: منحنی عرضه گفتار سوم: عرضه تولید کننده و عرضه بازار	12	
پرسش و پاسخ					مبحث سوم: قیمت تعادل در بازار گفتار اول: مفهوم بازار گفتار دوم: انواع بازار	13	هفتم
					فصل سوم: نظریه های رفتار مصرف کننده و تولید کننده مبحث اول: نظریه رفتار مصرف کننده مبحث دوم: نظریه رفتار تولید کننده	14	
پرسش و پاسخ					امتحان 20 %	15	هشتم
					امتحان 20 %	16	
امتحان میان سمستر					فصل چهارم: مفهوم و اندازه گیری درآمد ملی مبحث اول: مدار اقتصادی	17	نهم
					مبحث دوم: روش های اندازه گیری درآمد ملی مبحث سوم: معیارهای ارزیابی درآمد ملی	18	
پرسش و پاسخ					مبحث چهارم: درآمد اشخاص مبحث پنجم: درآمد قابل تصرف	19	دهم
					مبحث ششم: درآمد ملی به قیمت جاری و درآمد ملی به قیمت ثابت مبحث هفتم: درآمد سرانه	20	

پرسش و پاسخ					فصل پنجم: اهداف و سیاستها در سطح اقتصاد کلان مبحث اول: وظایف اقتصادی دولت	21	یازدهم
					مبحث دوم: محدودیتهای تجاری مبحث سوم: سیاست های اقتصادی	22	
پرسش و پاسخ					فصل ششم: تورم و بیکاری مبحث اول: تورم	23	دوازدهم
					مبحث دوم: اشتغال	24	
پرسش و پاسخ					مبحث سوم: تقسیم کار	25	سیزدهم
					فصل هفتم: نوسانهای اقتصادی - ادوار تجاری مبحث اول: انواع نوسانات اقتصادی	26	
پرسش و پاسخ					مبحث دوم: مراحل نوسانات اقتصادی	27	چهاردهم
					فصل هشتم: پول و بانک مبحث اول: چگونگی پیدایش و تکامل پول	28	
پرسش و پاسخ					مبحث دوم: وظایف پول مبحث سوم: اندازه گیری مقدار پول در اقتصاد	29	پانزدهم
					مبحث چهارم: بانک مرکزی مبحث پنجم: وظایف بانکهای مرکزی	30	
جمع بندی					حل مشکلات محصلین	31	شانزدهم
					رهنمایی امتحان نهایی	32	

منابع یا مآخذ:::	
ماخذ اساسی	1. ناصری، خاطره (1395). مبانی علم اقتصاد، هرات. نشر پوهنتون هرات
ماخذ کمکی	1. تفضلی، فریدون. 1387. اقتصاد کلان. تهران: گنج دانش. 2. تقوی، مهدی. 1383. مبانی علم اقتصاد. تهران: کوهسار. 3. روز بهان، محمود. 1379. مبانی علم اقتصاد. تهران: مرکز نشر دانشگاهی. 4. فرجی، یوسف. 1378. تئوری اقتصاد خرد. تهران: نشر بازرگانی. 5. محتشم دولتشاهی، دکتر طهماسب. 1394. مبانی علم اقتصاد. تهران: خجسته 6. منکیو، گرگوری. 1388. مبانی علم اقتصاد. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

پوهنځی حقوق و علوم سیاسی رشته حقوق

مفردات و پلان درسی هفته وار مضامین

صنف اول - سمستر دوم

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون مبادی حقوق (2)

مقطع تحصیلی:	لسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسي
اسم دیپارتمنت:	حقوق خصوصي
اسم مضمون:	مبادی حقوق 2
کود مضمون:	LA0206
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تيوري
نوعیت مضمون:	اساسي
پيشنيار مضمون:	LA0106
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون

مبادی حقوق از جمله مضامین اساسی و پیش شرط در رشته حقوق محسوب میشود. محصلین در سمستر اول با مبانی نظری علم حقوق، قواعد تنظیم کننده جامعه، صفات، مبانی نظری و تصنیف حقوقی آشنا شده اند. در سمستر دوم منابع حقوق افغانستان اعم از منابع رسمی و غیر رسمی همراه با خصوصیات آنها به طور مفصل مورد مطالعه قرار می گیرد. در نهایت حقوق عندی همراه با منابع آن یعنی تصرف حقوقی و حادثه حقوقی آموزش داده میشود. فراگیری این مضمون به محصلین این امکان را میدهد که شناخت کلی از علم حقوق و نظام حقوقی افغانستان حاصل نمایند و برای مطالعه مضامین اساسی و تخصصی در سمسترهای بعدی آمادگی داشته باشند.

اهداف آموزشی:

- شناخت منابع رسمی و غیر رسمی در نظام حقوقی افغانستان و تحلیل جایگاه فقه و عرف در نظام حقوقی افغانستان
- شناخت مفهوم قانون، مراحل وضع قانون و سلسله مراتب قانون و تشخیص تفاوت بین سلسله مراتب قانون از حیث تقدم و قدرت اجرای قانون
- شناخت ساحه تطبیق قانون از حیث زمان و مکان
- بررسی جایگاه و اهمیت رویه قضایی و دکترین و تشخیص نیروی الزامی آن در نظام حقوقی افغانستان
- شناخت مفهوم حق فردی و انواع آن

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- منابع یا مصادر حقوق
- منبع اول: قانون
- سلسله مراتب قانون
- قلمرو اجرای قانون
- نسخ قانون
- تفسیر قانون
- عرف و عادات
- رویه قضائی
- دکترین حقوق
- منابع حقوق در افغانستان
- بخش دوم: حقوق عندی(حقوق فردی)
- مفهوم حق فردی
- منابع حق فردی
- انواع حق فردی
- ارکان حق فردی
- اثبات حق فردی
- اجرای حق فردی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	شناخت منابع رسمی و غیر رسمی در نظام حقوقی افغانستان و تحلیل جایگاه فقه و عرف در نظام حقوقی افغانستان	3	1	2	1	1	1
۲	شناخت مفهوم قانون، مراحل وضع قانون و سلسله مراتب قانون و تشخیص تفاوت بین سلسله مراتب قانون از حیث تقدم و قدرت اجرایی قانون	3	2	1	1	1	1
۳	شناخت ساحه تطبیق قانون از حیث زمان و مکان	3	2	2	1	1	1
۴	بررسی جایگاه و اهمیت رویه قضایی و دکتین و تشخیص نیروی الزامی آن در نظام حقوقی افغانستان	3	1	1	1	1	1
۵	شناخت مفهوم حق فردی و انواع آن	3	1	2	1	1	1
مجموع		3	1.4	1.6	1	1	1
اوسط عمومی		1.3/3					
۳ = مطابقت کامل		۲ = مطابقت نسبی					
		۱ = مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون مبادی حقوق 2

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	مبادی حقوق 2	حقوق خصوص	اول	دوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	منابع یا مصادر حقوق منبع اول: قانون مفهوم قانون					پرسش وپاسخ
	2	خصوصیات قانون					
دوم	3	سلسله مراتب قانون قانون اساسی خصوصیات قانون اساسی تاریخچه قوانین اساسی در افغانستان					پرسش وپاسخ
	4	سلسله مراتب قانون قانون عادی خصوصیات قانون عادی فرایند وضع قانون عادی در حقوق افغانستان					
سوم	5	سلسله مراتب قانون فرمان تقنینی و مقررہ					پرسش وپاسخ
	6	لایحه و طرز العمل ها					
چهارم	7	قلمرو اجرای قانون از حیث اشخاص قلمرو اجرای قانون از حیث مکان					پرسش وپاسخ
	8	قلمرو اجرای قانون از حیث زمان					
پنجم	9	نسخ قانون مفهوم و صورت های نسخ					پرسش وپاسخ
	10	تفسیر قانون انواع تفسیر قانون					
ششم	11	عرف و عادات مفهوم و ارکان عرف					پرسش وپاسخ
	12	انواع عرف چگونگی رجوع به عرف					
هفتم	13	رویه قضائی مفهوم، عناصر و عوامل ایجاد رویه قضائی نیروی الزامی رویه قضائی در افغانستان					پرسش وپاسخ

					دکترین حقوق نیروی الزامی دکترین حقوق در افغانستان	14	
پرسش و پاسخ					منابع حقوق در افغانستان قانون فقه- عرف- رویه قضائی- دکترین	15	هشتم
					امتحان 20 %	16	
امتحان میان سمستر					بخش دوم: حقوق عندی(حقوق فردی) مفهوم حق فردی	17	نهم
					مبانی حق فردی مکتب شخصی، مکتب موضوعی، نظریه مختلط و نظریه نوین	18	
پرسش و پاسخ					منابع حق فردی اول: اعمال حقوقی(عقد)	19	دهم
					اعمال حقوقی (ایقاع)	20	
پرسش و پاسخ					دوم: حوادث حقوقی فعل مضر	21	یازدهم
					دوم: حوادث حقوقی فعل مفید	22	
پرسش و پاسخ					انواع حق فردی حقوق عمومی و حقوق سیاسی	23	دوازدهم
					انواع حق فردی 1- حقوق خصوصی انواع حقوق خصوصی حقوق مالی و حقوق غیر مالی	24	
پرسش و پاسخ					انواع حقوق مالی حقوق عینی و حقوق دینی مقایسه حق عینی و حق دینی و انواع حق عینی	25	سیزدهم
					انواع حق به اعتبار قیود و عوارض آن حق معلق و حق منجز، حق مؤجل و حق حال، حق دایم و موقت، حق ثابت و حق متزلزل	26	
پرسش و پاسخ					ارکان حق فردی صاحب حق فردی(اشخاص)	27	چهاردهم
					ارکان حق فردی محل حق (اموال)	28	
پرسش و پاسخ					اثبات حق فردی	29	پانزدهم
					اجرای حق فردی	30	
جمع بندی					جمع بندی و پاسخ به سوالات	31	شانزدهم

					راهنمایی امتحان نهایی	32	
--	--	--	--	--	-----------------------	----	--

منابع یا مأخذ:	
1- مأخذ اساسی	1- رحیمی، اسحاق، 1397. کلیات علم حقوق. کابل. 5. انتشارات معصومی. 2- ستانکزی، نصرالله. 1387. مبادی حقوق. انتشارات میوند.
3- مأخذ کمکی	1- کاتوزیان، ناصر. 1383. مقدمه علم حقوق. تهران: شرکت سهامی انتشار. 2- کاتوزیان، ناصر. 1387. کلیات حقوق. تهران: گنج دانش. 3- مدنی، سید جلال الدین. 1386. مبانی و کلیات علم حقوق. تهران: انتشارات پایدار. 4- واحدی، قدرت الله . 1395. مقدمه علم حقوق. تهران: نشر میزان.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق محیط زیست	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق عمومی یا خصوصی
اسم مضمون:	حقوق محیط زیست
کود مضمون:	LA0216
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون

با توجه به تأثیر محیط زیست بر حیات انسان و ارتباط آن با توسعه و ترقی جامعه، ایجاد مقررات لازم الاجراء برای حفاظت از محیط زیست و رعایت آن به یکی از مسؤولیت های مهم دولت و شهروندان تبدیل شده است. این حقوق در سال های اخیر توسعه نسبتاً زیادی یافته است، علاوه بر تلاش های بین المللی برای حفاظت از محیط زیست در کشور های بسیاری نیز قوانین ملی برای حفاظت از محیط زیست به تصویب رسیده است. افغانستان نیز به منظور بهبود شرایط محیط زیستی کشور اقداماتی از قبیل ایجاد ادارات، تدون قانون و غیره به عمل آورده است از همین رو این مضمون به حیث یک مضمون حتمی - تخصصی در نصاب پوهنځی حقوق در نظر گرفته شده است.

اهداف آ«ورشی:

- آشنایی با مفاهیم اساسی همچون محیط زیست، اکو سیستم و آلاینده ها، سموم و غیره
- شناخت مبانی و منابع حقوق محیط زیست
- کسب مهارت در زمینه تطابق و تفسیر قواعد داخلی، خارجی و استراتژی پلان افغانستان در ارتباط با حقوق محیط زیست
- آشنایی با نهادهای ملی و بین المللی که در ارتباط با حقوق محیط زیست فعالیت می نمایند
- آشنایی با عوامل تهدید کننده حقوق محیط زیست در افغانستان

شیوه های تدریس و آموزش

در تدریس این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- بازدید از اداره محیط زیست و آشنایی با کار کردهای آنها؛
- دعوت از کارمندان اداره محیط زیست؛
- ارائه سمینار توسط محصلین در بعضی از ساعات درسی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعاریف و مفاهیم محیط زیست
- تشریح انواع محیط زیست
- اهمیت و ضرورت محیط زیست

- ماهیت حقوق محیط زیست
- اصول اساسی محیط زیست
- سیر تحول حقوق محیط زیست
- رابطه متقابل حفظ محیط زیست با صحت و سلامتی
- رابطه متقابل حفظ محیط زیست با توسعه جامعه
- منابع بین المللی حقوق محیط زیست
- منابع داخلی حقوق محیط زیست
- نهاد های بین المللی مسئول حفاظت از محیط زیست
- نهاد های داخلی مسئول حفاظت از محیط زیست
- عوامل تهدید کننده محیط زیست جهانی
- عوامل عمده تهدید کننده محیط زیست افغانستان
- پلان استراتژی چهار ساله محیط زیست افغانستان
- جرایم محیط زیستی

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

- نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
 - کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
 - امتحان وسط سمستر (20) %
 - امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
 - مجموع ۱۰۰%

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق محیط زیست

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق محیط زیست	حقوق عمومی	اول	دوم	2	حتمی-تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعاریف و مفاهیم محیط زیست تعاریف حق، محیط زیست، حقوق محیط زیست، اکولوژی، اکو سیستم، کره زمین					پرسش و پاسخ
	2	معرفی لایه های زمین، تشریح انواع محیط زیست					
دوم	3	اهمیت و ضرورت محیط زیست					پرسش و پاسخ
	4	چالش های محیط زیست					
سوم	5	ماهیت حقوق محیط زیست					پرسش و پاسخ
	6	حقوق بشری بودن محیط زیست					
چهارم	7	اصول اساسی محیط زیست اصل حاکمیت، اصل همکاری، اصل حفاظ از محیط زیست					پرسش و پاسخ
	8	اصل جلوگیری، اصل احتیاط، اصل پرداخت توسط آلوده ساز، اصل اطلاع رسانی، اصل مشاوره در روابط برون مرزی، اصل حقوق اشخاص					
پنجم	9	سیر تحول حقوق محیط زیست					پرسش و پاسخ
	10	بیان دوره های مختلف (دوره کلاسیک و دوران معاصر)					پرسش و پاسخ
ششم	11	رابطه متقابل حفظ محیط زیست با صحت و سلامتی					پرسش و پاسخ
	12	بحث و مباحثه در صنف					
هفتم	13	رابطه متقابل حفظ محیط زیست با توسعه جامعه					پرسش و پاسخ
	14	بحث آزاد در صنف					
هشتم	15	منابع بین المللی حقوق محیط زیست؛ منشور جهانی طبیعت، کنوانسیون چهارگانه در عرصه حقوق دریاها توسط سازمان ملل					پرسش و پاسخ

					معاهدات، اعلامیه ها و کنفرانس ها	16	
پرسش و پاسخ					منابع داخلی حقوق محیط زیست	17	نهم
					قانون محیط زیست و پلان استراتژی ملی برای حفاظت از محیط زیست	18	
پرسش و پاسخ					امتحان وسط سمستر	19	دهم
					امتحان وسط سمستر	20	
پرسش و پاسخ					نهاد های بین المللی مسؤول حفاظت از محیط زیست	21	یازدهم
					سازمان ملل متحد، سازمان بهداشت جهانی...	22	
پرسش و پاسخ					نهاد های داخلی مسؤول حفاظت از محیط زیست	23	دوازدهم
پرسش و پاسخ					اداره ملی محیط زیست	24	
پرسش و پاسخ					عوامل تهدید کننده محیط زیست جهانی	25	سیزدهم
					جنگ، استفاده از سلاح های تخریب کننده محیط زیست، گاز های گلخانه پی و غیره	26	
پرسش و پاسخ					عوامل عمده تهدید کننده محیط زیست افغانستان؛ آلودگی هوا و آب، جنگ، سلاح های تخریب کننده محیط زیست، نبود فرهنگ لازم در جهت حفاظت از محیط زیست و تخریب انسانی آن	27	چهاردهم
					راه های محافظت از محیط زیست در کشور	28	
پرسش و پاسخ					پلان استراتژی چهار ساله محیط زیست افغانستان	29	پانزدهم
					تکالیف و تعهدات دولت و شهروندان در پلان فوق	30	
پرسش و پاسخ					جرایم محیط زیستی	31	شانزدهم
					جمع بندی و امتحان نهایی	32	

منابع یا مأخذ:	
1. انساندوست، محمد صابر (1392ش) نظام حقوقی حفاظت از محیط زیست در افغانستان در پرتو اسناد بین المللی 2. ذوالفقاری، حسن. (1396). <u>میانی محیط زیست</u>، ج 2، تهران: انتشارات دانشگاه رازی.	مأخذ اساسی
1- حقوق محیط زیست، نظریه ها و رویه ها»، به همت آقایان؛ احمد علی محسن زاده، نادر ساعد، علی سمیعی، سال 1387. 2- رایبونسون، نیکلاس، میانی حقوق بین الملل 3- فهیمی، عزیزالله. (1395). <u>مسئولیت مدنی ناشی از تخریب محیط زیست</u>، قم: انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی. 4- کنوانسیون های بین المللی مربوطه 5- کیس، الکساندر، حقوق محیط زیست	مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق سازمانهای بین المللی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق سازمانهای بین المللی
کود مضمون:	LA0217
تعداد کرایدیت:	2 کرایدیت (تعداد کرایدیت تیوری)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون

سازمان های بین المللی (دولتی) یکی از تابعان حقوق بین الملل و نهاد های تأثیر گذار در عرصه بین المللی است. سازمانهای بین المللی نقش عمده را در حفظ صلح، تامین امنیت و حل و فصل اختلافات بین المللی دارد. بنابراین ضروری است که محصلین در رشته حقوق مضمونی را تحت این عنوان در دو کرایدیت به عنوان مضمون اساسی سپری نمایند و با موارد ذیل آشنایی حاصل کنند: 1. اهداف ایجاد سازمان های بین المللی، 2. نقش و کارکرد سازمانهای بین المللی، 3. شخصیت حقوق سازمانهای بین المللی، 4. صلاحیت های سازمان های بین المللی - مسئولیت های سازمانهای بین المللی، 5. مزایا و مصونیت های سازمان های بین المللی.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با سازمانهای بین المللی و سیر تاریخی ایجاد آنها
- آشنایی با شخصیت حقوقی سازمان های بین المللی و آثار به جا مانده از آن
- بررسی قواعد و معاهدات حاکم بر ایجاد، روابط و لغو سازمان های بین المللی در قواعد بین المللی
- شناخت جایگاه سازمان های بین المللی در حل و فصل منازعات بین المللی
- شنایی با مصونیت و مزایای سازمان های بین المللی مطابق

شیوه های تدریس و آموزش:

در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف سازمان های بین المللی
- تاریخچه تشکیل سازمان های بین المللی پیش از ایجاد سازمان ملل
- طبقه بندی سازمان های بین المللی
- عضویت در سازمان های بین المللی
- آشنایی با سازمان ملل متحد (تشکیل و تاریخچه)

- شخصیت حقوقی سازمان های بین المللی
- آثار ناشی از شخصیت حقوقی سازمان های بین المللی
- صلاحیت های سازمان های بین المللی
- تصمیمات سازمان های بین المللی
- التزام سازمان های بین المللی به حقوق بین الملل
- مسئولیت سازمان های بین المللی
- اعمال قابل انتساب به سازمان های بین المللی
- پیامدها و عواقب ناشی از مسئولیت
- مصونیت و مزایای سازمان های بین المللی
- نقش سازمان ها در حل و فصل اختلافات بین المللی
- حقوق و روابط مالی سازمان های بین المللی
- اصلاح و تجدید نظر در سازمان های بین المللی
- انحلال سازمان های بین المللی

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق سازمان های بین المللی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیار تمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق سازمانهای بین المللی	حقوق عمومی	اول	دوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	کلیات و معرفی منابع درسی					پرسش و پاسخ
	2	انواع سازمان های بین المللی					
دوم	3	تاریخچه تشکیل سازمان های بین المللی پیش از ایجاد سازمان ملل					پرسش و پاسخ
	4	تاریخچه تشکیل سازمان های بین المللی بعد از تشکیل سازمان ملل تا عصر کنونی					
سوم	5	طبقه بندی سازمان های بین المللی					پرسش و پاسخ
	6	عضویت در سازمان های بین المللی					
چهارم	7	آشنایی با سازمان ملل متحد (تشکیل و تاریخچه)					پرسش و پاسخ
	8	معرفی ارکان سازمان ملل متحد					
پنجم	9	شخصیت حقوقی سازمان های بین المللی					پرسش و پاسخ
	10	آثار ناشی از شخصیت حقوقی سازمان های بین المللی					
ششم	11	صلاحیت های سازمان های بین المللی					پرسش و پاسخ
	12	1. تعریف صلاحیت 2. انواع صلاحیت					
هفتم	13	تصمیمات سازمان های بین المللی					پرسش و پاسخ
	14	1. تصمیمات الزام آور 2. تصمیمات غیر الزام آور					
هشتم	15	الزام سازمان های بین المللی به حقوق بین الملل					پرسش و پاسخ
	16	الزام اشخاص حقوقی و حقیقی به قواعد الزامی سازمان های بین المللی					

پرسش و پاسخ					امتحان وسط سمستر	17	نهم
					امتحان وسط سمستر	18	
پرسش و پاسخ					مسئولیت سازمان های بین المللی	19	دهم
					اعمال قابل انتساب به سازمان های بین المللی	20	
پرسش و پاسخ					پیامد ها و عواقب ناشی از مسئولیت	21	یازدهم
					جبران خسارت	22	
پرسش و پاسخ					مصونیت و مزایای سازمان های بین المللی	23	دوازدهم
					1. مصونیت 2. مزایا	24	
پرسش و پاسخ					نقش سازمان ها در حل و فصل اختلافات بین المللی	25	سیزدهم
					1. حل و فصل سیاسی 2. حل و فصل قضائی	26	
پرسش و پاسخ					حقوق و روابط مالی سازمان های بین المللی	27	چهاردهم
					1. حق العضویت 2. تأمین هزینه از طریق خود سازمان	28	
پرسش و پاسخ					اصلاح و تجدید نظر در سازمان های بین المللی	29	پانزدهم
					1. ضرورت اصلاح 2. نحوه تجدید نظر	30	
پرسش و پاسخ					انحلال سازمان های بین المللی	31	شانزدهم
					جمع بندی از درس های سمستر	32	

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	1. فرهاد، طلاپی. (1394). حقوق سازمان های بین المللی، ج سوم، 1، تهران: انتشارات جنگل 2. یعقوبی، مسلم. (1392). حقوق سازمان های بین المللی، ج 1، تهران: انتشارات چتر دانش
2. مأخذ کمکی	1. صفدری، محمد. (1392). حقوق بین الملل عمومی، چاپ اول تهران: انتشارات دانشگاه تهران، 2. ضیایی بیگدلی، محمد رضا، حقوق بین الملل عمومی، ج چهارم، 3. منشور سازمان ملل متحد 4. ناصر، قرباننیا. (1388). شخصیت حقوقی سازمان های بین المللی 5. D. W. bowett: The law of international institutions, stevens and sons limited, 1970 6. Robert L. Bledsoe and Boczek: op. cit, p. 76.; Bindschedler R.L: international organization, General aspects Epil, 1983

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون متون فقهی-حقوقی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	متون فقهی-حقوقی
کود مضمون:	LA0218
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تيوري
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون

از آنجا که نظام حقوقی افغانستان متأثر از آموزه های عمیق فقه اسلامی است، آشنایی و توانمند سازی محصلین حقوق در بهره برداری و استنباط از متون فقهی-حقوقی اصیل امری ضروری است. از این رو مضمون متون فقهی طی 2 کريدیت در کريکولم درسی رشته گنجانده شده است. مفردات درسی این مضمون به نحوی ترتیب شده است که نخست متون فقهی مربوط به فقه معاملات تدریس میشود، سپس متون فقهی مربوط به ضمان اعم از غصب و اتلاف و در آخر متون فقهی مربوط به دعوی و ادله اثبات دعوی تدریس میشود. در تنظیم مفردات درسی سعی شده است که از میان متون فقهی بیشتر بر مطالب درسی ای تمرکز گردد که در عمل کاربرد دارد و همچنان بر مطالبی تمرکز شود که محصلین پوهنځی حقوق متون قانونی آن را در مضامین عقود معین و حقوق وایب فرا می گیرند و اینک می توانند متون فقهی مربوط آنرا در این مضمون بیامورند. این امر موجب میشود تا از یک سو محصلین با ریشه های فقهی نظام حقوقی افغانستان آشنا شوند، حکم مسائل و قضایای فرضی را استخراج کنند و از سویی دیگر بتوانند تفاوت های موجود بین احکام فقه حنفی و قانون مدنی را درک کنند.

اهداف آ«ورشی:

- توانمند سازی محصلین در خواندن صحیح متون فقهی-حقوقی و استنباط احکام از متون فقهی و حقوقی
- یادگیری قواعد حاکم بر عقود معین ، ضمان و ادله اثبات در فقه حنفی
- مقایسه قواعد حاکم بر معاملات، ادله اثبات و ضمان در فقه و قانون
- کسب مهارت های لازم برای حل قضایای مدنی ناشی از عقود تملیکی، انتفاعی، توثیقی، امانی و تبرعی مبتنی بر فقه و قانون
- کسب مهارت های لازم برای تنظیم چهارچوب عقود معین مبتنی بر فقه و قانون

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- خواندن متون و شرح مطالب درسی؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین ؛
- ارائه سوالات درون کصنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- فصل اول: بیع
- فصل دوم: اجاره
- فصل سوم: کفالت
- فصل چهارم: رهن
- فصل پنجم: عاریت و ودیعت
- فصل ششم: هبه
- فصل هفتم: غصب و اتلاف
- فصل هشتم: دعوی
- فصل نهم: اقرار
- فصل دهم: شهادت
- فصل یازدهم: قرائن و یمین.

**نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی
پالیسی حاضری**

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

پالیسی نمره دهی

- نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده ۱۹ لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (۲۰) %
 - کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
 - امتحان وسط سمستر (۲۰) %
 - امتحان نهایی سمستر حد اکثر (۶۰) %
 - مجموع ۱۰۰ %

پلان درسی هفته وار مضمون متون فقهی-حقوقی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیار تمنن	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	متون فقهی-حقوقی	حقوق خصوصی	اول	دوم	2	حتمی-تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون اهمیت و ضرورت آن					پرسش و پاسخ
	2	کلیات و مفاهیم در مورد بیع					
دوم	3	مسایل متعلق به بیع (ارکان بیع)					پرسش و پاسخ
	4	مسایل متعلق به بیع (شرایط و آثار بیع)					
سوم	5	مسایل متعلق به بیع (انواع بیع)					پرسش و پاسخ
	6	مسایل متعلق به بیع (انواع بیع)					
چهارم	7	مسایل متعلق به بیع (خيارات)					پرسش و پاسخ
	8	مسایل متعلق به بیع (خيارات)					
پنجم	9	مسایل متعلق به بیع (احکام بیع)					پرسش و پاسخ
	10	مسایل متعلق به بیع (احکام بیع)					
ششم	11	مسایل مربوط به اجاره(کلیات)					پرسش و پاسخ
	12	مسایل مربوط به اجاره(ارکان اجاره)					
هفتم	13	مسایل مربوط به اجاره (شرایط اجاره)					پرسش و پاسخ
	14	مسایل مربوط به اجاره (انواع مأجور و احکام آن)					
هشتم	15	مسایل مربوط به اجاره(تسلیم مأجور)					پرسش و پاسخ
	16	مسایل مربوط به اجاره (ضمانات)					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					امتحان میان سمستر
	18	امتحان وسط سمستر					

دهم	19	مسایل متعلق به کفالت (مفاهیم عمومی)	پرسش و پاسخ				
	20	مسایل متعلق به کفالت (ارکان و شرایط)					
یازدهم	21	مسایل متعلق به رهن (کلیات)	پرسش و پاسخ				
	22	مسایل متعلق به رهن (ارکان، شرایط و احکام)					
دوازدهم	23	مسایل متعلق به امانات (عمومیات)	پرسش و پاسخ				
	24	ودیعت و عاریت و شروط آنها					
سیزدهم	25	مسایل متعلق به هبه	پرسش و پاسخ				
	26	مسایل متعلق به هبه (ارکان و شرایط)					
چهاردهم	27	احکام غصب	پرسش و پاسخ				
	28	اتلاف مباشر و اتلاف بالتسبیب					
پانزدهم	29	دعوی (مفاهیم، ارکان، شرایط و احکام)	پرسش و پاسخ				
	30	اقرار (مفاهیم، شرایط و احکام)					
شانزدهم	31	شهادت (مفاهیم، شرایط و احکام)	جمع بندی				
	32	قراین و یمین					

منابع یا مأخذ:	
1.	الزحیلی، دکتر وهبة. 1997م. الفقه الاسلامی وادلتہ. الجزء الرابع و الخامس، بیروت: دار الفكر، الطبعة الرابعة.
2.	الصابونی. علی. 2004. فقه المعاملات. دمشق: مکتبه العصریه .
3.	المرغینانی، برهان الدین ابو الحسن علی بن ابوبکر بن عبدالجلیل. 1355ه. ق. الهدایة شرح بداية المتدی. المجلد الثالث، القاهرة: مطبعة مصطفى البابي الحلبي وأولاده، بی چا.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون سیستم های حقوقی معاصر	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	سیستم های حقوقی معاصر
کود مضمون:	LA0219
تعداد کريدیت:	3 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون

نظام های حقوقی دنیا را به چهار دسته عمده رومن_ ژرمن، کامن لا، حقوق اسلام و نظام های حقوقی هند و چین تقسیم می نمایند. اما واقعیت این است که نظام حقوقی هر کشور با حفظ خصوصیات اصلی یکی از چهار نظام حقوقی فوق الذکر ساختار و ویژگی های خاص خود را نیز دارد. با توجه به همین امر است که مضمون سیستم های حقوقی معاصر به هدف آشنایی با نظام های بزرگ حقوقی جهان و درک تفاوت های آنها، با توجه تعاملات حقوقی بین کشورها و لزوم استفاده از تجربه کشور های دیگر در زمینه توسعه نظام حقوقی کشور شامل کریکولم پوهنځی حقوق گردیده است. مطالعه این مضمون محصلین را قادر میسازد تا درک بهتری از نظام های حقوقی معاصر داشته باشند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با سیستم های بزرگ حقوقی معاصر در جهان
- شناخت جایگاه نظام حقوقی افغانستان در میان سیستم های حقوقی جهان
- شناخت نکات اشتراک سیستم های حقوقی جهان و اصول مشترک آنها
- شناخت نکات افتراق سیستم های حقوقی معاصر و پروسیجر های متفاوت آن
- کسب مهارت تحقیق مقایسوی در نظام های حقوقی مختلف

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف و ماهیت حقوق تطبیقی
- روش های مطالعه حقوق تطبیقی
- دسته بندی سیستم های حقوقی
- شرح تفصیلی خانواده رومن ژرمن
- شرح تفصیلی خانواده کامن لا

- شرح تفصیلی حقوق هند و چین
- معرفی نظام حقوقی افغانستان
- مقایسه نظام حقوقی افغانستان با سایر نظام ها.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلین، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلین می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند. **پالیسی نمره دهی:** نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	تجزیه
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
اکتشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیشبرد دوسیه های مدنی، فامیلی، تجاری و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روشن های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت بدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق موجدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.		
2	1	1	1	1	2	آشنایی با سیستم های بزرگ حقوقی معاصر در جهان	۱
2	1	1	1	1	3	شناخت جایگاه نظام حقوقی افغانستان در میان سیستم های حقوقی جهان	۲
2	1	1	1	1	1	شناخت نکات اشتراک سیستم های حقوقی جهان و اصول مشترک آنها	۳
2	1	1	1	1	1	شناخت نکات افتراق سیستم های حقوقی معاصر و پروسیجر های متفاوت آن	۴
2	2	1	1	1	1	کسب مهارت تحقیق مقایسوی در نظام های حقوقی مختلف	۵
2.4	1.2	1	1	1	1.6	مجموع	
1.3/3						اوسط عمومی	
۱ = مطابقت کم						۲ = مطابقت نسبی	۳ = مطابقت کامل

پلان درسی هفته وار مضمون سیستم های حقوقی معاصر

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کردیت	نوع مضمون
	حقوق	سیستم های حقوقی معاصر	حقوق خصوصی	اول	دوم	3	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی					پرسش و پاسخ
	2	تعریف و ماهیت					
	3	سابقه حقوق تطبیقی					
دوم	4	فایده و قلمرو مطالعه					پرسش و پاسخ
	5	روش های مطالعه					
	6	ادامه روش های مطالعه					
سوم	7	اتخاذ راه حل برای مقابله با مشکلات مطالعه					پرسش و پاسخ
	8	نتایج حاصل از مطالعات حقوق تطبیقی					
	9	ارزیابی راه حل ها					
چهارم	10	دسته بندی سیستم های حقوقی					پرسش و پاسخ
	11	معرفی کامن لا					
	12	معرفی رومن ژرمن					
پنجم	13	نظام حقوقی اسلام					پرسش و پاسخ
	14	نظام حقوقی هند و چین					
	15	ادامه نظام حقوقی هند و چین					
ششم	16	خانواده رومن ژرمن : تاریخچه حقوق روم					پرسش و پاسخ
	17	چگونگی شکل گیری خانواده رومن ژرمن					

					نقش دانشمندان حقوق در تدوین قواعد و مقررات رومن ژرمن	18	
پرسش و پاسخ					شرح تفصیلی خانواده رومن ژرمن: تاریخچه	19	هفتم
					ساختار حقوق رومن ژرمن	20	
					ساختار نظام قضایی و منابع رومن ژرمن	21	
پرسش و پاسخ					تحول خانواده حقوق رومن ژرمن	22	هشتم
					توسعه خانواده حقوق رومن ژرمن	23	
					ادامه توسعه خانواده حقوق رومن ژرمن	24	
امتحان میان سمسٹر					مرور بر دروس قبلی	25	نهم
					پاسخ به سوالات محصلین	26	
					امتحان وسط سمسٹر	27	
پرسش و پاسخ					تاریخچه شکل گیری حقوق فرانسه	28	دهم
					ساختار حقوق فرانسه	29	
					ساختار قوه قضاییه حقوق فرانسه	30	
پرسش و پاسخ					شرح تفصیلی خانواده کامن لا	31	یازدهم
					ساختار حقوق کامن لا	32	
					ساختار نظام قضایی و محاکم	33	
پرسش و پاسخ					مشخصات حقوق کامن لا	34	دوازدهم
					ادامه مشخصات حقوق کامن لا	35	
					ادامه مشخصات حقوق کامن لا	36	
پرسش و پاسخ					معرفی نظام حقوقی انگلیس	37	سیزدهم
					ساختار نظام قضایی و محاکم	38	
					نقش رویه قضایی در نظام حقوقی انگلیس	39	
پرسش و پاسخ					شرح تفصیلی حقوق هند و چین و تاریخچه آن	40	چهاردهم
					ساختار حقوقی	41	

					نظام قضایی (محاکم)	42	
پرسش و پاسخ					معرفی نظام حقوقی افغانستان	43	پانزدهم
					نظام قضایی افغانستان	44	
					مقایسه نظام حقوقی افغانستان با سایر نظام ها	45	
جمع بندی					مرور بر دروس قبلی	46	شانزدهم
					پاسخ به سوالات و حل مشکلات	47	
					رهنمایی امتحان نهایی	48	

منابع یا مآخذ:::	
1. داوید، رنه. 1379. نظام های بزرگ حقوقی معاصر. ترجمه: حسین صفایی و همکاران. تهران: انتشارات مرکز نشر دانشگاهی. 2. شیروی، عبدالحسین. 1384. حقوق تطبیقی. تهران: سمت.	1. مآخذ اساسی
1. دیوید، واسپینوزی. 1393. درآمدی بر حقوق تطبیقی و دو نظام بزرگ حقوقی معاصر. ترجمه: سید حسین صفایی. تهران: نشر میزان . 2. عرفانی، محمود، (1391ش). حقوق تطبیقی: نظام های حقوقی معاصر، تهران: نشر جنگل.	2. مآخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حمایت از حقوق مصرف کننده	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حمایت از حقوق مصرف کننده
کود مضمون:	LA0220
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تعداد کریدیت تیوری)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون

حقوق مصرف کننده و لزوم حمایت از آن؛ از موضوعات مشترک علم حقوق و اقتصاد است. در واقع، حقوق مصرف کننده، مجموعه قواعدی است که کلیه عرضه کنندگان کالا و خدمات، مطابق با ضوابط قانونی و مندرجات قرار داد مربوطه و یا عرف در معاملات، می‌باید آن را رعایت نمایند. حقوقی که مقصود اصلی آن، ایجاد تعادل میان قدرت معاملاتی مصرف کنندگان و عرضه کنندگان است. حقوق مذکور آن دسته از حقوق بشری است که یا خاص مصرف کنندگان هستند و یا مصرف کننده بودن در آنها ویژگی برجسته‌ای مدسوب می‌شود. در افغانستان نیز قانون حمایت از حقوق مصرف کننده را به منظور حمایت حقوق مصرف کننده و تولید کننده نافذ گردیده است. در این قانون بر موضوعاتی همچون: فرایند تولید کالاها و ترکیبات آنها، عوارض و خطرهای ناشی از مصرف کالاها، زیان بار، ناآگاهی از شیوه صحیح مصرف کالا و شرایط نگهداری آن، تبلیغات نادرست، شرایط غیرمنصفانه معامله و قیمت، ضعف خدمات پس از فروش، عدم پایبندی تأمین‌کننده و تولیدکننده کالا به تعهداتی نظیر، ضمانت پرداخته شده است. از همین روی مضمون حمایت از حقوق مصرف کننده در نصاب درسی رشته حقوق منحیث یک مضمون تخصصی درج گردیده است تا مدصلین با قواعد حاکم در این بخش آشنا گردیده بعداً منحیث کارشناسان حقوقی در این بخش ایفای خدمت نموده بتوانند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم، مبانی و اهمیت حقوق مصرف کننده
- شناخت جایگاه حقوق مصرف کننده در نظام حقوقی افغانستان
- درک حقوق و مکلفیت های مصرف کنندگان و تولید کنندگان
- شناخت قواعد فقهی در ارتباط به حقوق مصرف کننده و تطابق آن با قوانین نافذه
- شناخت ارگان ها و نهادهای حمایت کننده حقوق مصرف کننده در چارچوب نظام اداری افغانستان

شیوه های تدریس و آموزش:

- در تدریس این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:
- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
 - ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
 - کار گروهی و ارائه آن در صنف.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف، اهمیت و اهداف موضوع
- مصرف کننده کالا و خدمات در حقوق
- سیر تحول حقوق مستهلك
- مكلفيت هاى توليد كننده در برابر مستهلك
- مكلفيت هاى توليد كننده د برابر مستهلك
- مكلفيت هاى عرضه كننده در برابر مستهلك
- فروش از راه دور
- حقوق مستهلك
- بررسى شكايات مستهلك
- معرفى حمايت كننده از حقوق مستهلك
- صلاحيت و وظائف حقوق مستهلك
- مسووليت مدنى توليد كننده گان در حقوق غرب
- فقه و حمايت از حقوق مصرف كنندگان
- راهكارهاى فقه براى حمايت از حقوق مصرف كننده
- راهكارهاى حمايت از حقوق مصرف كنندگان
- بررسى حمايت هاى حقوقى از حقوق مصرف كنندگان
- قانون حمايت از حقوق مصرف كننده/مستهلكين در افغانستان
- كميسيون جلوگيرى از توليد ، توريد و عرضه جنس غير معيارى
- وظائف و صلاحيت هاى كميسيون
- كميته هاى مستهلك
- مكلفيت هاى كميته
- اجراآت كميته جهت حل و فصل شكايت هاى مستهلك

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	مجموع
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیشبرد دوسه های مدنی، فامیلی، تجارتی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د. ۲	ن.م.د. ۱		
2	1	1	2	1	1	آشنایی با مفاهیم، مبانی و اهمیت حقوق مصرف کننده	۱
2	1	2	3	2	3	شناخت جایگاه حقوق مصرف کننده در نظام حقوقی افغانستان	۲
3	2	2	2	1	1	درک حقوق و مکلفیت های مصرف کنندگان و تولید کنندگان	۳
3	2	1	1	2	3	شناخت قواعد فقهی در ارتباط به حقوق مصرف کننده و تطابق آن با قوانین نافذه	۴
3	2	1	2	3	1	شناخت ارگان ها و نهادهای حمایت کننده حقوق مصرف کننده در چارچوب نظام اداری افغانستان	۵
2.6	1.6	1.4	2	1.8	2	مجموع	
1.9						اوسط عمومی	
۳ = مطابقت کامل						۲ = مطابقت نسبی	۱ = مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون حمایت از حقوق مصرف کننده

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	حقوق	حمایت از حقوق مصرف کننده	حقوق عمومی	اول	دوم	2	حتمی - تخصصی

هفته	ساعات درسی	معرفی موضوع و مفردات سمستر	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعریف، اهمیت و اهداف موضوع					پرسش و پاسخ
	2	معرفی تولید کننده - عرضه کننده و مستهلك					
دوم	3	مصرف کننده کالا و خدمات در حقوق					پرسش و پاسخ
	4	سیر تحول حقوق مستهلك					
سوم	5	مكلفیت های تولید کننده در برابر مستهلك					پرسش و پاسخ
	6	مكلفیت های عرضه کننده در برابر مستهلك					
چهارم	7	ارائه معلومات در مورد جنس و یا خدمات اجتناب از ارائه معلومات غلط توسط تولید کننده توسط عرضه کننده					پرسش و پاسخ
	8	منع تولید، توزیع و تصدیر اجناس دارای معلومات غیر واقعی عدم نشر اعلانات غیر واقعی عرضه جنس مطابق به مشخصات ذکر شده در اعلانات					
پنجم	9	فروش از راه دور					پرسش و پاسخ
	10	مكلفیت های تولید کننده و عرضه کننده در فروش از راه دور					
ششم	11	حقوق مستهلك تبدیل جنس و یا تعویض خدمت رد جنس و بدست آوردن قیمت تادیبه شده					پرسش و پاسخ
	12	جبران خسارت اطمینان از ارائه خدمات مطابق قرارداد					
هفتم	13	حق تشکیل نهادهای حمایت از مصرف کننده حق انتخاب					پرسش و پاسخ
	14	بررسی شکایات مستهلك					
هشتم	15	معرفی حمایت کننده از حقوق مستهلك					پرسش و پاسخ
	16	صلاحیت و وظایف حقوق مستهلك					

پرسش و پاسخ					امتحان میان سمستر	17	نهم
					امتحان میان سمستر	18	
پرسش و پاسخ					مسئولیت مدنی تولید کننده گان در حقوق غرب	19	دهم
					فقه و حمایت از حقوق مصرف کنندگان راهکارهای فقه برای حمایت از حقوق مصرف کننده	20	
پرسش و پاسخ					ضمان در فقه اسلامی	21	یازدهم
					راهکارهای حمایت از حقوق مصرف کنندگان	22	
پرسش و پاسخ					کاهش بهای تمام شده کالا از طریق کاهش دیوان سالاری اداری تخصصی شدن واردات ارتقای بهره‌وری	23	دوازدهم
					مقابله با پدیده قاچاق واردات کیفی پیشگیری از رانت	24	
پرسش و پاسخ					تقویت فرایندهای گردش اطلاعات تقویت جایگاه تشکلهای وارداتی	25	سیزدهم
					بررسی حمایت های حقوقی از حقوق مصرف کنندگان قانون حمایت از حقوق مصرف کننده/ مستهلکین در افغانستان	26	
پرسش و پاسخ					کمیسیون جلوگیری از تولید ، توزیع و عرضه جنس غیر معیاری	27	چهاردهم
					وظایف و صلاحیت های کمیسیون	28	
پرسش و پاسخ					کمیته های مستهلک	29	پانزدهم
					مکلفیت های کمیته	30	
پرسش و پاسخ					اجراءات کمیته جهت حل و فصل شکایت های مستهلک	31	شانزدهم
					مروری بر دورس کل سمستر و رفع مشکلات احتمالی محصلین	32	

منابع یا مأخذ:

1. باقرزاده، احمد. (1381). بازار / دولت / حقوق مصرف کننده ، تهران: نشر قلم.
2. جعفری تبار، حسن. (1375). مسئولیت مدنی سازندگان و فروشندگان کالا ، تهران: نشر دادگستر
3. قانون حمایت از حقوق مصرف کننده / مستهلک
4. کاتوزیان، ناصر. (1384). مسئولیت ناشی از عیب تولید، تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه.
5. مقامی نیا، محمد. (1387). تبلیغات و حقوق مصرف کنندگان.
6. منتقمی ، فروغ. (1391). نقش استاندارد های کالا در حمایت از حقوق مصرف کننده .

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اخلاق و سلوک مسلکی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنائی
اسم مضمون:	اخلاق و سلوک مسلکی
کود مضمون:	LA0221
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (1 کريدیت تیوری و 1 کريدیت عملی)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	LA0106 LA0107
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون

پایبندی به تعهدات اخلاقی، وظیفه خطیری است که هر حقوقدان (اعم از وکلا، مشاوران حقوقی و سایر صاحبان مشاغل حقوقی) در برابر موکلان، مشتریان، جامعه و از همه مهمتر در برابر "عدالت" بر عهده دارند. این قواعد اخلاقی، ریشه در سنتهای جامعه، قوانین موضوعه، مقررہ ها و لوایح داخلی هر نهاد مربوط به معیارهای رفتار حرفه ای و همچنین رویه قضایی دارد. اخلاق حقوقی در عمل مشتمل بر قواعد اخلاقی است که حاکم بر رفتار اشخاصی است که خدمات حقوقی به مشتریان خود ارائه می دهند و با تعهدات حقوقی و اخلاقی متعارضی روپرو شده اند. این مضمون اساسا اخلاق حقوقی را از لحاظ عملی بررسی می کند تا متخصصین به مسایل حقوقی مختلف که ممکن است در حین مشاغل شان رخ دهد آشنا شده و قادر به اخذ تصمیم درست در این مسائل باشند. در حالیکه تمرکز اصلی بر اخلاق حقوقی وکلای مدافع است، محصلین نیز در عرض آن، مسائل حقوقی تطبیقی (مقایسوی) و قوانین مربوط به قضات و خارنوالان را فرا خواهند گرفت.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم، مبانی، قلمرو و مصادر و منابع اخلاق حقوقی در عمل
- شناخت حقوق و وجایب طرفین دعوی و قضات در روند رسیدگی به قضایای مختلف
- شناخت انواع ضمانت اجراهای اخلاقی و قانونی حاکم بر سلوک وکلای مدافع، خارنوالان و قضات
- کسب مهارت و ارتقای دانش جهت کمک به سیستم عدلی و قضایی و تحکیم عدالت در جامعه
- کسب مهارت به ارتباط رسیدگی به قضایای مدنی، جزایی، فامیلی و تجارتی منحیث وکیل مدافع، مشاور حقوقی، خارنوال و قاضی.

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- طرح قضیه و کار گروپی محصلین و ارائه آن در صنف.

در بخش آموزش عملی از روش های زیر استفاده میشود:

- نقش بازی کردن منحيث وکیل مدافع، حُرنوال و قاضی؛
- محکمه تمثیلی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم اخلاق و رابطه اخلاق با حق و عدالت؛
- مبانی، قلمرو منابع عمومی اخلاق حقوقی، مصادر و منابع قانونی اخلاق حقوقی؛
- مصادر و منابع قانونی بین المللی اخلاق حقوقی؛
- اصول عمومی حاکم بر اخلاق و سلوک اخلاقی؛
- جایگاه اخلاق مسلکی در منصب قضا؛
- فضایل و بایسته های کلی اخلاق مسلکی قضات؛
- وجایب اخلاقی و سلوکی قضات نسبت به مدعی و مدعی علیه؛
- اخلاق و سلوک عمومی قضات در داخل و خارج محکمه؛
- ضمانت اجراهای قانونی اخلاق و سلوک قضات؛
- فضایل و باید های اخلاقی و سلوکی وکلای مدافع نسبت به موکل در شروع و انعقاد قرارداد؛
- فضایل و باید های اخلاقی و سلوکی وکلای مدافع نسبت به جامعه و جانب مقابل دعوی؛
- ضمانت اجراهای اخلاق حقوقی و سلوک وکلای مدافع شناسایی ردایل فردی و مکانیسم های دوری از آن؛
- ضمانت اجراهای قانونی اخلاق حقوقی و سلوک وکلای مدافع (هیات نظارت، درج شکایت، سمع شکایت)؛
- ضمانت اجراهای قانونی اخلاق حقوقی و سلوک وکلای مدافع (اقدامات تادیبی، جبران خسارت، استیناف خواهی)؛
- باید ها و فضایل اخلاق عمومی سارنوالان؛
- ضمانت اجراهای قانونی اخلاق و سلوک مسلکی سارنوالان؛
- اخلاق و سلوک مسلکی پولیس.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شفافیت های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات انبئی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات انبئی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
۱	شناخت مفهوم، مبانی، قلمرو و مصادر و منابع اخلاق حقوقی در عمل	2	2	1	1	1	
۲	شناخت حقوق و وجایب طرفین دعوی و قضات در روند رسیدگی به قضایای مختلف	1	1	2	2	1	
۳	شناخت انواع ضمانات اجراهای اخلاقی و قانونی حاکم بر سلوک وکلای مدافع، حارنوالان و قضات	1	1	2	2	1	
۴	کسب مهارت و ارتقای دانش جهت کمک به سیستم عدلی و قضایی و تحکیم عدالت در جامعه	1	3	1	2	1	
۵	کسب مهارت به ارتباط رسیدگی به قضایای مدنی، جزایی، فامیلی و تجارتی، مندیث وکیل مدافع، مشاور حقوقی، حارنوال و قاضی	1	2	2	2	3	
مجموع		1.2	1.8	1.6	1.8	1.4	
اوسط عمومی		1.5/3					
۳=مطابقت کامل		۲=مطابقت نسبی		۱=مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون اخلاق و حقوق مسلکی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	اخلاق و سلوک مسلکی	جزا و علوم جنائی	اول	دوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، اهمیت و مفردات آن						
	2	چیستی اخلاق، اخلاق مسلکی و حقوقی در عمل						
دوم	3	نسبیت و اطلاق اخلاق، رابطه اخلاق با حق و عدالت				انجام تمرینات در داخل صنف		پرسش و پاسخ
	4	مبانی اخلاق حقوقی و سلوک مسلکی						
سوم	5	قلمرو اخلاق حقوقی				انجام تکالیف خانگی		
	6	منابع عمومی اخلاق حقوقی						
چهارم	7	مصادر و منابع قانونی اخلاق حقوقی						پرسش و پاسخ
	8	مصادر و منابع بین المللی اخلاق حقوقی						
پنجم	9	اصول عمومی حاکم بر اخلاق و سلوک مسلکی منسوبین نهادهای عدلی قضایی				تصحیح کارخانگی ها		
	10	-استقلال، درستکاری و قابلیت اعتماد						
ششم	11	اصول عمومی حاکم بر اخلاق مسلکی: تضاد منافع، حفظ اسرار، بی طرفی و...						پرسش و پاسخ
	12	جایگاه اخلاق مسلکی در منصب قضا						
هفتم	13	فضایل و بایسته های کلی اخلاق مسلکی قضات				انجام تمرینات در داخل صنف		
	14	وجائب اخلاقی و سلوکی قضات نسبت به طرفین دعوا						
هشتم	15	نسبت به وکلای مدافع، سارنوال و شهود						پرسش و پاسخ

		انجام تمرینات کارخانگی			اخلاق و سلوک عمومی قضات در داخل محکمه	16	
					سلوک عمومی قضات در خارج از محکمه	17	نهم
					مکانیزم اجرای اخلاق مسلکی قضات	18	
		تصحیح کارخانگی ها			مکانیزم اجرای اخلاق مسلکی قضات	19	دهم
					حل تمرینات و پاسخ پرسش های محصلین	20	
					امتحان بیست فیصد	21	یازدهم
پرسش و پاسخ					فضایل و باید های اخلاقی و سلوکی وکلای مدافع نسبت به موکل در انعقاد، حین قرارداد و در ختم آن	22	
		محکمه تمثیلی			فضایل و باید های اخلاقی و سلوکی وکلای مدافع نسبت به دیگر طرف های ذیدخل (جانب مقابل و وکیل وی، محکمه، و...)	23	دوازدهم
					مکانیزم اجرای اخلاق حقوقی و سلوک وکلای مدافع	24	
		انجام تمرینات در داخل صنف			باید ها و فضایل اخلاق عمومی سارنوالان، تاریخچه، اصول اختصاصی و شرایط کلی احراز مسلک سارنوالی	25	سیزدهم
					اخلاق مسلکی سارنوال در حین انجام کار، برخورد مسلکی با جوانب دعوا	26	
					با دیگر جوانب ذیدخل	27	چهاردهم
					مکانیزم اجرای اخلاق مسلکی سارنوال	28	
		محکمه تمثیلی			تنبیه و مجازات و حق اعتراض به آن	29	پانزدهم
					اخلاق مسلکی پولیس: سیاست های جنایی پولیس	30	
					چالش ها در فعالیت های پولیس	31	شانزدهم
پرسش و پاسخ					بایدها و اخلاق مسلکی پولیس	32	

منابع یا مأخذ::

1. مأخذ اساسی	اخلاق و سلوک مسلکی (1398). کابل: نشر بنیاد آسیا - افغانستان.
2. مأخذ کمکی	1. Rohullah Aziz and others,(2015). An introduction to the Legal Ethic in Afghanistan. Kabul: ALEP 2. اساسنامه انجمن سارنوالان افغانستان، کابل مصوب عقرب 1388. 3. اساسنامه انجمن مستقل وکلای مدافع، مصوب 1386. (ضمیمه قانون وکلای مدافع). 4. اصولنامه طرز سلوک پولیس. 5. ژوبل، محمد عثمان. (1384). شرح مجله الاحکام. کابل: مطبعه دولتی. چاپ اول. 6. ساکت، محمد حسین. (1385). روزنه ای به اندیشه نگاری حقوقی. تهران: نگاران شهر. چاپ اول. 7. سنگلجی، محمد. (1384). قضا در اسلام. تهران. نشر دانشگاه تهران.

8. ضمیمه شماره 1 اساسنامه انجمن مستقل وکلای مدافع، در مورد طرز سلوک و رفتار وکلای مدافع. مصوب 1387/11/8. (چاپ شده ضمیمه قانون وکلای مدافع).	
9. طرز العمل سلوک و معیارهای مسلکی سارنوالان لوی سارنوالی جمهوری اسلامی افغانستان و شرح آن، (1389) مصوب شورای عالی لوی سارنوالی.	
10. طرز العمل هیئت نظارت انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان. (ضمیمه قانون وکلای مدافع).	
11. علم ستانکزی، محمد طریف. (1392). اصول محاکمات جزایی. کابل: انتشارات رسالت. چ اول.	
12. قانون اجراءات جزایی و قانون تعدیل ماده 26 اجراءات جزایی، مصوب 1392.	
13. قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان مصوب 1382.	
14. قانون اصول محاکمات مدنی.	
15. قانون تشکیل و صلاحیت سارنوالی، مصوی میزان 1392	
16. قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه مصوب 1393.	
17. قانون وکلای مدافع، مصوب 1386. کابل. (چاپ 1392) نشر انجمن مستقل وکلای مدافع.	
18. کتاب راهنما برای قضات افغانستان شرح سلوک قضایی و اجراءات جزایی. کابل: IDLO. کمیته تدوین و کمیته ترجمه.	
19. کد جزا مصوب فرمان تقنینی 1396.	
20. مقررہ رسیدگی به تخلفات قضات، مصوب 1387 شورای عالی ستره محکمه.	
21. مقررہ طرز سلوک قضایی برای قضات جمهوری اسلامی افغانستان. (1387) جریده رسمی وزارت عدلیه، نمبر مسلسل 975.	
22. نذیر، دادمحمد. (1392). اساسات حقوق اسلام. کابل: رسالت. چاپ اول.	

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق رسانه ها	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق رسانه ها
کود مضمون:	LA0222
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (تعداد کريدیت تيوري)
نوعيت مضمون:	تخصصی
پيشنيار مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون

حقوق رسانه‌ها از زمره رشته‌های نوپیدای دانش حقوق است که با شتابی فراوان در حال گسترش و تکامل است. به دلیل تاثیر روز افزون وسایل ارتباط جمعی در زندگی روزانه ما و وابسته بودن همگان به آن مباحث، حقوق رسانه‌ها جذابیت خاصی دارد. برای نمونه، ماهواره یا اینترنت می توانند به سرعت پرسش‌های حقوقی بی‌شماری را در زندگی اجتماعی ما پدید آورده است را به کاربران دیگر انتقال دهند این رسانه ها هستند که توانسته اند در تمامی ابعاد (سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و غیره) بشر تاثیر گذارند و تحول عمیق را به وجود آورند. افغانستان نیز بعد از خروج طالبان با فعالیت چشم گیر رسانه ها مواجه بوده است و اهمیت و کارکرد آنها در کشور ما بر هیچ کس پوشیده نیست از همین روی نیاز است تا این مضمون در رشته حقوق مورد بررسی قرار گیرد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با نظام حقوقی رسانه ها و تاریخچه رسانه در افغانستان و جهان
- شناخت انواع سیستم های حقوقی رسانه ها در افغانستان
- آشنایی با چالش ها حقوقی رسانه ها در راستایی تطبیق حق آزادی بیان
- شناخت پروسیجر عملی ایجاد رسانه در نظام حقوقی افغانستان و حقوق مربوطه به کمیسیون های آن
- شناخت عواید مربوط به حق دسترسی به اطلاعات با توجه به نظام حقوقی افغانستان

شیوه های تدریس و آموزش

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- مطالعه قضایای رسانه ای؛
- مرور قوانین و اسناد بین المللی؛
- کارگروپی .

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم شناسی در ارتباط به حقوق رسانه ها
- تاریخچه حقوق رسانه ها
- مبانی حقوق رسانه ها
- منابع حقوق رسانه ها

- بررسی تاریخچه تقنین در حوزه رسانه ای همگانی افغانستان
- بررسی منابع بین المللی حقوق رسانه ها
- وظایف و اختیارات رسانه ا، صاحبان امتیاز یا مالک، مدر مسئول و سردبیر
- بررسی و مطالعه شیوه های حقوقی تاسیس رسانه در فرانسه و افغانستان
- مطالعه شیوه اعلام نامه
- آزادی رسانه ها در قوانین افغانستان
- محدودیت های رسانه ها در قوانین افغانستان
- جرایم رسانه ای
- بررسی مفهوم اخلاق رسانه ای
- بررسی و مطالعه نهادی رسیدگی به تخلفات رسانه ای در نظام حقوقی افغانستان
- بررسی و مطالعه میکانیزم های نظارت حوزی در رسانه هاس افغانستان
- نقش نهادهای مدنی در تضمین استقلال و سلامت رسانه ها در افغانستان
- بررسی اثرگذاری نهادهای مدنی موجود در افغانستان و تاثیر آن بر رسانه ها

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	ردیف
1. شناخت مهالی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص کمکی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به وضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیشبرد دوسه های مدنی، فامیلی، تجارتی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.		
ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر. ۳	ن.م.ر. ۴	ن.م.ر. ۵	ن.م.ر. ۶		
3	2	2	1	1	2	آشنایی با نظام حقوقی رسانه ها و تاریخچه رسانه در افغانستان و جهان	۱
1	1	2	3	2	2	شناخت انواع سیستم های حقوقی رسانه ها در افغانستان	۲
2	2	2	2	2	3	آشنایی با چالش ها حقوقی رسانه ها در راستایی تطبیق حق آزادی بیان	۳
1	2	2	1	1	3	شناخت پروسیجر عملی ایجاد رسانه در نظام حقوقی افغانستان و حقوق مربوطه به کمیسیون های آن	۴
2	1	2	1	2	3	شناخت عواید مربوط به حق دسترسی به اطلاعات با توجه به نظام حقوقی افغانستان	۵
1.5	1.6	2	1.6	1.6	2.6	مجموع	
1.81						اوسط عمومی	
۳=مطابقت کامل ۲=مطابقت نسبی ۱=مطابقت کم							

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق رسانه ها

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق رسانه ها	حقوق عمومی	اول	دوم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات. مفهوم شناسی در ارتباط به حقوق رسانه ها					پرسش و پاسخ
	2	تاریخچه حقوق رسانه ها					
دوم	3	مبانی حقوق رسانه ها					پرسش و پاسخ
	4	منابع حقوق رسانه ها بررسی منابع داخلی حقوق رسانه ها					
سوم	5	بررسی تاریخچه تقنین در حوزه رسانه ای همگانی افغانستان					پرسش و پاسخ
	6	منابع بین المللی حقوق رسانه ها					
چهارم	7	تاریخچه تقنین در حوزه رسانه ها همگانی در نظام بین الملل					پرسش و پاسخ
	8	وظایف و اختیارات رسانه ا، صاحبان امتیاز یا مالک، مدر مسئول و سردبیر					
پنجم	9	ناشر					پرسش و پاسخ
	10	کثرت گرایی					
ششم	11	بررسی و مطالعه شیوه های حقوقی تاسیس رسانه در فرانسه و افغانستان					پرسش و پاسخ
	12	بحث و تبادل نظر در صنف					
هفتم	13	مطالعه شیوه اعلام نامه					پرسش و پاسخ
	14	ضرورت تسلیم اعلام نامه					
هشتم	15	مشخصات اعلام نامه					پرسش و پاسخ
	16	آزادی رسانه ها در قوانین افغانستان					
نهم	17	امتحان میان سمستر					پرسش و پاسخ
	18	امتحان میان سمستر					

پرسش و پاسخ					محدودیت های رسانه ها	19	دهم
					جرایم رسانه ای قلمرو جرایم رسانه ای	20	
پرسش و پاسخ					جرایم علیه نظم و امنیت عمومی جرایم علیه حقوق فردی و حریم خصوصی	21	یازدهم
					جرایم علیه دین و ارزش های فرهنگی	22	
پرسش و پاسخ					بررسی مفهوم اخلاق رسانه ای	23	دوازدهم
					قلمرو اخلاق	24	
پرسش و پاسخ					بررسی و مطالعه نهادهای رسیدگی به تخلفات رسانه ای در نظام حقوقی افغانستان	25	سیزدهم
					دفتر نی - انترنیوز	26	
پرسش و پاسخ					بررسی و مطالعه میکانیزم های نظارت حوزی در رسانه های افغانستان	27	چهاردهم
					بحث و تبادل نظر بین محصلین	28	
پرسش و پاسخ					نقش نهادهای مدنی در تضمین استقلال و سلامت رسانه ها در افغانستان	29	پانزدهم
					بررسی اثرگذاری نهادهای مدنی موجود در افغانستان و تاثیر آن بر رسانه ها	30	
پرسش و پاسخ					جمع بندی موضوعات در طول سمستر	31	شانزدهم
					راهنمایی محصلین برای امتحان پایان سمستر	32	

منابع یا مأخذ:

1. قانون رسانه های همگانی در افغانستان (1388ش). 986 جریده رسمی.
 2. آهنگ، کاظم. (1388). سیر ژورنالیزم در افغانستان، کابل، انتشارات میوند.
 3. رهین، عبدالرسول. (1387). تاریخ مطبوعات افغانستان، کابل، شورای فرهنگی افغانستان، چاپ دوم .
 4. عصمت اللهی، محمد عاصم. (1382). نظام مطبوعات افغانستان، ایران.
 5. قانون اساسی افغانستان، وزارت عدلیه، چاپ اول 1386.
- آهنگ، محمد کاظم . (1388). سیر ژورنالیزم در افغانستان، کابل، میوند، چاپ دوم 1388.

پوهنځی حقوق و علوم سیاسي
رشته حقوق

مفردات و پلان درسي هفته وار مضامين

صنف دوم - سمستر سوم

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای عمومی (1)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	حقوق جزای عمومی (1)
کود مضمون:	LA0323
تعداد کریڈیت:	2 کریڈیت (نظری)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

حقوق جزای عمومی به عنوان مادر و شالوده حقوق جزا در صدد معرفی اصول و قواعد کلی لازم الرعایه در نظام جزایی است. این شاخه از حقوق جزایی ضمن تعریف پدیده مجرمانه و شناسایی مرتکبین رفتار مجرمانه به بررسی شرایط تحقق جرم و مسؤولیت جزایی مرتکبین پرداخته و عوامل مؤثر بر مسؤولیت مرتکبین و شرایط تحقق پدیده مجرمانه را مورد تجزیه و تحلیل قرار می دهد و در نهایت به تعریف واکنش اجتماعی پرداخته، اقسام مجازاتها را از دیدگاههای مختلفی بررسی و اهداف اعمال جزایی را بیان می نماید. در واقع می توان موضوع حقوق جزای عمومی را به طور کلی در سه محور بررسی نمود: 1. جرم و شرایط حاکم بر آن، 2. مرتکبین رفتار مجرمانه 3. مسؤولیت جزایی، واکنش اجتماعی و مسائل خاص آن. مضمون حقوق جزای عمومی یکی از مضامین اساسی دیپارتمنت حقوق جزا و علوم جنایی است.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مبانی نظری و فلسفه حقوق جزا در افغانستان و پرسشهای اساسی در زمینه نقش و وظایف نهادهای عدالت جزایی و چگونگی تعامل میان آنها
- شناخت تصنیف جرایم در کد جزا، عناصر تشکیل دهنده جرم و حالات از بین رفتن عنصر قانونی جرم
- درک مفهوم تفسیر قانون، انواع تفسیر قوانین جزایی و شناخت مراجع با صلاحیت تفسیر قوانین جزایی
- تربیت نیروی انسانی متخصص برای اشتغال و فعالیت در بخش های حقوقی وزارتخانه ها و نهادهای مرتبط با حقوق جزائی به ویژه پلیس، خازنوالی، محاکم، محبس و مدیریت نهادهای عدالت جزایی
- آشنایی با روش های افزایش سطح کمی و کیفی آرایه خدمات حقوقی در حوزه عدالت جزایی و بهبود کیفیت دسترسی مردم (به ویژه اقشار آسیب پذیر و محروم) به عدالت جزایی

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی محصلین و ارائه آن صنف؛
- تحقیقات گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات حقوق جزای عمومی (تعریف، اهمیت، ارزش و اوصاف قواعد حقوق جزا)؛
- ارتباط حقوق جزای عمومی با علوم جنایی دیگر و اهداف حقوق جزا؛
- منابع حقوق جزای عمومی؛
- تصنیف جرایم بر اساس فقه حنفی و شدت و خفت؛
- تصنیف جرایم بر اساس عنصر مادی، نتیجه، طول زمان و لحظه ارتکاب جرم؛
- اصول حقوق جزای عمومی؛
- جرم و عناصر تشکیل دهنده آن، بررسی عنصر قانونی جرم (اهمیت و ضرورت و سیر تاریخی آن)؛
- نتایج عنصر قانونی جرم، تفسیر قانون و انواع آن؛
- رجعت قانون به ماقبل؛
- حالات از بین رفتن عنصر قانونی جرم (استعمال حق، دفاع مشروع، رضایت مجنی علیه و ایفای وظیفه)؛
- عنصر مادی جرم و مصادیق آن؛
- رابطه سببیت در حقوق جزا و نظریه های مطروحه در این خصوص؛
- شروع به جرم و شرایط آن؛
- اتفاق در جرم و شرایط آن؛
- بررسی عنصر معنوی جرم (مفهوم، سیر تاریخی و اجزای آن).

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						تاریخ	نتایج متوقعه مضمون
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
اکتشاف مهارت ادرار تحقیقات علمی، نگارش حقوق، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکن-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د		
1	2	3	2	2	3	۱	آشنایی با مبانی نظری و فلسفه حقوق جزا در افغانستان و پرسشهای اساسی در زمینه نقش و وظائف نهادهای عدالت جزایی و چگونگی تعامل میان آنها
2	2	3	2	1	1	۲	شناخت تصنیف جرایم در کد جزا، عناصر تشکیل دهنده جرم و حالات از بین رفتن عنصر قانونی جرم
2	2	3	2	2	1	۳	درک مفهوم تفسیر قانون، انواع تفسیر قوانین جزایی و شناخت مراجع با صلاحیت تفسیر قوانین جزایی
3	3	3	2	3	2	۴	تربیت نیروی انسانی متخصص برای اشتغال و فعالیت در بخش های حقوقی وزارتخانه ها و نهادهای مرتبط با حقوق جزائی به ویژه پلیس، کارنوالی، محاکم، محبس و مدیریت نهادهای عدالت جزایی
2	2	3	2	3	2	۵	آشنایی با روش های افزایش سطح کمی و کیفی ارا به خدمات حقوقی در حوزه عدالت جزایی و بهبود کیفیت دسترسی مردم (به ویژه اقشار آسیب پذیر و محروم) به عدالت جزایی
2	2.2	3	2	2.2	1.8	مجموع	
2.2/3						اوسط عمومی	
						۳=مطابقت کامل ۲=مطابقت نسبی ۱=مطابقت کم	

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای عمومی 1

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دبیرارتمنت	صنف	سمستر	کریدت	نوع مضمون
اساسی	حقوق	حقوق جزای عمومی 1	حقوق جزا و علوم جنایی	دوم	سوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
دوم	1	معرفی مضمون و مفردات و شیوه فعالیت صنفی					
	2	کلیات حقوق جزای عمومی (تعریف، اهمیت و ارزش حقوق جزای عمومی) اوصاف قواعد حقوق جزا					
دوم	3	ارتباط حقوق جزای عمومی با علوم جنایی دیگر اهداف حقوق جزا					
	4	منابع حقوق جزای عمومی					
سوم	5	تصنیف جرایم بر اساس فقه حنفی و شدت و خفت					پرسش و پاسخ
	6	تصنیف جرایم بر اساس عنصر مادی تصنیف جرم بر اساس نتیجه تصنیف جرم بر اساس طول زمان و لحظه ارتکاب جرم					
چهارم	7	اصول حقوق جزای عمومی					
	8	اصول حقوق جزای عمومی					
پنجم	9	جرم و عناصر تشکیل دهنده آن					پرسش و پاسخ
	10	بررسی عنصر قانونی جرم (اهمیت و ضرورت آن) سیر تاریخی عنصر قانونی جرم					
ششم	11	نتایج عنصر قانونی جرم تفسیر قوانین جزایی					
	12	انواع تفسیر از حیث مراجع ذیصلاح					
هفتم	13	نتایج عنصر قانونی (عدم رجعت قانون به ماقبل)					پرسش و پاسخ
	14	استثناءات در اصل عدم رجعت قانون به ماقبل					
هشتم	15	حالات از بین رفتن عنصر قانونی جرم (استعمال حق، دفاع مشروع، رضایت مجنی علیه و ایفای وظیفه)					
	16	ایفای وظیفه و انواع آن					

					امتحان وسط سمسستر	17	نهم
						18	
پرسش و پاسخ					بررسی دفاع مشروع در کد جزا	19	دهم
					استعمال حق و رضایت مجنی علیه	20	
					عنصر مادی جرم و مصادیق آن	21	یازدهم
					عنصر مادی در جرم تام، جرایم اجرائی، اهمالی، جرایم ناکام و ناممکن	22	
پرسش و پاسخ					رابطه سببیت در حقوق جزا و نظریه های مطروحه	23	دوازدهم
					شروع به جرم و شرایط آن	24	
					اتفاق در جرم و شرایط آن	25	سیزدهم
					ارائه پروژه های صنفی	26	
پرسش و پاسخ					بررسی عنصر معنوی جرم (مفهوم، سیر تاریخی و اجزای آن)	27	چهاردهم
					ارائه پروژه های صنفی	28	
					عنصر معنوی جرم در جرایم عمد و خطا	29	پانزدهم
					ارائه پروژه های صنفی	30	
پرسش و پاسخ					ارائه پروژه های صنفی	31	شانزدهم
					راهنمایی و حل مشکلات محصلین	32	

منابع یا مأخذ:

1. اردبیلی، محمد علی. (1395). حقوق جزای عمومی. تهران: نشر میزان. جلد 1 و 2. چاپ 47.
2. توحید خانه، محمد صدر. (1388). رهنمود انسیتوت ماکس پلانک برای حقوق جزای عمومی افغانستان. هایدلبرگ: انسیتوت حقوق مقایسوی عامه و حقوق بین الملل ماکس پلانک. چاپ اول.
3. دانش. حفیظ الله. (1394). حقوق جزای عمومی. کابل: بی نا. چاپ اول.
4. صانعی، پرویز. (1388). حقوق جزای عمومی. تهران: طرح نو. چاپ 2.
5. قانون اجراءات جزایی.
6. کد جزا مصوب 1396.
7. نوربها. رضا. (1383). زمینه حقوق جزای عمومی. تهران: کتابخانه گنج دانش. چاپ 34.
8. ولیدی، صالح. (1393). حقوق جزای عمومی. تهران: نشر سمت. چاپ 14.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق و جاییب (1)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق و جاییب 1
کود مضمون:	LA0324
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

حقوق وجاییب یکی از رشته های مهم در عرصه حقوق خصوصی بوده، به تنظیم روابط مالی افراد و تعهدات انسانها در اجتماع می پردازد. یادگیری و مطالعه این مضمون برای محصلان رشته حقوق امری لازم و پر اهمیت است. موضوع این درس تعهداتی است که اشخاص در برابر یکدیگر دارند؛ خواه منبع آن عمل مشروع مثل عقد و یا ایقاع باشد و یا عمل غیرمشروع مثل فعل مفید یا فعل مضر باشد. جلد دوم قانون مدنی افغانستان به تنظیم قواعد حاکم بر حقوق و تعهدات اشخاص پرداخته، از منابع تعهد و قواعد حاکم بر آن بحث میکند. این مضمون در دو سمستر تدریس گردیده در سمستر اول قواعد حاکم بر عقود از جمله ارکان، شرایط انعقاد و صحت عقد و روش های انحلال و زوال عقد بررسی می گردد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفهوم، ارکان، شرایط و انواع عقود و اصطلاحات فقهی و حقوقی در این زمینه
- شناخت عیوب اراده و تاثیر آن بر انعقاد، اجرا و دوام عقد
- آشنایی با تعهدات ناشی از قرارداد و ضمانت اجرای آنها
- کسب مهارت به ارتباط تنظیم انواع قراردادها
- کسب مهارت بمنظور مشارکت در حل منازعات ناشی از قرارداد در مراجع رسمی و غیر رسمی

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین و پرسش و پاسخ متقابل؛
- کارهای گروهی و مطالعه قضایا.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- فصل اول: مفهوم و منابع تعهد؛
- فصل دوم: ارکان عقد؛
- فصل سوم: شرایط عقد در فقه و قانون مدنی افغانستان؛
- فصل چهارم: انواع عقد از حیث صحت؛
- فصل پنجم: زوال عقد.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی**پالیسی حاضری**

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی تأخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلین، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلین می توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند. **پالیسی نمره دهی:** نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حکمیرت قانون، تقویت مرجع سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شادکامی های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمیر در سطح ملی و بین المللی	4. شناخت بچینه های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبیدات جرایم و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جرایمی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
ردیف	نتایج متوقعه مضمون	1.8	1.4	3	1	3	2
1	آشنایی با مفهوم، ارکان، شرایط و انواع عقود و اصطلاحات فقهی و حقوقی در این زمینه	2	1	3	1	3	2
2	شناخت عیوب اراده و تاثیر آن بر انعقاد، اجرا و دوام عقد	1	1	3	1	3	2
3	آشنایی با تعهدات ناشی از قرارداد و ضمانت اجرای آنها	1	2	3	1	3	2
4	کسب مهارت به ارتباط تنظیم انواع قراردادها	3	1	3	1	3	2
5	کسب مهارت به منظور مشارکت در حل منازعات ناشی از قرارداد در مراجع رسمی و غیر رسمی	2	2	3	1	3	2
مجموع		1.8	1.4	3	1	3	2
اوسط عمومی		2/3					
		3= مطابقت کامل 2= مطابقت نسبی 1= مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق و جایب 1

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	کریڈت	نوع مضمون
اساسی	حقوق	حقوق و جایب 1	حقوق خصوصی	دوم	سوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی حقوق و جایب، اهمیت، مفردات درسی مضمون. موضوع و منابع حقوق و جایب					پرسش وپاسخ
	2	فصل اول: مفهوم و منابع تعهد بیان مفهوم تعهد					
دوم	3	معرفی منابع تعهد/ منابع تعهد از دیدگاه حقوقدانان/ منابع تعهد در قانون مدنی افغانستان/ تصرف حقوقی- حادثه حقوقی-					پرسش وپاسخ
	4	مقایسه تصرف حقوقی و حادثه حقوقی					
سوم	5	مفهوم عقد مفهوم ایقاع					پرسش وپاسخ
	6	انواع عقد در فقه و قانون مدنی					
چهارم	7	فصل دوم: ارکان عقد رکن اول: رضاء (تراضي) الف: وجود دو اراده مفهوم و عناصر و انواع اراده ب: اعلام اراده (اعلام صریح و اعلام ضمنی)					پرسش وپاسخ
	8	ج: توافق دو اراده تعریف ایجاب و قبول/ مجلس عقد/ شرایط ایجاب و قبول					
پنجم	9	د: سلامت اراده (مطالعه عیوب اراده در قانون مدنی افغانستان) اشتباه/ مفهوم و انواع اشتباه اثر اشتباه در عقد در قانون مدنی					پرسش وپاسخ
	10	اکراه/ مفهوم و انواع اکراه/ شرایط اکراه/ اثر اکراه در عقد در فقه و قانون مدنی					
ششم	11	تدلیس و آثار آن در عقد					پرسش وپاسخ
	12	غبن و آثار آن در عقد					
هفتم	13	رکن دوم عقد- موضوع عقد					پرسش وپاسخ
	14	رکن سوم عقد- سبب عقد					
هشتم	15	فصل سوم: شرایط عقد در ق.م.ا					پرسش وپاسخ

					شرایط انعقاد عقد در فقه و قانون مدنی افغانستان		
					ضمانت اجرای عدم رعایت شرایط انعقاد عقد	16	
					مرور و ارزیابی دروس قبلی	17	
امتحان میان سمسٹر					امتحان وسط سمسٹر	18	نهم
					شرایط صحت عقد در فقه و قانون مدنی افغانستان	19	
پرسش وپاسخ					ضمانت اجرای عدم رعایت شرایط صحت عقد	20	دهم
					شرایط نفاذ عقد در فقه و قانون مدنی افغانستان	21	
پرسش وپاسخ					شرایط لزوم عقد در فقه و قانون مدنی افغانستان	22	یازدهم
					فصل چهارم: انواع عقد از حیث صحت/ مفهوم عقد صحیح/ انواع عقد صحیح/ نافذ	23	
پرسش و پاسخ					عقد صحیح غیر نافذ(موقوف) موارد عقد موقوف در قانون مدنی افغانستان	24	دوازدهم
					عقد غیر صحیح و انواع آن/ عقد باطل/ تعریف عقد باطل/ انواع بطلان	25	
پرسش وپاسخ					آثار عقد باطل در قانون مدنی	26	سیزدهم
					عقد فاسد/ تعریف عقد فاسد/ اسباب فساد عقد در فقه و قانون	27	
پرسش وپاسخ					مطالعه آثار عقد فاسد در فقه و قانون مدنی تفاوت عقد فاسد با عقد باطل	28	چهاردهم
					فصل پنجم: زوال عقد انقضاء، انحلال و بطلان مطالعه فسخ عقد و اسباب آن	29	
پرسش وپاسخ					بررسی آثار و شرایط فسخ عقد در قانون مدنی افغانستان	30	پانزدهم
					مرور مباحث تدریس شده در طول سمسٹر و حل مشکلات محصلین	31	
جمع بندی					رهنمائی امتحان نهایی	32	شانزدهم

منابع یا مأخذ::	
1. مأخذ اساسی	1. دانش. پوهاند حفيظ الله. بی تا. حقوق وجایب. کابل: انتشارات سعید. 2. رحیمی، محمد اسحاق. مسئولیت مدنی و الزام خارج از قرارداد، ج اول، کابل: انتشارات فرهنگ. 3. فضل، خلیل احمد و فردینا احراری، 1395. حقوق وجایب (قواعد عمومی قراردادها). هرات : انتشارات قدس. 4. قانون مدنی افغانستان. 1355. منتشره جریده رسمی، شماره 353. کابل.
2. مأخذ کمکی	1. بشله ، ماری نوئل و همکاران. 1392. حقوق وجایب. کابل : انتشارات سعید. 2. الزحیلی. وهبه. 1997م . الفقه الاسلامی وادلته. الجزء الرابع ، بیروت: دار الفکر ، الطبعة الرابعة. 3. السنهوری، احمد عبدالرزاق. 1382 ه.ش. الوسيط فی شرح القانون المدنی الجدید. ج1، ترجمه: دانش کیا، محمد حسین و سید مهدی دادمزنی، قم: دانشگاه قم، چاپ اول. 4. شهیدی، دکتر مهدی شهیدی. 1386 ه.ش. حقوق مدنی، تشکیل قراردادها وتعهدات. ج1، تهران: انتشارات مجد، چاپ ششم. 5. صفائی، دکتر سید حسین. 1386 ه.ش. دوره مقدماتی حقوق مدنی، قواعد عمومی قراردادها. ج2، تهران: نشر میزان، چاپ پنجم. 6. عبدالله. نظام الدین. 1387. حقوق وجایب(قواعد عمومی قراردادها)، کابل: انتشارات سعید 7. کاتوزیان، ناصر. 1379 ه.ش. حقوق مدنی، قواعد عمومی قراردادها. ج1، تهران: انتشارات بهمن برنا، چاپ پنجم. 8. محمضانی، دکتر صبحی. 1358 ه.ش. النظریات العامة للموجبات والعقود. ج 1، ترجمه: جمال الدین جمالی. تهران: انتشارات آبان، بی چا.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق مالی (1)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیار تمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق مالی (1)
کود مضمون:	LA0325
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	LA0111
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

زیربنای اقتصادی کشورهای اغلباً بر بنیاد دارایی های اتباع و ساکنین آن کشور شکل می گیرد و در آمد دولت ها معمولاً از سهم دولت در عواید و دارایی مردم تامین می شود. به صورت عموم سطح توسعه دولت ها بستگی به میزان جمع آوری مالیات از مردم و طرز استفاده از این منابع اقتصادی دارد. منابع اقتصادی دولت از مجاری مختلف حاصل می شود که بخشی از این عواید از طریق مردم تامین می گردد و تحت نام مالیات یاد می شود. به منظور تعیین حدود و صلاحیت های دولت در امر گردآوری مالیات و همچنان بیان مکلفیت های مردم در امر تأدیه مالیات قواعدی عرض اندام نموده است که تحت عنوان حقوق مالی یاد می شود. حقوق مالی در نصاب درسی رشته حقوق من حیث مضمون اساسی به منظور آشنایی مدصلین به مفاهیم و قواعدی همچون؛ مفهوم، اهمیت و منابع حقوق مالی، منابع درآمد دولت، اصول حاکم بر اخذ مالیات، صلاحیت های پارلمان در زمینه تصویب بودجه عمومی و نظارت بر اجرای آن در نظر گرفته شده است.

اهداف آموزشی:

- شناخت رابطه ی بین حقوق مالی و سایر علوم
- آشنایی با مبانی و منابع حقوق مالی در نظام حقوقی داخلی
- آشنایی با تخلفات مالی، فریب مالی و فرار مالیاتی در نظام حقوق افغانستان و بررسی کد جزا در این رابطه
- درک شیوه ها یا تاکتیک های اخذ مالیات در نظام حقوقی افغانستان
- شناخت منازعات مالیاتی و نهادهای مربوطه در نظام حقوقی افغانستان

شیوه های تدریس و آموزش

- در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
 - ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
 - کارگروپی
 - ارائه سمینار توسط محصلین

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات و مفاهیم عمومی
- رابطه حقوق مالی با سایر علوم
- سیر تاریخی مالیات

- مکاتب اقتصادی
- اصول کلی مالیات
- تاکتیک های مالیاتی
- چگونگی تثبیت مآخذ مالیاتی
- تقدیر و تقویم مالیاتی
- سیستم های جمع آوری مالیاتی
- عوامل موثر بر دریافت مالیات
- فرار از مالیات
- انواع انعکاس و عوامل انعکاس
- شخصی سازی مالیات
- منازعات مالیاتی
- انواع مالیات
- درآمدهای غیر مالی دولت

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
 - محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
 - بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.
- پالیسی نمره دهی:** نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده ۱۹ لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (۲۰٪)
 - کار های عملی (لآبراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
 - امتحان وسط سمستر (۲۰٪)
 - امتحان نهایی سمستر حد اکثر (۶۰٪)
 - مجموع ۱۰۰٪

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته		نتایج متوقعه مضمون	شماره	
۱. ن.م.د.	۲. ن.م.د.			ن.م.د.
۱. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۱	۱	۱	۱
۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۱	۲	۲	۲
۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص کمکی در سطح ملی و بین المللی؛	۲	۲	۲	۳
۴. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مفیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	۳	۲	۳	۴
۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسه های مدنی، فامیلی، تجارتی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۱	۲	۲	۵
۶. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	۲	۲	۳	۶
مجموع		۲.۲	۱.۲	۲.۲
اوسط عمومی		۱.۸		
۲ = مطابقت کامل		۲ = مطابقت نسبی		
۱ = مطابقت کم				

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق مالی (1)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق مالی 1	حقوق عمومی	دوم	سوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	کلیات و مفاهیم عمومی					پرسش و پاسخ
	2	رابطه حقوق مالی با سایر علوم					
دوم	3	سیر تاریخی مالیات: پیش از میلاد مسیح/ قرون وسطی/ بعد از رنسانس/ عصر جدید					پرسش و پاسخ
	4	مکاتب اقتصادی					
سوم	5	اصول کلی مالیات اصول حقوقی					پرسش و پاسخ
	6	اصول اقتصادی: کلاسیک/ مدرن					
چهارم	7	تاکتیک های مالیاتی چگونگی تثبیت مآخذ مالیاتی					پرسش و پاسخ
	8	تقدیر و تقویم مالیاتی					
پنجم	9	تطبیق مالیاتی و محدودیت های آن سیستم های جمع آوری مالیاتی					پرسش و پاسخ
	10	عوامل موثر بر دریافت مالیات					
ششم	11	فرار از مالیات					پرسش و پاسخ
	12	انواع انعکاس و عوامل انعکاس					
هفتم	13	شخصی سازی مالیات					پرسش و پاسخ
	14	منازعات مالیاتی					
هشتم	15	انواع مالیات					پرسش و پاسخ
	16	انواع مالیات در عصر کهن انواع مالیات در عصر حاضر					
نهم	17	امتحان میان سمستر					پرسش و پاسخ

					امتحان میان سمستر	18	
پرسش و پاسخ					تصنیف های مختلف مالیات در عصر جدید	19	دهم
					مالیات مستقیم و غیر مستقیم	20	
پرسش و پاسخ					انواع مالیات مستقیم		یازدهم
					مفهوم مالیات غیر مستقیم	21	
پرسش و پاسخ					انواع مالیات غیر مستقیم	22	دوازدهم
					ویژگی های مالیات مستقیم و غیر مستقیم	23	
پرسش و پاسخ					تفاوت های مالیات مستقیم و غیر مستقیم	24	سیزدهم
					درآمدهای غیر مالی دولت	25	
پرسش و پاسخ					درآمد استقراری	26	چهاردهم
					درآمدهای پولی	27	
پرسش و پاسخ					بحث و مباحثه صنفی	28	پانزدهم
					درآمد از منابع طبیعی	29	
پرسش و پاسخ					بحث و مباحثه صنفی	30	شانزدهم
					درآمد عواید املاک	31	
پرسش و پاسخ					درآمد عواید خدمات	32	

منابع یا مأخذ::	
1. کوهستانی ، محمد جعفر (1395)، حقوق مالیه عمومی، انتشارات قرطبه.	1. مأخذ اساسی
1. باریکلو، علیرضا. (1394). اموال و حقوق مالی، چ دوم، تهران: انتشارات سمت. 2. قانون مالیات بر عایدات افغانستان (1387ش). 986 جریده رسمی. 3. کاتوزیان، ناصر. (1382). دوره مقدماتی اموال و مالکیت، چ ششم، تهران: نشر میزان.	2. مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اساسی (1)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیار تمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق اساسی 1
کود مضمون:	LA0326
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	LA0106
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

حقوق اساسی شاخه‌ای از علم حقوق است که در آن به ساختار حکومت و روابط دولت با شهروندان پرداخته می‌شود. حقوق اساسی که حقوق سیاسی نیز خوانده می‌شود، کلیه قواعدی است که ساختار و صلاحیت‌های نظام سیاسی یک کشور مشتمل بر قوای سه‌گانه را معین و روابط متقابل قوای مزبور را بیان کرده و حدود اقتدار آنها را نسبت به افراد ملت معلوم می‌کند. حقوق اساسی در پوهنځی حقوق منحیت یک مضمون اساسی در نظر گرفته شده است و در سمستر اول صنف دوم در دو کريدیت به مسائلی همچون: معلومات عمومی در مورد جامعه سیاسی، قدرت سیاسی، تعاریفی در ارتباط به حقوق اساسی، منابع، قانون اساسی، دولت، گونه‌های مختلف مشارکت مردم در اعمال قدرت، اصل تفکیک قوا، ساختار قوای سه‌گانه، احزاب سیاسی و غیره می‌پردازد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم، مبانی و منابع حقوق اساسی
- آشنایی با عنوان قوانین و اهمیت وجود قوانین در افغانستان
- درک و تحلیل مواد قانون و بالا رفتن توان تطابق بین قوانین عادی و قانون اساسی
- شناخت مراجع تشخیص، تصویب، تجدیدنظر و توشیح قانون اساسی
- آشنایی با تئوری‌های تشکیل دولت و درک شخصیت حقوقی و مسنولیت دولت

شیوه‌های تدریس و آموزش

- در تدریس این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده می‌شود:
- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
 - ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و محصلین؛
 - کار گروهی، تدویر سمینارهای تحقیقی از جانب محصلین و ارائه آن در صنف.

مفردات درسی مضمون: (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

- تعریف حقوق و حقوق اساسی
- مفهوم نهاد و انواع نهادها
- مفهوم قانون اساسی
- هدف از نگارش قانون اساسی
- گونه‌های قوانین و مفیدیت وضع آن

- تمایز قانون اساسی با قوانین عادی
- ضمانت اجرای قانون اساسی
- سلسله مراتب قواعد حقوقی
- مراجع تشخیص، تصویب، تجدیدنظر و توشیح قانون اساسی
- محدودیت های تجدیدنظر
- نظارت قضایی و سیاسی از قانون اساسی
- تعریف دولت و عناصر تشکیل دهنده آن
- اقسام دولت
- شخصیت حقوقی دولت
- تئوری های پیدای دولت
- عناصر متشکله دولت
- اشکال حکومت
- انواع رژیم های سیاسی
- تفکیک قوا (مفهوم و تعارف مربوطه)
- روابط قوا و تقسیم بندی رژیمها براساس روابط قوا

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	تأثیر
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسیه های مدنی، فقهیه، تجارتی و جزایی و آرايه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر. ۳	ن.م.ر. ۱		
1	1	1	2	1	3	آشنایی با مفاهیم، مبانی و منابع حقوق اساسی	۱
1	1	1	1	1	3	آشنایی با عنوان قوانین و اهمیت وجود قوانین در افغانستان	۲
3	1	1	3	2	3	درک و تحلیل مواد قانون و بالا رفتن توان تطابق بین قوانین عادی و قانون اساسی	۳
1	1	1	3	2	2	شناخت مراجع تشخیص، تصویب، تجدیدنظر و توشیح قانون اساسی	۴
1	2	1	2	1	1	آشنایی با تئوری های تشکیل دولت و درک شخصیت حقوقی و مسئولیت دولت	۵
1.4	1.2	1	2.2	1.4	2.4	مجموع	
1.6						اوسط عمومی	
۳ = مطابقت کامل						۲ = مطابقت نسبی	۱ = مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اساسی (1)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق اساسی عمومی	حقوق عمومی	دوم	سوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات تعریف حقوق و حقوق اساسی مفهوم و انواع نهادها					پرسش و پاسخ
	2	حقوق اساسی به مثابه فن اقتدار					
	3	مفهوم قانون اساسی هدف از نگارش قانون اساسی					
دوم	4	پیشینه ساخت قوانین اساسی پیشینه ساخت قانون اساسی در افغانستان و جهان					پرسش و پاسخ
	5	منابع حقوق اساسی					
	6	معاهدات بین المللی قوانین عادی، تفسیر های قانون اساسی					
سوم	7	گونه های قوانین اساسی و مفیدیت وضع آن					پرسش و پاسخ
	8	قوانین اساسی مدون و غیر مدون، انعطاف پذیر و انعطاف ناپذیر					
	9	تمایز قانون اساسی با قوانین عادی					
چهارم	10	ضمانت اجرای قانون اساسی					پرسش و پاسخ
	11	سلسله مراتب قواعد حقوقی					
	12	تصویب و تعدیل قانون اساسی					
پنجم	13	مراجع تشخیص، تصویب ، تعدیل و توشیح قانون اساسی					پرسش و پاسخ
	14	محدودیت های تجدیدنظر محدودیت شکلی/ ماهوی					
	15	تجدید نظر مجالس عدی قانونگذاری					
ششم	16	صیانت از قانون اساسی					پرسش و پاسخ

	17	نظارت قضایی و سیاسی از قانون اساسی					
	18	تعریف و عناصر تشکیل دهنده دولت					

پرسش و پاسخ					اقسام دولت	19	هفتم
					شخصیت حقوقی دولت	20	
					تئوری های پیدای دولت	21	
پرسش و پاسخ					تئوری تاریخی و تکاملی	22	هشتم
					تئوری زور و غلبه	23	
					تئوری پدرسالاری، مادر سالاری و قرارداد اجتماعی	24	
پرسش و پاسخ					امتحان میان سمستر	25	نهم
					عناصر متشکله دولت	26	
					نفوس، قلمرو	27	
پرسش و پاسخ					حکومت و حاکمیت	28	دهم
					اشکال حکومت	29	
					از حیث منبع پیدایش	30	
پرسش و پاسخ					از حیث انتخابی و غیر انتخابی بودن	31	یازدهم
					انواع رژیم های سیاسی	32	
					رژیم های متمرکز و غیر متمرکز	33	
پرسش و پاسخ					رژیم های بسیط و مرکب	34	دوازدهم
					تفکیک قوا (مفهوم و تعارف مربوطه)	35	
					نظریه های مربوطه به تفکیک قوا	36	
پرسش و پاسخ					تفکیک قوا و نقش آن در شکل گیری رژیم های سیاسی	37	سیزدهم
					روابط قوا و تقسیم بندی رژیمها براساس روابط قوا	38	
					ساختار عمومی قوا یا نهادی های فرمانروا	39	
پرسش و پاسخ					قوه قانون گذاری طرز تشکیل مجالس	40	چهاردهم
					انعقاد و انحلال و تعطیل مجالس مقننه / وظایف قوه مقننه	41	
					قوه مجریه وظایف قوه مجریه طرز تشکیل قوه مجریه	42	

پانزدهم	43	قوه قضائیه طرز تشکیل قوه قضائیه وظایف قوه قضائیه				پرسش و پاسخ
	44	شیوه های مشارکت مردم در اعمال قدرت				
	45	انتخابات				
شانزدهم	46	سازمان های سیاسی				پرسش و پاسخ
	47	احزاب / گروههای فشار / گروه های ذی نفوذ				
	48	راهنمایی جهت امتحان پایان ترم				

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	1. امامی، محمد، موسوی، سید نصرالله. (1391). درآمدی بر بنیادهای حقوق اساسی و نظام سیاسی، تهران: بنیاد حقوقی میزان. 2. بوشهری، جعفر. (1376). حقوق اساسی، تهران: کتابخانه ی گنج دانش. 3. دانش، سرور، (1391ش). حقوق اساسی افغانستان، کابل: نشر امیری.
2. مأخذ کمکی	1. Alep، (ب.ت) مبادی حقوق اساسی افغانستان، کابل: 2. بوشهری، جعفر. (1376). مسائل حقوق اساسی، تهران: نشر دادگستر. 3. بوشهری، جعفر. (1384). حقوق اساسی، جلد دوم، تهران: شرکت سهامی ناشر. 4. خسروی، ناصر. (1388). حقوق اساسی، زنجان: انتشارات استان. 5. فلامکی، فرح انگیز. (1380). کلیات حقوق اساسی، پ اول، تهران: مرکز نشر و تحقیقات قلم آشنا. 6. قاسم زاده، قاسم. (1395). حقوق اساسی، تهران: انتشارات جنگل. 7. هاشمی، سید محمد. (1390). حقوق اساسی و ساختارهای سیاسی، تهران: بنیاد حقوقی میزان. 8. ویژه، محمد رضا. (1394). کلیات حقوق اساسی، چ دوم، تهران: سازمان سمت.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون کریمالوژی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	کریمالوژی
کود مضمون:	LA0327
تعداد کرایدیت:	2 کرایدیت (1 کرایدیت نظری 1 کرایدیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

در ادوار پیش از قرن 18 به مسائلی چون شخصیت مجرم، چگونگی اعمال واکنش اجتماعی مناسب، مطالعه و تحقیق پیرامون مسائلی چون جرم یابی، ارائه راهکارهای مناسب جهت مقابله با جرم و پیشگیری از وقوع آن پرداخته نشده و تنها راه حل مقابله با جرم را اعمال مجازاتهای سنگین می دانستند. علی رغم استفاده و اعمال مجازاتهای شدید، نظام جزایی نتوانسته بود سیر صعودی مجرمیت را متوقف نماید، بلکه برعکس، با شدت مجازات میزان ارتکاب جرم نیز رو به افزایش بوده است. همین امر موجب گردید که در اواخر قرن 18 و اوایل قرن 19 رشته های جدیدی که هریک با رویکرد و روش خاص خود پدیده مجرمانه را مطالعه و با آن برخورد می کنند، متولد و به صفت جنایی متصف شدند. رشته ها و گرایشهای علوم جنایی با مطرح نمودن نظریات و قواعدی چون رفع مجازاتی سنگین، باز پروری مجرمین، حمایت جزایی و غیر جزایی از مجرم و مجنی علیه، شناخت و بررسی میزان اثر گذاری مجازاتی وضع شده در قوانین موجود و پیشنهاد روش های جدید اعمال مجازات در عرصه علم جزا و نظام جزایی مطرح نمودند. باتوجه به مطالب مذکور می توان بیان نمود، که جرم شناسی به بررسی علل جرم، شناخت شخصیت مجرم و شناخت مجازات مناسب جهت اصلاح مجدد مجرمین و ادغام آنها در جامعه می پردازد. این مضمون از مضامین تخصصی دیپارتمنت حقوق جزا و علوم جنایی بوده که طی 2 کرایدیت در سمستر چهارم برای محصلین رشته حقوق تدریس می گردد.

اهداف آموزشی:

- شناخت عوامل جرم و چگونگی مبارزه با آنها و پیشگیری از وقوع جرم
- آشنایی با انواع محیط های جرمی و تاثیرات آنها بالای مجرمیت
- شناخت راهکار های اصلاحی، تربیوی و معالجوی برای اصلاح مجدد مجرمین
- کسب مهارت های تحقیقاتی در عرصه جرم شناسی
- استنباط و استخراج اصول مترقی جرم شناسانه دینی و بازتعریف آن به زبان جرم شناسی امروزی به صورت کاربردی

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر جهت شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین ؛
- کار گروهی محصلین و ارائه در صنف؛
- کار عملی و مطالعه قضایا؛

- تحقیقات گروهی و ارائه آن.
- در بخش آموزش عملی از روش های زیر استفاده میشود:
- انجام تحقیقات میدانی در مورد علل مجرمیت و اصلاح مجدد مجرمین؛
- بازدید از محابس و مراکز اصلاح و تربیه اطفال؛
- بازدید از شفاخانه (بخش روانشناسی)؛
- دعوت از داکتر روانشناس و روانپزشک.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف، اهمیت، اهداف و موضوع کریمنولوژی؛
- روابط کریمنولوژی با علوم جنائی دیگر؛
- طبقه بندی علل و عوامل جرم؛
- طبقه بندی از حیث چگونگی تأثیرات جرم؛
- عوامل فردی یا ذاتی جرم و اختلالات عقلی و دماغی؛
- عامل فردی اکتسابی؛
- نظریات مکاتب مختلف در مورد عوامل بیرونی جرم؛
- تأثیرات محیط فامیل؛
- تأثیرات محیط اقتصادی؛
- تأثیرات محیط سیاسی و فرهنگی
- جرم شناسی دینی و اصول آن؛
- طبقه بندی مجرمین؛
- محیط طبیعی و اثرات آن بالای مجرمیت.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نوع	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد نقشه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موثبات جزایی و روند رسیدگی به قصاصا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
۱	شناخت عوامل جرم و چگونگی مبارزه با آنها و پیشگیری از وقوع جرم	1	2	1	3	2	1
۲	آشنایی با انواع محیط های جرمی و تاثیرات آنها بالای مجرمیت	1	1	1	3	2	1
۳	شناخت راهکار های اصلاحی، تربیوی و معالجوی برای اصلاح مجدد مجرمین	1	2	1	3	1	1
۴	کسب مهارت های تحقیقاتی در عرصه جرم شناسی	1	1	1	2	2	3
۵	استنباط و استخراج اصول متریقی جرم شناسانه دینی و بازتعریف آن به زبان جرم شناسی امروزی به صورت کاربردی	2	1	1	2	2	3
	مجموع	1.2	1.4	1	2.6	1.8	1.8
	اوسط عمومی	1.6/3					
۳ = مطابقت کامل ۲ = مطابقت نسبی ۱ = مطابقت کم							

پلان درسی هفته وار مضمون کریمالوژی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	کریمالوژی	حقوق جزا و علوم جنایی	دوم	سوم	2	حتمی تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات و آشنایی با محصلین						پرسش و پاسخ
	2	تعریف، اهمیت، اهداف و موضوع کریمالوژی						
دوم	3	روابط کریمالوژی با علوم جنائی دیگر						
	4	رابطه با حقوق جزا رابطه با جزاشناسی رابطه با کریمناسستیک						
سوم	5	طبقه بندی عال و عوامل جرم				بازدید از محبس		پرسش و پاسخ
	6	طبقه بندی از حیث چگونگی تاثیرات جرم						
چهارم	7	عوامل فردی یا ذاتی جرم						
	8	اختلالات مادر زادی سن منحیث عامل مجرمیت						
پنجم	9	جنس منحیث عامل مجرمیت ورااث منحیث عامل مجرمیت				بازدید از مرکز اصلاح و تربیه		پرسش و پاسخ
	10	اختلالات عقلی و دماغی						
ششم	11	عامل فردی اکتسابی						
	12	استفاده مسکرات						
هفتم	13	عوامل بیرونی جرم						پرسش و پاسخ
	14	نظریات مکاتب مختلف در مورد عوامل بیرونی جرم						
هشتم	15	تاثیرات محیط فامیل				دعوت از داکتر روانشناس		
	16	رابطه طفل با پدر و مادر						
نهم	17	امتحان وسط سمستر						
	18							

		تحقیق در مورد عوامل مجرمیت				تأثیرات محیط سیاسی	19	دهم
						تأثیرات بحران ها و جنگ ها	20	
پرسش و پاسخ						تأثیرات محیط اقتصادی	21	یازدهم
						تأثیر ثروت و فقر بر ارتکاب جرائم	22	
		دعوت از داکتر روانپزشک				تأثیرات محیط فرهنگی	23	دوازدهم
						جرم شناسی دینی و اصول آن	24	
پرسش و پاسخ						طبقه بندی مجرمین	25	سیزدهم
						مجرمین اعتیادی مجرمین حرفوی مجرمین اتفاقی	26	
						محیط طبیعی و اثرات آن بالای مجرمیت	27	چهاردهم
						محیط طبیعی نظریه بوم شناسی راه های بیرون رفت از عوامل ناگوار محیط طبیعی	28	
پرسش و پاسخ		بازدید از شفاخانه (بخش روانشناسی)				محیط اجتماعی و نظریه کنترل اجتماعی	29	پانزدهم
						نظریه های اولیه کنترل مجرمیت و سرگردانی ماتزا نظریه کنترل اجتماعی هیرسجی	30	
						عدالت جزائی و محیط شخصیت مجرمین	31	شانزدهم
						راهنمایی و حل مشکلات محصلین	32	

منابع یا مأخذ:

1. دانش، تاج زمان. (1368). حقوق زندانیان و علم زندانها. تهران: انتشارات موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران. چاپ اول.
2. سو تهیل، کیت. (1388). شناخت جرم شناسی. ترجمه: روح الله صدیق. تهران: انتشارات دادگستر. چاپ اول.
3. فرانک پی، ویلیامز و ماری لین دی، مک شین. (1383). نظریه های جرم شناسی. ترجمه: حمید رضا ملک محمدی. تهران: بنیاد حقوقی میزان. چاپ اول.
4. وایت، راب و هنیز. فیونا. (1390). جرم و جرم شناسی. ترجمه: علی سلیمی. قم: انتشارات حوزه و دانشگاه. چاپ اول.
5. ویتفري، توماس ال. (1388). نظریه های جرم شناسی. مشهد: انتشارات مرنديز. بی چا.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق مالکیت های معنوی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق مالکیت های معنوی
کود مضمون:	LA0328
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

روند توسعه و تکامل تمدن بشری جامعه انسانی را به جای رسانده که با ارزش ترین محصول اقتصادی آن اطلاعات، دانش و تکنالوژی می باشد. از این رو حقوق مالکیت های معنوی به عنوان شاخه از حقوق که سعی در حمایت از دستاوردهای علمی و توسعه اقتصاد جهانی دارد، از اهمیت شایانی برخوردار می باشد. در این مضمون مفهوم مالکیت معنوی و انواع آن، مبانی فقهی و حقوقی حمایت از مالکیت معنوی، اسناد حمایتی ملی و بین المللی، سازمان های حمایت کننده از حقوق مالکیت معنوی و ضمانت اجرای نقض حقوق مالکیت معنوی مورد بحث قرار میگیرد.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم، انواع و منابع حقوق مالکیت معنوی
- شناخت دسته های مختلف مالکیت فکری و قواعد حمایتی آن
- کسب مهارت های مشاوره و وکالت به منظور دفاع از حقوق مالکیت فکری
- کسب مهارت به ارتباط تنظیم قرارداد های حوزه مالکیت فکری
- کسب مهارت بمنظور مشارکت در حل منازعات اختلافات ناشی از مالکیت فکری

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن؛
- ارائه سمینار های تحقیقی از جانب محصلین؛
- مرور قوانین و اسناد بین المللی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم مالکیت های معنوی
- شاخه های مالکیت های معنوی
- تاریخچه حقوق مالکیت های معنوی
- معرفی منابع ملی و بین المللی در زمینه حقوق مالکیت معنوی
- مبانی و ماهیت حقوق مالکیت های معنوی
- مشروعیت حقوق مالکیت های معنوی در فقه اسلامی

- مطالعه مصادیق حقوق مالکیت های صنعتی
- مطالعه مصادیق حقوق مالکیت های ادبی و هنری
- معرفی سازمان جهانی حقوق مالکیت معنوی WIPO
- معرفی موافقت نامه تریپس TRIPS
- اجرای حقوق مالکیت های معنوی در تریپس و نظام حقوقی افغانستان.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی تأخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلین، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلین می توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند. **پالیسی نمره دهی:** نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لایبراتور، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره		نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
			۱. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	ن.م.د.				
			۲. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و راه انداخته در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	ن.م.د.	2	1	2	2
			۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد ،دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	ن.م.د.	2	2	3	1
			۴. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موثبات جزایی و روند رسیدگی به قصاصیا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	ن.م.د.	1	1	1	1
			۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تعلیم قرارداد ها، پیش برد دوسعه های قضایه مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	ن.م.د.	2	1	3	2
			۶. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمیه، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکلالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	ن.م.د.	2	1	2	1.6
مجموع			1.4	2.4	2	1	2.4	1.6
اوسط عمومی			1.8/3					

۳= مطابقت کامل	۲= مطابقت نسبی	۱= مطابقت کم
----------------	----------------	--------------

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق مالکیت های معنوی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق مالکیت های معنوی	حقوق خصوصی	دوم	سوم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون حقوق مالکیت های معنوی، اهمیت مضمون و توضیح مفردات درسی					پرسش و پاسخ
	2	شاخه های مالکیت های معنوی مالکیت های ادبی و هنری و انواع آن مالکیت های صنعتی و انواع آن					
دوم	3	تاریخچه حقوق مالکیت های معنوی تاریخچه حقوق کپی رایت تاریخچه حقوق مالکیت های صنعتی					پرسش و پاسخ
	4	تاریخچه حقوق مالکیت معنوی در افغانستان					
سوم	5	معرفی منابع ملی در زمینه حقوق مالکیت معنوی					پرسش و پاسخ
	6	معرفی منابع بین المللی در زمینه حقوق مالکیت معنوی					
چهارم	7	مبانی حقوق مالکیت های معنوی					پرسش و پاسخ
	8	ماهیت حقوق مالکیت های معنوی					
پنجم	9	مشروعیت حقوق مالکیت های معنوی در فقه اسلامی					پرسش و پاسخ
	10	مطالعه آراء مخالفین و موافقین					
ششم	11	ضرورت حمایت از حقوق مالکیت های معنوی					پرسش و پاسخ
	12	فواید حمایت از حقوق مالکیت معنوی و پیامدهای عدم حمایت از حقوق مالکیت ادبی و هنری و حقوق مالکیت صنعتی					
هفتم	13	مطالعه مصادیق حقوق مالکیت های صنعتی: اختراع و اکتشاف شرایط حمایت از حق اختراع					پرسش و پاسخ
	14	مصادیق حقوق مالکیت های صنعتی: علائم تجارتي					
هشتم	15	مصادیق حقوق مالکیت های صنعتی: اسرار تجارتي					پرسش و پاسخ

					مصادیق حقوق مالکیت های صنعتی: اسامی تجارتي	16	
امتحان میان سمسٹر					مرور دروس قبلي	17	نهم
					امتحان وسط سمسٹر	18	
پرسش وپاسخ					مطالعه مصادیق حقوق مالکیت های ادبي و هنري حقوق کپی رایت: حقوق اصلي	19	دهم
					مصادیق حقوق مالکیت های ادبي و هنري حقوق کپی رایت: حقوق جانبي	20	
پرسش وپاسخ					معرفی سازمان جهانی حقوق مالکیت معنوی WIPO	21	یازدهم
					اهداف، اصول و فعالیت های WIPO	22	
پرسش و پاسخ					معرفی موافقت نامه تریپس TRIPS	23	دوازدهم
					جایگاه و قواعد تریپس TRIPS	24	
پرسش وپاسخ					اجرای حقوق مالکیت های معنوی در تریپس	25	سیزدهم
					اجرای حقوق مالکیت های معنوی در نظام حقوقی افغانستان	26	
پرسش وپاسخ					راه های جبران در حقوق مالکیت های معنوی بیان مفهوم اعتراض و ضمانت اجراهای نقض حقوق مالکیت معنوی در قوانین افغانستان	27	چهاردهم
					ضمانت اجراهای نقض حقوق مالکیت معنوی در اسناد بین المللی	28	
پرسش وپاسخ					مطالعه آراء قضائي در مورد قضایای حقوق مالکیت معنوی	29	پانزدهم
					سرقت ادبی plagiarism	30	
جمع بندی					مرور دروس قبلي و مباحثه	31	شانزدهم
					رهنمائي امتحان نهائي	32	

1. قانون حمایت از حقوق مخترع و مکتشف. 1387. منتشره جریده رسمی شماره 956 2. قانون حمایت از مؤلف، مصنف، هنرمند و محقق. 1395. منتشره جریده رسمی شماره 1230 3. نذیر، داد محمد. 1390. حقوق ملکیت معنوی در فقه اسلامی و قوانین وضعی. کابل: انتشارات رسالت.	1. ماخذ اساسی
1. امامی، اسدالله. بی تا. حقوق مالکیت معنوی. تهران: بنیاد حقوقی میزان. 2. زرکلام، ستار. بی تا. حقوق مالکیت ادبی و هنری. تهران: انتشارات سمت. 3. موافقت نامه بین المللی تریپس در مورد مالکیت های معنوی. 4. میرحسینی، سید حسین. بی تا. مقدمه ای بر حقوق مالکیت معنوی. تهران: نشر میزان.	2. ماخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق کار	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیار تمنت:	حقوق خصوصی یا حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق کار
کود مضمون:	LA0329
تعداد کريدیت:	2 کريدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0325
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

یکی از حوزه های مهم دانش حقوق، تنظیم روابط کارگر و کارفرما در مسائل گوناگون مربوط به کار است. بنابراین در مضمون حقوق کار ابعاد مختلف رابطه کارگر و کارفرما، حقوق و تعدادات طرفین، شرایط انعقاد و صحت قرارداد کار، شیوه های ختم قرارداد کار و مراجع حل اختلافات کار مورد بحث قرار می گیرد. سپس سازمان بین المللی کار و قواعد حمایتی بین المللی حقوق کار نیز معرفی می گردند.

اهداف آموزشی:

- شناخت ماهیت، خصوصیات و جنبه های عمومی و خصوصی قرارداد کار به منظور تفکیک قرارداد کار از سایر عقود
- شناخت ارکان و شرایط قرارداد کار و ضمانت اجرای عدم رعایت آن
- شناخت حقوق و تعهدات طرفین در قرارداد کار و تشخیص قواعد امری و اختیاری حاکم بر انعقاد، اجرا و آثار قرارداد کار
- کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد کار
- شناخت مراجع رسیدگی کننده به اختلافات ناشی از کار و کسب مهارت های لازم در زمینه حل اختلافات ناشی از کار در قالب روش های رسمی و غیر رسمی

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن؛
- مطالعه قضایا؛
- ارائه سمینار تحقیقی توسط محصلین؛
- مرور قوانین و اسناد بین المللی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تاریخچه و مفاهیم مختلف کار
- تعریف حقوق کار و منابع حقوق کار
- جنبه های حقوق کار
- رابطه حقوق کار با سایر رشته ها
- قرار داد کار

- مشخصات قرارداد کار
- شرایط قرار داد کار
- تعهدات طرفین قرارداد کار
- تغییر، تعلیق و فسخ قرارداد کار
- حقوق و امتیازات کارگر
- شیوه های تطبیقی انضباط کار
- مراجع حل اختلافات کاری
- سازمان بین المللی کار
- قواعد بین المللی کار

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی: نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمسٹر (20) %
- امتحان نهایی سمسٹر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبنای، ساختار و منابع نظام حقوقی، آداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتدی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیبنی افراد دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موثدیات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
۱	شناخت ماهیت، خصوصیات و جنبه های عمومی و خصوصی قرارداد کار به منظور تفکیک قرارداد کار از سایر عقود	2	2	3	1	2	2
۲	شناخت ارکان و شرایط قرارداد کار و ضمانات اجرای عدم رعایت آن	1	1	3	1	2	1
۳	شناخت حقوق و تعهدات طرفین در قرارداد کار و تشخیص قواعد امری و اختیاری حاکم بر انعقاد، اجرا و آثار قرارداد کار	1	2	3	1	3	1
۴	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد کار	1	1	3	1	3	3
۵	شناخت مراجع رسیدگی کننده به اختلافات ناشی از کار و کسب مهارت های لازم در زمینه حل اختلافات ناشی از کار در قالب روش های رسمی و غیر رسمی	1	2	3	1	3	3
	مجموع	1.2	1.6	3	1	2.6	2
	اوسط عمومی	1.9/3					
		۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق کار

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق کار	حقوق عمومی	اول	سوم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات درسی تاریخچه و مفاهیم مختلف کار					پرسش و پاسخ
	2	تعریف و منابع حقوق کار					
دوم	3	جنبه های حقوق کار					پرسش و پاسخ
	4	رابطه حقوق کار با سایر رشته ها					
سوم	5	اصطلاحات مهم در حقوق کار					پرسش و پاسخ
	6	قرار داد کار					
چهارم	7	مقایسه قرارداد کار با سایر عقود					پرسش و پاسخ
	8	مقایسه قرارداد کار با سایر عقود					
پنجم	9	قرارداد کار در برابر قانون کار					پرسش و پاسخ
	10	مشخصات قرارداد کار					
ششم	11	جنبه های حقوقی شکلی و موضوعی قرارداد کار					پرسش و پاسخ
	12	اصل ارادی بودن و حدود آن در قرارداد کار					
هفتم	13	شرایط انعقاد قرار داد کار					پرسش و پاسخ
	14	شرایط صحت قرارداد کار					
هشتم	15	تعهدات طرفین قرارداد کار					پرسش و پاسخ
	16	تغییر، تعلیق و فسخ قرارداد کار					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					امتحان میان سمستر
	18	امتحان وسط سمستر					

پرسش و پاسخ					کار و اهمیت شغلی	19	دهم
					تحول مقررات مربوط به اخراج	20	
پرسش و پاسخ					اخراج بدون دلیل	21	یازدهم
					حقوق و امتیازات کارگر	22	
پرسش و پاسخ					حق تعطیلات	23	دوازدهم
					مدت قانونی کار	24	
پرسش و پاسخ					مزد در بدل انجام کار	25	سیزدهم
					حق تامین شرایط حفاظتی	26	
پرسش و پاسخ					حق کار آموزی	27	چهاردهم
					حق اعتصاب و تشکیل اتحادیه	28	
پرسش و پاسخ					شیوه های تطبیقی انضباط کار	29	پانزدهم
					مراجع حل اختلافات کاری	30	
جمع بندی					سازمان بین المللی کار	31	شانزدهم
					قواعد بین المللی کار	32	

منابع یا مأخذ:	
1. تلاش، میر حسین. 1393. حقوق کار. کابل: انتشارات سعید. 2. عراقی. سید عزت الله. 1389. حقوق کار. تهران: سمت. 3. قانون کار افغانستان، 1387. منتشره جریده رسمی شماره 966. کابل. 4. کوهستانی. محمد جعفر. 1391. حقوق کار. کابل: انتشارات قرطبه.	ماخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای اسلام	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیار تمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	حقوق جزای اسلام
کود مضمون:	LA0330
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (کريدیت تیوری)
نوعیت مضمون:	حتمی-تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

هر نظام اجتماعی جهت اداره جامعه به احکام و قوانین حقوقی خاصی نیاز دارد تا در سایه آن عدالت در جامعه برقرار شود، نظم و امنیت جامعه حفظ گردد و مردم از خطرات و نابسامانیهای اجتماعی ناشی از جرایم و جنایات، مصون بمانند. نظام اجتماعی اسلام نیز از این امر مستثنا نبوده، در این زمینه از احکام و قوانین دقیق و مفصلی بر خوردار است. حقوق جزای اسلام يك سلسله قواعد و ضوابطی است که به موجب آنها جرایم و جنایات و گناهان کبیره و اعمال مخالف نظم و امنیت و عدالت اجتماعی تشخیص داده شده و میزان و نوع مجازات آن نیز معین می گردد و در مواردی نیز تعیین آن به عهده حاکم شرع محول می شود. این مضمون از مضامین تخصصی رشته حقوق است که طی دو کريدیت در صنف دوم سمتر سوم برای محصلین رشته تدریس می گردد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با پیشینه و مکاتب حقوق جزای اسلام
- شناخت مبانی، فلسفه، اهداف و انواع مجازات در اسلام
- شناخت تفصیلی مبانی، منابع، مسئولیت جزایی و انواع جرایم در حقوق جزای اسلام
- شناخت و توضیح عوامل رفع مسئولیت جزایی در حقوق جزای اسلام و مقایسه این عوامل با کد جزای افغانستان
- کسب مهارت در زمینه استدلال، تحلیل و استفاده از قواعد حقوق جزای اسلام در جایگاه وکیل مدافع، خأرنوال و قاضی

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی محصلین و ارائه در صنف؛
- ارائه سمینار تحقیقی توسط محصلین؛
- مرور قوانین و متون فقهی؛
- تحقیقات گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف، اهمیت و ماهیت حقوق جزای اسلام؛
- آشنایی با پیشینه و مکاتب حقوق جزای اسلام؛
- فلسفه و اقسام مجازات در اسلام؛
- جرم از منظر فقها؛
- اجرای قوانین جزایی در زمان، مکان و اشخاص؛
- قاعده تفسیر نصوص جزایی اسلام؛
- اقسام جرم ها؛
- مسئولیت جنایی و قصد عام و خاص در جرم؛
- انگیزه و جرم؛
- عوامل رفع مسئولیت جنایی؛
- مباشرت و تسبیب در جرم؛
- شرکت و معاونت در جرم؛
- تعزیر و انواع آن؛
- تعارض قوانین و نسخ آنها.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با پیشینه و مکاتب حقوق جزای اسلام	2	1	1	1	3	1
۲	شناخت مبانی، فلسفه، اهداف و انواع مجازات در اسلام	3	1	1	1	3	1
۳	شناخت تفصیلی مبانی، منابع، مسئولیت جزایی و انواع جرایم در حقوق جزای اسلام	3	2	1	1	3	1
۴	شناخت و توضیح عوامل رفع مسئولیت جزایی در حقوق جزای اسلام و مقایسه این عوامل با کد جزای افغانستان	3	1	2	1	3	2
۵	کسب مهارت در زمینه استدلال، تحلیل و استفاده از قواعد حقوق جزای اسلام در جایگاه وکیل مدافع، خارنوال و قاضی	3	1	2	2	2	3
مجموع		2.8	1.2	1.4	2.8	1.2	1.6
اوسط عمومی		1.8/3					
		۳ = مطابقت کامل ۲ = مطابقت نسبی ۱ = مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای اسلام

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق جزای اسلام	حقوق جزا و علوم جنایی	دوم	سوم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	آشنایی و معرفی مضمون					
	2	تعریف حقوق جزای اسلام مطابقت شریعت و قانون جزای اسلام					
دوم	3	پیشینه و مکاتب حقوق جزای اسلام					
	4	فلسفه مجازات در اسلام					
سوم	5	ماهیت جرم از لحاظ شرعی علت تحریم و مجازات در شریعت و قانون					پرسش و پاسخ
	6	اقسام مجازات در اسلام					
چهارم	7	تقسیم جرم از منظر فقها					
	8	تقسیم جرایم به اعتبار شدت و خفت مجازات تقسیم جرایم به اعتبار نیت مجرم					
پنجم	9	تقسیم جرم به اعتبار طرق ارتکاب جرم					پرسش و پاسخ
	10	تقسیم جرایم به اعتبار ماهیت آنها					
ششم	11	عناصر تشکیل دهنده جرم (عناصر قانونی جرم)					
	12	قواعد اساسی حقوق جزای اسلام در مورد عنصر قانونی عنصر قانونی در جرایم حدود، قصاص و تعزیرات					
هفتم	13	اجرای قوانین جزایی در زمان قاعده اصولی					پرسش و پاسخ
	14	قاعده عطف به ماسبق نشدن مقررات جزایی و بررسی مقایسوی آن					
هشتم	15	اجرای قوانین جزایی در مکان قلمروی منطوقی شرعیت و نظریات در مورد آن					
	16						
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18						
دهم	19	اجرای قوانین جزایی در اشخاص و بررسی تاریخی آن					پرسش و پاسخ
	20	اصل مساوات در شریعت و تفاوت میان مسلمان و غیر مسلمان					
یازدهم	21	قاعده شرعی و شمول قوانین جزایی بر اشخاص					

					قاعده تفسیر نصوص جزایی در اسلام	22	
پرسش و پاسخ					مسئولیت جنایی و قصد عام و خاص	23	دوازدهم
					انگیزه و جرم	24	
					رفع مسئولیت جنایی	25	سیزدهم
					مباشرت در جرم تسبیب در جرم	26	
پرسش و پاسخ					شرکت در جرم معاونت در جرم	27	چهاردهم
					بررسی تعزیر و اقسام آن	28	
					تعزیر به سبب مصلحت و مخالفت ها	29	پانزدهم
					تعارض قوانین/ نسخ قوانی	30	
پرسش و پاسخ					حکم منسوخ کننده حکم دیگر	31	شانزدهم
					راهنمایی و حل مشکلات	32	

منابع یا مأخذ:
1. ابو زهره، محمد. (1385). <u>الجريمه والعقوبه في الفقه الاسلامي</u> . قاهره: دار الفكر العربي. 2. حسنی، هاشم معروف. (1366). <u>المسئوليه الجنائيه في الفقه الجعفري</u> . بيروت : دارالتعارف للمطبوعات. 3. عوده، عبدالقادر. (1373). <u>حقوق جزای اسلامی</u> . ترجمه: ناصر قربان نیا. تهران. نشر میزان. چاپ اول 4. فتحی بهنسی، احمد. (1412). <u>الموسوعة الجنائيه في الفقه الاسلامي</u> . بيروت: دارالنهضة العربيه. 5. فیض، علیرضا. (1364). <u>مقارنه و تطبیق در حقوق جزای عمومی اسلام</u> . تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. چاپ اول 6. گزیده ای از کتابهای: ابوالقاسم گرجی، <u>حقوق جزای عمومی اسلام</u> . 7. منابع عربی:

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون جزا شناسی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	جزا شناسی
کود مضمون:	LA0331
تعداد کردیت:	2 کردیت (1 کردیت تیوری و 2 کردیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0324
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

علم جزا شناسی به عنوان شاخه ای از علوم جنائی دارای سه رشته عمده و مرتبط با یکدیگر می باشد: مطالعه نحوه وضع و تنظیم قوانین جزایی که همان قانونگذاری جزایی را شامل می گردد، بررسی شیوه های محاکمه و تعیین مجازات یا شرایط و چگونگی محکومیت جزایی و در نهایت بررسی چگونگی اعمال ضمانت اجرای کیفری یا اجرای مجازات را شامل می شود. باتوجه به مطالب فوق جزا شناسی را عمل بررسی چگونگی اعمال مجازات و یافتن واکنشهای مناسب با توجه به جمیع شرایط ارتکاب جرم از سوی مرتکب در جهت بازدارندگی وی از ارتکاب مجدد جرم و پیشگیری از وقوع جرم دانست. مضمون جزا شناسی از مضامین حتمی و تخصصی دیپارتمنت حقوق جزا است که طی دو کردیت برای محصلین صنوف دوم رشته حقوق تدریس می شود.

اهداف آموزشی:

- شناخت انواع عکس العمل های جزایی و اهداف آنها
- درک عوامل موثر بر سیاست جنایی و تاثیر تئوری ها بر عملکرد مجرمان
- ارتقای دانش و کسب مهارت های لازم در ارتباط به گسترش تدابیر حمایتی و مراقبتی برای محبوسین بعد از خروج از محبس
- آشنایی با شیوه های تطبیق جزاها و راهکار های اصلاحی، تربیوی و معالجوی برای اصلاح مجدد مجرمین
- کسب مهارت های لازم در زمینه چگونگی برخورد با محبوسین و اصلاح نظام محابس

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
 - ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
 - بازدید محصلین از محابس، توقیف خانه و نظارتخانه؛
 - دعوت از آمر محبس، اداره سارنوالی و محاکم جهت ارائه معلومات بیشتر.
- در بخش آموزش عملی از روش های زیر استفاده میشود:
- بازدید از نظارتخانه؛
 - بازدید از توقیف خانه؛
 - بازدید از محبس و محبوسین؛
 - مصاحبه و مشاوره به محبوسین؛

- تحقیق میدانی در مورد شرایط محبوسین و چگونگی اصلاح مجرمین.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف جزاشناسی- سیر تاریخی جزاشناسی و ارتباط با سایر علوم جزایی؛
- اهمیت و اهداف جزاشناسی؛
- انواع عکس العمل های اجتماعی، جزا، انواع، اهداف و ویژگی های آنان؛
- تصانیف مختلف جزاها؛
- تدابیر امنیتی، انواع و خصوصیات آنها؛
- تصنیف تدابیر امنیتی؛
- اصلاح و تربیه مجدد مجرمین؛
- رژیم های مختلف حبس و مزایا و نواقص آن؛
- شرایط عمومی محابس، شرایط کار در محابس، شرایط مربوط به حفظ روابط اجتماعی در محابس؛
- چگونگی تطبیق مجازات حبس در مورد دسته های مختلف مجرمین؛
- اصلاح مجرمین کلانسال در محیط های متفاوت؛
- تعلیق تنفیذ جزا و رهایی مشروط.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	موضوع
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاهده های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د		
1	2	3	1	1	1	شناخت انواع عکس العمل های جزایی و اهداف آنها	۱
3	2	3	2	3	2	درک عوامل موثر بر سیاست جنایی و تاثیر تئوری ها بر عملکرد مجرمان	۲
2	1	3	2	2	1	ارتقای دانش و کسب مهارت های لازم در ارتباط به گسترش تدابیر حمایتی و مراقبتی برای محبوسین بعد از خروج از محبس	۳
2	1	3	2	3	1	آشنایی با شیوه های تطبیق جزاها و راهکار های اصلاحی، تربیوی و معالجوی برای اصلاح مجدد مجرمین	۴
2	1	3	2	2	1	کسب مهارت های لازم در زمینه چگونگی برخورد با محبوسین و اصلاح نظام محابس	۵
2	1.4	3	1.8	2.2	1.2	مجموع	
1.9/3						اوسط عمومی	
۱ = مطابقت کم						۲ = مطابقت نسبی	۳ = مطابقت کامل

پلان درسی هفته وار مضمون جزاشناسی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دبپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	جزاشناسی	حقوق جزا و علوم جنایی	دوم	سوم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزمره
دوم	1	معرفی مضمون و مفردات						
	2	تعریف و سیر تاریخی جزاشناسی و ارتباط با سایر علوم جزایی						
دوم	3	اهمیت و اهداف جزاشناسی				بازدید از توقیف خانه		
	4	انواع عکس العملهای اجتماعی						
سوم	5	جزاها						پرسش و پاسخ
	6	اهداف جزاها						
چهارم	7	خصوصیت جزاها						
	8	انواع جزاها تصنيف جزاها بنابر شدت						
پنجم	9	تصنيف جزاها بنا بر ارتباط آنها با یکدیگر				بازدید از نظارتخانه		پرسش و پاسخ
	10	تصنيف جزاها بنابر صدمات وارده جزاهای جسمانی جزاهای مالی جزاهای سلب کننده آزادی						
ششم	11	تصنيف جزاها بنابر میعاد آنها						
	12	تصنيف جزاهای حبس از نظر رژیم های مختلف						
هفتم	13	تدابیر امنیتی و اهداف آنها						پرسش و پاسخ
	14	مشخصات تدابیر امنیتی انواع تدابیر امنیتی						
هشتم	15	تصنيف تدابیر امنیتی بنابر جنبه اصلاحی و درمانی آن تصنيف تدابیر امنیتی بنابر صدمات وارده						
	16	مقایسه جزاها و تدابیر امنیتی و بررسی آن ها در قانون جزای افغانستان						
نهم	17	امتحان وسط سمستر						

						18	
پرسش و پاسخ		بازدید از محبس				19	دهم
						20	
		مشاوره برای محبوسین				21	یازدهم
						22	
پرسش و پاسخ		تحقیق میدانی در مورد شرایط زندانیان در محبس				23	دوازدهم
						24	
						25	سیزدهم
						26	
پرسش و پاسخ		بازدید از محبس				27	چهاردهم
						28	
						29	پانزدهم
						30	
پرسش و پاسخ						31	شانزدهم
						32	

منابع یا مأخذ::	
1. دانش، حفیظ الله. (۱۳۹۰). <u>جزاشناسی</u> . کابل: نشر مطبعه طباعتی و تبلیغاتی حبیب الله حسیب. چاپ دوم.	1. مأخذ اساسی
1. دانش، تاج زمان. (1368). <u>حقوق زندانیان و علم زندانها</u>. تهران: انتشارات موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران. چاپ اول. 2. صلاحی، جاوید. (1389). <u>کیفر شناسی</u>. تهران: نشر میزان. چاپ دوم. 3. قانون محابس و توقیف خانه های افغانستان مصوب ۱۳۸۴. 4. قواعد حداقل استاندارد برای رفتار با محبوسین مصوب 1955 سازمان ملل متحد. 5. کد جزای افغانستان منتشره ثور ۱۳۹۶. 6. گودرزی بروجردی، محمد رضا و مقدادی، لیلا. (1386). <u>تاریخ تحولات زندان</u>. تهران: نشر میزان. چاپ سوم. 7. موریس، نوروال و جی روتمن، داوید. (1390). <u>تاریخچه زندان، سرگذشت شیوه های اعمال کیفر در جوامع غربی</u>. ترجمه: محمد رضا گودرزی بروجردی. تهران: نشر میزان. چاپ دوم. 8. ولیدی، محمد صالح. (بی تا). <u>حقوق جزای عمومی</u>. تهران: نشر سمت. چاپ دوم. جلد اول.	2. مأخذ کمکی

پوهنځی حقوق و علوم سیاسی

رشته حقوق

مفردات و پلان درسی هفته وار مضامین

صنف دوم - سمستر چهارم

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای عمومی (۲)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	حقوق جزای عمومی (2)
کود مضمون:	LA0423
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تئوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پيشنيز مضمون:	LA0323
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

حقوق جزای عمومی، علمی است که از قواعد کلی و مشترک میان همه جرایم و مجازات بحث می‌کند این قواعد مربوط جرم خاصی نیست، بلکه مشترک میان تمان جرایم است. تعریف جرم و مجازات، شروط تحقق جرم و عناصر آن، انواع مجازات و مطلوبیت آنان، علت شناسی پدیده‌های جنایی و فلسفه ی مجازات مجرمان و همچنین بررسی اصول پذیرفته شده در حقوق جزا و تاریخچه این علم از موضوعات حقوق جزای عمومی هستند. حقوق جزای عمومی 2 بیشتر بر روی موانع مسئولیت جزایی، تصانیف مختلفه جرایم، صورت ها مادی اشتراک در جرم تمرکز دارد.

اهداف آموزشی:

- شناخت موانع مسئولیت جزایی و انواع آن در مطابقت به کد جزا و قوانین شکلی مرتبط به موضوع
- درک مفهوم معاونت در جرم، شراکت، مباشرت و سازمانده جرم، میزان مسئولیت هر یک، انواع آن و تفکیک میان صورت های مادی اشتراک در جرم
- تقویت نوآوری، ابتکار و تحقیق در حقوقدانان و جرم شناسان در زمینه طراحی و ارایه الگوهای بومی برای نظام جزایی
- افزایش مهارت و توانمندی مدیران و کارمندان نهادهای عدالت جزایی در زمینه شناسایی چالشها و مشکلات اساسی عدالت جزایی و چگونگی رویارویی با این چالشها
- آشنایی با خلاءها و نارسائیهای نظام آمار و اطلاعات جنایی و چگونگی پایه‌گذاری زیر ساخت‌های آماری و اطلاعاتی در نظام های حقوق جزایی.

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی محصلین و ارائه در صنف؛
- تحقیقات گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- معرفی کلیات حقوق جزای عمومی؛
- موانع مسئولیت جزایی؛
- بررسی صغر سن به عنوان مانع مسئولیت جزایی؛
- بررسی سکر به عنوان عامل مانع مسئولیت جزایی؛
- بررسی اکراه به عنوان عامل مانع مسئولیت جزایی؛
- بررسی اضطرار و نقش آن در رفع مسئولیت جزایی؛
- تصنیف جرایم از حیث عنصر قانونی و تصنیف جرایم در شریعت اسلامی؛
- تصنیف جرایم از حیث ارزش ها و مصلحت های عمومی؛
- تصنیف جرایم از حیث شدت و خفت و از حیث عادی بودن و اختصاصی بودن؛
- تصنیف جرایم از حیث طبیعی و غیر طبیعی بودن؛
- تصنیف جرایم از حیث آنی و غیر آنی و از حیث اعتیادی و غیر اعتیادی؛
- تصنیف جرایم از حیث عنصر معنوی؛
- بررسی عنصر معنوی جرم؛
- صورت های مداخله در ارتکاب عنصر مادی جرم؛
- بررسی مباشرت در جرم و انواع آن؛
- بررسی شراکت در جرم و انواع آن؛
- معاونت در جرم و حالات آن.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

معلومات	نتایج متوقعه					
	نتایج متوقعه مضمون					
	1. شناخت مهالی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت دپدیه های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مویدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دوسپه های قضایی مدلی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکمی-حقوقی.
	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
	۱	۱	۲	۲	۳	۱
	۲	۱	۱	۲	۳	۲
	۳	۲	۳	۱	۳	۳
۴	افزایش مهارت و توانمندی مدیران و کارمندان نهادهای عدالت جزایی در زمینه شناسایی چالشها و مشکلات اساسی عدالت جزایی و چگونگی رویارویی با این چالشها	۱	۲	۲	۳	۳
۵	آشنایی با خلاءها و نارسانیهای نظام آمار و اطلاعات جنایی و چگونگی پا به گذاري زیر ساختهای آماری و اطلاعاتی در نظام های حقوق جزایی.	۱	۲	۱	۳	۲
مجموع						2.2
اوسط عمومی						2/3
۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم						

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزایی عمومی (2)

معلومات	رشته	مضمون	دیارتمت	صنف	سمس تر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
---------	------	-------	---------	-----	--------	--------------	-----------

اساسی	حقوق	حقوق جزای عمومی 2	حقوق جزا و علوم جنایی	دوم	چهارم	2	اساسی
هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات. معرفی کلیات حقوق جزای عمومی در سمستر چهارم					
	2	موانع مسئولیت جزایی(جنون)					
دوم	3	بررسی صغر سن به عنوان مانع مسئولیت جزایی					پرسش و پاسخ
	4	بررسی مسئولیت جزایی اطفال بر اساس کد جزا و قانون رسیدگی به تخلفات اطفال					
سوم	5	سکر به عنوان عامل مانع مسئولیت جزایی					
	6	اکراه و نقش آن در رفع مسئولیت جزایی					
چهارم	7	اضطرار و نقش آن در رفع مسئولیت جزایی					پرسش و پاسخ
	8	بررسی تطبیقی اسباب اباحت و موانع مسئولیت جزایی					
پنجم	9	تصنیف جرایم از حیث عنصر قانونی					
	10	تصنیف جرایم از حیث ارزش ها و مصلحت های عمومی					
ششم	11	تصنیف جرایم از حیث شدت و خفت					پرسش و پاسخ
	12	تصنیف جرایم از حیث عادی بودن و اختصاصی بودن					
هفتم	13	تصنیف جرایم از حیث ساده و مرکب					
	14	تصنیف جرایم از حیث آنی و غیر آنی					
هشتم	15	تصنیف جرم از حیث اعتیادی و غیر اعتیادی					پرسش و پاسخ
	16	ارائه پروژه های صنفی					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18						
دهم	19	بررسی عنصر معنوی جرم					
	20	عنصر معنوی جرم در جرایم عمدی					

پرسش و پاسخ					عنصر معنوی جرم در جرایم خطا	21	یازدهم
					ارائه پروژه های صنفی	22	
					صورت های مداخله در ارتکاب عنصر مادی جرم	23	دوازدهم
					بررسی مباشرت در جرم و انواع آن	24	
پرسش و پاسخ					بررسی شراکت در جرم	25	سیزدهم
					بررسی سازمانده جرم	26	
					معاونت در جرم و حالات آن	27	چهاردهم
					مجازات معاونت در جرم و تفاوت آن با شراکت	28	
پرسش و پاسخ					مجرم از حیث عنصر معنوی	29	پانزدهم
					اشخاص حقوقی به عنوان مجرم	30	
					ارائه پروژه های صنفی	31	شانزدهم
					راهنمایی و حل مشکلات محصلین	32	

منابع یا مآخذ:	
1. دانش. حفیظ الله. (1394). <u>حقوق جزای عمومی</u> . کابل: انتشارات سیرت.	مآخذ اساسی
1. اردبیلی، محمد علی. (1395). <u>حقوق جزای عمومی</u> . تهران: نشر میزان. چاپ 47 جلد 1 و 2. 2. توحید خانه، محمد صدر. (1388). <u>رهنمود انستیتوت ماکس پلانک برای حقوق جزای عمومی افغانستان</u> . هایدلبرگ: انستیتوت حقوق مقایسوی عامه و حقوق بین الملل ماکس پلانک. چاپ اول. 3. صانعی، پرویز. (1388). <u>حقوق جزای عمومی</u> . تهران: طرح نو. چاپ 2. 4. کد جزا مصوب 1396. 5. نوربها. رضا. (1383). <u>زمینه حقوق جزای عمومی</u> . تهران: کتابخانه گنج دانش. چاپ 34. 6. ولیدی، صالح. (1393). <u>حقوق جزای عمومی</u> . تهران: نشر سمت. چاپ 14.	مآخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق و جاب (2)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق و جاب (2)
کود مضمون:	LA0424
تعداد کريدت:	2 کريدت تيوري
نوعيت مضمون:	اساسی
پيشنيز مضمون:	LA0324
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

حقوق و جاب، یکی از مضامین حتمی تخصصی در رشته حقوق و علوم سیاسی بوده که با توجه به اهمیت و محتوای آن در دو سمستر تدریس میشود. محصلان در سمستر اول با قواعد عمومی عقود یعنی چگونگی انعقاد عقد، چیرستی ارکان و شرایط عقد و در نهایت اسباب انحلال عقد آشنا میشوند. محتوی این مضمون در سمستر دوم مطالعه مفهوم مسئولیت مدنی، انواع و اسباب ایجاد مسئولیت مدنی در پرتو قانون مدنی افغانستان می باشد.

اهداف «آ» و رشی:

- تفکیک بین موارد مسئولیت مدنی قراردادی و غیر قراردادی و درک فایده تفکیک بین این دو نوع مسئولیت؛
- شناخت مبانی مسئولیت مدنی در فقه و نظام حقوقی افغانستان و بررسی تاثیر اراده و تمیز در ایجاد مسئولیت مدنی در نظام حقوقی افغانستان؛
- شناخت ارکان مسئولیت مدنی، شناخت اسباب ایجاد مسئولیت مدنی قراردادی و اسباب ایجاد مسئولیت مدنی غیر قراردادی
- و عوامل مانع ایجاد مسئولیت مدنی ؛
- شناخت مصادیق ضرر در نظام حقوقی افغانستان و روش های جبران ضرر
- کسب مهارت های لازم برای ارائه مشوره های حقوقی در زمینه پرداخت خسارات ناشی از عدم انجام تعهدات قراردادی، اتلاف، غصب، ضرب و جرح و قتل.

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- مرور قوانین و مطالعه قضایای مربوط به مسئولیت مدنی؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم و انواع مسئولیت مدنی
- مبانی نظری مسئولیت مدنی
- مبانی فقهی مسئولیت مدنی
- مبانی مسئولیت مدنی در حقوق افغانستان
- مسئولیت مدنی قراردادی
- ارکان مسئولیت مدنی قراردادی
- ارکان مسئولیت مدنی غیر قراردادی
- انواع مسئولیت مدنی غیر قراردادی
- منابع ایجاد کننده مسئولیت مدنی غیر قراردادی
- دعوای مسئولیت مدنی
- روش های جبران خسارت و تقویم آن

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شادکامی های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی	4. شناخت بدیهه های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موثبات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دو سیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
۱	تفکیک بین موارد مسئولیت مدنی قراردادی و غیر قراردادی و درک فایده تفکیک بین این دو نوع مسئولیت؛	1	1	3	1	2	ن.م.ر
۲	شناخت مبانی مسئولیت مدنی در فقه و نظام حقوقی افغانستان و بررسی تاثیر اراده و تمیز در ایجاد مسئولیت مدنی در نظام حقوقی افغانستان؛	3	1	3	1	1	ن.م.ر
۳	شناخت ارکان مسئولیت مدنی، شناخت اسباب ایجاد مسئولیت مدنی قراردادی و اسباب ایجاد مسئولیت مدنی غیر قراردادی و عوامل ممانع ایجاد مسئولیت مدنی؛	2	1	3	1	3	ن.م.ر
۴	شناخت مصاحیق ضرر در نظام حقوقی افغانستان و روش های جبران ضرر	2	1	3	1	3	ن.م.ر
۵	کسب مهارت های لازم برای ارائه مشوره های حقوقی در زمینه پرداخت خسارات ناشی از عدم انجام تعهدات قراردادی، اتلاف، غصب، ضرب و جرح و قتل.	1	2	3	1	3	ن.م.ر
مجموع		1.8	1.2	3	1	2.4	2.2
اوسط عمومی		1.9/3					
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق وجایب 2

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق وجایب 2	حقوق خصوصی	دوم	چهارم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مفهوم و انواع مسئولیت مدنی مسئولیت مدنی قراردادی و غیر قراردادی					پرسش و پاسخ
	2	بررسی موارد اشتراک و افتراق این دو مسئولیت					
دوم	3	مبانی نظری مسئولیت مدنی الف- نظریه تقصیر ب- نظریه خطر					پرسش و پاسخ
	4	مبانی نظری مسئولیت مدنی ج- نظریه مختلط د- نظریه تضمین حق					
سوم	5	مبانی فقهی مسئولیت مدنی					پرسش و پاسخ
	6	مبانی مسؤولیت مدنی در حقوق افغانستان					
چهارم	7	ارکان مسئولیت مدنی قراردادی الف- خطای قراردادی					پرسش و پاسخ
	8	ارکان مسئولیت مدنی قراردادی ب- ضرر ج- رابطه سببیت میان خطا و ضرر					
پنجم	9	ارکان مسئولیت مدنی غیرقراردادی تقصیر (خطای قهری)					پرسش و پاسخ
	10	حالت های سه گانه مشروع بودن تعدی: دفاع مشروع/ ایفای وظیفه/ حالت اضطرار					
ششم	11	ب- ضرر مفهوم و انواع ضرر شرایط ضرر قابل جبران					پرسش و پاسخ
	12	ج- رابطه سببیت بین خطاء و ضرر					
هفتم	13	انعدام رابطه سببیت به دلیل وجود سبب خارجی قوه قاهره (اسباب مجبره)					پرسش و پاسخ
	14	انعدام رابطه سببیت به دلیل وجود سبب خارجی تقصیر متضرر فعل شخص ثالث					
هشتم	15	انواع مسئولیت مدنی غیر قراردادی					پرسش و پاسخ

					الف- مسئولیت از عمل غیر مسئولیت مدنی سرپرست		
					مسئولیت مدنی متبوع از تابع	16	
امتحان میان سمستر					امتحان 20%	17	نهم
					امتحان 20%	18	
پرسش و پاسخ					مسئولیت ناشی از عمل حيوان	19	دهم
					مسئولیت ناشی از اشیاء	20	
پرسش و پاسخ					منابع ایجاد کننده مسئولیت مدنی فعل مضر(غصب تعریف و شرایط آن)	21	یازدهم
					آثار غصب مسئولیت مدنی غاصبین متعدد	22	
پرسش و پاسخ					تعریف اتلاف انواع اتلاف(اتلاف مباشر و اتلاف بالتسبیب)	23	دوازدهم
					آثار اتلاف	24	
پرسش و پاسخ					فعل مفید(دارا شدن بدون سبب و حالات مختلف آن)	25	سیزدهم
					سقوط دعوی دارا شدن بدون سبب	26	
پرسش و پاسخ					فعل مفید(معامله فضولی؛تعریف و ماهیت آن)	27	چهاردهم
					آثار معامله فضولی	28	
پرسش و پاسخ					دعوی مسئولیت مدنی طرفین دعوی مسئولیت مدنی شرایط مطالبه جبران خسارت	29	پانزدهم
					روش های جبران خسارت و تقویم آن	30	
جمع بندی					مرور مباحث تدریس شده در طول سمستر و حل مشکلات محصلین	31	شانزدهم
					رهنمائی امتحان نهایی	32	

منابع یا مآخذ::	
1. مآخذ اساسی	رحیمی، محد اسحاق (1397). مسئولیت مدنی و الزام خارج از قرارداد، کابل: انتشارات فرهنگ. ج اول

1. بشله ، ماری نونل و همکاران. 1392. حقوق وجایب. کابل : انتشارات سعید. 2. بهرامی احمدی، دکتر حمید، 1388، حقوق مدنی (4) مسؤولیت مدنی، تهران، نشر میزان . 3. الزحیلی. وهبه. 1997م . الفقه الاسلامی وادلتہ. الجزء السادس ، بیروت: دار الفكر ، الطبعة الرابعة. 4. السنهوری، احمد عبدالرزاق. 1382 ه.ش. الو سیط فی شرح القانون المدنی الجدید. ج2، ترجمه: دانش کیا، محمد حسین و سید مهدی دادرزی، قم: دانشگاه قم، چاپ اول. 5. عبدالله، نظام الدین، 1389 ، حقوق و وجایب(شرح قانون مدنی افغانستان) ، کابل، انتشارات سعید. 6. قانون مدنی افغانستان. 1355. منتشره جریده رسمی، شماره 353. کابل. 7. کاتوزیان، ناصر. 1379ه.ش. حقوق مدنی، الزام های خارج از قرارداد ج4، تهران: انتشارات بهمن برنا، چاپ پنجم.	2. ماخذ کمکی
--	---------------------

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق مالی (2)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق مالی (2)
کود مضمون:	LA0425
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (تعداد کريدیت تیوری و)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	LA0325
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

زیر بنای اقتصاد هر کشور را دارایی های در دست داشته و درآمدهای آن تشکیل می دهد که از مجاری مختلف به دست می آید و قدرت هر دولت بر منابع عایداتی آن استوار است. به صورت عموم سطح توسعه دولت ها بستگی به طرز استفاده از منابع اقتصادی آنها دارد. منابع اقتصادی دولت از مجاری مختلف حاصل می شود که بخشی از این عواید اقتصادی از طریق مردم تعمین می گردد و تحت نام مالیات از آن یاد می شود. به دلیل اهمیت حقوق مالی این مضمون در نصاب درسی رشته حقوق در دو سمستر در نظر گرفته شده است تا محصلین بتوانند با موضوعاتی همچون: مالیات، اهمیت آن، منابع مالیات ، منابع درآمد دولت، منابع درآمد غیر مالی دولت، اصول حقوقی حاکم بر اخذ مالیات، شیوه رسیدگی بودجه به پارلمان ، کنترل و نظارت بر بودجه دولت آشنا شوند.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفاهیم کلی همچون: (بودجه، خزانه داری ، نوسانات اقتصادی وغیره)
- شناخت چگونگی تطبیق مالیات بر عواید مطابق به قانون نافذ کشور
- درک رابطه ی بین حقوق مالی و توسعه پایدار در افغانستان
- آشنایی با میزان اهمیت بودجه در نظام اقتصادی دولت
- آشنایی با طی مراحل و چگونگی تصویب بودجه دولت مطابق با قوانین داخلی افغانستان

شیوه های تدریس و آموزش

- در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارگروپی؛
- مرور قانون بودجه عمومی و بررسی اسناد مالیاتی؛
- ارائه سمینار توسط محصلین.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- حقوق مالی و تحولات آن در افغانستان
- تحولات حقوق مالی از دوره شاه امان الله خان تا اکنون
- مالیات مستقیم در افغانستان
- منابع تابع و غیر تابع مالیات بر عایدات
- چگونگی تطبیق مالیات بر عواید مطابق به قانون نافذ کشور
- انواع مالیات غیر مستقیم در افغانستان
- مالیات رشد اقتصادی
- مالیات و نوسانات اقتصادی
- اثرات اقتصادی مالیات بر کشورهای در حال توسعه
- سیاست های مالیاتی
- مفهوم شناسی بودجه
- اهمیت بودجه در نظام اقتصادی دولت
- چگونگی تهیه و تنظیم بودجه دولت
- روش های تنظیم بودجه
- چگونگی ترتیب بودجه و محتویات آن در افغانستان
- صلاحیت های بودجوی
- خزانه داری
- راه کارهای بهبود روش های عملیاتی اخذ بودجه

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

[illegible]

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق مالی (2)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیار تمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
اساسی	حقوق	حقوق مالی 2	حقوق عمومی	دوم	چهارم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات و اشاره ای به حقوق مالی (1) حقوق مالی و تحولات آن در افغانستان					پرسش و پاسخ
	2	تحولات حقوق مالی افغانستان در قرن 20					
دوم	3	مالیات مستقیم در افغانستان					پرسش و پاسخ
	4	مالیات بر عواید					
سوم	5	منابع تابع و غیر تابع مالیات بر عایدات					پرسش و پاسخ
	6	مالیات بر مواشی					
چهارم	7	مالیات بر محصولات گمرکی					پرسش و پاسخ
	8	چگونگی تطبیق مالیات بر عواید در افغانستان					
پنجم	9	مالیات مستقیم بر سایر منابع مالی					پرسش و پاسخ
	10	انواع مالیات غیر مستقیم در افغانستان					
ششم	11	ادامه مبحث - بحث آزاد					پرسش و پاسخ
	12	مالیات و رشد اقتصادی					
هفتم	13	مالیات و نوسانات اقتصادی					پرسش و پاسخ
	14	اثرات اقتصادی مالیات بر کشورهای در حال توسعه					
هشتم	15	تأثیر مالیات بر اقتصاد افغانستان					پرسش و پاسخ
	16	سیاست های مالیاتی					
نهم	17	مفهوم شناسی بودجه					پرسش و پاسخ

					امتحان میان سمستر	18	
پرسش و پاسخ					امتحان میان سمستر	19	دهم
					اهمیت بودجه در نظام اقتصادی دولت	20	
پرسش و پاسخ					چگونگی تهیه و تنظیم بودجه دولت	21	یازدهم
					اصول کلی بودجه	22	
پرسش و پاسخ					مراحل یا سیکل بودجه	23	دوازدهم
					روش های تنظیم بودجه	24	
پرسش و پاسخ					چگونگی ترتیب بودجه و محتویات آن در افغانستان	25	سیزدهم
					صلاحیت های بودجوی	26	
پرسش و پاسخ					بحث آزاد	27	چهاردهم
					تصنیف اسناد بودجوی	28	
پرسش و پاسخ					بررسی اسناد مختلف بودجوی در افغانستان	29	پانزدهم
					خزانه داری	30	
پرسش و پاسخ					راه کارهای بهبود روش های عملیاتی اخذ بودجه	31	شانزدهم
					مرور مباحث و راهنمایی جهت اخذ امتحان	32	

	منابع یا مآخذ::
1. کوهستانی ، جعفر. (بی تا)، حقوق مالیه عمومی . 2. نیاز به تدوین منبع دارد.	1. مآخذ اساسی
1. باریکو، علیرضا. (1394). اموال و حقوق مالی، چ دوم، تهران: انتشارات سمت. 2. قانون مالیات بر عایدات افغانستان 3. کاتوزیان، ناصر. (1382). دوره مقدماتی اموال و مالکیت، چ ششم، تهران: نشر میزان. 4. معروفی ، محمد موسی. (بی‌تا). سیر انکشاف حقوق مالی و مالیه عامه در افغانستان	1. مآخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اساسی (2)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق اساسی 2
کود مضمون:	LA0426
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	LA0326
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

بی‌تردید حقوق اساسی، یکی از مهم‌ترین شاخه‌های دانش حقوق است که به ساختار دولت و نحوه‌ی طراحی نظام سیاسی و کارکرد ارکان عمده‌ی دولت و نسبت آن‌ها با یک دیگر و وظایف متقابل دولت و شهروندان می‌پردازد. مسایلی چون تفکیک قوا، حدود صلاحیت‌های هر یک از آن‌ها، نحوه‌ی تعامل قوا با یکدیگر و کارکرد نهادهای انتخابی که همه در قانون اساسی به‌مثابه‌ی میثاق ملی انعکاس یافته از بحث‌های اصلی این شاخه از دانش حقوقی است. محصلین رشته حقوق در سمستر های سوم و چهارم در چهار کريدیت آن را به مطالعه می‌گیرند. به منظور مطالعه موردی در سمتر چهارم مضمون حقوق اساسی 2 در نصاب تحصیلی این رشته مدنظر گرفته شده تا محصلین به طور کامل با حقوق اساسی کشور، روابط بین قوای ثلاثه، حدود و اختیارات قوا، نهادهای انتخاباتی و غیره آشنا شوند و توانایی تحلیل همه‌جانبه‌ی موضوعات و مباحث مربوط به آن را کسب نمایند.

اهداف آموزشی:

- درک مفاهیم کلی میانی و منابع حقوق اساسی افغانستان
- بررسی و تحلیل قانون اساسی افغانستان و سیر تاریخی آن
- شناخت اصول اساسی حاکم در قانون اساسی افغانستان
- شناخت ساختار حکومتی افغانستان و درک و تحلیل رابط بین قوای ثلاثه
- درک و تحلیل مواد قانون اساسی افغانستان در زمینه حقوق اساسی شهروندان

شیوه های تدریس و آموزش

- در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارگروپی و مرور قانون اساسی افغانستان؛

- ارائه سمینار توسط محصلین

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- معرفی کلیات حقوق اساسی
- مفهوم قانون اساسی و مشروعیت
- سیر تاریخی بر قوانین اساسی افغانستان
- کنفرانس بن و اهمیت آن در ساخت قانون اساسی
- اصول اساسی موجود در قانون اساسی
- مبانی حقوق اساسی
- دولت در قانون اساسی افغانستان
- روابط بین قوا بر اساسی قانون اساسی
- قوه مجریه
- تشکیلات و مسئولیت ها و وظایف قوه مقننه
- قوه قضائیه - تشکیلات- وظایف و مسئولیت ها
- لویه جرگه در قانون اساسی افغانستان
- حقوق و وجایب شهروندان در قانون اساسی
- مکانیزم های تطبیق حقوق اساسی و حقوق بشر

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		۱. شناسخت میانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	۴. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جرایم و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیشبرد دوسیه های مدنی، فامیلی، تجارتی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۶. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	درک مفاهیم کلی میانی و منابع حقوق اساسی افغانستان	۲	۳	۱	۱	۱	۱
۲	بررسی و تحلیل قانون اساسی افغانستان و سیر تاریخی آن	۳	۱	۲	۱	۱	۳
۳	شناخت اصول اساسی حاکم در قانون اساسی افغانستان	۳	۱	۲	۱	۱	۲
۴	شناخت ساختار حکومتی افغانستان و درک و تحلیل رابط بین قوای ثلاثه	۳	۲	۲	۱	۲	۳
۵	درک و تحلیل مواد قانون اساسی افغانستان در زمینه حقوق اساسی شهروندان	۳	۱	۲	۱	۱	۳
مجموع		2.8	1.6	1.8	1	1.2	1.8
اوسط عمومی		1.7					
۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم							

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اساسی (۲)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
اساسی	حقوق	حقوق اساسی 2	حقوق عمومی	دوم	چهارم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات معرفي کلیات حقوق اساسی					پرسش و پاسخ
	2	مفهوم قانون اساسی و مشروعیت آن تأثیر مفهوم جدید قانون اساسی بر جهان					
دوم	3	سیر تاریخی قوانین اساسی افغانستان					پرسش و پاسخ
	4	نظام نامه و اصول اساسی افغانستان					
سوم	5	قانون اساسی 1343					پرسش و پاسخ
	6	سایر قوانین اساسی در افغانستان					
چهارم	7	کنفرانس بن و اهمیت آن در تدوین قانون اساسی					پرسش و پاسخ
	8	مراحل تسویدقانون اساسی 1382					
پنجم	9	اصول اساسی موجود در قانون اساسی					پرسش و پاسخ
	10	مبانی حقوق اساسی					
ششم	11	مباحث مربوط به مقدمه قانون اساسی افغانستان					پرسش و پاسخ
	12	دولت در قانون اساسی افغانستان					
هفتم	13	تفکیک قوا و اجرای آن					پرسش و پاسخ
	14	روابط بین قوا بر اساسی قانون اساسی					
هشتم	15	قوه مجریه و رئیس دولت					پرسش و پاسخ
	16	حکومت در قانون اساسی					
نهم	17	امتحان میان سمستر					پرسش و پاسخ
	18	امتحان میان سمستر					

پرسش و پاسخ					تشکیلات، صلاحیت ها و مسئولیت ها قوه مقننه	19	دهم
					بررسی مواد مربوطه در قانون اساسی	20	
پرسش و پاسخ					قوه قضائیه تشکیلات، صلاحیت ها و مسئولیت ها	21	یازدهم
					بررسی مواد مربوطه در قانون اساسی	22	
پرسش و پاسخ					لویه جرگه در قانون اساسی افغانستان	23	دوازدهم
					بررسی مواد مربوطه در قانون اساسی	24	
پرسش و پاسخ					حقوق مبتنی بر قانون اساسی و حقوق بشر	25	سیزدهم
					حقوق و واجبات شهروندان در قانون اساسی	26	
پرسش و پاسخ					مکانیزم های تطبیق حقوق اساسی و حقوق بشر	27	چهاردهم
					مطالعه مواد مربوطه در قانون اساسی	28	
پرسش و پاسخ					موضوعات متفرقه در قانون اساسی افغانستان	29	پانزدهم
					کارگروپی	30	
پرسش و پاسخ					رفع مشکلات محصلین	31	شانزدهم
					راهنمایی و جمع بندی سمستر درسی و امتحانات	32	

منابع یا مأخذ::	
1. مأخذ اساسی	دانش، سرور. (1391). حقوق اساسی افغانستان، چ2، کابل: انتشارات امیری .
2. مأخذ کمکی	1. بوشهری، جعفر. (1376). مسائل حقوق اساسی، تهران: نشر دادگستر. 2. بوشهری، جعفر. (1384). حقوق اساسی، جلد دوم، تهران: شرکت سهامی ناشر. 3. خسروی، ناصر. (1388). حقوق اساسی، زنجان: انتشارات استان. 4. قاسم زاده، قاسم. (1395). حقوق اساسی، تهران: انتشارات جنگل. 5. قانون اساسی افغانستان، مصوب (1382) 6. مشتاق، رامین. (1388). حقوق اساسی افغانستان، ترجمه: حسین غلامی، ج1 و2، کابل: انیستتوت حقوق مقایسوی عامه و حقوق بین الملل ماکس پلان. 7. ویژه، محمد رضا. (1394). کلیات حقوق اساسی، چ دوم، تهران: سازمان سمت 8. هاشمی، سید محمد. (1390). حقوق اساسی و ساختارهای سیاسی، تهران: بنیاد حقوقی میزان. 9. An Introduction to the Constitutional Law of Afghanistan Stanford Law School

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نگارش حقوقی (1)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	نگارش حقوقی (1)
کود مضمون:	LA0432
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (1 کریدیت تیوری و 2 کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	کار عملی و منوگراف
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

مضمون نگارش حقوقی یکی از مضامین مهم و کاربردی در رشته حقوق به حساب می آید. این مضمون طی سه کریدیت در سمستر چهارم و پنجم تدریس میگردد. این دوره آموزشی مدصلین را با اساسات تفکر انتقادی، ساختار ماده ها، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، و نویسندگی مؤثر معرفی میسازد. مدصلین با تمرینات داخل صنف و کارخانگی فراوانی مواجه خواهند شد که جهت انکشاف و پرورش مهارت های عملی حقوقی ایشان به دقت طرح گردیده اند. درین میان، محصلین مهارت های روش تفکر انتقادی، تجزیه ماده به اجزای متشکله آن، انجام دهی استدلال حقوقی، انجام دهی تحلیل حقوقی و نویسندگی مؤثر را فرا خواهند گرفت. در این دوره آموزشی بر علاوه لکچر از روش مباحثات و تمرین های آموزش فعال استفاده میشوند تا مهارت های نویسندگی حقوقی محصلین را در عمل تقویت نماید.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم فکر، تفکر انتقادی و موانع آن و انکشاف مهارت فکر نقادانه
- آشنایی با اصول بنیادین نویسندگی و توانایی نویسندگی واضح و مؤثر
- درک ساختار حقوقی ماده ها و توانایی پارچه نمودن یک ماده به اجزای متشکله، عناصر و نتایج آن
- کسب مهارت در زمینه تحریر متون حقوقی از شروع یک پاراگراف الی تحریر یک مقاله حقوقی
- کسب مهارت به ارتباط چگونگی استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی و کاربرد آن در یک قضیه

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- طرح قضیه و کار گروهی.

در بخش آموزش عملی از روش های زیر استفاده میشود:

- طرح فرضیه، تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن؛
- نوشتن پاراگراف و مقاله حقوقی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- اهمیت مهارت های نگارش حقوقی؛
- مفهوم لغوی و اصطلاحی تفکر انتقادی و اهمیت آن؛
- چالش فراروی نویسندگی در تحصیلات عالی حقوقی؛
- موانع تفکر انتقادی، چهار چوب تفکر انتقادی؛
- قالب های تفکر انتقادی؛
- تجزیه و تحلیل استدلال دیگران؛
- در نظرگرفتن بدیل ها؛
- اهمیت مهارت های نویسندگی برای متخصصین حقوقی؛
- فرایند نویسندگی: مرحله قبل از نوشتن؛
- فرایند نویسندگی: مرحله بعد از نوشتن؛
- راهبرد ها برای نویسندگی مؤثر؛
- ملاحظات ساختاری؛
- راهبرد ها برای نویسندگی مؤثر؛
- بیان روش تحقیق حقوقی و نحوه تدوین یک تحقیق معیاری
- ساختارمواد، اجزا و بخش های مواد؛
- مفهوم استدلال حقوقی و انواع آن؛
- استدلال مبتنی بر قانون و بخش های آن؛
- استدلال مبتنی بر قیاس و استدلال مبتنی بر عرف؛
- استدلال مبتنی بر پالیسی(مصلحت عامه) و استدلال مبتنی بر اصول؛

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	موضوع
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
3	2	1	1	1	1	شناخت مفهوم فکر، تفکر انتقادی و موانع آن و انکشاف مهارت فکر نقادانه	۱
3	1	1	1	1	1	آشنایی با اصول بنیادین نویسندگی و توانایی نویسندگی واضح و مؤثر	۲
3	2	1	1	1	1	درک ساختار حقوقی ماده ها و توانایی پارچه نمودن یک ماده به اجزای متشکله، عناصر و نتایج آن	۳
3	2	1	1	1	1	کسب مهارت در زمینه تحریر متون حقوقی از شروع یک پاراگراف الی تحریر یک مقاله حقوقی	۴
3	3	2	2	2	1	کسب مهارت به ارتباط چگونگی استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی و کاربرد آن در یک قضیه	۵
3	2	1.2	1.2	1.2	1	مجموع	
1.6/3						اوسط عمومی	

۳= مطابقت کامل	۲= مطابقت نسبی	۱= مطابقت کم
----------------	----------------	--------------

پلان درسی هفته وار مضمون نگارش حقوقی 1

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کردیدیت	نوع مضمون
	حقوق	نگارش حقوقی 1	کلیه دیارتمنت ها	دوم	چهارم	2	کار عملی و منوگراف

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و آشنایی با محصلین				انجام کارخانگی ها		
	2	اهمیت مهارت های نگارش حقوقی						
دوم	3	مفهوم لغوی و اصطلاحی تفکر انتقادی و اهمیت آن						
	4	چالش فرا روی نویسندگی در تحصیلات عالی حقوقی.						
سوم	5	معرفی تفکر انتقادی و ارزیابی استدلال دیگران				طرح فرضیه، تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن		پرسش و پاسخ
	6	معنا در ورای واژه ها. واژه های مبهم و میزان ابهام آن ها، ارزیابی استدلال دیگران.						
چهارم	7	ارزیابی فرضیه ها.				طرح فرضیه، تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن		
	8	ارزیابی شواهد دیگران.						
پنجم	9	ارزیابی استدلال خود. تشخیص معضل.				انجام تمرین در داخل صنف		پرسش و پاسخ
	10	تنظیم استدلال خود. بازنگری استدلال خود. در نظر گرفتن بدیل ها						
ششم	11	اصول نویسندگی. معرفی، اهمیت، فرایند نویسندگی- مرحله قبل از نوشتن				انجام کارخانگی ها		پرسش و پاسخ
	12	مرحله نوشتن						
هفتم	13	مرحله بعد از نوشتن. راهبردها برای نویسندگی مؤثر. ملاحظات عمومی، لحن مسلکی				تصحیح کارخانگی ها		

						وضوح نوشته.	14	
پرسش و پاسخ						ملاحظات ساختاری.	15	هشتم
						ملاحظات در سطح پاراگراف.	16	
						ملاحظات در سطح جملات و واژه ها.	17	نهم
						تحقیق حقوقی: معرفی. اهداف و اهمیت و تمرین.	18	
		انجام تمرینات داخل صنف				مروری بر قوانین کشور. سلسله مراتب قوانین	19	دهم
						منابع و انواع قوانین: قوانین اساسی و عادی. اسناد تقنینی و دیگر منابع.	20	
پرسش و پاسخ		انجام تمرینات داخل صنف				پالیسی ها و برنامه های استراتژیک.	21	یازدهم
						استراتژی های تحقیق حقوقی.	22	
		انجام کارخانگی ها				امتحان وسط سمستر	23	دوازدهم
							24	
پرسش و پاسخ		تصحیح کارخانگی ها				چگونگی آغاز تحقیق حقوقی.	25	سیزدهم
						تشخیص معضل حقوقی.	26	
		انجام کارخانگی ها				مشخص تر ساختن مساله تحقیق.	27	چهاردهم
						تشخیص منبع حقوقی مرتبط. از کدام منبع باید آغاز کرد؟. تحقیق در قوانین وضعی.	28	
پرسش و پاسخ		تصحیح کارخانگی ها				چگونگی تحقیق در فقه اسلامی. در عرف و عادات. در قوانین بین المللی.	29	پانزدهم
						محل بدست آوردن منابع حقوقی.	30	
						زمان متوقف کردن فرایند تحقیق. ارزیابی منابع. یادداشت راجع به منابع الکترونیک	31	شانزدهم
						نمونه طرح تحقیق.	32	

	منابع یا مآخذ::
نگارش حقوق 1 (1398 ش). کابل: بنیاد آسیا - افغانستان.	1. مآخذ اساسی
1. اختر نیا، جعفر. (1394). عالی نگارش حقوقی و کیفری کاربردی. تهران: آوا. چاپ اول. 2. آذرنیا، نعمت. (1392). آیین نگارش کاربردی حقوقی، کیفری در نظام قضایی ایران. تهران: حقوقی. چاپ اول. 3. باختر، سید احمد و رئیس، مسعود. (1395). آیین نگارش حقوقی در نظام قضایی ایران. بی جا: خط سوم بخش کمالات. چاپ اول. 4. خسروی، محمد رضا. (1385). آیین نگارش حقوقی، برای دانشجویان حقوقی، کارآموزان قضائی، کارآموزان وکالت و قضات دادگستری. تهران: موسسه فرهنگی هنری انتشاراتی نگاه بینه. چاپ سوم. 5. کشاورز، بهمن. (1395). آیین نگارش حقوقی و کلیات عملی علم حقوق. بی جا: کشاورز، جنگل. جلد اول و دوم. چاپ هشتم.	2. مآخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق معادن	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق معادن
کود مضمون:	LA0433
تعداد کريدت:	2 کريدت تيوري
نوعيت مضمون:	تخصصی
پيشنيار مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

اشتغال در عرصه ی معدن به عنوان یکی از ارکان اصلی اقتصاد، خالی از مشکلات و چالش ها حقوقی نیست، برداشت های متعدد و تلقی های متفاوت از یک قانون واحد، کوچک بودن مقیاس های معدنی که موجب کاهش بهره وری در این عرصه شده است، دشواری های سرمایه گذاران در معادن و نامشخص بودن وضعیت مالکیت زمین معدن، که در عمده موارد معلوم نیست از دیگر مشکلات این عرصه می باشد. در کشور ما نیز نیاز شدیدی احساس می شود که به این امر به طور تخصصی پرداخته شود. از همین روی مضمون حقوق معادن که به بررسی روابط بین شرکت های فعال در حوزه معادن با دولت، کارگران و قرارداد های محل می پردازد در نصاب درسی رشته حقوق قرار گرفته است.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم و کلیات عمومی در ارتباط به حقوق معادن
- شناخت نظام حقوقی حاکم بر معادن و حقوق و تکالیف کارگران و کارفرماها
- درک چگونگی مطابقت قواعد داخلی با استندهای بین المللی
- کسب مهارت های مشورتی و استفاده آن در بازار کار (وکالت)
- بالا رفتن توان تحلیل محصلین در ایجاد رابطه بین حقوق معدن و توسعه پایدار

شیوه های تدریس و آموزش

- در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛
- مرور قوانین و قراردادهای معادن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات و مفاهیم عمومی
- پیشینه حقوق معادن
- حقوق معادن و اهمیت آن
- قراردادهای معادن

- ویژگی های یک قرارداد
- جواز معدن و گونه های آن
- حقوق کارگران معدن
- امنیت کارگران معدن
- صحت و سلامت کارگران معدن
- مالکیت معدن
- معدن و محیط زیست
- فعالیت حفر معدن و میراث فرهنگی
- معدن و باشندگان محل (افراد بومی)
- زباله های معدنی
- ارتباط توسعه کشور با معدن
- استخراج غیر قانونی معدن
- بازسازی معدن متروکه
- چگونگی مسدود ساختن معدن

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		۱. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	۴. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیشبرد دوسیه های مدنی، قاضی، تجارتی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۶. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.
۱	آشنایی با مفاهیم و کلیات عمومی در ارتباط به حقوق معادن	۱	۱	۱	۱	۱	۲
۲	شناخت نظام حقوقی حاکم بر معادن و حقوق و تکالیف کارگران و کارفرماها	۳	۱	۲	۱	۲	۲
۳	درک چگونگی مطابقت قواعد داخلی با استندهای بین المللی	۲	۳	۲	۱	۳	۳
۴	کسب مهارت های مشورتی و استفاده آن در بازار کار (وکالت)	۱	۲	۱	۲	۲	۱
۵	بالا رفتن توان تحلیل محصلین در ایجاد رابطه بین حقوق معنی و توسعه پایدار	۱	۱	۲	۱	۱	۳
مجموع		۱.۴	۱.۶	۱.۶	۱.۲	۱.۲	۲.۲
اوسط عمومی		1.53					
		۳=مطابقت کامل ۲=مطابقت نسبی ۱=مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق معادن

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق معادن	حقوق عمومی	دوم	چهارم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات کلیات: مفهوم معدن و حقوق معادن					پرسش و پاسخ
	2	پیشینه حقوق معادن					
دوم	3	حقوق معادن و اهمیت آن					پرسش و پاسخ
	4	ماهیت و ضرورت حقوق معادن					
سوم	5	قراردادهای معادن انواع قرار داد های معادن					پرسش و پاسخ
	6	بررسی قرار داد های بسته شده در افغانستان و تعیین نوعیت قرارداد					
چهارم	7	قرارداد های ملی و قرارداد های فراملی در معادن					پرسش و پاسخ
	8	ویژگی های یک قرارداد					
پنجم	9	جواز معدن و گونه های آن					پرسش و پاسخ
	10	حقوق کارگران معدن					
ششم	11	حقوق کارگران معدن مطابق به قوانین داخلی و بین المللی					پرسش و پاسخ
	12	امنیت کارگران معدن					
هفتم	13	صحت و سلامت کارگران معدن					پرسش و پاسخ
	14	بررسی قواعد حمایتی کارگران معدن					
هشتم	15	مالکیت معادن					پرسش و پاسخ
	16	مالکیت زمین های مجاور معدن					
نهم	17	امتحان میان سمستر					پرسش و پاسخ
	18	امتحان میان سمستر					

پرسش و پاسخ					معادن و محیط زیست	19	دهم
					معادن و آلودگی آب و خاک	20	
پرسش و پاسخ					معادن و آلودگی هوا و صوتی	21	یازدهم
					معادن: فضای سبز و حیات وحش	22	
پرسش و پاسخ					فعالیت حفر معادن و میراث فرهنگی	23	دوازدهم
					تخریب میراث فرهنگی و مسئولیت مدنی آن	24	
پرسش و پاسخ					معادن و باشندگان محل	25	سیزدهم
					رضایت و کسب رضایت باشندگان محل	26	
پرسش و پاسخ					انتقال و بازگشت باشندگان محل	27	چهاردهم
					ارتباط توسعه کشور با معادن	28	
پرسش و پاسخ					توسعه پایدار و معادن زباله های معدنی	29	پانزدهم
					استخراج غیر قانونی معادن	30	
پرسش و پاسخ					بازسازی معادن متروکه مسدود ساختن معادن	31	شانزدهم
					راهنمایی امتحان پایان سمستر	32	

منابع یا مأخذ:
1. قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان (1382ش). 818 جریده رسمی. 2. قانون مدنی افغانستان (1355ش). 353 جریده رسمی. 3. قانون معادن افغانستان (1393). 1143 جریده رسمی. 4. معاهدات بین المللی 5. ناصر، کاتوزیان. (1383). حقوق مدنی (امول و مالکیت)، چ هشتم، تهران: نشر میزان.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون کریمناستیک	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	کریمناستیک
کود مضمون:	LA0434
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (1 کریدیت تیوری و 1 ساعت کار عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0327
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

کریمناستیک یا جرم یابی اساسات علمی کشف جرایم می‌باشد. در این مضمون به کمک وسایل تکنیکی طرق دریافت و کشف پیچیده ترین جرایم، تثبیت اسلوب جرمی مجرمین متکرر و سازمان یافته، شیوه های دریافت و جمع آوری مدارک اثباتیه جرم، چگونگی استفاده از این مدارک در زمان محاکمه مورد مطالعه قرار میگیرد. کریمناستیک محصلین این رشته را قادر میسازد تا در ساحه عمل به درک مفاهیم اساسی کشف و تثبیت جرایم پرداخته و چگونگی استفاده از این مدارک را بیاموزند.

اهداف آموزشی:

- شناخت مدارک مادی و معنوی اثبات جرم
- آشنایی با مفاهیم انگشت نگاری، پل پا، بالستیک عدلی و سایر مدارک فزیک و اثر آنها در کشف جرم و دستگیری مجرمین
- کسب مهارت در زمینه چگونگی برداشت اثر انگشت، پل پا و آزمایش دی ان ای
- تربیه نیروی متخصص منحث پلیس علمی کشف جرایم و حارنوال برای کمک به سیستم عدلی و قضایی افغانستان
- درک مفاهیم حقوق مظنون و متهم و رعایت این حقوق توسط نهادهای عدلی و قضایی در جریان رسیدگی به دوسیه جزایی جهت محاکمه عادلانه، تحکیم حاکمیت قانون و اجرای عدالت جزایی

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
 - ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
 - کار گروهی و ارائه آن در صنف؛
 - دعوت از پولیس کریمناستیک و داکتر طب برای توضیح مطالب درسی و اجراءات ایشان.
- در بخش آموزش عملی از روش های های زیر استفاده میشود:

- انجام آزمایش های لابراتواری؛
- بازدید از ساحات واقعه جرمی
- بازدید از آزمایشگاه کریمنال تخنیک
- برداشتن پل پا، اثر انگشت و طراحی صحنه جرمی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف و اصطلاح کریمنالستیک، رابطه کریمنالستیک با سایر علوم جنایی؛
- تشخیص هویت بوسیله آثار و علایم، سابقه تاریخی تشخیص هویت؛
- انواع آثار و علایم؛ آثار و علایم انگشتان، آثار و علایم پا، آثار و علایم دندان ها؛
- آثار و علایم مو آثار و علایم ناخن ها، آثار و علایم خون؛
- تشخیص هویت با استفاده از DNA؛
- تثبیت نوعیت آله جرمی توسط آثار و علایم ابزار، آثار و علایم ابزار جارحه و ناریه؛
- آثار و علایم وسایل ترانسپورتی و عراده جات، تثبیت علایم تقلب کاری و ساخته کاری توسط آلات و ابزار؛
- کشف و تثبیت حادثه جرمی بالستیک عدلی؛
- بررسی کریمنالستیکی اسناد و خطوط علایم خط و کتابت؛
- بررسی حادثات آتش سوزی و انتحاری؛
- کریمنال تکنیک؛
- چگونگی اجراءات مقدماتی محقق جنائی، محل واقعه و شیوه های بررسی آن؛
- طرح فرضیه های تحقیقاتی و انواع آن؛
- چگونگی اجراءاتی که منجر به محدودیت حقوق و آزادی های فردی میشود/ تلاشی، استنتاج.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	مهارت
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مونیفات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ن		
2	3	3	1	1	1	۱ شناخت مدارک مادی و معنوی اثبات جرم	
1	3	3	1	1	1	۲ آشنایی با مفاهیم انگشت نگاری، پل پا، بالستیک عدلی و سایر مدارک فزیک و اثر آنها در کشف جرم و دستگیری مجرمین	
1	2	3	1	1	1	۳ کسب مهارت در زمینه چگونگی برداشت اثر انگشت، پل پا و آزمایش دی ان ای	
2	2	3	1	2	1	۴ تربیه نیروی متخصص منحدیث پلیس علمی کشف جرایم و حارنوال برای کمک به سیستم عدلی و قضایی افغانستان	
2	3	3	2	3	1	۵ درک مفاهیم حقوق مظنون و متهم و رعایت این حقوق توسط نهادهای عدلی و قضایی در جریان رسیدگی به دوسیه جزایی جهت محاکمه عادلانه، تحکیم حاکمیت قانون و اجرای عدالت جزایی	
1.6	2.6	3	1.2	1.6	1	مجموع	
1.8/3						اوسط عمومی	
۱= مطابقت کم						۲= مطابقت نسبی	۳= مطابقت کامل

پلان درسی هفته وار مضمون کریمنالستیک

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کدیت	نوع مضمون
	حقوق	کریمناستیک	حقوق جزا و علوم جنایی	سوم	پنجم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات تعریف کریمناستیک موضوع کریمناستیک					
	2	هدف کریمناستیک رابطه کریمناستیک با سایر علوم جنایی رابطه کریمناستیک با حقوق جزا رابطه کریمناستیک با کримینولوژی					
دوم	3	کریمنال تخنیک تشخیص هویت بوسیله آثار و علائم سابقه تاریخی تشخیص هویت قطع اعضا و داغ نمودن					پرسش و پاسخ
	4	طریقه دقیله تن پیمانی (اندازه گیری جسمانی) عکس برداری جنائی					
سوم	5	انواع آثار و علائم آثار و علائم انگشتان اریخچه آثار و علائم انگشتان انواع انگشت نگاری					
	6	موانع انگشت نگاری اصول انگشت نگاری					
چهارم	7	انواع خطوط و نقوش انگشتان طرق اخذ و برداشت آثار انگشتان مقایسه و تطبیق آثار انگشت به منظور تشخیص هویت					پرسش و پاسخ
	8	آموزش عملی نحوه برداشتن اثر انگشت					
پنجم	9	آثار و علائم پا آثار کف پا اندازه گیری آثار پا و انواع آثار پا					
	10	طرق دریافت آثار پا طرق اخذ و برداشت آثار پا مقایسه و تطبیق آثار پا به منظور تشخیص هویت					
	11	آموزش عملی نحوه برداشتن پل پا					
ششم		آثار و علائم دندان ها آثار و علائم قسمت های مختلف دندان ها					پرسش و پاسخ
	12	محل و علائم آثار دندان گرفتگی مقایسه و تطبیق آثار و علائم دندان بمنظور تشخیص هویت					
هفتم	13	آثار و علائم مو					

					آثار و علایم ناخن ها	14	
پرسش و پاسخ					آثار و علایم خون تشخیص لکه خون تثبیت عضو بدن که خون از آن خارج گردیده است تشخیص خون انسان از حیوان تشخیص خون زنده از مرده تشخیص خون حامله از غیر حامله تشخیص خون اطفال نوزاد از کلان سال تثبیت و تعیین گروپ های خون	15	هشتم
					آموزش عملی نحوه تشخیص لکه های خون	16	
					تشخیص هویت با DNA	17	
					امتحان بیست فیصد	18	نهم
					امتحان بیست فیصد	19	
					تثبیت نوعیت آله جرمی توسط آثار و علایم ابزار آثار و علایم ابزار جارحه آثار و علایم ابزار ناریه آثار و علایم وسایل ترانسپورتی و عراده جات	20	دهم
					تثبیت علایم تقلب کاری و ساخته کاری توسط آلات و ابزار آثار و علایم گرد و خاک اهمیت گرد و خاک در تحقیقات جنایی طرق اخذ و برداشت آثار گرد و خاک	21	
پرسش و پاسخ					کشف و تثبیت حادثه جرمی بالستیک عدلی مفهوم بالستیک عدلی خصوصیات و اجزای سلاح ناریه خصوصیات مهمات و لوازم سلاح ناریه میخانیکیت تشکیل آثار بالای پوچک مرمی و آثار بالای مرمی	22	یازدهم
					میخانیکیت تشکیل آثار بالای جسم مورد اصابت علایم نشانه ها و طرق تعیین مسافت فیر فیر چسبیده/ فیر نزدیک/ فیر دور طرق دریافت اسلحه مرمی و پوچک برداشت سلاح ناریه جمع آوری پوچک مرمی مشاهده سلاح تعیین نوعیت و گروپ سلاح تشخیص و ظاهر ساختن شماره سلاح که عمدا محو گردیده است پروسه مقایسه سلاح	23	

					بررسی کریمناستیکی اسناد و خطوط علایم خط و کتابت علایم عمومی و علایم خصوصی کلام کتبی علایم عمومی و علایم خصوصی خط	24	دوازدهم
					اکسپرتیز علایم مربوط علایم متن تایپ شده اکسپرتیز علایم مربوط علایم تغییر و تذویر در اسناد تذویر در امضاء/ تذویر در مهر	25	
پرسش و پاسخ					بررسی حادثات آتش سوزی و انتحاری آتش سوزی/ انواع آتش سوزی طرق کشف آتش سوزی/ شیوه های بررسی محلات آتش سوزی انتحاری بررسی محلات انتحاری شیوه های تثبیت انتحاری	25	سیزدهم
					کریمنال تکنیک چگونگی اجراءات مقدماتی محقق جنائی محل واقعه/ شرایط رفتن به محل واقعه/ مشاهده محل واقعه انواع مشاهده محل واقعه	26	
					شیوه های بررسی محل واقعه بررسی مارپیچی محل واقعه مشاهده خطی محل واقعه بررسی شبکه پی محل واقعه بررسی منطقه پی محل واقعه بررسی چرخه محل واقعه وقت واقعه/ تعیین وقت واقعه اهمیت تعیین وقت واقعه	27	چهاردهم
					طرح فرضیه های تحقیقاتی انواع فرضیه ها انواع فرضیه ها از حیث وسعت حادثه جرمی انواع فرضیه ها از نقطه نظر برخورد محقق جنائی با آنها انواع فرضیه ها از حیث زمان وقوع کنترل فرضیه های تحقیقاتی	28	
پرسش و پاسخ					چگونگی اجراءاتی که منجر به محدودیت حقوق و آزادی های فردی میشود تلاشی/ تلاشی منازل/ تلاشی اشخاص	29	پانزدهم
					تلاشی وسایط نقلیه/ ضبط گرفتاری مؤقتی و توقیف	30	
					استنطاق/ اساسات حقوقی و قانونی استنطاق/ موضوعات قابل رعایت در استنطاق/ شخصیت مستنطاق/ میتود های پیشبرد استنطاق	31	شانزدهم
					استنطاق کتگوری های مختلف اشخاص/ میتود استنطاق زنان	32	

					استنطاق اطفال/ استنطاق مظنونین و متهمین/ استنطاق شهود و متضررین/ استنطاق کر و گنگ/ استنطاق بوسیله دستگاه دروغ یابی/ استنطاق بوسیله تخذیر		
--	--	--	--	--	--	--	--

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	1. واصل، عبدالاقرار. 1391. <u>کریمنالستیک</u> . کابل: بی نا.
2. مأخذ کمکی	1. ببرک زی. عمر. 1386. <u>کریمنالستیک</u> . کابل: میوند. 2. گلپهاری. غلام فاروق. 1384. <u>کریمنالستیک</u> . کابل: نشرات پولیس. 3. نجابتی، مهدی. 1385. <u>کشف علایم جرمی</u> . تهران: سمت. 4. واصل، عبدالاقرار. 1391. <u>سیر تاریخی تشخیص هویت</u> . مجله حقوق. شماره چهارم: کابل جیهون 5. وزارت عدلیه. (1392). <u>قانون اجراءات جزایی</u> . جریده رسمی شماره 1132، کابل: مطبعه دولتی.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول فقه	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	اصول فقه
کود مضمون:	LA0435
تعداد کريدت:	2 کريدت تيوري
نوعيت مضمون:	تخصصی
پيشنياز مضمون:	LA0110 LA0107
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

فهم و شناخت قواعد اصول فقه برای محصلین رشته حقوق در زمینه فراگیری علوم شرعی و قانونی و همچنین در عرصه قانونگذاری از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده، همچنان جایگاه رفیعی در نظام حقوقی افغانستان دارد. ماده اول قانون اساسی نظام حاکم را جمهوری اسلامی، ماده دوم دین افغانستان را اسلام دانسته است و بر مبنای ماده سوم همین قانون؛ هیچ قانونی خلاف احکام و معتقدات شریعت اسلام نافذ شده نمی تواند. همچنان بر مبنای ماده 130 و 131 قانون اساسی، فقه اسلامی از منابع رسمی و الزامی در حل و فصل قضایا می باشد طوریکه هرگاه حکمی در قانون نباشد قاضی باید بر مبنای احکام فقه اسلامی حکم صادر نماید. لازم به ذکر است که مضامین اساسات حقوق اسلام، مبادی فقه و اصول فقه تکمیل کننده یکدیگر در نصاب درسی رشته حقوق هستند. با توجه به همین مطلب است که مفردات این مضامین به نحوی ترتیب گردیده است تا از تکرار آن در مضامین فقهی جلوگیری بعمل آید. در مضمون اصول فقه محصلین نخست با کلیات اصول فقه تعریف، موضوع، هدف اصول فقه آشنا میشوند. سپس با قواعد اصولی موجود در اصول فقه آشنا خواهند شد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی لازم با مفهوم و مبنای اصول فقه اسلامی
- آشنایی با روش های استنباط احکام از منابع فقه اسلامی
- فراگیری احکام و قواعد اصولی شرعی در فقه اسلامی و کسب مهارت لازم در زمینه استفاده از این ابزار برای استنباط احکام
- کسب مهارت به ارتباط کار برد اصول فقه در روند قانونگذاری
- کسب مهارت به ارتباط مطابقت قوانین، تصامیم محاکم و دساتیر مقامات با احکام فقه اسلامی

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- مطالعه متون مربوط به اصول فقه و مطابقت آنها با قوانین.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف اصول فقه ، موضوع و هدف آن
- فصل اول: حکم و انواع آن
- فصل دوم: حاکم
- فصل سوم: محکوم فیه
- فصل چهارم: محکوم علیه
- فصل پنجم: قواعد اصولی لغوی
- قاعده اول: لفظ به لحاظ وضع آن در برابر معنی
- قاعده دوم- لفظ به لحاظ استعمال آن در معنی موضوع له یا غیر آن
- قاعده سوم: لفظ به لحاظ دلالت آن بر معنی
- قاعده چهارم: لفظ به اعتبار کیفیت دلالت آن بر معنی
- فصل ششم: قواعد اصولی شرعی
- قاعده اول: مقاصد عمومی تشریع احکام/ قاعده دوم: حق الله و حق العبد
- قاعده سوم: ساحه کاربرد اجتهاد
- قاعده چهارم: نسخ احکام
- قاعده پنجم: تعارض و ترجیح

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. شناسخت مهاری و ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتی، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جرایم و روند رسیدگی به قصاصای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسه های مدنی، فامیلی، تجارتی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.
		ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.
۱	آشنایی لازم با مفهوم و مبانی اصول فقه اسلامی	3	1	1	1	1	1
۲	آشنایی با روش های استنباط احکام از منابع فقه اسلامی	1	1	1	2	2	2
۳	فراگیری احکام و قواعد اصولی شرعی در فقه اسلامی و کسب مهارت لازم در زمینه استفاده از این ابزار برای استنباط احکام	2	2	1	1	2	3
۴	کسب مهارت به ارتباط کار برد اصول فقه در روند قانونگذاری	2	2	1	2	2	3
۵	کسب مهارت به ارتباط تطبیق قوانین، تضامیم محاکم و دساتیر مقامات با احکام فقه اسلامی	2	1	1	1	3	3
مجموع		2	1.4	1	1.2	2	2.4
اوسط عمومی		1.6/3					
		۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون اصول فقه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	اصول فقه	حقوق خصوصی	دوم	چهارم	3	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، مفردات و منابع مضمون					پرسش و پاسخ
	2	تعریف اصول فقه موضوع و هدف اصول فقه روش های دانشمندان در زمینه بحث پیرامون علم اصول فقه					
دوم	3	فصل اول: حکم و انواع آن/ معنی حکم/ انواع حکم شرعی/ اول: حکم تکلیفی/ انواع حکم تکلیفی(فرض و واجب)					پرسش و پاسخ
	4	انواع حکم تکلیفی (مندوب، مباح حرام و مکروه)					
سوم	5	دوم: حکم وضعی انواع حکم وضعی(سبب و انواع آن) انواع حکم وضعی(شرط و انواع آن)					پرسش و پاسخ
	6	انواع حکم وضعی(مانع و انواع آن) انواع حکم وضعی(صحیح و باطل) انواع حکم وضعی(عزیمت و رخصیت) تفاوت حکم تکلیفی با حکم وضعی					
چهارم	7	فصل دوم: حاکم					پرسش و پاسخ
	8	فصل سوم: محکوم فیه معنی محکوم فیه/ شروط محکوم فیه/ انواع محکوم فیه					
پنجم	9	فصل چهارم: محکوم علیه معنی محکوم علیه					پرسش و پاسخ
	10	شروط محکوم علیه توانایی فهم دلیل تکلیف را داشته باشد محکوم علیه باید اهلیت تکلیف را داشته باشد مفهوم اهلیت/ انواع اهلیت					
ششم	11	شروط محکوم علیه/ عوارض اهلیت عوارض طبیعی و عوارض اکتسابی موانع اهلیت/ مانع صحی و مانع قانونی					پرسش و پاسخ
	12	فصل پنجم: قواعد اصولی لغوی قاعده اول: لفظ به لحاظ وضع آن در برابر معنی الف- لفظ خاص و دلالت آن/ تعریف لفظ خاص/ حکم لفظ خاص					
هفتم	13	انواع لفظ خاص به اعتبار صیغه مطلق/ مقید/ امر/ نهی و حالات آن					پرسش و پاسخ
	14	لفظ عام و دلالت آن/ تعریف لفظ عام تفاوت لفظ عام با لفظ مطلق/ الفاظ عام/ دخول اثاث در خطاب ذکور					

					اقل جمع/ دلالت عام/ انواع عام		
هشتم	پرسش و پاسخ				لفظ عام و دلالت آن/ تخصیص عام تعریف تخصیص/ ارکان تخصیص	15	
					تفاوت تخصیص با نسخ دلیل تخصیص/ انواع مخصص (مخصص های متصل و مخصص های منفصل)	16	
نهم	امتحان میان سمستر				لفظ مشترک و دلالت آن تعریف مشترک/ انواع مشترک قاعده دوم: لطف به لحاظ استعمال در معنای ماوضع له یا در غیر ماوضع له حقیقت / مجاز	17	
					امتحان وسط سمستر	18	
دهم	پرسش و پاسخ				قاعده دوم: لطف به لحاظ استعمال آن در معنی موضوع له یا غیر آن صریح/ کنایه	19	
					قاعده سوم: لطف به لحاظ دلالت آن بر معنی الفاظ واضح الدلالة و مراتب آن ظاهر/ نص/ مفسر/ محکم	20	
یازدهم	پرسش و پاسخ				الفاظ غیر واضح الدلالة و مراتب آن خفی/ مشکل/ مجمل/ متشابه	21	
					قاعده چهارم: لطف به اعتبار کیفیت دلالت آن بر معنی دلالت لفظ بر مفهوم موافق	22	
دوازدهم	پرسش و پاسخ				دلالت بر مفهوم مخالف	23	
					فصل ششم: قواعد اصولی شرعی قاعده اول: مقاصد عمومی تشریع احکام معنی مقاصد عمومی تشریع احکام ترتیب احکام شرعی به لحاظ مقصود آن	24	
سیزدهم	پرسش و پاسخ				قاعده دوم: حق الله و حق العبد	25	
					قاعده سوم: ساحه کاربرد اجتهاد اجتهاد/ مفهوم و شروط اجتهاد/ اقسام اجتهاد/ حکم اجتهاد	26	
چهاردهم	پرسش و پاسخ				تقلید/ مفهوم تقلید/ انواع تقلید/ حکم تقلید	27	
					قاعده چهارم: نسخ احکام معنی نسخ/ فلسفه نسخ	28	
پانزدهم	پرسش و پاسخ				انواع نسخ/ زمان نسخ و محل آن/ شروط تحقق نسخ	29	
					قاعده پنجم: تعارض و ترجیح معنی تعارض/ محل تعارض/ طرق دفع تعارض	30	
شانزدهم	جمع بندی				مرور مباحث تدریس شده در طول سمستر و حل مشکلات محصلین	31	

					رهنمائی امتحان نهایی	32	
--	--	--	--	--	----------------------	----	--

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	1- نذیر. داد محمد. 1392. علم اصول فقه. کابل: انتشارات رسالت.
2. مأخذ کمکی	1. الخضرى بیک، محمد. بی تا. تاریخ التشریع الاسلامی. مصر. دار احیاء تراث عربی. 2. الزحیلی. وهبه. 1986. اصول الفقه الاسلامی. الجزء الاول و الثانی. الطبعة الاولى. دمشق: دارالفکر للطباعة والتوزیع و النشر . 3. زیدان. عبدالکریم. الوجیز فی اصول الفقه. بیروت: مؤسسه الرساله.

پوهنځی حقوق و علوم سیاسی

رشته حقوق

مفردات و پلان درسی هفته وار مضامین

صنف سوم - سمستر پنجم

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نگارش حقوقی (2)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	نگارش حقوقی (2)
کود مضمون:	LA0532
تعداد کريدیت:	1 کريدیت (تعداد کريدیت تيوری و تعداد کريدیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0432
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:

این مضمون بر پایه نگارش حقوقی 1 بوده و محصلان را به مهارت های پیشرفته در نگارش حقوقی آشنا میسازد. علاوه بر بهبودی مهارت ها در اصول نوشتن مؤثر، تفکر انتقادی، ساختار قوانین، استدلال حقوقی، و تحلیل حقوقی؛ محصلین یاد خواهند گرفت که چگونه تحقیقات حقوقی مسلکی را انجام دهند و همچنان با اصول اخلاقی نویسندگی آشنا خواهند شد. برعلاوه، محصلان با یادگیری نحوه تهیه نظریات حقوقی مسلکی، مهارت های قوی نوشتن پیش بینانه خویش را توسعه خواهند داد. همچنین محصلین در نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده مانند تهیه پیش نویس دعاوی و اظهارات مسلکی ادعا و دفاعیه مهارت های لازم را کسب خواهند کرد.

اهداف آموزشی:

- بهبود مهارت ها در اصول نگارش مؤثر، تفکر انتقادی، ساختار قوانین، استدلال حقوقی، و تحلیل حقوقی
- درک و یادگیری نحوه نگارش اخلاقی به ویژه در زمینه اجرای قانون (حقوق عملی)
- یادگیری اصول اساسی و نحوه انجام تحقیقات حقوقی مسلکی
- کسب مهارت در نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده (دفاعیه و صورت دعوی)
- یادگیری نگارش حقوقی پیش بینانه شامل تهیه پیش نویس نظریات حقوقی مسلکی

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- طرح قضیه و کار گروهی و ارائه آن در صنف.

در بخش آموزش عملی از روش های زیر استفاده میشود:

- طرح فرضیه، تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن؛
- نوشتن نظریه حقوقی پیش بینانه ؛
- تحریر صورت دعوی و دفاعیه مدنی و جزایی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- اهمیت مهارت های حقوقی مسلکی عملی در افغانستان
- تحلیل حقوقی و نحوه استدلال
- هدف و اهمیت تحقیقات حقوقی
- بررسی اجمالی از قوانین افغانستان. سلسله مراتب آن
- استراتژی های تحقیق حقوقی
- اخلاق در نوشتن و تحقیق
- نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده
- استراتژی های نوشتن اسناد قانع کننده
- نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده (دفاعیه و صورت دعوی)
- نوشتن نتیجه

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی:

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمسٹر (20) %
- امتحان نهایی سمسٹر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نمونه		نتایج متوقعه مضمون					
۱	بهبود مهارت ها در اصول نگارش مؤثر، تفکر انتقادی، ساختار قوانین، استدلال حقوقی، و تحلیل حقوقی	۲	۱	۲	۱	۳	۳
۲	درک و یادگیری نحوه نگارش اخلاقی به ویژه در زمینه اجرای قانون (حقوق عملی)	۱	۲	۱	۲	۳	۳
۳	یادگیری اصول اساسی و نحوه انجام تحقیقات حقوقی مسلکی	۱	۲	۱	۲	۳	۳
۴	کسب مهارت در نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده (دفاعیه و صورت دعوی)	۱	۱	۲	۲	۳	۳
۵	یادگیری نگارش حقوقی پیش بیانه شامل تهیه پیش نویس نظریات حقوقی مسلکی	۱	۱	۲	۲	۳	۳
مجموع		۱.۲	۱.۶	۱.۴	۱.۴	۲.۶	۳
اوسط عمومی		1.86/3					
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون نگارش حقوقی (2)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	نگارش حقوقی (2)	حقوق خصوصی	سوم	پنجم	1	کار عملی و منوگراف

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون مروری بر نگارش حقوقی 1						
دوم	2	اهمیت مهارت های حقوقی مسئله عملی در افغانستان تحقیق حقوقی هدف و اهمیت تحقیقات حقوقی						
سوم	3	بررسی اجمالی از قوانین افغانستان. سلسله مراتب آن منابع و طیف قوانین افغانستان				طرح فرضیه		پرسش و پاسخ
چهارم	4	استراتژی های تحقیق حقوقی شروع تحقیقات شناسایی مسئله یا قضیه حقوقی						
پنجم	5	شناسایی مقامات حقوقی مربوطه (تحقیق در مورد قوانین موضوعه، قوانین اسلامی، قوانین عرفی، و قوانین بین المللی)				تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن		پرسش و پاسخ
ششم	6	استراتژی های تحقیق حقوقی پیدا کردن مقامات حقوقی (چاپ، آنلاین، دیگر منابع، رهنمایی های عملی بیشتر) ارزیابی مقامات حقوقی						

هفتم	7	اخلاق در نوشتن و تحقیق نگارش بیش بینانه (تحریر نظریه حقوقی) ملاحظات عمومی؛ ساختار و قالب				نوشتن نظریه حقوقی پیش بینانه	پرسش و پاسخ
هشتم	8	امتحان وسط سمستر					
نهم	9	تهیه عناوین و سوالات حقوقی مؤثر تهیه پاسخ های کوتاه بصورت مؤثر					پرسش و پاسخ
دهم	10	تهیه اظهارات حقایق قضیه بشکل مؤثر تهیه پاسخ های کوتاه بصورت مؤثر تهیه پیش نویس و بخش بحث بشکل مؤثر	تحریر صورت دعوی مدنی				
یازدهم	11	تهیه پیش نویس بخش بحث بشکل مؤثر تهیه بخش نتیجه گیری بشکل مؤثر	تحریر دفع دعوی مدنی				پرسش و پاسخ
دوازدهم	12	نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده (تقاضا نامه) سند حقوقی قانع کننده چیست؟ ساختار و اهداف آن نوشتن مقدمه مؤثر و اظهارات حقایق					
سیزدهم	13	استراتژی های نوشتن اسناد قانع کننده: تهیه پیش نویس برای استدلال های قانع کننده و نتیجه گیری نوشتن ورق درخواستی مسلکی و مؤثر	تحریر صورت دعوی جزایی				پرسش و پاسخ

						نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده (دفاعیه و صورت دعوی) مقدمه و اصول کلی قضیه ساختار کلی اظهارات دعوی و دفاعیه	14	چهاردهم
پرسش و پاسخ		تحریر دفاعیه جزایی				تهیه بخش مقدماتی بشکل مسلکی و مؤثر تهیه اظهارات در مورد حقایق قضیه تهیه مسائل حقوقی قانع کننده تهیه بخش بحث قانع کننده بصورت مؤثر نوشتن نتیجه راهنمایی و حل مشکلات محصلین	15	پانزدهم
						نوشتن نتیجه راهنمایی و حل مشکلات محصلین	16	شانزدهم

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	نگارش حقوقی 2 (1398 ش). کابل: بنیاد آسیا - افغانستان.
2. مأخذ کمکی	1. اختر نیا، جعفر. (1394). عالی نگارش حقوقی و کیفری کاربردی. تهران: آوا. چاپ اول. 2. آذر نیا، نعمت. (1392). آیین نگارش کاربردی حقوقی، کیفری در نظام قضایی ایران. تهران: حقوقی. چاپ اول. 3. باختر، سید احمد و رئیس، مسعود. (1395). آیین نگارش حقوقی در نظام قضایی ایران. بی جا: خط سوم بخش کمالان. چاپ اول. 4. خسروی، محمد رضا. (1385). آیین نگارش حقوقی، برای دانشجویان حقوقی، کارآموزان قضایی، کارآموزان وکالت و قضات دادگستری. تهران: موسسه فرهنگی هنری انتشاراتی نگاه بینه. چاپ سوم. 5. کشاورز، بهمن. (1395). آیین نگارش حقوقی و کلیات عملی علم حقوق. بی جا: کشاورز، جنگل. جلد اول و دوم. چاپ ششم.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای اختصاصی(1)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیار تمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	حقوق جزای اختصاصی (1)
کود مضمون:	LA0540
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (تعداد کريدیت تیوری)
نوعیت مضمون:	حتمی-تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون

در حقوق جزای اختصاصی همانگونه که از عبارت آن بر می آید به طور خاص و اختصاصی شرایط تحقق هریک از جرایم بررسی و عوامل مؤثر و قواعد لازم الرعایه در تحقق جرایم، مورد شناسایی قرار می گیرد. لذا حقوق جزای اختصاصی را به شاخه ای از حقوق جزایی تعریف می نمایم که ارکان و شرایط خاص شکل گیری جرایم تصریح شده، وسایل اثبات هر یک از جرایم و مجازات آنها را در نظام جزایی را پس از تعریف هریک از جرایم مورد بررسی قرار می دهد. بطور مثال اینکه قتل به چه معنا است و شرایط شکل گیری آن چیست در حقوق جزای اختصاصی معرفی و بررسی می گردد. مضمون حقوق جزای اختصاصی(1) در دو کريدیت در سمستر پنجم برای محصلین رشته حقوق تدریس می گردد.

اهداف آموزشی:

- شناخت موضع نظام حقوقی افغانستان و فقه اسلامی در مورد جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص
- درک مفهوم قتل، انواع، ارکان و مجازات آن در کد جزا و فقه اسلامی
- شناخت انواع حدود و مجازات در فقه اسلامی
- کسب مهارت در مورد تجزیه و تحلیل قواعد حقوق جزای اختصاصی و چگونگی تطبیق آن بر قضایای جزایی
- کسب مهارت به ارتباط تفکیک و مقایسه جایگاه فقه جزایی و کد جزا در ارتباط به جرایم علیه اشخاص

شیوه های تدریس و آموزش

- در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
 - ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
 - کار گروهی محصلین و ارائه در صنف؛
 - تحقیقات گروهی و ارائه نتایج آن؛
 - مرور قوانین و مطالعه قضایای جزایی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات حقوق جزای اختصاصی و منابع آن؛
- مفهوم جنایت در حوزه شریعت و قوانین جزایی و انواع آن؛
- جرم قتل و انواع آن از منظر قانون و فقههای اسلامی؛

- بررسی جرم قتل عمد، ارکان، وسایل اثبات و مجازات آن در شریعت اسلامی و کد جزای افغانستان؛
- قتل شبه عمد، ارکان و مصادر مشروعیت آن بر اساس فقه و کد جزا؛
- قتل خطا و مصادر مشروعیت طبق فقه و کد جزا؛
- بررسی قانون ترافیک جاده در خصوص قتل ناشی از حوادث ترافیکی؛
- جرم ضرب و جرح بر اساس فقه و قانون جزا؛
- معرفی جرایم حدود و انواع آن؛
- جرم زنا، عناصر متشکله و چگونگی مجازات آن مطابق فقه و کد جزا؛
- جرم قذف و مصادر مشروعیت و عناصر متشکله آن؛
- شرب خمر و عناصر متشکله آن؛
- ارتداد و عناصر متشکله آن؛
- بررسی سقط جنین بر اساس فقه و قانون؛
- بررسی جرم اختطاف بر اساس فقه و کد جزا.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کار های علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کار خانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی:

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سام منتهی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
۱	شناخت موضع نظام حقوقی افغانستان و فقه اسلامی در مورد جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص	3	2	2	3	1	ن.م.ر
۲	درک مفهوم قتل، انواع، ارکان و مجازات آن در کد جزا و فقه اسلامی	3	1	1	3	2	ن.م.ر
۳	شناخت انواع حدود و مجازات در فقه اسلامی	3	1	2	3	2	ن.م.ر
۴	کسب مهارت در مورد تجزیه و تحلیل قواعد حقوق جزای اختصاصی و چگونگی تطبیق آن بر قضایای جزایی	2	1	1	3	2	ن.م.ر
۵	کسب مهارت به ارتباط تفکیک و مقایسه جایگاه فقه جزایی و کد جزا در ارتباط به جرایم علیه اشخاص	3	1	2	3	1	ن.م.ر
مجموع		2.8	1.2	1.6	3	1.6	1.6
اوسط عمومی		1.96/3					
		۳=مطابقت کامل ۲=مطابقت نسبی ۱=مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای اختصاصی(1)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق جزای اختصاصی(1)	حقوق جزا و علوم جنایی	سوم	پنجم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و آشنایی با محصلین					
	2	کلیات حقوق جزای اختصاصی (تعریف و اهمیت مطالعه آن)					
دوم	3	منابع حقوق جزای اختصاصی					پرسش و پاسخ
	4	مفهوم جنایت در حوزه شریعت و قوانین جزایی و انواع آن					
سوم	5	جرم قتل و انواع آن از منظر قانون و فقههای اسلامی					
	6	تصنیف قتل از نظر دخالت عنصر قصد					
چهارم	7	قتل عمد و حرمت آن در قرآنکریم دو سنت پیامبر (ص)					پرسش و پاسخ
	8	عناصر متشکله (ارکان) قتل عمد					
پنجم	9	ادامه عناصر متشکله قتل عمد					
	10	وسایل اثبات قتل عمد					
ششم	11	ارکان متشکله قتل عمد					پرسش و پاسخ
	12	مجازات قتل عمد در فقه و کد جزا					
هفتم	13	قتل شبه عمد، ارکان و مصادر مشروعیت آن بر اساس فقه و کد جزا					
	14	وسایل اثبات قتل شبه عمد و مجازات آن بر اساس فقه و کد جزای افغانستان					
هشتم	15	قتل خطا و مصادر مشروعیت					پرسش و پاسخ
	16	عناصر و وسایل اثبات قتل خطا					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18						
دهم	19	بررسی قانون ترافیک جاده در خصوص قتل ناشی از حوادث ترافیکی					
	20	جرم ضرب و جرح بر اساس فقه و قانون جزا					

پرسش و پاسخ					معرفی جرایم حدود و انواع آن	21	یازدهم
					جرم زنا، عناصر متشکله آن مجازات زنا مطابق فقه و کد جزا	22	
					جرم قذف و مصادر مشروعیت و عناصر متشکله آن	23	دوازدهم
					مجازات جرم قذف در فقه و کد جزا	24	
پرسش و پاسخ					شرب خمر و عناصر متشکله آن	25	سیزدهم
					مجازات جرم شرب خمر	26	
					ارتداد و عناصر متشکله آن	27	چهاردهم
					مجازات جرم ارتداد در فقه و کد جزا	28	
پرسش و پاسخ					سقط جنین و عناصر متشکله آن	29	پانزدهم
					وسایل اثبات سقط جنین و مجازات آن	30	
					بررسی جرم اختطاف	31	شانزدهم
					راهنمایی و حل مشکلات محصلین	32	

منابع یا مأخذ::	
1. نذیر، داد محمد. (1393). <u>حقوق جزای اختصاصی</u> . کابل انتشارات مجد چاپ اول. جلد اول.	ماخذ اساسی
1. شامیاتی. هوشنگ. (1393). <u>حقوق جزای اختصاصی</u> . تهران: انتشارات مجد. چاپ دوم. 2. عوده، عبدالقادر. (1394). <u>حقوق جزای اختصاصی</u> . ترجمه: فرهودی نیا، حسن. بی جا: نشر احسان. چاپ اول. جلد دوم. 3. کد جزای ۱۳۹۶ 4. کریمی، عبدالوهاب. (1394). <u>حقوق جزای اختصاصی (جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص)</u> . بی جا: بی نا.. 5. ولیدی. محمد صالح. (1391). <u>حقوق جزای اختصاصی</u> . تهران: انتشارات امیر کبیر. چاپ چهارم 6. هدایه شریف (کتاب جنایات)	ماخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق عینی (1)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق عینی 1
کود مضمون:	LA0541
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون

نیازهای مادی انسان مانند خوردن، نوشیدن، استراحت کردن و نظیر اینها متعدد و متنوع است. رفع این نیازهای مادی مستلزم کسب اموال و ملکیت است تا توسط آن انسان ها بتوانند این نیازها را رفع نمایند. اشخاص حقوقی نیز جهت پیشبرد فعالیت های خویش ضرورت به اکتساب مال توسط ممثلین خویش که عبارت از اشخاص حقیقی (انسان ها) است، دارند. اکتساب اموال و ملکیت یکی از ارکان مهم زندگی و یکی از نیازهای اولیه و بی نهایت اساسی اشخاص است. آشنایی محصلین با حق ملکیت، حقوق متفرع از ملکیت و مصادر کسب ملکیت امری ضروری است. با توجه به این مهم است که تدریس حقوق عینی در رشته حقوق پیش بینی شده است. در این مضمون نخست مفاهیم اساسی همچون حق عینی، ملکیت، مال و انواع آن توضیح داده میشود. سپس اسباب کسب ملکیت و احکام هر یک در قانون مدنی مورد بحث قرار گرفته و در نهایت حقوق عینی اصلی و تبعی در قانون مدنی تدریس میگردد.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم و مصادیق حق عینی، مقایسه حق عینی با حق دینی و شناخت حق ملکیت، انواع و آثار آن
- یادگیری انواع مال و تشخیص فایده تقسیم بندی اموال در قانون مدنی
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه وصیت و اجرای آن، وصیت واجبه، حق شفع، تصاحب اشیاء، احیاء اراضی موات، التصاق و حيازت
- کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم عقود توثیقی از جمله عقد رهن رسمی و حيازی، دریافت حق اختصاص و عقود انتفاعی از جمله عقد حكر
- کسب مهارت های لازم در زمینه حل اختلافات ناشی از ملکیت مشاع، تقسیم مال مشاع، حقوق ارتفاق، حق شفع و حق رهن

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛

- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن، مرور قانون مدنی، بررسی قضایای مربوط به حقوق عینی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف حق و تقسیمات آن
- حق عینی و انواع آن
- مفهوم مال و انواع آن
- ملکیت و انواع آن
- اسباب کسب ملکیت؛ اول: استیلا بر اموال ؛ دوم: التصاق و احکام آن ؛ سوم: وصیت؛ چهارم: شفع؛ پنجم: حیات
- حقوق متفرع از ملکیت
- حقوق عینی تبعی
- اول: حق رهن
- دوم: حق حبس مال
- سوم: حق اختصاص
- چهارم: حق امتیاز

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی:

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه	1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	ن.م.ر.	نتایج متوقعه مضمون	۱	۲
	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حکامیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاد صه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	ن.م.ر.			۲
3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات البینی افراد، بدنه ها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	ن.م.ر.	۳	۳	۳	۳
4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موثبات جزایی و روند رسیدگی به قصایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	ن.م.ر.	1	۴	3	3
5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	ن.م.ر.	2	۵	3	3
6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	ن.م.ر.	2	مجموع	2.4	2.4
1.8/3			اوسط عمومی		
			۳ = مطابقت کامل	۲ = مطابقت نسبی	۱ = مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق عینی(1)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق عینی (1)	حقوق خصوصی	سوم	پنجم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و منابع درسی					پرسش و پاسخ
	2	تعریف حق و تقسیمات آن					
دوم	3	حق عینی و انواع آن					پرسش و پاسخ
	4	مفهوم مال در فقه و قانون مدنی					
سوم	5	انواع مال مال مادی و غیر مادی مال منقول و غیر منقول مال متقوم و غیر متقوم					پرسش و پاسخ
	6	انواع مال مال استهلاکی و استعمالی مال مثلی و قیمی مال مشاع و مفروز					
چهارم	7	ملکیت/ مفهوم ملکیت					پرسش و پاسخ
	8	انواع ملکیت					
پنجم	9	انواع ملکیت و آثار آن					پرسش و پاسخ
	10	قیود وارده بر ملکیت					
ششم	11	تقسیم ملکیت مشاع					پرسش و پاسخ
	12	انواع تقسیم مال مشاع					
هفتم	13	اثار تقسیم مال مشاع					پرسش و پاسخ
	14	اسباب کسب ملکیت					
هشتم	15	اول: استیلا بر اموال					پرسش و پاسخ
	16	دوم: التصاق و احکام آن					
نهم	17	ادامه‌وصیت، مفهوم، شرایط و آثار.					پرسش و پاسخ
	18	پاسخ به پرسش محصلان					
دهم	19	امتحان وسط سمستر					امتحان میان سمستر
	20	چهارم: شفع/ مفهوم شفع					
یازدهم	21	شرایط شفع					پرسش و پاسخ
	22	اثار شفع					
دوازدهم	23	احکام و انتهای شفع					پرسش و پاسخ
	24	پنجم حیازت:					
سیزدهم	25	مفهوم حیازت و آثار آن					پرسش و پاسخ
	26	حقوق متفرع از ملکیت					
چهاردهم	27	اول: حقوق انتفاع					پرسش و پاسخ
	28	حق حکر					
	27	حق ارتفاق، حقابه، حق مرور					
	28	حقوق ارتفاق، حق مجرا و مسیل					

پرسش و پاسخ							
پرسش و پاسخ					مفهوم و انواع حقوق عینی تبعی	29	پانزدهم
					حق رهن ، حق رهن حیازی	30	
جمع بندی					ادامه حق رهن	31	شانزدهم
					جمع بندی مطالب کلی سمستر	32	

منابع یا مآخذ::	
1. صمیم، پوهنوال عبدالمجید. 1393 هـ. حقوق عینی. هرات: انتشارات وامق. 2. عبدالله، نظام الدین، 1389 هـ. حقوق عینی. چاپ دوم، کابل: انتشارات سعید. 3. قانون احوال شخصیه اهل تشیع، مصوب 1388 ش. 4. قانون مدنی افغانستان. 1355. منتشره جریده رسمی، شماره 353. کابل.	1. مآخذ اساسی
1. ابوزهره، امام محمد. 1994 م. الملكية و نظریه العقد. القاهرة: دارالفکر العربی. 2. راجی سمنگانی، قاضی یادگار. 1390 هـ. تشریح و توضیح قانون مدنی. حقوق عینی. جلد چهارم، هرات: انتشارات قدس. 3. السنهوری، عبدالرازق احمد. 2000 م. الوسیط فی شرح القانون المدنی. الجزء العاشر، منشورات بیروت: الحلبی الحقوقیه. 4. کاتوزیان، ناصر. 1381 هـ. اموال و مالکیت. تهران: چاپ پنجم، نشر میزان.	2. مآخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق فامیل (1)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق فامیل (1)
کود مضمون:	LA0542
تعداد کريدت:	2 کريدت نظری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:

خانواده هسته اصلی یک جامعه را تشکیل میدهد. ازدواج اساس تشکیل خانواده است، زیرا بر اساس آن معاشرت بین زن و مرد مشروع میگردد و خانواده تاسیس میشود. در اثر عقد ازدواج است که بر هر یک از طرفین اعم از زوج و زوجه حقوق و تکالیف وضع میگردد. آشنایی با این حقوق و تکالیف نقش مهمی در شکل گیری خانواده سالم و بقاء آن دارد. با توجه به اهمیت این موضوع است که مضمون حقوق فامیل طی دو سمستر در رشته حقوق تدریس میگردد. در سمستر اول به مراحل مقدماتی عقد ازدواج از جمله خواستگاری و نامزدی، انعقاد عقد ازدواج، حقوق مالی و غیر مالی زوجه پرداخته میشود. در سمستر دوم روش های انحلال ازدواج از جمله طلاق، تفریق، فسخ و خلع و احکام و آثار هر یک در پرتو فقه و قانون مدنی افغانستان مورد بحث قرار میگیرد.

اهداف آموزشی:

- شناخت منابع حقوق فامیل و ماهیت قواعد حاکم بر تنظیم روابط خانوادگی افراد در نظام حقوقی افغانستان
- شناخت مراحل مقدماتی عقد ازدواج در قوانین نافذه افغانستان و مقایسه آن با عرف رایج در کشور
- شناخت و مقایسه ارکان و شرایط ازدواج، ضمانت اجرای عدم رعایت ارکان و شرایط ازدواج، اهلیت ازدواج و حدود صلاحیت ولی در ازدواج در فقه، قانون مدنی و قانون احوال شخصیه اهل تشیع
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه شروط ضمن عقد ازدواج، تعیین مهر، حرمت های دایمی و مؤقت در ازدواج، ازدواج های صحیح فاسد و باطل و آثار آن
- کسب مهارت های لازم در زمینه حل اختلافات ناشی از فسخ نامزدی، عیوب اراده در ازدواج، تعدد زوجات و عدم رعایت شرایط ازدواج

شیوه های تدریس و آموزش:

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛

- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن، مطالعه قضایای فامیلی و مرور قانون مدنی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف حقوق فامیل و منابع حقوق فامیل
- مقدمات عقد ازدواج
- خواستگاری و شروط آن
- نامزدی و آثار آن
- ازدواج و ارکان آن
- شرایط ازدواج
- محرمات در عقد ازدواج
- تعدد زوجات.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرعت ادبی و کاپی نمودن کار های علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی:

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخيص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شادخانه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیبنی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمه، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
۱	شناخت منابع حقوق فامیل و ماهیت قواعد حاکم بر تنظیم روابط خانوادگی افراد در نظام حقوقی افغانستان	3	2	3	1	2	2
۲	شناخت مراحل مقدماتی عقد ازدواج در قوانین نافذه افغانداستان و مقایسه آن با عرف رایج در کشور	1	1	3	1	1	1
۳	شناخت و مقایسه ارکان و شرایط ازدواج، ضمانت اجرای عدم رعایت ارکان و شرایط ازدواج، اهلیت ازدواج و حدود صلاحیت ولی در ازدواج در فقه، قانون مدنی و قانون احوال شخصیه اهل تشیع	3	1	3	2	3	3
۴	کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه شروط ضمن عقد ازدواج، تعیین مهر، حرمت های دایمی و مؤقت در ازدواج، ازدواج های صحیح فاسد و باطل و آثار آن	1	1	3	1	3	3
۵	کسب مهارت های لازم در زمینه حل اختلافات ناشی از فسخ نامزدی، عیوب اراده در ازدواج، تعدد زوجات و عدم رعایت شرایط ازدواج	1	1	3	1	3	3
مجموع		1.8	1.2	3	1.8	2.4	2.4
اوسط عمومی		2.1/3					
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق فامیل (1)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیهارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق فامیل (1)	حقوق خصوصی	سوم	پنجم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات آن					پرسش وپاسخ
	2	تعریف فامیل تعریف حقوق فامیل منابع حقوق فامیل					
دوم	3	مقدمات عقد ازدواج مفهوم و شرایط خواستگاری					پرسش وپاسخ
	4	حکم شرعی دیدن خواستگار ها					
سوم	5	تعریف نامزدی و اهداف آن					پرسش وپاسخ
	6	انصراف از نامزدی و نتایج حقوقی آن					
چهارم	7	ازدواج تعریف ازدواج در فقه تعریف ازدواج در قانون مدنی افغانستان					پرسش وپاسخ
	8	اهداف ازدواج					
پنجم	9	اوصاف شرعی ازدواج					پرسش وپاسخ
	10	انواع ازدواج از حیث اطلاق و تقیید صیغه ازدواج معلق/ ازدواج مضاف/ ازدواج شغار (بخل)					
ششم	11	انواع ازدواج از حیث صحت ، فساد و بطلان ازدواج صحیح/ ازدواج فاسد/ ازدواج باطل					پرسش وپاسخ
	12	ارکان ازدواج در فقه و قانون مدنی افغانستان					
هفتم	13	شرایط انعقاد ازدواج					پرسش وپاسخ
	14	عیوب رضایت طرفین در ازدواج اشتباه یا خطا/ حيله یا فریب					
هشتم	15	جبر یا اکراه/ غبن یا تفریر					پرسش وپاسخ
	16	شرایط صحت ازدواج					
نهم	17	امتحان 20 %					

					امتحان 20 %	18	
پرسش و پاسخ					شرایط نفاذ ازدواج	19	دهم
					شرایط لزوم ازدواج	20	
پرسش و پاسخ					شرایط قانونی ازدواج لزوم انجام معاینات صحی	21	یازدهم
					شرایط قانونی ازدواج لزوم ثبت ازدواج	22	
پرسش و پاسخ					محرمات در عقد ازدواج محرمات دایمی/ محرمات نسبی	23	دوازدهم
					محرمات دایمی/ محرمات سببی	24	
پرسش و پاسخ					محرمات دایمی/ محرمات رضاعی	25	سیزدهم
					محارم دایمی ناشی از روابط نا مشروع	26	
پرسش و پاسخ					محرمات در عقد ازدواج محرمات مؤقتی حرمت سببی به اساس خط غیر مستقیم/ ازدواج مسلمان با غیر مسلمان	27	چهاردهم
					محرمات مؤقتی ازدواج با مطلقه ثلاثه جمع زوجات بیش از چهار	28	
پرسش و پاسخ					شروط ضمن عقد ازدواج	29	پانزدهم
					حکمت مشروعیت تعدد زوجات در اسلام قانون مدنی و تعدد زوجات	30	
جمع بندی					جمع بندی و پاسخ به سوالات	31	شانزدهم
					راهنمایی امتحان نهایی	32	

	منابع یا مأخذ::
1. عدالتخواه، عبدالقادر. 1395. حقوق فامیل. کابل: سپین زر میلاد. 2. قانون احوال شخصیه اهل تشیع مصوب 1388. 3. قانون مدنی - جلد اول مصوب 1355.	1. مأخذ اساسی
1. رسولی، عبدالحسین، (1397ش)، حقوق خانواده، کابل: بنیاد اندیشه. 2. رضایی، ابراهیم، (1396ش) حقوق فامیل، کابل نشر واژه. 3. عبدالله، نظام الدین. 1389. حقوق فامیل. کابل: انتشارات سعید. 4. فایز، عبدالصیر. 1388. توضیحی بر قانون مدنی افغانستان (حقوق فامیل). کابل: انتشارات سعید. 5. میدیکاموندیال، ازدواج قانونی در افغانستان (رهنمودعلمی) کابل-افغانستان، اکتوبر 2004 گلوبل رایتس، حقوق خانواده و طرز رسیدگی به دعاوی آن، چاپ اول جدی سال 1389 6. هیئت ناروی برای مهاجرین، 1389. رهنمای حقوق خانواده در افغانستان NRC . کابل : مطبعه سریع گرافیکس.	2. مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل عمومی (1)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق بین الملل عمومی (1)
کود مضمون:	LA0543
تعداد کريدیت:	3 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	LA0106 LA0206
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون

حقوق بین الملل به عنوان حقوق جامعه بین المللی، مناسبات و روابط جامعه بین المللی را تنظیم نموده و از این طریق به حقوق و تکالیف افراد نیز تأثیر گذار می باشد. دولت ها و سازمان های بین المللی هم ایجاد کننده قواعد حقوق بین الملل و از طرفی متأثر از آن می باشند. از همین رو شناخت جامعه بین المللی که بر اساس اصل همکاری، همبستگی و مبتنی بر منافع مشترک و نیازمندیهای متقابل بوجود آمده و آشنایی با مقررات حاکم بر این جامعه، چگونگی ایجاد و توسعه این قواعد، نقش دولت ها و سازمان های بین المللی از جمله موضوعات اساسی می باشد که نیاز به بررسی و تعمق دارد. این مضمون در سه کريدیت به عنوان یک مضمون اساسی در نصاب درسی رشته حقوق در نظر گرفته شده است چرا بدون شک حقوق بین الملل و قواعد حاکم بر نظام بین الملل به طور مستقیم بر حقوق داخلی آنها تأثیرات معینی را خواهد گذاشت بنابراین ضروری است تا مدصلان با نظام حقوق بین الملل آشنا شده و قواعد و تأثیرات آن را بر حقوق داخلی بدانند.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفاهیم کلی در ارتباط به حقوق بین الملل عمومی
- شناخت مبانی، منابع و جایگاه حقوق بین الملل عمومی
- بالا رفتن مهارت های همچون تطابق و تفسیر قواعد داخلی و بین المللی
- آشنایی با تابعان حقوق بین الملل (فرد، سازمان ها و دولت ها)
- شناخت قواعد حل و فصل منازعات بین المللی بر اساس معاهدات بین المللی

شیوه های تدریس و آموزش

در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛

ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛

کارگروپی، نقش بازی کردن، مرور اسناد بین المللی و ارائه سمینار تحقیقی توسط محصلین.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات راجع به حقوق بین الملل
- معرفی منابع، نقد و بررسی آن ها
- منابع اصلی حقوق بین الملل :
- سیر انکشاف حقوق بین الملل عمومی
- سیر انکشاف حقوق بین الملل عمومی
- اصول حقوق بین الملل
- مبانی حقوق بین الملل
- منابع حقوق بین الملل
- ضمانت اجرای حقوق بین الملل
- ضمانت اجرای جزایی و ضمانت اجرای غیر جزایی
- رابطه حقوق داخلی با حقوق بین الملل
- تابعان حقوق بین الملل (1) ، تابعان حقوق بین الملل (2) و تابعان حقوق بین الملل (3)
- مفهوم جنگ، آثار جنگ، اصول حاکم بر جنگ
- حقوق بین الملل دریاها
- حقوق بین الملل هوا و فضاء
- حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات بین المللی
- بررسی حقوق بشر دوستانه بین المللی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	توصیف
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پی شبرد دو سبه های منتهی، فامیل، تجارتي و جزایي و آرايه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مقدمات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغان سستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمه در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغان سستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر. ۱		
1	2	1	2	1	1	شناخت مفاهیم کلی در ارتباط به حقوق بین الملل عمومی	۱
2	1	1	3	1	3	شناخت مبانی، منابع و جایگاه حقوق بین الملل عمومی	۲
2	1	1	3	2	2	بالا رفتن مهارت های همچون تطابق و تفسیر قواعد داخلی و بین المللی	۳
3	2	1	2	2	1	آشنایی با تابعان حقوق بین الملل (فرد، سازمان ها و دولت ها)	۴
3	3	1	3	2	1	شناخت قواعد حل و فصل منازعات بین المللی بر اساس معاهدات بین المللی	۵
1.8	1.8	1	2.6	1.6	1.6	مجموع	
1.73						اوسط عمومی	
۳ = مطابقت کامل						۲ = مطابقت نسبی	۱ = مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل عمومی(1)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
اساسی	حقوق	حقوق بین الملل عمومی (1)	حقوق عمومی	سوم	پنجم	3	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	کلیات راجع به حقوق بین الملل وجه تسمیه حقوق بین الملل تفاوت آن ها با موضوعات مشابه					پرسش و پاسخ
	2	رابطه حقوق بین الملل با حقوق داخلی					
	3	نظریات یگانه گرایی و دو گانه گرایی و رویکرد حقوق بین الملل در این زمینه					
دوم	4	سیر انکشاف حقوق بین الملل عمومی/ دوران باستان					پرسش و پاسخ
	5	قرون وسطی					
	6	دوره معاصر					
سوم	7	منابع اصلی حقوق بین الملل					پرسش و پاسخ
	8	قراردادهای بین المللی،					
	9	تعاملات بین المللی					
چهارم	10	منابع فرعی حقوق بین الملل عمومی					پرسش و پاسخ
	11	اصول عمومی حقوق					
	12	/ دوکتورین/ رویه قضایی					
پنجم	13	منابع حقوق بین الملل					پرسش و پاسخ
	14	منابع مندرج در اساسنامه محکمه بین المللی عدالت					
	15	منابع خارج از اساسنامه محکمه بین المللی عدالت					
ششم	16	اصول هفت گانه حقوق بین الملل					پرسش و پاسخ
	17	اصول هفت گانه حقوق بین الملل					

					اصول هفت گانه حقوق بین الملل	18	
پرسش و پاسخ					شخصیت های حقوق بین الملل	19	هفتم
					دولت و عناصر متشکله آن	20	
					شناخت دولت و حکومت	21	
پرسش و پاسخ					سازمانهای بین المللی	22	هشتم
					افراد و سایر شخصیت ها	23	
					سازمانهای آزادی بخش	24	
پرسش و پاسخ					امتحان وسط سمستر	25	نهم
					حقوق بین المللی ابحار	26	
					حقوق کشورهای محاط به خشکه	27	
پرسش و پاسخ					حقوق بین المللی هوا فضا	28	دهم
					حقوق بین المللی فضا	29	
					حقوق بین المللی کیهان	30	
پرسش و پاسخ					مخاصمات مسلحانه بین المللی	31	یازدهم
					مفهوم، آثار و اصول حاکم بر جنگ	32	
					دفاع مشروع، دفاع جمعی، بیطرفی	33	
پرسش و پاسخ					حقوق بشر دوستانه بین المللی/ جنایات و محاکم بین المللی	34	دوازدهم
					جنایات بین المللی	35	
					محاکم و مجازات بین المللی	36	
پرسش و پاسخ					مسئولیت دولتها	37	سیزدهم
					مفهوم مسئولیت دولتها	38	
					انواع مسئولیت دولت ها	39	

پرسش و پاسخ					ضمانت اجرای حقوق بین الملل عمومی	40	چهاردهم
					مفهوم ضمانت اجرا	41	
					انواع ضمانت اجراها	42	
پرسش و پاسخ					حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات	43	پانزدهم
					مفهوم اختلافات بین المللی	44	
					انواع روش های حل و فصل اختلافات بین المللی	45	
پرسش و پاسخ					حقوق بین الملل عمومی در اسلام / منابع حقوق بین الملل در اسلام	46	شانزدهم
					اصول حقوق بین الملل در اسلام	47	
					اسلام و عدم مداخله در امور کشورها	48	

منابع یا مأخذ::	
1. دانش، سرور. (1393). درآمدی بر حقوق بین الملل عمومی، کابل: انتشارات ابن سینا 2. نیاز به تدوین منبع درسی	مأخذ اساسی
1. آکهرست، مایکل. (1372). کلیات نوین حقوق بین الملل، ترجمه مهرداد داراب پور، چ 1، تهران: انتشارات جهان معاصر. 2. براونلی، یان. (1966). اصول حقوق بین الملل عمومی، ترجمه دکتر محمد حبیبی مجنده چ هشتم، تهران: انتشارات دانشگاه مفید. 3. رسو، شارل. (1347). حقوق بین المللی عمومی، ترجمه محمد علی حکمت، چ 1، چ 1، تهران: انتشارات دانشگاه تهران. 4. صفدری، محمد. (1392). حقوق بین الملل عمومی، چاپ اول تهران: انتشارات دانشگاه تهران، 5. ضیایی بیگدلی، محمد رضا، حقوق بین الملل عمومی، چ چهل، 6. مقصود لو، سید داود. (1381). حقوق بین الملل عمومی، چ 1، تهران: انتشارات سنجش. 7. موسی زاده، رضا. (1394) بایست های حقوق بین الملل عمومی، چ بیست و پنجم،	مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون روش تحقیق	
لیسانس	مقطع تحصیلی:
-----	اسم پوهنتون:
حقوق و علوم سیاسی	اسم پوهنځی:
حقوق عمومی	اسم دیپارتمنت:
روش تحقیق	اسم مضمون:
LA0544	کود مضمون:
2 کریدیت (1 نظری و 1 عملی)	تعداد کریدیت:
کار عملی و منوگراف	نوعیت مضمون:
LA0432	پیشنیاز مضمون:
سوم	صنف:
پنجم	سمستر:

شرح مختصر مضمون

درین مضمون آشنایی با روش های قبول شده تحقیق علمی برای تکمیل منوگراف و کارهای علمی- تحقیقی که برای محصلین ضروری و با اهمیت است؛ صورت می گیرد. محصل میتواند از چگونگی انتخاب عنوان، نوشتن طرح تحقیق، طرح فرضیه و سوالات تحقیق، انتخاب جامعه نمونه، روش های جمع آوری اطلاعات، روش های تجزیه و تحلیل اطلاعات و نوشتن گزارش تحقیق را در این مضمون بی آموزد.

اهداف آموزشی:

- بهبود مهارت ها در انجام تحقیق علمی مؤثر، تفکر انتقادی، شناخت چالش های اجتماعی، استدلال حقوقی، و تحلیل حقوقی
- درک و یادگیری نحوه نگارش طرح تحقیق علمی به خصوص در حوزه مباحث حقوقی
- یادگیری اصول اساسی و نحوه انجام تحقیقات حقوقی مسلکی
- کسب مهارت در نوشتن منوگراف و مقالات حقوقی
- یادگیری نحوه اجرای سلسله ای تحقیق علمی -حقوقی به نحوی که محصل قادر به استخراج مقاله علمی از نوشته خود باشد

شیوه های تدریس و آموزش

- طرح بحث توسط استاد و تشریح مباحث نظری؛
- کار گروهی و کار صنفی؛
- پرسش و پاسخ بین محصلین و استاد؛
- تمرین درس در داخل صنف.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفاهیم عمومی شامل، علم، تحقیق و تحقیق علمی؛
- مبانی روش تحقیق؛
- فرایند انجام یک تحقیق علمی؛
- عناصر ساختاری و ویژگی های تحقیق علمی؛
- اجزای اصلی تحقیق علمی؛
- نظریه علمی؛
- انتخاب عنوان تحقیق
- نحوه نگارش طرح یا پروپوزال تحقیق؛
- تشخیص اهداف تحقیق علمی؛
- فرضیه و سوالات تحقیق علمی؛
- متغیرهای تحقیق علمی؛
- تعریف جامعه آماری؛
- روش های جمع آوری اطلاعات؛
- تنظیم بودجه و زمان بندی اجرای تحقیق؛
- تهیه گزارش تحقیق علمی و انواع گزارش تحقیق؛
- عناصر ساختاری مقاله علمی.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی**پالیسی حاضری**

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی: نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه		نتایج متوقعه مضمون		و کمی
6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	ن.م.د	3	1	
5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دو سبه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	ن.م.د	3	2	
4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موثیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	ن.م.د	1	1	
3. شناخت قوانین امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمه در سطح ملی و بین المللی؛	ن.م.د	1	1	
2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شادکامی های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	ن.م.د	2	2	
1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	ن.م.د	2	1	
مجموع		3	5	
1.86/3		اوسط عمومی		
۱ = مطابقت کم		۲ = مطابقت نسبی		۳ = مطابقت کامل

پلان درسی هفته وار مضمون روش تحقیق

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیار تمت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	روش تحقیق	حقوق عمومی	سوم	پنجم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون					
	2	مفاهیم عمومی					
دوم	3	مبانی روش تحقیق علمی					پرسش و پاسخ
	4	فرایند تحقیق علمی					
سوم	5	عناصر ساختاری تحقیق علمی					
	6	ویژگی های تحقیق علمی					
چهارم	7	اجزی اصلی روش تحقیق علمی					پرسش و پاسخ
	8	نظریه علمی					
پنجم	9	انتخاب عنوان					
	10	تعیین حیطه، حوزه و موضوع تحقیق					
ششم	11	نگارش طرح یا پروپوزل تحقیق					پرسش و پاسخ
	12	اجزای پروپوزال تحقیق					
هفتم	13	تمرین نگارش بیان مسئله					
	14	تعیین اهداف تحقیق					
هشتم	15	فرضیه ها و سوال های تحقیق					پرسش و پاسخ
	16	تعریف متغیر های تحقیق					
نهم	18	تمرین تشخیص متغیر های تحقیق					
	19	امتحان وسط سمستر					

					روش های جمع آوری اطلاعات	20	دهم
					شناخت منابع اولیه و ثانویه	21	
پرسش و پاسخ					معرفی روش های مطالعه علمی	22	یازدهم
					تمرین شناخت منابع	23	
					روش های نمونه گیری	24	دوازدهم
					تعریف جامعه نمونه و انواع آن	25	
پرسش و پاسخ					تنظیم بودجه تحقیق	25	سیزدهم
					زمان بندی اجرای تحقیق	26	
					تهیه گزارش تحقیق عملی	27	چهاردهم
					معرفی انواع گزارش های تحقیقی	28	
پرسش و پاسخ					عناصر ساختاری مقاله علمی	29	پانزدهم
					عناصر ساختاری منوگراف تحقیقی	30	
					تمرین تدوین ساختار منوگراف	31	شانزدهم
					رهنمایی امتحان	32	

منابع یا مأخذ:
1. رحیمی، ولی محمد (۱۳۶۲ش) اساسات نگارش رساله ها... کابل : پوهنتون کابل. 2. رشیق، محمد حسن (۱۳۸۴ش) طرز نگارش اثر علمی تحقیقی. کابل : پوهنتون کابل. 3. وزارت عدلیه (۱۳۸۲ش) مقررہ فعالیتہای علمی - تحقیقی - ونشراتی موسسات علمی تحقیقی « جریده رسمی. شماره ۸۱۵.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون عقود معین	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	عقود معین
کود مضمون:	LA0545
تعداد کريدیت:	2 کريدیت نظری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون

مباحث عقود از مهم ترین بخش های حقوق مدنی در نظام حقوقی افغانستان است که هر محصل و حقوقدانی نیازمند به بررسی مطالعه و تعمق در آن می باشد. بحث عقود را میتوان به دو بخش عمده تقسیم کرد. در یک بخش قواعد عمومی عقود مورد بحث قرار می گیرد و در بخش دیگر به احکام و مقررات عقود معین پرداخته میشود. بخش اول تحت عنوان حقوق وجایب تدریس طی دو سمستر تدریس گردید. بخش دوم که به عقود معین معروف است به بررسی و تحلیل عقود متعددی که در قانون نام و احکام مشخصی دارند اختصاص دارند. عقود معین از جمله مضامین تخصصی دیپارتمنت حقوق خصوصی می باشد که طی دو کريدیت تدریس میشود. در این مضمون عقود معین به دسته های متفاوت از جمله عقود تملیکی، انتفاعی، امانی و نظیر اینها تقسیم شده و یک نمونه از هر دسته با قواعد حاکم بر آن در قانون مدنی، تدریس میشود.

اهداف آموزشی:

- شناخت انواع عقود معین در قانون مدنی و تشخیص قواعد حاکم بر عقود و حقوق و تعهدات طرفین بر حسب ماهیت آنها
- شناخت ارکان و شرایط عقود معین و ضمانت اجرای عدم رعایت آنها
- شناخت روش های انحلال عقود معین و درک آثار مرتب بر آن
- کسب مهارت های لازم برای حل قضایای مدنی ناشی از عقود تملیکی، انتفاعی، توثیقی، امانی و تبرعی مبتنی بر فقه و قانون
- کسب مهارت های لازم برای تنظیم عقود معین مبتنی بر فقه و قانون

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن، مطالعه قضایا و مرور قوانین.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- عقد بیع
- عقد اجاره
- عقد ودیعه
- عقد عاریت
- عقد وکالت
- عقد قرض

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کار های علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کار خانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی: نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	تعیین
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکن-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبیدات جرایم و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		
2	3	1	3	1	2	شناخت انواع عقود معین در قانون مدنی و تشخیص قواعد حاکم بر عقود و حقوق و تعهدات طرفین بر حسب ماهیت آنها	۱
2	3	1	3	1	2	شناخت ارکان وشرایط عقود معین و ضمانت اجرای عدم رعایت آنها	۲
2	3	1	3	1	1	شناخت روش های انحلال عقود معین و درک آثار مرتب بر آن	۳
3	3	1	3	2	1	کسب مهارت های لازم برای حل قضایای مدنی ناشی از عقود تملیکی، انتفاعی، توثیقی، امانی و تبرعی مبتنی بر فقه و قانون	۴
3	3	1	3	1	1	کسب مهارت های لازم برای تنظیم عقود معین مبتنی بر فقه و قانون	۵
2.4	3	1	3	1.2	1.4	مجموع	
2/3						اوسط عمومی	
۱ = مطابقت کم						۲ = مطابقت نسبی	۳ = مطابقت کامل

پلان درسی هفته وار مضمون عقود معین

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دبپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	عقود معین	حقوق خصوص	دوم	چهارم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، منابع و مفردات درسی					پرسش وپاسخ
	2	تعریف عقود تملیکی و عهده و فرق آنها					
دوم	3	تعریف و خصوصیات عقد بیع					پرسش وپاسخ
	4	انواع عقد بیع					
سوم	5	ارکان عقد بیع					پرسش وپاسخ
	6	شرایط عقد بیع شرایط انعقاد					
چهارم	7	شرایط عقد بیع شرایط صحت					پرسش وپاسخ
	8	شرایط عقد بیع شرایط نفاذ و لزوم					
پنجم	9	موضوع تسلیم/ زمان و محل					پرسش وپاسخ
	10	ضمانت اجرای تسلیم مبیع					
ششم	11	آثار تسلیم انتقال ضمان معوض					پرسش وپاسخ
	12	قاعده تلف شدن مبیع قبل از قبض					
هفتم	13	ضمان استحقاق (ضمان درک)					پرسش وپاسخ
	14	انحلال عقد بیع (اقاله)					
هشتم	15	انحلال عقد بیع (فسخ)					پرسش وپاسخ
	16	انحلال عقد بیع (انفساخ)					
نهم	17	عقد اجاره و شرایط آن					کتابی
	18	امتحان 20 فیصد					

دهم	19	حقوق و وجایب مؤجر و مستأجر				پرسش و پاسخ
	20	انحلال عقد اجاره				
یازدهم	21	عقد ودیعه و شرایط آن				پرسش و پاسخ
	22	حقوق و وجایب مودع و مستودع				
دوازدهم	23	انحلال عقد ودیعه				پرسش و پاسخ
	24	عقد عاریت و شرایط آن				
سیزدهم	25	حقوق و وجایب معیر و مستعیر				پرسش و پاسخ
	26	انحلال عقد عاریت				
چهاردهم	27	عقد وکالت و شرایط آن				پرسش و پاسخ
	28	حقوق و وجایب وکیل و مؤکل				
پانزدهم	29	عقد قرض و شرایط آن				پرسش و پاسخ
	30	حقوق و وجایب طرفین				
شانزدهم	31	انحلال عقد قرض				جمع بندی
	32	جمع بندی				

منابع یا مآخذ::	
1. مآخذ اساسی	1. رسولی، عبدالحسین، (1396ش) قواعد عمومی قراردادها، کابل: نشر امیری. 2. عبدالله، نظام الدین. 1391. عقود معین. کابل: انتشارات سعید. 3. قانون مدنی - جلد سوم مصوب 1355.
2. مآخذ کمکی	1. اتاسی، محمد خالد. 1370. شرح مجله الاحکام العدلیه. ترجمه: موج سمنگانی و عبدالواحد نهضت فراهی. کابل: انتشارات ستره محکمه. 2. الرحیلی. وهبه. 1997م. الفقه الاسلامی وادلته. الجزء الرابع، بیروت: دار الفكر، الطبعة الرابعة. 3. کاتوزیان، ناصر. 1385ه.ش. حقوق مدنی، قواعد عمومی قراردادها. ج5، تهران: انتشارات بهمن برنا.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون قواعد فقهی (مدنی)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	قواعد فقهی (مدنی)
کود مضمون:	LA0546
تعداد کريدت:	2 کريدت تيوري
نوعيت مضمون:	تخصصی
پيشنيار مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون

با توجه به اینکه نظام حقوقی افغانستان در حوزه های مدنی و جزایی بر مبنای فقه اسلامی بنا یافته است، ضرورت است تا محصلین با قواعد فقهی آشنا گردند. هدف از این مضمون این است تا محصلین با احکام کلی و قواعد فقهی آشنا گردند و قدرت و توانایی ایشان در فهم مشکلات حقوقی و فقهی افزایش یابد. در این مضمون محصلین با قواعد متعدد فقهی که در حوزه حقوق مدنی کاربرد بیشتری دارد آشنا می شوند.

اهداف آموزشی:

- شناخت احکام کلی و قواعد فقهی
- کسب مهارت های لازم برای استنباط حکم قضایای مدنی، تجارتی و فامیلی از قواعد فقهی
- کسب مهارت های لازم برای استناد به احکام فقهی در صورت سکوت و ابهام قانون
- شناخت قواعد اصلی و ثانوی و یادگیری نحوه ترجیح قواعد اصلی بر ثانوی
- کسب مهارت چگونگی استناد به قواعد فقهی حین دعوی، دفع دعوی، صدور حکم و تفسیر قانون

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- مطالعه و مرور متون مربوط به قواعد فقهی مدنی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف، موضوع، هدف و اهمیت قواعد فقهی
- قاعده الامور بمقاصدها
- قاعده الیقین لایزول بالشک
- قاعده المشقه تجلب التیسیر
- قاعده العاده محکمه

- قاعده لا ضرر و لا ضرار
- قاعده البینه للمدعی ولیمین علی من انکر
- قاعده یلزم مراعات الشرط بقدر الامکان
- قاعده یضاف الفعل الی الفاعل لا الی الامر مالم یکن مجبرا
- قاعده الامر بالتصرف الملک الغیر باطل
- قاعده الخراج بالضمان
- قاعده اعمال الکلام اولی من اهماله

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی:

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمسטר (20) %
- امتحان نهایی سمسטר حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته
--------------------	-------------------

6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دو سیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	4. شناخت بدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمه در سطح ملی و بین المللی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاد صه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	1. شناخت ماهیت، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	
1	2	1	3	1	3	۱ شناخت احکام کلی و قواعد فقهی
3	3	1	3	1	3	۲ کسب مهارت های لازم برای استنباط حکم قضایای مدنی، تجارتی و فامیلی از قواعد فقهی
3	2	1	3	1	3	۳ کسب مهارت های لازم برای استناد به احکام فقهی در صورت سکوت و ابهام قانون
2	2	1	3	1	2	۴ شناخت قواعد اصلی و ثانوی و یادگیری نحوه ترجیح قواعد اصلی بر ثانوی
3	3	1	3	1	3	۵ کسب مهارت چگونگی استناد به قواعد فقهی حین دعوی، دفع دعوی، صدور حکم و تفسیر قانون
2.4	2.4	1	3	1	2.8	مجموع
32.1/						اوسط عمومی
۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم						

پلان درسی هفته وار مضمون قواعد فقهی(مدنی)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
---------------	------	-------	-----------	-----	-------	--------------	-----------

حقوق	قواعد فقهی مدنی	حقوق خصوصی	سوم	پنجم	2	حتمی- تخصصی	
هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و تعارف با محصلین					پرسش وپاسخ
	2	تعریف، موضوع، هدف و اهمیت قواعد فقهی					
دوم	3	ویژگی ها و منابع قاعده فقهی					پرسش وپاسخ
	4	تاریخچه قواعد فقهی					
سوم	5	قاعده الامور بمقاصدها					پرسش وپاسخ
	6	قواعد فرعی که تحت این قاعده قرار دارد					
چهارم	7	قاعده الیقین لایزول بالشک					پرسش وپاسخ
	8	قواعد فرعی در مورد یقین					
پنجم	9	قاعده المشقه تجلب التیسیر					پرسش وپاسخ
	10	قواعد فرعی که تحت این قاعده قرار دارد					
ششم	11	قاعده العاده محکمه					پرسش وپاسخ
	12	قواعد فرعی در مورد عرف					
هفتم	13	قاعده لاضرر و لاضرار					پرسش وپاسخ
	14	قواعد فرعی در مورد قاعده لا ضرر					
هشتم	15	قاعده البینه للمدعی ولیمین علی من انکر					پرسش وپاسخ
	16	قواعد فرعی در مورد ادله اثبات					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18	امتحان وسط سمستر					
دهم	19	قاعده التابع تابع					پرسش وپاسخ
	20	قواعد فرعی که در مورد احکام تابع و متبوع است					

پرسش و پاسخ					قاعده يلزم مراعات الشرط بقدر الامكان	21	يازدهم
					قواعد فرعى در مورد شرايط معاملات	22	
پرسش و پاسخ					قاعده يضاف الفعل الى الفاعل لا الى الامر مالم يكن مجبرا	23	دوازدهم
					قواعد فرعى كه در مورد نسبت فعل به مباشر است	24	
پرسش و پاسخ					قاعده الامر بالتصرف الملك الغير باطل	25	سيزدهم
					قواعد فرعى در اين زمينه	26	
پرسش و پاسخ					قاعده الخراج بالضمان	27	چهاردهم
					قواعد فرعى در مورد تاوان	28	
پرسش و پاسخ					قاعده اعمال الكلام اولى من اهماله	29	پانزدهم
					قواعد فرعى كه از قاعده فوق متاثر شده است	30	
جمع بندى					جمع بندى موضوعات	31	شانزدهم
					رهنمائى امتحان	32	

لكچر نوت/ كتاب درسى:	
1. ماخذ اساسى	1- زرقاء . مصطفى. 1381. شرح نود و نه قاعده فقهى . ترجمه: عبدالواحد نهضت فراهى. كابل: انتشارات ميوند. 2- نذير، داد محمد (1389). قواعد فقهى. كابل : انتشارات سعيد.
2. ماخذ كمكى	1. الزحيلي، مصطفى، (2004). القواعد الفقهيه. دمشق: 2. حيدر، على. بى تا. درر الاحكام شرح مجله الاحكام العدليه. ترجمه فهى حسيني. بى حا. 3. قانون مدنى افغانستان-جلد اول مصوب 1355.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق تجارت	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق تجارت
کود مضمون:	LA0547
تعداد کريدت:	2 کريدت تيوري
نوعيت مضمون:	تخصصی
پيشنياز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:

حقوق تجارت از رشته های حتمی - تخصصی و کاربردی در حوزه حقوق خصوصی میباشد. از آنجا که معاملات تجاری و تجار نقش عمده ای در انکشاف و رشد اقتصاد یک کشور ایفا میکنند. بناء تجار تابع قواعد و مقررات ویژه ای هستند و حقوق و تعهدات خاصی در قوانین برای شان به رسمیت شناخته شده است. مضمون حقوق تجارت مفهوم معاملات تجاری و انواع آن، مفهوم تاجر و انواع آن، حقوق و تعهدات تجار، قراردادهای تجاری، روش های حل منازعات تجاری، رقابت های تجاری و اسناد تجاری و قواعد حاکم بر آن را مورد بحث قرار میدهد.

اهداف آموزشی:

- شناخت مصادیق و انواع معاملات تجاری ، تشخیص فایده تفکیک بین انواع معاملات تجاری و شناخت منابع قواعد امری و اختیاری حاکم بر معاملات تجاری
- شناخت حقوق و تعهدات تاجر، اصول حاکم بر رقابت تجاری و قواعد حاکم بر سرمایه گذاری
- شناخت قواعد جزایی مربوط به رقابت تجاری ناسالم، عدم پرداخت چک
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی و حل اختلافات در زمینه صدور انواع اسناد تجاری، ارائه، قبولی و دریافت وجه اسناد تجاری، ظهر نویسی و آثار حقوقی عدم قبولی و عدم پرداخت وجه سند تجاری
- کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم قرارداد های تجاری نمونه، قرارداد نمایندگی تجاری، کمیشن کاری و دلالی

شیوه های تدریس و آموزش:

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن،
- مرور قوانین و مطالعه قضایای تجاری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- فصل اول: کلیات حقوق تجارت
- فصل دوم: معاملات تجاری و شرایط تحقق آن
- فصل سوم: تاجر
- فصل چهارم: قرارداد های تجاری
- فصل پنجم: اسناد تجاری و انواع آن
- فصل ششم: سرمایه گذاری

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کار های علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کار خانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی:

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	مجموع
1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مونییات جزایی و روند رسیدگی به قصاصات مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
2	1	3	1	2	1	شناخت مصداق و انواع معاملات تجاری، تشخیص فایده تفکیک بین انواع معاملات تجاری و شناخت منابع قواعد امری و اختیاری حاکم بر معاملات تجاری	۱
1	2	3	1	1	1	شناخت حقوق و تعهدات تاجر، اصول حاکم بر رقابت تجاری و قواعد حاکم بر سرمایه گذاری	۲
1	3	3	3	2	1	شناخت قواعد جزایی مربوط به رقابت تجاری ناسالم، عدم پرداخت چک	۳
1	1	3	1	3	3	کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی و حل اختلافات در زمینه صدور انواع اسناد تجاری، ارائه، قبولی و دریافت وجه اسناد تجاری، ظهر نویسی و آثار حقوقی عدم قبولی و عدم پرداخت وجه سند تجاری	۴
1	1	3	1	3	1	کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم قرارداد های تجاری نمونه، قرارداد نمایندگی تجاری، کمیشن کاری و دلالی	۵
1.2	1.6	3	1.4	2.2	1.4	مجموع	
1.8/3						اوسط عمومی	
۳ = مطابقت کامل ۲ = مطابقت نسبی ۱ = مطابقت کم							

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق تجارت

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریڈیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق تجارت	حقوق خصوصی	سوم	پنجم	2	حتمی تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات درسی					پرسش وپاسخ
	2	اهداف ، ضرورت و روش تدریس					
دوم	3	مفاهیم، تجارت، حقوق تجارت					پرسش وپاسخ
	4	جایگاه حقوق تجارت در بین سایر رشته ها					
سوم	5	سیر تاریخی حقوق تجارت در جهان					پرسش وپاسخ
	6	سیر تاریخی حقوق تجارت در افغانستان					
چهارم	7	منابع حقوق تجارت					پرسش وپاسخ
	8	معاملات تجارتي					
پنجم	9	انواع معاملات تجارتي اصلي، ذاتي و مختلط					پرسش وپاسخ
	10	چند نمونه از معاملات تجارتي					
ششم	11	تاجر؛ مفهوم و انواع تاجر					پرسش وپاسخ
	12	اهلیت تجارتي (تاجر)					
هفتم	13	حقوق تاجر					پرسش وپاسخ
	14	وجایب تاجر					
هشتم	15	رقابت تجارتي و اصول حاکم					پرسش و پاسخ
	16	ضمانت اجرای نقض قواعد حاکم بر رقابت تجارتي					
نهم	17	مرور و مباحثه					کتابی
	18	امتحان وسط سمستر					
دهم	19	نمایندگی تجارتي، قرارداد					پرسش وپاسخ
	20	حقوق و جایب طرفین در قرارداد نمایندگی تجارتي					
یازدهم	21	اسناد تجارتي، مفهوم و انواع آن					پرسش وپاسخ
	22	خصوصیات اسناد تجارتي					
دوازدهم	23	برات، مفهوم، شرایط صدور					پرسش وپاسخ
	24	آثار صدور و ظهرنوسی برات					

سیزدهم	25	چک، شرایط صدور، انتقال و مدت اعتبار چک				پرسش و پاسخ
	26	مسئولیت و آثار صدور چک				
چهاردهم	27	مفهوم، اهمیت و انواع قرارداد های تجاری				پرسش و پاسخ
	28	قرارداد های تجاری بین المللی				
پانزدهم	29	قرارداد های تجاری داخلی				پرسش و پاسخ
	30	مفهوم و انواع سرمایه گذاری				
شانزدهم	31	اسناد ملی و بین المللی در زمینه حمایت از سرمایه گذاری				جمع بندی
	32	امتیازات و محدودیت های سرمایه گذاری در افغانستان				

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	1. اصولنامه تجارت افغانستان 1336. 2. ستانکزی، نصرالله و ولی محمد ناصح. 1387. حقوق تجارت. کابل: پروژه امور عدلی و قضایی افغانستان. 3. قانون اسناد قابل معامله 1387. 4. قانون سرمایه گذاری خصوصی 1384 5. قانون قراردادهای تجاری 1393.
2. مأخذ کمکی	1. اسکینی، ربیعا. 1382. حقوق تجارت. تهران: سمت. 2. حسنی، حسن. 1378. حقوق تجارت. تهران: نشر میزان. 3. قانون قرارداد های تجاری 1393. 4. میرزایی، علی محمد (ب.ت) حقوق تجارت (1)، کابل:

پوهنځی حقوق و علوم سیاسی رشته حقوق

مفردات و پلان درسی هفته وار مضامین

صنف سوم - سمستر ششم

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای اختصاصی(2)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیار تمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	حقوق جزای اختصاصی(2)
کود مضمون:	LA0640
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0540
صنف:	سوم
سمستر:	نهم

شرح مختصر مضمون

در حقوق جزای اختصاصی همانگونه که از عبارت آن بر می آید به طور خاص و اختصاصی شرایط تحقق هریک از جرایم بررسی و عوامل مؤثر و قواعد لازم الرعایه در تحقق جرایم، مورد شناسایی قرار می گیرد. مضمون حقوق جزای اختصاصی 2 به بررسی هر یک از جرایم علیه اموال و آسایش عمومی در کد جزا، عناصر متشکله و مجازات آنها می پردازد. محصلین با فراگیری مضمون حقوق جزایی اختصاصی در دو سمستر قادر خواهند شد منحصراً کار شناسان حقوق جزا در بخش های مختلف سیستم عدلی و قضایی به انجام خدمت مبادرت ورزند.

اهداف آموزشی:

- شناخت مبانی، ماهیت، اهمیت و ارکان تشکیل دهنده جرایم علیه اموال و مالکیت در کد جزا
- آشنایی با مفهوم مدارک اثباتیه، انواع و وسایل اثبات در جرایم علیه اموال و مالکیت
- شناخت مفهوم سرقت، انواع، مدارک اثباتیه، آثار ثبوت، و مجازات آن در کد جزا و فقه اسلامی
- ارتقای دانش و تربیه نیروی متخصص در زمینه رسیدگی به دعاوی جزایی و تفکیک قواعد حقوق جزای اختصاصی از قواعد حقوق جزای عمومی
- کسب مهارت تجزیه و تحلیل قواعد جزایی و کمک در تحکیم عدالت جزایی در جامعه

شیوه های تدریس و آموزش

- در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:
- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی محصلین و ارائه در صنف؛
- تحقیقات گروهی و ارائه آن، مطالعه و مرور کد جزا و قوانین خاص جزایی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- بررسی جرایم علیه اموال و آسایش عمومی؛
- جرم سرقت مستوجب حد و تعزیر؛
- عناصر (ارکان) متشکله جرم سرقت و وسایل اثبات آن؛
- بررسی جرم سرقت کبری در قوانین موضوعه افغانستان؛

- آثار ثبوت حد سرقت، محل و موضع قطع؛
- اسباب سقوط حد سرقت؛
- جرم راهزنی در فقه و کد جزا؛
- جرم خیانت در امانت و عناصر متشکله آن؛
- جرم غصب اسناد و امضا؛
- جرم تهدید و عناصر متشکله آن؛
- جرم فریب کاری و عناصر متشکله آن؛
- جرم رشوه و عناصر متشکله آن؛
- جرم اختلاس و عناصر متشکله آن؛
- جرم شهادت دروغ و عناصر متشکله آن؛
- جرم سوگند دروغ و اطلاع دروغ و عناصر متشکله آنها.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی: نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20٪)
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20٪)
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60٪)
- مجموع ۱۰۰٪

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکم در سطح ملی و بین المللی	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دوسه های قضایه مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
۱	شناخت مبانی، ماهیت، اهمیت و ارکان تشکیل دهنده جرایم علیه اموال و مالکیت در کد جزا	1	1	1	3	2	1
۲	آشنایی با مفهوم مدارک اثباتیه، انواع و وسایل اثبات در جرایم علیه اموال و مالکیت	1	1	1	3	2	1
۳	شناخت مفهوم سرقت، انواع، مدارک اثباتیه، آثار ثبوت، و مجازات آن در کد جزا و فقه اسلامی	3	1	1	3	2	2
۴	ارتقای دانش و تربیه نیروی متخصص در زمینه رسیدگی به دعاوی جزایی و تفکیک قواعد حقوق جزای اختصاصی از قواعد حقوق جزای عمومی	1	1	1	3	3	2
۵	کسب مهارت تجزیه و تحلیل قواعد جزایی و کمک در تحکیم عدالت جزایی در جامعه	1	2	1	3	2	3
مجموع		1.4	1.2	1	3	2.2	1.8
اوسط عمومی		1.7/3					
		۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم					

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارٹمنٹ	صنف	سمسٹر	نعداد کریڈیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق جزایی اختصاصی (2)	حقوق جزا و علوم جنایی	سوم	ششم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون بیان کلیات					پرسش و پاسخ
	2	مقدمه ای جرایم علیه اموال					
دوم	3	جرم سرقت مستوجب حد و تعزیر					پرسش و پاسخ
	4	ناصر(ارکان) متشکله جرم سرقت					
سوم	5	وسایل اثبات در جرم سرقت صغری					پرسش و پاسخ
	6	مجازات جرم سرقت صغری					
چهارم	7	بررسی جرم سرقت کبری در قوانین موضوعه افغانستان					پرسش و پاسخ
	8	آثار ثبوت حد سرقت					
پنجم	9	محل و موضع قطع					تحریر حقوقی
	10	اسباب سقوط حد سرقت					
ششم	11	جرم راهزنی در فقه و قانون جزا					پرسش و پاسخ
	12	شرایط تحقق جرم راهزنی و مجازات آن از منظر فقه و کد جزا					
هفتم	13	جرم خیانت در امانت و عناصر آن					پرسش و پاسخ
	14	وسایل اثبات جرم خیانت در امانت و مجازات آن					
هشتم	15	جرم غصب اسناد و امضاء عناصر غصب اسناد و امضا					پرسش و پاسخ
	16	مجازات جرم غصب اسناد و امضا					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					کتابی
	18						

دهم	19	جرم تهدید و عناصر متشکله آن					پرسش و پاسخ
	20	مجازات جرم تهدید					
یازدهم	21	جرم فریب کاری و عناصر آن					کار گروهی
	22	مجازات فریب کاری در کد جزا					
دوازدهم	23	جرم رشوت و عناصر متشکله آن					پرسش و پاسخ
	24	مجازات جرم رشوت					
سیزدهم	25	جرم اختلاس و عناصر متشکله آن					پرسش و پاسخ
	26	مجازات جرم اختلاس در کد جزا					
چهاردهم	27	جرم شهادت دروغ و عناصر آن					ارائه سمینار
	28	مجازات جرم شهادت دروغ					
پانزدهم	29	جرم سوگند دروغ					ارائه سمینار
	30	مجازات جرم سوگند دروغ					
شانزدهم	31	جرم اطلاع دروغ،					ارائه سمینار
	32	راهنمایی و حل مشکلات محصلین					

منابع یا مأخذ::	
1. مأخذ اساسی	نذیر، داد محمد. (1393). حقوق جزای اختصاصی. جلد اول. انتشارات مجد. چاپ اول.
2. مأخذ کمکی	1. شامبیانی. هوشنگ. (1393). <u>حقوق جزای اختصاصی</u> . تهران: انتشارات مجد. چاپ دوم. 2. عوده، عبدالقادر. (1394). <u>حقوق جزای اختصاصی</u> . ترجمه: فرهودی نیا، حسن. بی جا: نشر احسان. چاپ اول. جلد دوم. 3. کد جزای ۱۳۹۶ 4. هدایه شریف (کتاب جنایات)

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق عینی (2)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیار تمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق عینی 2
کود مضمون:	LA0641
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0541
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

نیازهای مادی انسان مانند خوردن، نوشیدن، استراحت کردن و نظیر اینها متعدد و متنوع است. رفع این نیازهای مادی مستلزم کسب اموال و ملکیت است تا توسط آن انسان ها بتوانند این نیازها را رفع نمایند. اشخاص حقوقی نیز جهت پیشبرد فعالیت های خویش ضرورت به اکتساب مال توسط ممثلین خویش که عبارت از اشخاص حقیقی (انسان ها) است، دارند. اکتساب اموال و ملکیت یکی از ارکان مهم زندگی و یکی از نیازهای اولیه و بی نهایت اساسی اشخاص است. آشنایی محصلین با حق ملکیت، حقوق متفرع از ملکیت و مصادر کسب ملکیت امری ضروری است. با توجه به این مهم است که تدریس حقوق عینی در رشته حقوق پیش بینی شده است. در این مضمون نخست مفاهیم اساسی همچون حق عینی، ملکیت، مال و انواع آن توضیح داده میشود. سپس اسباب کسب ملکیت و احکام هر یک در قانون مدنی مورد بحث قرار گرفته و در نهایت حقوق عینی اصلی و تبعی در قانون مدنی تدریس میگردد.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم و مصادیق حق عینی، مقایسه حق عینی با حق دینی و شناخت حق ملکیت، انواع و آثار آن
- یادگیری انواع مال و تشخیص فایده تقسیم بندی اموال در قانون مدنی
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه وصیت و اجرای آن، وصیت واجبه، حق شفع، تصاحب اشیاء، احیاء اراضی موات، التصاق و حيازت
- کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم عقود توثیقی از جمله عقد رهن رسمی و حيازی، دریافت حق اختصاص و عقود انتفاعی از جمله عقد حكر
- کسب مهارت های لازم در زمینه حل اختلافات ناشی از ملکیت مشاع، تقسیم مال مشاع، حقوق ارتفاق، حق شفع و حق رهن

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛

- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن، مرور قانون مدنی، بررسی قضایای مربوط به حقوق عینی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف حق و تقسیمات آن
- حق عینی و انواع آن
- مفهوم مال و انواع آن
- ملکیت و انواع آن
- اسباب کسب ملکیت؛ اول: استیلا بر اموال ؛ دوم: التصاق و احکام آن ؛ سوم: وصیت؛ چهارم: شفع؛ پنجم: حیات
- حقوق متفرع از ملکیت
- حقوق عینی تبعی
- اول: حق رهن
- دوم: حق حبس مال
- سوم: حق اختصاص
- چهارم: حق امتیاز

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

- نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
 - کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
 - امتحان وسط سمستر (20) %
 - امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
 - مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						تتبع	نتایج متوقعه مضمون
7.	8.	9.	10.	11.	12.		
شناخت مبادی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیئنی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موثبات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل نزاعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل نزاعات؛	انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
2	1	3	1	2	2	۱	شناخت مفهوم و مصادیق حق عینی، مقایسه حق عینی با حق دینی و شناخت حق ملکیت، انواع و آثار آن
1	1	3	1	1	1	۲	یادگیری انواع مال و تشخیص فایده تقسیم بندی اموال در قانون مدنی
1	1	3	1	3	3	۳	کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه وصیت و اجرای آن، وصیت واجبه، حق شفع، تصاحب اشیاء، احياء اراضی موات، التصاق و حيازت
1	1	3	1	3	3	۴	کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم عقود توثیقی از جمله عقد رهن رسمی و حباری، دریافت حق اختصاص و عقود انتفاعی از جمله عقد حکر
1	1	3	1	3	3	۵	کسب مهارت های لازم در زمینه حل اختلافات ناشی از ملکیت مشاع، تقسیم مال مشاع، حقوق ارتفاق، حق شفع و حق رهن
1.2	1	3	1.2	2.4	2.4	مجموع	
1.8/3						اوسط عمومی	
						۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم	

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق عینی(2)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریڈیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق عینی (2)	حقوق خصوصی	سوم	ششم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و منابع درسی					پرسش و پاسخ
	2	شفع					
دوم	3	اجتماع شفعاء					پرسش و پاسخ
	4	آثار و انقضای شفع					
سوم	5	ملک منفعت شخصی					پرسش و پاسخ
	6	حق استعمال					
چهارم	7	حق سکونت					پرسش و پاسخ
	8	حق حکر					
پنجم	9	شرایط و آثار حق حکر					پرسش و پاسخ
	10	حق مجرد					
ششم	11	حق ارتفاق					پرسش و پاسخ
	12	حقابه، حق مجرا و مسیل					
هفتم	13	حق مرور					پرسش و پاسخ
	14	مرور مواد قانون مدنی					
هشتم	15	تأمینات عینی					پرسش و پاسخ
	16	انواع تأمینات عینی					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					امتحان میان سمستر
	18	مقایسه تأمینات عینی و شخصی					
دهم	19	حقوق عینی تبعی					

پرسش و پاسخ					انواع حقوق عینی تبعی	20	
پرسش و پاسخ					مقایسه حقوق عینی اصلی و تبعی	21	یازدهم
					مرور قانون مدنی	22	
پرسش و پاسخ					حق رهن حیاری	23	دوازدهم
					آثار رهن حیاری	24	
پرسش و پاسخ					رهن رسمی	25	سیزدهم
					آثار رهن رسمی	26	
پرسش و پاسخ					حق حبس مال	27	چهاردهم
					کار گروهی	28	
پرسش و پاسخ					حق اختصاص	29	پانزدهم
					حق تقدم	30	
جمع بندی					جمع بندی درس	31	شانزدهم
					رهنمایی امتحان	32	

منابع یا مآخذ::	
1. صمیم، پوهنوال عبدالمجید. 1393 هـ حقوق عینی. هرات: انتشارات وامق. 2. عبدالله، نظام الدین، 1389 هـ حقوق عینی. چاپ دوم، کابل: انتشارات سعید. 3. قانون مدنی افغانستان. 1355. منتشره جریده رسمی، شماره 353. کابل.	ماخذ اساسی
1. ابوزهره، امام محمد. 1994 م. الملكية و نظریه العقد. القاهرة: دارالفکر العربی. 2. راجی سمنگانی، قاضی یادگار. 1390 هـ تشریح و توضیح قانون مدنی. حقوق عینی. جلد چهارم، هرات: انتشارات قدس. 3. السنهوری، عبدالرازق احمد. 2000 م. الوسيط فی شرح القانون المدنی. الجزء العاشر، منشورات بیروت: الحلبي الحقوقیه. 4. کاتوزیان، ناصر. 1381 هـ اموال و مالکیت. تهران: چاپ پنجم، نشر میزان.	ماخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق فامیل (2)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیار تمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق فامیل (2)
کود مضمون:	LA0642

تعداد کردیت:	2 کردیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0542
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

خانواده هسته اصلی یک جامعه را تشکیل میدهد. ازدواج اساس تشکیل خانواده است، زیرا بر اساس آن معاشرت بین زن و مرد مشروع میگردد و خانواده تاسیس میشود. در اثر عقد ازدواج است که بر هر یک از طرفین اعم از زوج و زوجه حقوق و تکالیف میگردد. آشنایی با این حقوق و تکالیف نقش مهمی در شکل گیری خانواده سالم و بقاء آن دارد. مباحث مربوط به نامزدی، ازدواج و حقوق مالی و غیر مالی زوجین را در سمستر قبلی مطالعه نمودیم. در سمستر دوم روش های انحلال ازدواج از جمله طلاق، تفریق، فسخ و خلع و احکام و آثار هر یک در پرتو فقه و قانون مدنی افغانستان مورد بحث قرار میگیرد.

اهداف آموزشی:

- مقایسه عوامل انحلال ازدواج و تشخیص تاثیر اراده زوج، زوجه و رأی محکمه در انحلال ازدواج در نظام حقوقی افغانستان
- شناخت آثار ناشی از انحلال ازدواج و ماهیت امری قواعد حاکم بر آثار انحلال ازدواج
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه دستیابی خانم ها به مهر، ارث، نفقه و سایر حقوق غیرمالی زوجه، حقوق و تکالیف مشترک زوجین و ضمانت اجرای عدم رعایت آنها
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه روش های انحلال ازدواج و پروسه زور انحلال ازدواج از طریق طلاق، تفریق فسخ و خلع
- کسب مهارت های لازم در زمینه نگارش صورت دعوی، دفع دعوی، استناد به متون قانونی مربوط به حقوق فامیل و تطبیق مواد قانون با قضایای عینی

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن و مرور قانون مدنی و قانون احوال شخصیه اهل تشیع در این زمینه؛

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- آثار ازدواج (مالی و غیر مالی) حقوق مالی زوجه
- حقوق غیر مالی زوجه حقوق و وجایب مشترک زن و شوه
- شروط ضمن عقد ازدواج عوامل انحلال زوجیت در فقه و قانون اول: طلاق
- دوم: خلع
- سوم: تفریق یا متارکه قضایی
- چهارم: فسخ ازدواج

- کارهای خانگی حاصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی حاصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی: نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته**

ن.م.د	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
ن.م.د	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسپه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛
ن.م.د	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مویدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛
ن.م.د	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛
ن.م.د	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شفافیت های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛
ن.م.د	1. شناخت مالی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛
تایید متوقعه محمولون	
تایید متوقعه	

۱	مقایسه عوامل انحلال ازدواج و تشخیص تاثیر اراده زوج ، زوجه و رای محکمه در انحلال ازدواج در نظام حقوقی افغانستان	2	1	3	1	2
۲	شناخت آثار ناشی از انحلال ازدواج و ماهیت امری قواعد حاکم بر آثار انحلال ازدواج	1	1	3	1	2
۳	کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه دستیابی خانم ها به مهر، ارث، نفقه و سایر حقوق غیرمالی زوجه، حقوق و تکالیف مشترک زوجین و ضمانت اجرای عدم رعایت آنها	1	2	3	1	3
۴	کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه روش های انحلال ازدواج و پروسه زور انحلال ازدواج از طریق طلاق، تفریق فسخ و خلع	1	1	3	1	3
۵	کسب مهارت های لازم در زمینه نگارش صورت دعوی، دفع دعوی، استناد به متون قانونی مربوط به حقوق فامیل و تطبیق مواد قانون با قضایای عینی	1	1	3	1	3
مجموع		1.2	1.2	3	1	2.4
اوسط عمومی		1.8/3				
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم		

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق فامیل (2)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق فامیل (2)	حقوق خصوصی	سوم	ششم	2	حتمی-تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	توضیح مفردات درسی					پرسش وپاسخ
	2	آثار ازدواج (مالی و غیر مالی)					
دوم	3	حقوق مالی زوجه: حق مهر و نفقه					پرسش وپاسخ
	4	حقوق غیر مالی زوجه					
سوم	5	حقوق زوج					پرسش وپاسخ
	6	حقوق و وجایب مشترک زوجین					
چهارم	7	ضمانت اجرای تکالیف مشترک					پرسش وپاسخ

					8	شروط ضمن عقد ازدواج
پنجم	پرسش و پاسخ				9	عوامل انحلال زوجیت
					10	طلاق/ مفهوم طلاق و شرایط آن
ششم	پرسش و پاسخ				11	شرایط طلاق
					12	مقایسه طلاق در قانون مدنی و قانون احوال شخصیه اهل تشیع
هفتم	پرسش و پاسخ				13	اقسام طلاق/ طلاق رجعی و آثار آن
					14	اقسام طلاق/ طلاق بائن و آثار آن
هشتم	پرسش و پاسخ				15	خلع
					16	شروط خلع و آثار آن
نهم	امتحان میان سمستر				17	امتحان 20 %
					18	امتحان 20 %
دهم	پرسش و پاسخ				19	تفریق/ تفریق به سبب عیب
					20	تفریق به سبب ضرر
یازدهم	پرسش و پاسخ				21	تفریق به سبب عدم انفاق
					22	تفریق به سبب غیابت شوهر
دوازدهم	پرسش و پاسخ				23	تعریف و اسباب فسخ ازدواج
					24	آثار فسخ/ فرق بین فسخ و طلاق
سیزدهم	پرسش و پاسخ				25	لعان
					26	ایلاء/ظهار
چهاردهم	پرسش و پاسخ				27	نتایج حقوقی انحلال ازدواج/ عدت
					28	ثبوت نسب/ حضانت
پانزدهم	پرسش و پاسخ				29	حقوق فرزند بالای والدین
					30	حقوق والدین بالای فرزند
شانزدهم	جمع بندی				31	جمع بندی و پاسخ به سوالات

					راهنمایی امتحان نهایی	32	
--	--	--	--	--	-----------------------	----	--

منابع یا مأخذ:	
1. عدالتخواه، عبدالقادر. 1395. حقوق فامیل. کابل: سپین زر میلاد. 2. قانون احوال شخصیه اهل تشیع مصوب 1388. 3. قانون مدنی - جلد اول مصوب 1355.	مأخذ اساسی
1. رسولی، عبدالحسین، (1397ش) حقوق خانواده، کابل: بنیاد اندیشه. 2. عبدالله، نظام الدین. 1389. حقوق فامیل. کابل: انتشارات سعید. 3. فایز، عبدالصیر. 1388. توضیحی بر قانون مدنی افغانستان (حقوق فامیل). کابل: انتشارات سعید. 4. میدیکاموندیال، ازدواج قانونی در افغانستان (رهنمود علمی) کابل- افغانستان، اکتوبر 2004 گلوبل رایتس، حقوق خانواده و طرز رسیدگی به دعاوی آن، چاپ اول جدی سال 1389 . 5. هیئت ناروی برای مهاجرین، 1389. رهنمای حقوق خانواده در افغانستان NRC . کابل : مطبعه سریع گرافیکس.	مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل عمومی (2)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق بین الملل عمومی (2) معاهدات بین المللی
کود مضمون:	LA0643
تعداد کريدت:	2 کريدت (تعداد کريدت تيوري)
نوعيت مضمون:	حتمی تخصصی
پيشنياز مضمون:	LA0543
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

معاهدات به عنوان مهمترین منبع حقوق بین الملل به رسمیت شناخته شده است. حقوق و صلاحیت های اعضای جامعه بین المللی و هم چنین تکالیف و مسئولیت های آن ها را به صورت مکتوب مقرر می دارد. در قانون اساسی بسیاری از دولت ها از جمله قانون اساسی افغانستان نیز به رعایت معاهدات بین المللی تأکید فراوان صورت گرفته است؛ بنابراین، آگاهی از مقررات بین المللی مانند آموختن قواعد داخلی ضروری می باشد. اهمیت این موضوع در نصاب رشته حقوق در نظر گرفته شده است و این مضمون منحصراً یک مضمون حتمی - تخصصی در دو کريدت به محصلین این رشته تدریس می شود تا آنها را با موضوعاتی همچون: منابع حقوق معاهدات، مراحل انعقاد معاهدات، حق الشرط برای معاهدت، مراجع صلاحیت دار تفسیر، آثار معاهدات، عمل متقابل در اجرای معاهدات و موانع اعمال متقابل و غیره آشنا نماید.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم کلی همچون معاهده ، دکترین و غیره
- شناخت منابع داخلی و خارجی معاهدات
- آشنایی با مراحل انعقاد معاهدات بین المللی
- درک شرایط حاکم بر مهاهدات و چگونگی ختم یا فسخ معاهدات بین المللی
- شناخت جایگاه معاهدات بین المللی و اهمیت آن در نظام حقوقی افغانستان

شیوه های تدریس و آموزش

- در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- بررسی مفاهیم و کلیات معاهده ، دکترین و غیره
- تاریخچه حقوق معاهدات دوره باستان
- منابع حقوق معاهدات
- طبقه بندی معاهدات
- اصطلاح شناسی معاهدات

- مراحل انعقاد معاهدات (1)
- مراحل انعقاد معاهدات (2)
- حق الشرط برای معاهدت
- تفسیر معاهدات
- مراجع صلاحیت دار تفسیر
- آثار معاهدات
- عمل متقابل در اجرای معاهدات و موانع اعمال متقابل
- پایان معاهدات بین المللی (1)
- پایان معاهدات (2)
- جنگ و حقوق معاهدات

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی: نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته	نتایج متوقعه مضمون	۱	آشنایی با مفاهیم کلی همچون معاهده ، دکترین و غیره	۱	۲	۳	۴	۵	مجموع		
				۱	۲	۳	۴	۵			
				۱	۲	۳	۴	۵			
				۱	۲	۳	۴	۵			
				۱	۲	۳	۴	۵			
				۱	۲	۳	۴	۵			
				۱	۲	۳	۴	۵			
۱. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۱.م.د. ۱	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۲	۲		
۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها، تقویت روحیه مسئولیت‌پذیری، ایجاد آگاهی و مهارت برای حل مشکلات حقوقی و اقتصادی؛	۲.م.د. ۲	۲	۲	۱	۲	۳	۲	۱.۸	۱.۸		
۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین‌المللی، شرکت‌ها و سایر اشخاص حقوقی در سطح ملی و بین‌المللی؛	۳.م.د. ۳	۲	۳	۳	۱	۳	۲	۲.۸	۲.۸		
۴. شناخت پدیده‌های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مقررات جزایی و روند رسیدگی به قصاصات جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین‌المللی؛	۴.م.د. ۴	۱	۲	۲	۱	۲	۲	۱.۶	۱.۶		
۵. کسب مهارت‌های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسه‌های مدنی، فامیلی، تجارتی و جزایی و ارائه مشاوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش‌های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۵.م.د. ۵	۱	۱	۲	۲	۲	۲	۱.۶	۱.۶		
۶. انگیزش و مهارت‌های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشاوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	۶.م.د. ۶	۲	۲	۳	۳	۳	۳	۲.۶	۲.۶		
اوسط عمومی				۲							
۳ = مطابقت کامل				۲ = مطابقت نسبی				۱ = مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل عمومی (2)

(حقوق معاهدات بین المللی)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق بین الملل عمومی (2) حقوق معاهدات بین المللی	حقوق عمومی	سوم	ششم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	کلیات مربوط به درس، مفهوم معاهده در دکتترین.					پرسش و پاسخ
	2	تعریف معاهده در کنوانسیون های 1969 و 1986.					
دوم	3	تاریخچه حقوق معاهدات					پرسش و پاسخ
	4	دوران قرون وسطی و معاصر					
سوم	5	منابع حقوق معاهدات					پرسش و پاسخ
	6	منابع خاص و منابع عام					
چهارم	7	طبقه بندی معاهدات					پرسش و پاسخ
	8	ماهوی/ شکلی/ تشریفات انعقاد.					
پنجم	9	اصطلاح شناسی معاهدات					پرسش و پاسخ
	10	کنوانسیون، توافقنامه، پروتکل.					
ششم	11	مراحل انعقاد معاهدات (1)					پرسش و پاسخ
	12	مذاکره، نگارش و امضای معاهدات					
هفتم	13	مراحل انعقاد معاهدات (2)					پرسش و پاسخ
	14	تصویب معاهدات، مبادله اسناد، تودیع معاهده، امین معاهده، ثبت و انتشار معاهدات.					
هشتم	15	حق الشرط برای معاهدت					پرسش و پاسخ
	16	موانع حق الشرط و اعتراض به حق الشرط					
نهم	17	امتحان میان سمستر					پرسش و پاسخ
	18	امتحان میان سمستر					
دهم	19	تفسیر معاهدات، مفهوم تفسیر، ضرورت تفسیر، اصول تفسیر					پرسش و پاسخ

					مراجع صلاحیت دار تفسیر	20	
پرسش و پاسخ					آثار معاهدات، نسبی بودن	21	یازدهم
					آثار معاهده نسبت به ثالث	22	
پرسش و پاسخ					اجرای معاهدات، اجرای موقت، تعلیق و توقیف اجراء	23	دوازدهم
					عمل متقابل در اجرای معاهدات و موانع اعمال متقابل	24	
پرسش و پاسخ					معاهدات خاص- معاهدات حقوق بشری، اساسنامه سازمان های بین المللی	25	سیزدهم
					معاهدات حاوی قواعد عرفی و آمره بین المللی	26	
پرسش و پاسخ					پایان معاهدات بین المللی (1)	27	چهاردهم
					بطلان معاهدات	28	
پرسش و پاسخ					پایان معاهدات (2)	29	پانزدهم
					فسخ، تعلیق، انقضای مدت و اجرای تعهدات قرار دادی	30	
پرسش و پاسخ					جنگ و حقوق معاهدات	31	شانزدهم
					رهنمایی محصلین	32	

منابع یا مأخذ::	
1.	براونلی، یان. (1966). اصول حقوق بین الملل عمومی، ترجمه دکتر محمد حبیبی مجنده چ هشتم، تهران: انتشارات دانشگاه مفید.
2.	رسو، شارل. (1347). حقوق بین المللی عمومی، ترجمه محمد علی حکمت، ج 1، چ 1، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
3.	صفدری، محمد. (1392). حقوق بین الملل عمومی، چاپ اول تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
4.	ضیایی بیگلری، محمد رضا، حقوق بین الملل عمومی، چ چهارم،
5.	مقصود لو، سید داود، (1381). حقوق بین الملل عمومی، چ 1، تهران: انتشارات سنجش.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول و مبانی مدیریت	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیار تمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	اصول و مبانی مدیریت
کود مضمون:	LA0648
تعداد کريدت:	3 کريدت (2 کريدت تيوري و 1 کريدت عملي)
نوعيت مضمون:	اساسی
پيشنيز مضمون:	LA0106
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

فرایند به‌کارگیری مؤثر و کارآمد منابع مادی و انسانی در برنامه‌ریزی، سازماندهی، بسیج منابع و امکانات، هدایت و کنترل است که برای دستیابی به اهداف سازمانی و بر اساس نظام ارزشی مورد قبول صورت می‌گیرد. مدیریت و اداره امور می‌نامند از انجایی که افغانستان در شرایط کنونی به وجود افرادی توانا در جهت مدیریت منابع ملی و بشری نیازمند است توجه به علم اداره و مدیریت و جای دادن آن در نصاب درسی پوهنتون هاخالی از لطف نخواهد بود. این مضمون در پوهنځی های حقوق به عنوان یک مضمون اساسی در نظر گرفته شده و حاوی محتویات مهمی می باشد که موجب آشنایی محصل با مواردی همچون: اصطلاحات کلیدی مدیریت، نظریه های علمی پیرامون اصول مدیریت، وظایف عمده و اساسی مدیریت و درک بهتر مهارت های مدیریت می گردد و محصلین را برای ورود به بازار کار آماده می سازد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با توانایی های مدیریتی در ادارات دولتی و غیر دولتی
- شناخت ساختار اجرایی ادارات دولتی و قواعد حاکم بر آن
- آشنایی با قواعد ساخت استراتژی پلان و دیگر اسناد برای مدیریت کلان
- آشنایی با سیستم اسخندام و روش های سه گانه آن در نظام اداری افغانستان
- کسب فنون و مهارت های نظارت از امور داخلی در ادارات دولتی

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛

در بخش آموزش عملی از روش های زیر استفاده میشود:

- بازدید ادارات مختلف به منظور آشنایی با شیوه کاری آنها
- انجام فعالیت های عملی در صنف همچون (نوشتن خلاص سوانح ، تنظیم فورمه اسخندام و غیره)

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف، اهمیت و اصطلاحات کلیدی
- تاریخچه علم مدیریت
- اداره علم است یا هنر
- مکاتب مهم مدیریت
- وظایف اساسی مدیران
- برنامه ریزی، اهمیت و انواع آن
- عناصر و فواید برنامه ریزی
- مراحل و ویژگی های برنامه ریزی
- سازماندهی، تعریف و اهمیت آن
- تعریف و اهمیت رهبری
- تفاوت رهبری با مدیریت
- انواع رهبری و روش های رهبری
- هماهنگی، تعریف و اهمیت آن
- مراحل و شیوه های ایجاد هماهنگی
- کنترل؛ تعریف، اهمیت و اهداف آن
- تعریف، اهمیت و اهداف مدیریت منابع بشری
- تحلیل و تجزیه شغل
- استخدام؛ انواع و شرایط
- آموزش، حقوق و امتیازات کارکنان
- تعریف، اهمیت و عناصر ارتباطات
- راه های ایجاد انگیزش در کارکنان
- تصمیم گیری؛ تعریف، اهمیت و اهداف

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	میانگین
1. شناخت ماهیت، ساختار و منابع نظام حقوقی، آداری و سیاستی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسیه های مدنی، فامیلی، تجارتی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهنی حقوقی، مدیریت و رهبری.		
ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.		
1	2	1	1	1	1	آشنایی با توانایی های مدیریتی در ادارات دولتی و غیر دولتی	۱
3	2	3	1	2	2	شناخت ساختار اجرایی ادارات دولتی و قواعد حاکم بر آن	۲
1	2	2	1	2	2	آشنایی با قواعد ساخت استراتژی پلان ودیگر اسناد برای مدیریت کلان	۳
3	1	2	1	1	2	آشنایی با سیستم استخدا و روش های سه گانه آن در نظام اداری افغانستان	۴
1	3	1	1	1	2	کسب فنون و مهارت های نظارت از امور داخلی در ادارات دولتی	۵
1.8	2	1.8	1	1.4	1.8	مجموع	
1.63						اوسط عمومی	
۳ = مطابقت کامل						۲ = مطابقت نسبی	
۱ = مطابقت کم							

پلان درسی هفته وار مضمون اصول و مبانی مدیریت

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	اصول و مبانی مدیریت	حقوق عمومی	سوم	ششم	3	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعریف، اهمیت و اصطلاحات کلیدی (اداره، مدیریت، مدیر، رهبر)					پرسش و پاسخ
	2	تاریخچه علم مدیریت					
	3	اداره علم است یا هنر					
دوم	4	مکاتب مهم مدیریت نظریات کلاسیک					پرسش و پاسخ
	5	نظریه مدیریت علمی					
	6	نظریه مدیریت اداری					
سوم	7	نظریه بوروکراسی					پرسش و پاسخ
	8	نظریات روابط انسانی					
	9	نظریات معاصر مدیریت					
چهارم	10	وظایف اساسی مدیران					پرسش و پاسخ
	11	برنامه ریزی، اهمیت و انواع آن عناصر و فواید برنامه ریزی					
	12	کار عملی : نوشتن یک پلان توسط محصلین					
پنجم	13	مراحل و ویژگی های برنامه ریزی					پرسش و پاسخ
	14	سازماندهی، تعریف و اهمیت آن					
	15	اهداف و انواع سازماندهی					
ششم	16	مراحل سازماندهی					پرسش و پاسخ
	17	انواع سازماندهی از لحاظ ساختار و تشکیل					
	18	ارکان سازماندهی					

پرسش و پاسخ					تعریف و اهمیت رهبری	19	هفتم
					تفاوت رهبری با مدیریت	20	
					انواع رهبری	21	
پرسش و پاسخ					روش های رهبری: (آمرانه، مشارکتی)	22	هشتم
					پدرانه و آزاد	23	
					خصوصیات رهبری	24	
پرسش و پاسخ					امتحان وسط سمستر	25	نهم
					هماهنگی، تعریف و اهمیت آن	26	
					مراحل و شیوه های ایجاد هماهنگی	27	
پرسش و پاسخ					کنترل؛ تعریف، اهمیت و اهداف آن	28	دهم
					انواع کنترل	29	
					مراحل کنترل	30	
پرسش و پاسخ					تعریف، اهمیت و اهداف مدیریت منابع بشری	31	یازدهم
					وظایف عمده مدیریت منابع بشری	32	
					برنامه ریزی نیروی بشری	33	
پرسش و پاسخ					تحلیل و تجزیه شغل استخدام؛ انواع و شرایط	34	دوازدهم
					کار عملی: بازدید از اداره اصلاحات اداری و آشنایی با روش های استخدامی و مراحل آن	35	
					آموزش، حقوق و امتیازات کارکنان	36	
پرسش و پاسخ					تعریف، اهمیت و عناصر ارتباطات	37	سیزدهم
					انواع مفاهیم یا ارتباطات	38	
					مراحل و محدودیت های ارتباطات	39	

پرسش و پاسخ					تعریف، اهمیت و دیدگاه تاریخی انگیزش	40	چهاردهم
					راه های ایجاد انگیزش در کارکنان	41	
					نظریات انگیزشی	42	
پرسش و پاسخ					کار عملی : باز دید از اداره ولایت	43	پانزدهم
					تصمیم گیری؛ تعریف، اهمیت و اهداف	44	
					مراحل تصمیم گیری	45	
پرسش و پاسخ					انواع تصمیم گیری	46	شانزدهم
					پاسخ به پرسش های محصلین	47	
					راهنمایی چگونگی اخذ امتحان	48	

	منابع یا مأخذ::
1. دودبال، محمد بشیر (1388)، اداره. گودر خپرندویه تولنه، جلال آباد. 2. مرکز مطالعات پوهنتون کابل، مدیریت و منجمنت	1. مأخذ اساسی
1. ستانکزی، محمد ناصر (1392)، سیستم اداری و تشکیلاتی افغانستان معاصر، نشرات سعید، کابل. 2. ستانکزی، محمد ناصر (1392)، چالشهای موجود در بخش های عمده اداری افغانستان، انتشارات سعید، کابل. 3. شهیدزاده، سید فرهاد (1393)، اداره و منجمنت، هرات.	2. مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق شرکت های تجاری	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق شرکت های تجاری
کود مضمون:	LA0649
تعداد کزدیت:	2 کزدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0547
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

روابط تجاری- اقتصادی اشخاص حقیقی و حکمی در حوزه تشکیل، ارکان، فعالیت و انحلال شرکتهای تجاری، از موضوعات اساسی پنداشته میشود که باید از لحاظ حقوقی به آن پرداخته شود. سمستر دوم صنف سوم مضمون حقوق شرکتهای تجاری به پرسشهای موجود در هریک زمینه های فوق پاسخ ارائه می نماید. بدون شک محصلین رشته حقوق باید به دانش حاکم در موارد فوق آراسته گردند. تا قادر به اشتغال در شرکتهای تجاری و ساحات مربوط به حقوق اقتصادی گردند.

اهداف آموزشی:

- شناخت انواع شرکتهای اعم از شرکت های تجاری، مدنی، دولتی و خارجی و درک مزایای شرکت های تجاری
- شناخت منابع حقوق شرکت های تجاری، مراجع ثبت شرکت های تجاری و مراجع ذیصلاح در زمینه رسیدگی به اختلافات شرکت های تجاری، انحلال و تصفیه شرکت های تجاری
- کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم شرکتنامه ها
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه تأسیس و ثبت شرکت های تجاری، فعالیت شرکت های تجاری، ساختار و تشکیلات فعالیت های تجاری، مناسبات شرکا با یکدیگر و اشخاص ثالث و انحلال شرکت های تجاری
- کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات میان شرکاء و اشخاص ثالث، تقسیم سود و زیان، انحلال و تصفیه شرکت ها

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن، مرور قوانین مربوط به شرکتهای.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم و انواع شرکتها
- اهمیت شرکتهاى تجارى
- مزایای شرکتهاى تجارى
- معرفى شرکتهاى دولتى
- معرفى شرکتهاى خارجى و مدنى
- شرکت هاى تجارى
- عقد شرکت هاى تجارى
- شخصیت حقوقى شرکت هاى تجارى
- حقوق و وجایب شرکت هاى تجارى
- شرکت محدودالمسئولیت
- شرکت هاى سهامى
- شرکت تضامنى
- کوپراتیف ها یا شرکتهاى تعاونى
- بازار بورس
- شرکت هاى چند ملیتى
- قواعد حاکم شرکتهاى خارجى فعال در افغانستان

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

تاریخ	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، آداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شایسته های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قصصایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قصصایه مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
۱	شناخت انواع شرکتها اعم از شرکت های تجاری، مدنی، دولتی و خارجی و درک مزایای شرکت های تجاری	1	1	3	1	2	1
۲	شناخت منابع حقوق شرکت های تجاری، مراجع ثبت شرکت های تجاری و مراجع ذیصلاح در زمینه رسیدگی به اختلافات شرکت های تجاری، انحلال و تصفیه شرکت های تجاری	1	2	3	1	3	1
۳	کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم شرکتنامه ها	1	1	3	1	3	3
۴	کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه تاسیس و ثبت شرکت های تجاری، فعالیت شرکت های تجاری، ساختار و تشکیلات فعالیت های تجاری، مناسبات شرکا با یکدیگر و اشخاص ثالث و انحلال شرکت های تجاری	1	3	3	1	3	2
۵	کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات میان شرکاء و اشخاص ثالث، تقسیم سود و زیان، انحلال و تصفیه شرکت ها	1	2	3	1	3	2
مجموع		1	1.8	3	1	2.8	1.8
اوسط عمومی		1.9/3					
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق شرکتهای تجاری

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق شرکتهای تجاری	حقوق خصوصی	سوم	ششم	2	حتمی-تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مباحث مقدماتی شامل (روش های انجام معاملات تجاری)					پرسش وپاسخ
	2	مباحث مقدماتی شامل (مفهوم و انواع شرکتهای)					
دوم	3	اهمیت شرکتهای تجاری					پرسش وپاسخ
	4	مزایای شرکتهای تجاری					
سوم	5	معرفی شرکتهای دولتی					پرسش وپاسخ
	6	شرکتهای خارجی و مدنی					
چهارم	7	شرکت های تجاری					پرسش وپاسخ
	8	عقد شرکت های تجاری					
پنجم	9	شخصیت حقوقی شرکت					پرسش وپاسخ
	10	حقوق و وجایب شرکت					
ششم	11	شرکت محدودالمسئولیت					پرسش وپاسخ
	12	سرمایه، تشکیلات و انحلال					
هفتم	13	شرکت های سهامی (تعریف، اهمیت و تاریخچه)					پرسش وپاسخ
	14	اجراءات مربوط به تأسیس					
هشتم	15	ثبت شرکت های سهامی					پرسش وپاسخ
	16	ارکان شرکت سهامی (مجمع عمومی)					
نهم	17	امتحان 20%					امتحان میان سمستر
	18	امتحان 20%					

دهم	19	(هیئت مدیره ، هیئت نظار)	پرسش و پاسخ				
	20	اوراق بهادار (اسناد قرضه)					
یازدهم	21	اوراق بهادار (اسناد سهم)	پرسش و پاسخ				
	22	بازار بورس					
دوازدهم	23	انحلال قضایی شرکت	پرسش و پاسخ				
	24	انحلال قانونی و توافقی					
سیزدهم	25	(مفهوم مسئولیت تضامنی)	پرسش و پاسخ				
	26	انواع شرکت های تضامنی					
چهاردهم	27	شرکت تضامنی عام	پرسش و پاسخ				
	28	شرکت تضامنی خاص					
پانزدهم	29	شرکت تضامنی به اعتبار شرکت تضامنی کار	پرسش و پاسخ				
	30	کوپراتیف ها					
شانزدهم	31	شرکتهای چند ملیتی	جمع بندی				
	32	رهنمایی امتحان					

منابع یا مأخذ::	
1. مأخذ اساسی	1. اصولنامه تجارت افغانستان 1336 هـ.ش. 2. حقوق تجارت از پوهاند نصرالله ستانکزی چاپ 1397 هـ.ش. 3. عادل، غلام شاه. 1394. حقوق شرکت های تجاری. هرات: انتشارات محمدی. 4. قانون شرکتهای تضامنی جریده رسمی 1385 هـ.ش. 5. قانون شرکتهای سهامی و محدودالمسئولیت 1385 هـ.ش.
2. مأخذ کمکی	1. اسکینی، ربیعا. 1382. حقوق تجارت. تهران: سمت. 2. تهرانی، حسن ستوده. 1380. تهران: سمت. 3. حسنی، حسن. 1378. حقوق تجارت. تهران: نشر میزان. 4. عرفانی، محمود. 1377. حقوق تجارت. ج 2. تهران: نشر ماجد.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای بین الملل

لیسانس

مقطع تحصیلی:

پوهنتون:

حقوق و علوم سیاسی

پوهنځی:

دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	حقوق جزای بین الملل
کود مضمون:	LA0650
تعداد کرایدیت:	3 کرایدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0540 LA0543
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

در پایان جنگ جهانی دوم، رشته جدیدی به نام حقوق بین المللی جزایی پا به عرصه حقوق جزا گذاشت. حقوق کیفری بین المللی (حقوق جزای بین الملل خاص) باید از حقوق بین الملل جزایی (حقوق جزای بین الملل عام) تمیز داده شود. در حالی که حقوق بین الملل جزا خصوصیت بین المللی دارد، حقوق جزای بین المللی به حقوق داخلی مربوط می شود. مفهوم حقوق جزای بین المللی مربوط به آن قسمت از حقوق جزای داخلی است که یک عامل برون مرزی در آن وجود دارد. این عامل برون مرزی یا به محل وقوع جرم مربوط است و یا به تابعیت مرتکب جرم. در حالیکه حقوق بین الملل جزایی به مباحث همچون تشکیل محاکم جزایی بین المللی موقت و دائم، و توضیح جرائم بین المللی ذاتی و قراردادی می پردازد. این مضمون از مضامین حتمی و تخصصی دیپارتمنت حقوق جزا بوده که در قالب 3 کرایدیت در سمستر ششم برای محصلین رشته حقوق تدریس می گردد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفهوم صلاحیت ها، مبانی، شرایط تطبیق و انواع آن و تمایز میان صلاحیت های قوی و ضعیف جهت تطبیق بر قضایای جرمی
- درک مفهوم مسئولیت دیپلماتیک و کنسولی، انواع مسئولیت ها و استثناءات آن در پرتو اسناد ملی و بین المللی
- کسب مهارت به ارتباط حل قضایای جرمی بین المللی و شناخت قواعد حاکم بر رفع تعارضات میان دولتها در عرصه جرایم بین المللی
- شناخت مفهوم و اصول استرداد و چگونگی استرداد مجرمین و انتقال محکومین به حبس در پرتو اسناد ملی و بین المللی
- شناخت محاکم بین المللی موقت و دائم، ارکان و قواعد و مقررات جزایی آن و پروسه ژر موجود در روند رسیدگی به جرایم بین المللی ذاتی و قراردادی

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- پرسش و پاسخ؛
- طرح فرضیه و کار گروهی محصلین و ارائه آن در صنف.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف و تمایز حقوق جزای بین الملل از سایر شاخه های علم حقوق به ویژه حقوق بین الملل جزایی.
- جایگاه حقوق جزای بین الملل در میان علم حقوق.
- پیشینه تاریخی شکل گیری رشته حقوق جزای بین الملل.

- نحوه تعامل صلاحیتها با حقوق جزای بین الملل.
- صلاحیت جهانی و جایگاه آن در نظام حقوقی افغانستان.
- مفهوم و جایگاه استرداد در نظام حقوقی افغانستان.
- سابقه تاریخی و اصول حاکم بر استرداد.
- انواع جرایم بین المللی.
- اصول و ویژگی های حاکم بر جرایم بین الملل.
- ارگان های تطبیق کننده ملی و فراملی جرایم بین المللی.
- معرفی محکمه بین المللی.
- سابقه تاریخی محکمه بین المللی.
- جایگاه محکمه بین المللی در نظام حقوقی افغانستان.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

- نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمسטר (20) %
- امتحان نهایی سمسטר حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	موضوع
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکن-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص کمکی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عالی از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د		
2	2	3	2	2	2	آشنایی با مفهوم صلاحیت ها، مبانی، شرایط تطبیق و انواع آن و تمایز میان صلاحیت های قوی و ضعیف جهت تطبیق بر قضایای جرمی	۱
1	1	2	2	1	1	درک مفهوم مسئولیت دیپلماتیک و کنسولی، انواع مسئولیت ها و استثناءات آن در پرتو اسناد ملی و بین المللی	۲
2	2	3	3	2	1	کسب مهارت به ارتباط حل قضایای جرمی بین المللی و شناخت قواعد حاکم بر رفع تعارضات میان دولتها در عرصه جرایم بین المللی	۳
1	1	3	2	1	1	شناخت مفهوم و اصول استرداد و چگونگی استرداد مجرمین و انتقال محکومین به حبس در پرتو اسناد ملی و بین المللی	۴
2	2	3	3	2	1	شناخت محاکم بین المللی موقت و دایم، ارکان و قواعد و مقررات جزایی آن و پروسیجر موجود در روند رسیدگی به جرایم بین المللی ذاتی و قراردادی	۵
1.6	1.6	2.8	2.4	1.6	1.2	مجموع	
1.8/3						اوسط عمومی	
۱ = مطابقت کم						۲ = مطابقت نسبی	۳ = مطابقت کامل

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای بین الملل

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق جزای بین الملل	حقوق جزا و علوم جنایی	سوم	ششم	3	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	آشنایی و معرفی اصول درسی					
	2	تعریف و تمایز حقوق جزای بین الملل از حقوق بین الملل جزایی. اهمیت و هدف آن					
	3	انواع صلاحیت ها صلاحیت به لحاظ مقام اعمال کننده صلاحیت و قلمرو مکانی				پرسش و پاسخ	
دوم	4	صلاحیت سرزمینی(محل)،					
	5	مشکلات عملی در تطبیق اصل صلاحیت محلی.					
	6	جرائم اعتیادی، کانونکور جرائم جرم ساده و مرکب.					
سوم	7	قلمرو حاکمیت و انواع آن				پرسش و پاسخ	
	8	مصادیق در حکم قلمرو حاکمیت					
	9	کشتی ها، طیاره ها و سفارتخانه ها					
چهارم	10	استثنائات در تطبیق اصل صلاحیت محلی					
	11	مصنوعیت و مزایای دیپلماتیک و کنسولی					
	12	مبانی(منطق مصنوعیت دیپلماتیک)					
پنجم	13	مصنوعیت کنسولی				پرسش و پاسخ	
	14	استثناءات مصنوعیت دیپلماتیک استثناءات مصنوعیت کنسولی					
	15	طرز تطبیق عملی صلاحیت محلی					
ششم	16	طرح فرضیه در مورد صلاحیت محلی و کار گروهی محصلین					
	17						
	18	اصل صلاحیت عینی (واقعی) منطق صلاحیت واقعی و وجه تسمیه آن					
هفتم	19	شرایط اعمال اصل صلاحیت عینی				پرسش و پاسخ	
	20	خصوصیات اصل صلاحیت عینی					

					طرز تطبیق اصل صلاحیت عینی	21	
					صلاحیت های تعویضی (فرعی) حقوق جزای بین الملل اصل صلاحیت شخصی و دلایل آن	22	هشتم
					مبانی(منطق) و شرایط اعمال اصل صلاحیت شخصی	23	
					طرز تطبیق عملی صلاحیت شخصی	24	
					امتحان وسط سمستر	25	نهم
						26	
					طرح قضیه و کار گروهی	27	
پرسش و پاسخ					اصل صلاحیت شخصی مفعولی(مبتنی بر تابعیت مجنی علیه) منطق صلاحیت شخصی	28	دهم
					شرایط اعمال اصل صلاحیت مبتنی بر تابعیت مجنی علیه چگونگی تطبیق صلاحیت مبتنی بر تابعیت مجنی علیه	29	
					اصل صلاحیت جهانی و منطق آن	30	
					شرایط اعمال اصل صلاحیت جهانی و طرز تطبیق آن	31	یازدهم
						32	
					طرح قضیه و کار گروهی	33	
پرسش و پاسخ					همکاری های بین المللی در مسایل جزایی	34	دوازدهم
					استرداد و سیر تاریخی آن اصول حاکم بر استرداد	35	
					شرایط استرداد	36	
					طرز العمل استرداد	37	سیزدهم
					استثنائات استرداد	38	
					نتایج استرداد	39	
پرسش و پاسخ					پلیس بین المللی	40	چهاردهم
					همکاری های بین المللی قضایی	41	
					انتقال محکومین به حبس شرایط انتقال محکومین به حبس	42	
					تعریف حقوق بین الملل جزایی عناصر جرایم بین المللی	43	پانزدهم
					انواع جرایم بین المللی مجرمین و مویدات بین المللی	44	

					ارگانهای تطبیق کننده قواعد حقوق جزای بین الملل عام محاکم بین المللی جزایی موقت نورنبرگ و توکیو	45	
پرسش و پاسخ					محکمه یوگسلاوی و محکمه رواندا	46	شانزدهم
					معرفی محکمه کیفری بین المللی	47	
					حل مشکلات و راهنمایی بامتحان	48	

منابع یا مآخذ:	
1. مآخذ اساسی	1. دانش، حفیظ الله. (۱۳۹۶). <u>حقوق جزای بین المللی</u> . کابل: انتشارات مستقبل، ج 1، چاپ ششم.
2. مآخذ کمکی	1. اردبیلی، محمد علی. (1383). <u>حقوق بین المللی کیفری</u> . (گزیده مقالات)، چاپ اول. تهران: نشر میزان. 2. پوربافرانی، محمد حسین. (1387). <u>حقوق جزای بین المللی</u> . تهران: انتشارات جنگل. 3. حسینی نژاد، حسینقلی. (1383). <u>حقوق کیفری بین المللی</u> . تهران: نشر میزان. 4. شپث، ویلیام. (1384). <u>مقدمه ای بر دیوان کیفری بین المللی</u> . ترجمه: میر عباسی، سید باقر و حمید الهویی نظری. <u>حقوق کیفری بین المللی</u> . تهران: انتشارات جنگل. چاپ اول. 5. عباسی، محمود. (1373). <u>استرداد مجرمین</u> . تهران: کتابخانه گنج دانش. چاپ اول. 6. کد جزای افغانستان مصوب 1396. و قانون هوانوردی ملکی مصوب 1391. د: اسناد بین المللی 7. اساسنامه دیوان کیفری بین المللی (اساسنامه رم) مصوب 1998. 8. کنوانسیون ملل متحد در مورد حقوق دریاها مصوب 1982. 9. کنوانسیون دریای سرزمینی و منطقه نظارت مصوب 1958. 10. کنوانسیون حقوق دیپلماتیک مصوب 1961 وین. 11. کنوانسیون حقوق کنسولی مصوب 1963 وین. 12. کنوانسیون توکیو در مورد جرایم ارتكابی و برخی اعمال دیگر در هواییما مصوب 1963.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون قواعد فقهی جزایی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	قواعد فقهی جزایی
کود مضمون:	LA0651
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تئوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0110 LA0435 LA0323
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

این مضمون قواعد کلیه فقهی را بیان میکند که دربرگیرنده احکام مسائل زیاد فرعی فقهی اند و مشتمل بر احکام عمومی اند که فراگیری و تحصیل احکام فقهی را برای محصل آسان میسازد. و کسی که از این قواعد آگاه باشد، به آسانی میتواند درمسائل فروع فقهی به طریق درست حکم نماید

اهداف آموزشی:

- آشنایی با تاریخ نشأت قواعد فقهی جزایی و تطور آن
- شناخت نحوه استنباط احکام فروع از اصول وقواعد
- درک ارتباط میان کلیات احکام جزایی با فروع آنها
- توانایی تجزیه و تحلیل مثالهای تطبیقی فقهی جزایی
- کسب مهارتهایی نظم و نسق میان مسائل متشط و پراکنده

شیوه های تدریس و آموزش

- در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
 - ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
 - کار گروهی محصلین و ارائه در صنف؛
 - تحقیقات گروهی و ارائه آن، مطالعه قضایا و مرور متون فقهی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مباحث مقدماتی
- قواعد فقهی و تقسیمات آنها
- اصول پنجگانه
- اصل براءة ذمه
- اصل شخصی بودن جرم

- اصل تناسب میان جرم و جزا
- اصل تداخل جرایم
- اصل مقدم بون مباشر در مسئولیت جزایی
- قواعد فقهی جزایی مربوط به حدود
- قواعد فقهی جزایی مربوط به قصاص
- قواعد فقهی جزایی مربوط به دیات
- قواعد فقهی جزایی مربوط به تعزیرات
- برخی قواعد فقهی جزایی متفرقه

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	کلاس
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکلی-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پیچیدگی های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مویبایات جزایی و روند رسیدگی، به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
1	1	3	1	1	3	آشنایی با تاریخ نشأت قواعد فقهی جزایی و تطور آن	۱
2	2	3	1	1	3	شناخت نحوه استنباط احکام فروعات از اصول وقواعد	۲
3	2	3	1	2	3	درک ارتباط میان کلیات احکام جزایی با فروعات آنها	۳
2	2	2	1	1	2	توانایی تجزیه و تحلیل مثالهای تطبیقی فقهی جزایی	۴
3	2	3	1	1	3	کسب مهارتهایی نظم و نسق میان مسائل متشطت و پراکنده	۵
2.2	1.8	2.8	1	1.2	2.8	مجموع	
1.96/3						اوسط عمومی	
۱ = مطابقت کم						۲ = مطابقت نسبی	۳ = مطابقت کامل

پلان درسی هفته وار مضمون قواعد فقهی جزایی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیار تمث	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	قواعد فقهی جزایی	جزا و علوم جنایی	سوم	ششم	2	حتمی تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و شرح مفردات آن					
	2	قواعد فقهی و تقسیمات آنها					
دوم	3	اصل براءة ذمه					پرسش و پاسخ
	4	اصل فردی بودن جرایم					
سوم	5	اصل رعایت تناسب میان جرایم و جزا هایی آنها					
	6	اصل تداخل جرایم و جنایات و اصل مقدم بودن مباشر در مسؤولیت جزایی					
چهارم	7	قاعده دفع حدود به شبهات و مساله تأخیر در تطبیق آن					پرسش و پاسخ
	8	قاعده عدم سقوط حد به توبه و اختیار امام در عفو اقرار کننده و مساله کفالت و شفاعت در حدود					
پنجم	9	قاعده عدم قصاص پدر در برابر اولاد و قاعده عدم قصاص میان مرد و زن در مادون نفس					
	10	قاعده آله اجرای قصاص و مسائل مرتبط به آن					
ششم	11	قواعد مربوطه قصاص در مادون نفس از جمله: شجاج، جراحات و عظم (استخوان)					پرسش و پاسخ
	12	توضیح اقسام ده گانه شجاج و تصنیف جراحات از لحاظ امکان و عدم امکان تطبیق قصاص در آنها					
هفتم	13	قاعده وجوب دیت بر عاقله و قاعده لزوم دیت بر خود جانی					
	14	قاعده مرتب شدن دیگر جزاهای تبعی و تکمیلی در جرم قتل					
هشتم	15	کفاره قتل و مساله حرمان میراث					پرسش و پاسخ
	16	امتحان وسط سمستر					
نهم	18/17	قسامت و قواعد مربوطه آن					
دهم	19	شرح و توضیح این قواعد با مثالها و استثناءات آنها.					
	20	قاعده عدم جواز اخذ مال غیر بدون سبب شرعی و قاعده استعجال در حق قبل از موعدهش					
یازدهم	21	قاعده حرمت اعطای آنچه که اخذش حرام است و قاعده اضطرار					پرسش و پاسخ
	22	قاعده: جنایة العجماء جبار					
دوازدهم	23	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و تطبیقات آن.					
	24	قاعده منافات ضمان با جواز شرعی					
سیزدهم	25	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و تطبیقات آن.					پرسش و پاسخ
	26	قاعده تغییر احکام به سبب تغییر زمان و مکان					

					27	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و تطبیقات آن.	چهاردهم
					28	قاعده منوط بودن تصرف حاکم در حق رعیت بر مصلحت وقاعده ترجیح اهلون الشرین	
پرسش و پاسخ					29	شرح و توضیح این قواعد با مثالها و تطبیقات آنها.	پانزدهم
					30	قاعده حرمت تجسس و شکجه بخاطر اخذ اعتراف	
					31	شرح و توضیح این قاعده در روشنی مواد اعلامیه جهانی حقوق بشر و دیگر کنوانسیونها.	شانزدهم
					32	قاعده حرمت ضرر و اضرار	

منابع یا مأخذ:	
1. دعاس، عزت عبید.(1989م). القواعد الفقهية مع الشرح الموجز. دارل فکر الاسلامی. سوریه - دمشق. 2. جمعی از علماء.(1989م). مجلة الاحکام العدلیة. الفلاح: پېشاوړ - پاکستان. 3. ده آبادی، دکتر احمد حاجی.(1391ش) قواعد فقه جزایی. چاپ سوم. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، کتابخانه ملی ایران	ماخذ اساسی
1. سنهوری، (ب.ت). الوسيط في شرح القانون المدني الجديد. بيروت: دار المعرفة. 2. علي حيدر، خواجه أمين أفندي. (1411 هـ ق). درر الحکام في شرح مجلة الأحکام. تعريب: فهمي الحسيني. طبع اول. دار الجيل. 3. موسوی، سيد محمد.(1381ش) قواعد فقهيه. انتشارات مجد: تهران 4. وزارت عدليه افغانستان، کود جزا. جريده رسمی منتشره سال(1396هـ).	ماخذ کمکی

پوهنځی حقوق و علوم سیاسی

رشته حقوق

مفردات و پلان درسی هفته وار مضامین

صنف چهارم - سمستر هفتم

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای اختصاصی (3)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	حقوق جزای اختصاصی (3)
کود مضمون:	LA0740
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0540 LA0338
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

یک بخش حقوق جزایی اختصاصی 3 به بررسی جرایمی همچون: خیانت به وطن، جاسوسی، تروریزم، جعل پول، مسکوکات و تزویر و همچنان به بررسی مجازات آنها بر اساس کد جزا می پردازد. بخش دیگر این مضمون که به بررسی جرایم سایبری و مجازات آن در کد جزای کشور اختصاص داده شده است. امروزه استفاده از وسایل نوین الکترونیک ارتباطی تغییرات گسترده‌ای در تمام جنبه‌های زندگی انسان ایجاد نموده است، بدیهی است عرصه حقوق جزاء نیز دچار تغییرات زیادی شده است. مهم‌ترین تأثیری که تکنولوژی بر حقوق جزا گذاشته، ایجاد فرصت‌های جدید ارتکاب جرم، در محیط اینترنت می باشد. عدم هماهنگی حقوق جزاء با این پدیده‌ها مطمئناً راه را برای ارتکاب جرایم بسیار زیادی در محیط اینترنت و سایبر فراهم خواهد نمود، بر این اساس باید گفت که پیشرفت تکنولوژی نباید بتواند جلوی جلوگیری و مقابله با جرایم را در حقوق جزا بگیرد، بنابراین مهم‌ترین مسئله‌ای که در پیش روی نظام‌های جزایی مختلف وجود دارد ایجاد و پذیرش تغییرات در راستای مبارزه و مقابله با جرایم مختلفی است که با استفاده از اینترنت و یا در محیط مجازی به وقوع می‌پیوندند. از مهم‌ترین موضوعاتی که در این مضمون به بحث گرفته می شود می توان به مباحثی همانند محیط سایبر و تعریف فضای سایبر و جرایم سایبری، انواع جرایم سایبری، مجرمین فضای سایبر، آثار جرایم سایبری و ارگان های رسیدگی کننده به این جرایم اشاره نمود.

اهداف آموزشی:

- شناخت مبانی، ماهیت، اهمیت و ارکان تشکیل دهنده جرایم سایبری در کد جزا
- آشنایی با مفهوم مدارک اثباتیه، انواع و وسایل اثبات در جرایم سایبری
- شناخت مدارک اثباتیه و شیوه های استناد به آنها در نظام حقوق داخلی و بین المللی
- ارتقای دانش و تربیه نیروی متخصص در زمینه رسیدگی به دعاوی جزایی سایبری و تفکیک قواعد این حوزه از سایر حوزه های حقوق جزا
- کسب مهارت تجزیه و تحلیل قواعد جزایی در حوزه مباحث جدید و کمک در تحکیم عدالت جزایی در جامعه

شیوه های تدریس و آموزش

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- بحث و مناقشه صنفی؛
- طرح قضایای مواصله به محاکم و کار گروهی محصلین؛

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- جرم خیانت به وطن و جزای آن بر اساس کد جزای افغانستان؛
- جرم جاسوسی و جزای آن بر اساس کد جزای افغانستان؛
- جرم تروریزم و جزای آن بر اساس کد جزای افغانستان؛
- جرم خیانت جعل پول و مسکوکات و جزای آن بر اساس کد جزای افغانستان؛
- جرم تزویر جزای آن بر اساس کد جزای افغانستان؛
- فضای مجازی و رفتارهای مجرمانه؛
- مفهوم جرم سایبری؛
- تاریخچه جرایم کامپیوتری؛
- ظهور پلیس مبارزه با جرایم سایبری؛
- ارکان و ویژگی های جرایم سایبری؛
- نوع شناسی جرایم سایبری و مجرمین فضای سایبر؛
- انواع جرایم سایبری در کد جزای افغانستان؛
- نحوه رسیدگی جرایم سایبری در قوانین جزایی افغانستان؛
- کشف و تحقیق جرایم سایبری و طرق راپور دهی آن و ادله اثبات جرایم سایبری؛
- آثار مخرب جرائم اینترنتی و راه های پیشگیری از وقوع این جرایم.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	ماهیت
1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی؛ اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.		
ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.		
1	1	1	3	2	1	شناخت مبانی، ماهیت، اهمیت و ارکان تشکیل دهنده جرایم سایبری در کد جزا	۱
1	1	1	3	2	1	آشنایی با مفهوم مدارک اثباتیه ، انواع و وسایل اثبات در جرایم سایبری	۲
3	1	2	3	2	2	شناخت مدارک اثباتیه و شیوه های استناد به آنها در نظام حقوقی داخلی و بین المللی	۳
2	2	1	3	3	2	ارتقای دانش و تربیه نیروی متخصص در زمینه رسیدگی به دعاوی جزایی سایبری و تفکیک قواعد این حوزه از سایر حوزه های حقوق جزا	۴
1	2	2	3	2	3	کسب مهارت تجزیه و تحلیل قواعد جزایی در حوزه مباحث جدید و کمک در تحکیم عدالت جزایی در جامعه	۵
1.6	1.4	1.4	3	2.2	1.8	مجموع	
1.9/3						اوسط عمومی	
۲ = مطابقت کامل						۲ = مطابقت نسبی	۱ = مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق جزای اختصاصی(3)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق جزای اختصاصی (3) جرایم سایبری	حقوق جزا و علوم جنایی	چهارم	هفتم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	آشنایی با محصلین و معرفی اصول درسی و مضمون.			مطالعه قوانین		پرسش و پاسخ
	2	جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی					
دوم	3	جرم خیانت به وطن تعریف جرم و عناصر متشکله جرم خیانت ملی			بررسی دوسی فرضی		پرسش و پاسخ
	4	عنصر مادی جرم عنصر معنوی جرم مجازات جرم خیانت ملی					
سوم	5	جرم جاسوسی تعریف و عناصر متشکله جرم جاسوسی عنصر قانونی جرم جاسوسی			مطالعه قوانین		پرسش و پاسخ
	6	عنصر مادی جرم جاسوسی عنصر معنوی: تحقق قصد جنایی					
چهارم	7	تروریزم مفهوم جرم تروریزم گونه های تروریزم			بررسی دوسی فرضی		پرسش و پاسخ
	8	عناصر متشکله جرم تروریزم مجازات تروریزم در کد جزای افغانستان					
پنجم	9	جرم جعل پول، مسکوکات و مجازات آن در کد جزا			مطالعه قوانین		پرسش و پاسخ
	10	جرم تزویر و مجازات آن بر اساس کد جزا					
ششم	11	مفهوم جرم سایبر و مفاهیم مرتبط به آن فضای مجازی و رفتارهای مجرمانه			بررسی دوسی فرضی		پرسش و پاسخ
	12	تاریخچه جرایم کامپیوتری ظهور پلیس مبارزه با جرایم سایبری؛					
هفتم	13	ارکان جرایم سایبری ویژگی های جرایم سایبری			مطالعه قوانین		پرسش و پاسخ
	14	نوع شناسی جرایم سایبری؛ مجرمین فضای سایبر سعی و تلاش افغانستان در برابر جرایم سایبری					

هشتم	15	جرائم مالی سایبری(علیه اموال) جرائم سیاسی سایبری(علیه دولت ها)	بررسی دوسی فرضی		پرسش و پاسخ
	16	جرائم اخلاقی سایبری			
نهم	17	امتحان وسط سمستر	مطالعه قوانین		پرسش و پاسخ
	18				
دهم	19	جرائم علیه عفت و اخلاق عمومی؛ سوء استفاده از هویت و ..	بررسی دوسی فرضی		ارزیابی کتابی
	20	جرائم علیه امنیت عامه و اشخاص قمار بازی سایبری، باج گیری سایبری و..			
یازدهم	21	جرائم علیه امنیت سیستم، برنامه یا اطلاعات کامپیوتری در فضای سایبر	مطالعه قوانین		پرسش و پاسخ
	22	دسترسی غیرمجاز به سیستم، تغییرات غیرمجاز و از بین بردن غیرمجاز سیستم			
دوازدهم	23	جرائم علیه حقوق مالکیت معنوی در فضای سایبر مطابق کد جزای افغانستان	مطالعه اسناد بین المللی		پرسش و پاسخ
	24	فریب کاری الکترونیکی، افشای رمز دسترسی			
سیزدهم	25	نحوه رسیدگی جرائم سایبری در قوانین جزایی افغانستان	مطالعه اسناد بین المللی		پرسش و پاسخ
	26	کشف و تحقیق جرائم سایبری ادله اثبات جرائم سایبری			
چهاردهم	27	تلاشی و ضبط کامپیوترها و نگهداری وسایل اثبات الکترونیکی	مطالعه اسناد بین المللی		پرسش و پاسخ
	28	آثار مخرب جرائم اینترنتی آثار و آسیب های روانی؛			
پانزدهم	29	آثار اجتماعی و فرهنگی راه های پیشگیری از جرائم سایبری	کار گروهی		پرسش و پاسخ
	30	حالات مشدده، ارتکاب جرم توسط شخص حکمی			
شانزدهم	31	ارائه پروژه های صنفی	نتیجه گیری کتابی		پرسش و پاسخ
	32	راهنمایی و حل مشکلات محصلین			

منابع یا مأخذ:

1. اکبر، وروایی. حسین، مومنی پور. (بی تا). جرائم سایبری از علت شناسی تا پیشگیری. بی نا. بی چا.
2. تقی زاده، مهرداد. (1395) ه.ش. کتاب سازمان های بین المللی و قاعده مند سازی فضای سایبری. تهران: انتشارات خرسندی. چاپ اول.
3. حسن بیگی، ابراهیم. (1384) ه.ش. حقوق و امنیت در فضای سایبر. تهران: موسسه مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر.
4. کبری، مرادی راد. (1394) جرائم سایبری و راهکارهایی پیشگیری از وقوع آن. اولین کنفرانس بین المللی حقوق و توسعه پایدار جامعه مدنی.
5. کد جزای افغانستان مصوب 1396.
6. کنوانسیون جرائم سایبری و پروتکل الحاقی آن. ترجمه: جلالی فراهانی، امیر حسین (1389). تهران: انتشارات خرسندی.
7. گرکی، مارکو. (1389). جرائم سایبری: راهنمایی برای کشورهای در حال توسعه. ترجمه: اکبری، مرتضی. تهران: نشر پلیس امنیت.
8. مسوده قانون مبارزه با جرائم سایبری.
منابع به زبان خارجی:
9. Albert J. Marcella, Jr. Doug Menendez. *Cyber Forensics: A Field Manual for collecting, examining, and preserving evidence of computer crimes*, second edition, New York, Auerbach publication, 2008.
10. Carmen, Ro. *Criminal Procedure: Law and practice*. 3th ed. Belmont, Calif: wads worth pub. 2010.
11. Hall, Daniel. *Criminal Law and Procedure*. 6th ed. Albany: Delmar, 2011.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اداری(1)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیار تمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق اداری (1)
کود مضمون:	LA0756
تعداد کريدت:	2 کريدت (تعداد کريدت تيوري)
نوعيت مضمون:	حتمي تخصصي
پيشياز مضمون:	LA0648
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

حقوق اداری شاخه‌ای از حقوق عمومی داخلی است و به مجموعه قواعد حقوقی گفته می‌شود که حقوق و تکالیف سازمان‌های اداری دولت و روابط آن‌ها با مردم را تعیین می‌کند و ناظر بر فعالیت‌های مربوط به خدمات عمومی و حفظ نظم عمومی سازمان‌های اداری است و شامل فعالیت‌های سیاسی، قضائی، قانون‌گذاری این سازمان‌ها نمی‌شود. این مضمون به عنوان یک مضمون حتمی- تخصصی در نصاب درسی رشته حقوق قرار داده شده و در آن مباحثی همچون؛ مبانی و اصول حقوق اداری، کلیات، نقش، اداره عمومی، اجراءات و اعمال اداری، نظارت بر اعمال اداری، حاکمیت قانون و مسئولیت مدنی دولت پرداخته می‌شود و محصلین را با نظام اداری کشور آشنا نموده، تحلیل آنها را در این زمینه بالا می‌برد، با نهادهای مرتبط به دولت آشنا نموده، قوانین مربوطه و حمایت‌های قانونی را در ارتباط به حقوق کارمندان و کارکنان دولتی آموخته و ایشان را برای یافتن ساحتی کاری در این زمینه کمک می‌نماید.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفاهیم و کلیات در ارتباط با حقوق اداری
- شناخت مبانی، منابع حقوقی و ساختار اداری ادارات
- درک روابط کاری بین کارفرما و کارکنان و حقوق و صلاحیت‌های آنان
- آشنایی با ادارات دولتی و اجراءات آنها در افغانستان از طریق انجام پروژه‌های تحقیقی
- درک قواعد و ضوابط حاکم بر ادارات دولتی افغانستان و آمادی جهت ورود به بازار کار

شیوه‌های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
 - ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
 - کار گروهی و ارائه آن در صنف؛
- در بخش آموزش عملی از روش‌های زیر استفاده میشود:
- بازدید از ادارات دولتی به نظر آشنایی محصلین با ساختار اداری و نحوی اجراءات آنها
 - دادن پروژه‌های علمی به محصلین به منظور آشنا کردن آنها با ادارات دولتی

مفردات درسی مضمون: (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

- تعریف و جایگاه حقوق اداری
- رابطه حقوق اداری با سایر رشته های حقوق
- سیر تحول حقوق اداری
- منابع حقوق اداری
- اهداف و وظایف اداره عمومی
- خدمات عمومی
- نظم عامه (پولیس اداری)
- شخصیت حقوقی اداره عمومی
- اصول حاکم بر اداره عمومی
- روابط اداره عمومی
- اداره عمومی در افغانستان
- حقوق استخدامی
- حقوق و امتیازات کارکنان

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرعت ادبی و کاپی نمودن کار های علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کار خانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلین، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلین می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند. **پالیسی نمره دهی:** نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

وجایب و مکلفیت های محصلین

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلین باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلاص پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پابندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

- عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست³، سرقت علمی⁴، و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلین در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد میشود.
- استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.
- تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلین را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنخی اطلاع می دهد. اداره پوهنخی در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

³ Wrong Citation

⁴ Plagiarism

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	تعداد
6. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیشبرد دوسه های مدنی، فامیلی، تجارتی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	4. شناخت بچینه های جرمه، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمه مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	2. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و غاری از هرگونه فساد؛	1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر. ۱		
1	1	1	1	1	1	شناخت مفاهیم و کلیات در ارتباط با حقوق اداری	۱
2	1	1	3	3	3	شناخت مبانی، منابع حقوقی و ساختار اداری ادارات	۲
2	1	1	3	2	1	درک روابط کاری بین کارفرما و کارکنان و حقوق و صلاحیت های آنان	۳
2	1	2	2	1	1	آشنایی با ادارات دولتی و اجراء آنها در افغانستان از طریق انجام پروژه های تحقیقی	۴
1	1	1	1	3	1	درک قواعد و ضوابط حاکم بر ادارات دولتی افغانستان و آمادی جهت ورود به بازار کار	۵
1.6	1	1.2	2	2	1.2	مجموع	
1.5						اوسط عمومی	
۳ = مطابقت کامل ۲ = مطابقت نسبی ۱ = مطابقت کم							

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اداری (1)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دبپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق اداری (1)	حقوق عمومی	چهارم	هفتم	2	حتمی تخصص

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعریف و جایگاه حقوق اداری					پرسش و پاسخ
	2	موضوع و خصوصیات حقوق اداری					
دوم	3	رابطه حقوق اداری با سایر رشته های حقوق					پرسش و پاسخ
	4	رابطه حقوق اداری با سایر علوم					
سوم	5	سیر تحول حقوق اداری					پرسش و پاسخ
	6	منابع حقوق اداری					
چهارم	7	مبانی حقوق اداری					پرسش و پاسخ
	8	مبانی حقوق اداری					
پنجم	9	اهداف و وظایف اداره عمومی					پرسش و پاسخ
	10	خدمات عمومی					
ششم	11	نظم عامه (پولیس اداری)					پرسش و پاسخ
	12	نظم عامه					
هفتم	13	شخصیت حقوقی اداره عمومی					پرسش و پاسخ
	14	مبانی نظری					
هشتم	15	انواع آن					پرسش و پاسخ
	16	پیدایش و ختم اداره امور عمومی					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					پرسش و پاسخ
	18	امتحان وسط سمستر					

پرسش و پاسخ					اصول حاکم بر اداره عمومی	19	دهم
					اصول قانونیت و مساوات	20	
پرسش و پاسخ					اصل شفافیت و عدالت	21	یازدهم
					اصول حسابدگی و رسیدگی سریع	22	
پرسش و پاسخ					روابط اداره عمومی	23	دوازدهم
					نظام متمرکز اداری	24	
پرسش و پاسخ					نظام غیر متمرکز اداری	25	سیزدهم
					نظام اداری مختلط	26	
پرسش و پاسخ					اداره عمومی در افغانستان	27	چهاردهم
					اداره عمومی در افغانستان	28	
پرسش و پاسخ					حقوق استخدامی	29	پانزدهم
					حقوق استخدامی	30	
پرسش و پاسخ					حقوق و امتیازات کارکنان	31	شانزدهم
					رهنمایی امتحان	32	

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	1. دانش، سرور (1392)، حقوق اداری افغانستان، کابل: انتشارات امیری. 2. قاضی، گل رحمن (1392)، حقوق اداری، کابل: انتشارات سعید.
2. مأخذ کمکی	1. تمکی محمدی، عبدالعلی (1391)، حقوق اداری افغانستان، تهران: انتشارات عرفان. 2. طباطبایی مومنی، منوچهر (1397). حقوق اداری. تهران: انتشارات سمت.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل خصوصی (1)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق بین الملل خصوصی (1)
کود مضمون:	LA0757
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

توسعه روابط و مبادلات بین المللی بخصوص گسترش روابط خصوصی افراد در زندگی بین المللی، ضرورت مطالعه و شناخت قواعدی را که از جانب دولت ها به منظور تنظیم این روابط و رسیدگی به دعاوی و اختلافات بین المللی وضع گردیده است؛ بیش از پیش نمایان ساخته است. حقوق بین الملل خصوصی که به عنوان مضمون حتمی تخصصی در صنوف چهارم رشته تدریس میشود در واقع مجموعه قواعد و مقرراتی است که بر روابط خصوصی افراد در سطح بین المللی حکومت میکند. تدریس این رشته از حقوق از اهمیت بسیاری برخوردار میباشد چرا که مطالعه و یادگیری آن برای محصلین این امکان را فراهم میسازد تا از یکسو شناخت دقیق و همه جانبه ای را از نظام حقوقی کشور خویش با توجه به مسایل و روابط بین المللی حاصل نمایند و تفاوت ها و پیچیدگی های موجود در نگرش به مسایل و روابط بین المللی را نسبت به مسایل داخلی درک نمایند و از سویی دیگر مهارت های مسلکی خویش را در زمینه تطبیق مواد قانون داخلی با قضایای فرضی تقویت بخشد. همچنان با قواعد حل تعارض سایر کشور ها در زمینه احوال شخصیه، اموال، تنظیم اسناد و قرار داد ها آشنایی حاصل نمایند. از آنجایی که این رشته از روابط میان اتباع دولت ها اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی بحث میشود، مطالب مربوط به آن به سه دسته عمده: تقسیم جغرافیایی اشخاص (شامل تابعیت و اقامتگاه)، وضعیت حقوقی بیگانگان و تعارض ها تقسیم شده است. در سمستر اول جدا از کلیات مربوط به شناخت این رشته، مسائل مربوط به تابعیت، اقامتگاه و وضعیت حقوقی بیگانگان مورد بحث قرار میگیرد و در سمستر دوم مسئله تعارض اعم از تعارض قوانین و تعارض محاکم با در نظر داشت احکام قوانین افغانستان مورد مطالعه قرار میگیرد.

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن، کار روی قضایای فرضی.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم و منابع حقوق بین الملل خصوصی و مقایسه حقوق بین الملل خصوصی با سایر رشته های حقوق

- شناخت قواعد حاکم بر تابعیت و اقامتگاه، تشخیص آثار حقوقی و فواید داشتن تابعیت و اقامتگاه، مقایسه معایب و مزایای سیستم های اعطای تابعیت و تشخیص سیستم اعطای تابعیت در افغانستان
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه کسب تابعیت تغییر تابعیت، تابعیت مضاعف و ترک تابعیت مبتنی بر قانون تابعیت افغانستان
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه اقامتگاه و تابعیت اشخاص حکمی از جمله شرکت های تجاری ملی و بین المللی
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه اقامت و عبور و مرور بیگانگان، دریافت پاسپورت، کار و استخدام اتباع خارجی و سرمایه گذاری در افغانستان

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- معرفی حقوق بین الملل خصوصی و فواید مطالعه آن
- منابع حقوق بین الملل خصوصی
- تابعیت و شرایط تحقق تابعیت
- اصول حاکم بر تابعیت و ترک تابعیت و شرایط آن
- اقامتگاه، اهمیت و فواید آن و اصول حاکم بر اقامتگاه
- بیگانگان و وضعیت حقوقی آنها

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه	نتایج متوقعه مضمون						مجموع	اوسط عمومی	۳=مطابقت کامل ۲=مطابقت نسبی ۱=مطابقت کم
	1. شناخت مهالی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینه افراد دولتی، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت بچیه های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبینات جزایی و روند رسیدگی به قصاصا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و استاد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکن-حقوقی.			
۱	۳	۱	۳	۱	۱	۱	۱۰	۱.۰	۱=مطابقت کم
۲	۳	۱	۳	۱	۱	۱	۱۰	۱.۰	۱=مطابقت کم
۳	۱	۲	۳	۱	۳	۳	۱۳	۱.۳	۱=مطابقت کم
۴	۱	۱	۳	۱	۳	۳	۱۳	۱.۳	۱=مطابقت کم
۵	۱	۲	۳	۱	۳	۳	۱۳	۱.۳	۱=مطابقت کم
مجموع							۲۰	۲.۰	۱=مطابقت کم
اوسط عمومی							۲.۰	۲.۰	۱=مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل خصوصی (۱)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق بين الملل خصوصى(1)	حقوق خصوصى	چهارم	هفتم	2	حتمى- تخصصى

هفته	ساعات درسى	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و منابع درسی					پرسش وپاسخ
	2	معرفی حقوق بین الملل خصوصى و فواید مطالعه آن					
دوم	3	منابع داخلی حقوق بین الملل خصوصى					پرسش وپاسخ
	4	منابع بین المللی حقوق بین الملل خصوصى					
سوم	5	تابعیت و شرایط تحقق تابعیت					پرسش وپاسخ
	6	اهمیت تابعیت و انواع تابعیت					
چهارم	7	اصول حاکم بر تابعیت					پرسش وپاسخ
	8	سیستم خون و دلایل طرفداران خون					
پنجم	9	سیتم خاک و دلایل طرفداران					پرسش وپاسخ
	10	اصل وحدت تابعیت					
ششم	11	موارد نقض تابعیت واحد					پرسش وپاسخ
	12	جلوگیری از تابعیت مضاعف					
هفتم	13	اصل تغییر پذیری تابعیت،					پرسش وپاسخ
	14	ترک تابعیت و شرایط آن					
هشتم	15	تحصیل تابعیت					پرسش وپاسخ
	16	تغییر غیر ارادی تابعیت					
نهم	17	مرور درسهای گذشته					امتحان میان سمستر
	18	امتحان 20%					
دهم	19	تابعیت اشخاص حکمی					پرسش وپاسخ

					اقامتگاه، اهمیت و فواید آن	20	
پرسش و پاسخ					اصول حاکم بر اقامتگاه	21	یازدهم
					ادله اصول حاکم بر اقامتگاه	22	
پرسش و پاسخ					انواع اقامتگاه	23	دوازدهم
					اقامتگاه اشخاص حکمی	24	
پرسش و پاسخ					بیگانگان	25	سیزدهم
					انواع بیگانگان	26	
پرسش و پاسخ					اصول حاکم بر بیگانگان، اصل آزادی و ورود و عبور	27	چهاردهم
					اصل آزادی اقامت و خروج	28	
پرسش و پاسخ					شناسایی حد اقل حقوق بیگانگان	29	پانزدهم
					حقوق خصوصی و عمومی بیگانگان	30	
جمع بندی					اشخاص حقوقی بیگانه	31	شانزدهم
					راهنمایی محصلین راجع به امتحان نهایی	32	

منابع یا مأخذ:	
1- افضلی، عبدالواحد و محمد اسحاق رحیمی. 1397. حقوق بین الملل خصوصی. تهران: نشر سمت. 2- ناصح، ولی محمد. 1393. حقوق بین الملل خصوصی. کابل: انتشارات سعید.	1. مأخذ اساسی
1- سلجوقی، محمود. 1381. حقوق بین الملل خصوصی. تهران: میزان. 2- عبدالله، نظام الدین. 1388. حقوق بین الملل خصوصی. کابل: انتشارات سعید 3- قانون پاسپورت مصوب 1394. 4- قانون تابعیت مصوب 1421 ه.ق. 5- قانون مدنی مصوب 1355. 6- مقررہ استخدام اتباع خارجی مصوب 1384. 7- نصیری، محمد. 1381. حقوق بین الملل خصوصی. تهران: انتشارات آگاه.	2. مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول محاکمات مدنی (1)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	اصول محاکمات مدنی (1)
کود مضمون:	LA0758
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

بر همه هویدا است که اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی دارای یک سلسله حقوق و امتیازات می باشند که در قانون برسمیت شناخته شده است. اما گاه گاهی در عالم واقعیت حقوق بعضی از این اشخاص مورد تعدی قرار می گیرد؛ در نتیجه بین مدعی حق و متجاوز نزاع و کشمکش بوجود می آید که باید به صورت مسالمت آمیز حل و فصل گردد. در این جاست که نهاد قضا برای رسیدگی به این مهم تاسیس گردیده است. برای اینکه نزاع درست مورد رسیدگی قرار گیرد و عدالت به بهترین وجه آن تأمین گردد؛ نیاز است که یک پروسه کاملاً شفاف و واضح وجود داشته باشد تا هیچ حقی نا حق و ناحقی حق نشود. از این رو است که قواعد اصول محاکمات مدنی برای تعیین وظایف و صلاحیت های محاکم در رسیدگی به دعوی مدنی، چگونگی تحریک دعوی و شرایط اقامه دعوی و دفاع از آن، ادله اثبات دعوی، نحوه استیناف خواهی و تجدید نظر خواهی و بالاخره تنفیذ حکم تقنین گردیده است؛ محاکم، طرفین دعوی و وکلای مدافع به آن ملزم می باشند.

اهداف آموزشی:

- شناخت قواعد و پروسژر موجود در روند رسیدگی مدنی و خصوصیات قواعد اصول محاکمات مدنی
- شناخت حقوق و تکالیف اصحاب دعوی و قضات در روند رسیدگی مدنی
- کسب مهارت به ارتباط نگارش عریضه حقوقی، صورت دعوی و دفع دعوی
- شناخت سازمان قضایی افغانستان و صلاحیت مراجع قضایی و غیر قضایی در رسیدگی به دعاوی
- کسب مهارت به ارتباط رسیدگی به قضایای مدنی منحیت وکیل مدافع و قاضی

شیوه های تدریس و آموزش

- روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:
- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
 - بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
 - ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
 - کارهای گروهی و ارائه آن، بررسی قضایا، مرور قوانین و ارائه سمینارهای علمی توسط محصلین.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف، اهداف، فواید و منابع اصول محاکمات مدنی
- روش های حل منازعه
- معرفی سازمان قضائی افغانستان : مراجع قضایی عمومی
- مراجع شبه قضایی
- صلاحیت قضایی و انواع آن
- چگونگی اقامه دعوی
- تعریف، ارکان و شیوه نگارش عریضه حقوقی
- اجراء رسیدگی به عریضه حقوقی
- مفهوم و ارکان دعوی
- شرایط عمومی و خصوصی دعوی
- دفع دعوی و انواع آن

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه		نتایج متوقعه مضمون		۱	
۱. شناخت ماهی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۲. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	۴. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل مراجع تطبیق موثباتات جرایمی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جرایمی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۶. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکلی-حقوقی.
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
2	3	3	1	3	2
2	3	3	1	3	2
1	3	3	1	3	3
3	3	3	1	3	2
1	3	3	1	3	3
1.8	2.4	3	1	3	2.4
مجموع					
اوسط عمومی		2.2/3			
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم	

پلان درسی هفته وار مضمون اصول محاکمات مدنی (1)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	اصول محاکمات مدنی (1)	حقوق خصوصی	چهارم	هفتم	2	حتمی-تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون مفهوم قواعد اصول محاکمات و انواع آن					پرسش و پاسخ
	2	تعریف اصول محاکمات مدنی و قلمرو آن					
دوم	3	منابع، اهداف و فواید اصول محاکمات مدنی ویژگی های قواعد اصول محاکمات مدنی					پرسش و پاسخ
	4	تاریخچه اصول محاکمات مدنی					
سوم	5	روش های حل منازعه روش حقوقی: روش های رسمی					پرسش و پاسخ
	6	روش های غیر رسمی ADR					
چهارم	7	معرفی سازمان قضائی افغانستان مراجع قضایی عمومی مراجع قضایی تخصصی بررسی تشکیلات و صلاحیت های ستره محکمه					پرسش و پاسخ
	8	معرفی سازمان قضائی افغانستان بررسی تشکیلات و صلاحیت های محاکم استیناف و ابتدائی					
پنجم	9	مراجع شبه قضایی معرفت تشکیلات و اجراءات آمریت حقوق ریاست عدلیه					پرسش و پاسخ
	10	معرفی تشکیلات و اجراءات آمریت قضایای دولت					
ششم	11	صلاحیت قضایی و انواع آن صلاحیت ذاتی و صلاحیت نسبی صلاحیت نسبی: صلاحیت حوزوی و صلاحیت موضوعی					پرسش و پاسخ
	12	معرفی اصطلاحات استدعای حق تحریک رسیدگی قضائی					
هفتم	13	چگونگی اقامه دعوی عریضه حقوقی					پرسش و پاسخ
	14	مرجع رسیدگی به عرایض اجراءات رسیدگی به عریضه حقوقی / نگارش عریضه حقوقی					

پرسش و پاسخ					اعتراضات ابتدائی / دفاتر محکمه / اطلاع، جلب و احضار / تعرفه های محصولی	15	هشتم
					اجراءات قضایی در رسیدگی به دعاوی مدنی / مفهوم دعوی / تفکیک دعوی از مفاهیم مشابه / ویژه گی های دعوی / عناصر دعوی	16	
امتحان میان سمستر					امتحان 20 %	17	نهم
					امتحان 20 %	18	
پرسش و پاسخ					ارکان دعوی / شرایط عمومی دعوی	19	دهم
					شرایط مشترک مدعی و مدعی علیه / شرایط مدعی بها	20	
پرسش و پاسخ					شرایط خصوصی دعوی / شرایط دعوی عقار / شرایط دعوی دین / نگارش صورت دعوی	21	یازدهم
					شرایط دعاوی طلاق، تفریق، قرض، شفع، نگارش صورت دعوی	22	
پرسش و پاسخ					انواع دعوی / دعوی صحیح، باطل و فاسد / دعوی اصلی و دعوی حادث	23	دوازدهم
					دعوی عینی، دعوی دینی، دعوی مختلط / دعوی منقول و غیر منقول / دعوی مالی، دعوی غیر مالی	24	
پرسش و پاسخ					دفع دعوی / تعریف دفع و شرایط آن ماهیت حقوقی دفع / انواع دفع / دفع موضوعی / دفع شکلی / دفع عدم قبول	25	سیزدهم
					دفع موضوعی / انواع دفع موضوعی دفع صحیح	26	
پرسش و پاسخ					دفع موضوعی / انواع دفع موضوعی / دفع ناقص	27	چهاردهم
					دفع شکلی / انواع دفع شکلی / اعتراضات انضمامی / دفع شکلی محض	28	
پرسش و پاسخ					کار عملی نگارش دفاعیه: دفع صحیح و دفع ناقص	29	پانزدهم
					کار عملی نگارش دفاعیه: دفع شکلی و اعتراضات انضمامی	30	
جمع بندی					مرور مباحث تدریس شده در طول سمستر و حل مشکلات محصلین	31	شانزدهم
					ارایه توضیحات در مورد نحوه اخذ امتحان	32	

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	1. احمدی، هاشم. 1390. اصول محاکمات مدنی. کابل: انتشارات مقصودی. 2. ستانکزی، نصرالله. 1391. اصول محاکمات مدنی. کابل: انتشارات سعید. 3. قانون اصول محاکمات مدنی افغانستان مصوب 1368. 4. قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضائیه مصوب 1392.
2. مأخذ کمکی	1. عبدالله، شمس. 1390 ه.ش. آیین دادرسی مدنی. ج 2. تهران: ورداک. 2. قانون طرز تحصیل حقوق مصوب 1397 ش.. 3. قانون مدنی افغانستان مصوب 1355 ه.ش . 4. مجلة الاحکام العدلیة، مصوب 1293 ه ق. (1384) ، مطبعة بهیر، کابل، افغانستان. 5. مکی، ثریا عمران و پیام شهرجردی. 2012. اصول محاکمات مدنی افغانستان. کابل: انستیتیوت مطالعات بین المللی مقایسوی پاریس-فرانسه.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول اجراءات جزایی(1)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	اصول اجراءات جزایی(1)
کود مضمون:	LA0759
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (تئوری)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیش نیاز مضمون:	LA0540 LA0323
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

اصول محاکمات جزایی علمی است که شرایط و چگونگی تعقیب مظنون و رسیدگی به اتهام وی در مرجع دیصلاح پس از انجام تحقیقات لازم و در نهایت اجرای مجازات و نظارت بر تنفیذ احکام محاکم را بررسی و معرفی می نماید. این مضمون در کارهای عملی محصلین بسیار مؤثر بوده و از مضامین پر کاربرد در نهادهای عدلی و قضایی می باشد. شرایط، اصول و قواعد رسیدگی به اتهام اشخاص و معرفی مرجع صالح به رسیدگی در علم اصول محاکمات جزایی مورد بحث قرار می گیرد. تعیین و تعریف صلاحیت و اقسام آن، مراجع رسیدگی به یک دوسیه جزایی و چگونگی طی مراحل آن از جمله مباحث مهم علم جزاست که در علم اصول محاکمات جزایی بررسی می گردد این مضمون از مضامین حتمی و تخصصی دیپارتمنت حقوق جزا است که طی 4 کريدیت در سمستر هفتم و هشتم برای محصلین قضایی- خارنوالی تدریس می شود.

اهداف آموزشی:

- شناخت قواعد و پروسژر موجود در روند رسیدگی جزایی، منابع و خصوصیات قواعد اصول محاکمات جزایی
- شناخت حقوق مظنون، متضرر از جرم، متهم و محکوم علیه در مراحل مختلف محاکمه عادلانه و رعایت آن
- کسب مهارت به ارتباط نگارش انواع قرارها، اتهامنامه، صورت دعوی و دفاعیه
- شناخت مفهوم و سایل اثبات جرم، انواع مدارک و کسب مهارت در زمینه چگونگی استناد به ادله اثبات در اتهامنامه، صورت دعوی و دفاعیه منحیث خارنوال و وکیل مدافع و ترجیح دلایل بر یکدیگر
- کسب مهارت به ارتباط رسیدگی به قضایای جزایی منحیث پلیس، وکیل مدافع، اهل خبره، خارنوال و قاضی

شیوه های تدریس و آموزش

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- بحث و مناقشه صنفی؛
- طرح قضیه و کار گروهی محصلین؛
- دعوت از پلیس کریمینال تخنیک، اداره سارنوالی و محاکم جهت ارائه معلومات بیشتر.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات، هدف و اهمیت اصول محاکمات جزایی؛
- منابع اجرای جزایی؛
- رابطه اصول محاکمات جزایی با سایر علوم؛
- انواع سیستم های محاکمات جزایی؛
- اصول دوازده گانه حاکم بر اجرای جزایی؛
- مراحل اجرای جزایی؛
- اجرای پولیس حین بررسی محل واقعه جرمی؛
- مرحله تحقیق جرم و اجرای حارنوال تحقیق؛
- اجرای حارنوال تعقیب عدلی؛
- مرحله محاکمه؛
- انواع صلاحیت محاکم؛
- طرز رسیدگی قضایی در محکمه ابتداییه؛
- محکمه استیناف و طرز رسیدگی آن؛
- فرجام خواهی و تجدید نظر بر احکام محاکم.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	تجارب
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکن-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مقهوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط، مراحل، مراجع تطبیق موبدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص کمکی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاد صه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.خ.ن	ن.خ.ن	ن.خ.ن	ن.خ.ن	ن.خ.ن	ن.خ.ن	شناخت قواعد و پروسژر موجود در روند رسیدگی جزایی، منابع و خصوصیات قواعد اصول محاکمات جزایی	۱
2	2	3	2	3	2	شناخت حقوق مظنون، متضرر از جرم، متهم و محکوم علیه در مراحل مختلف محاکمه عادلانه و رعایت آن	۲
2	2	3	2	2	1	کسب مهارت به ارتباط نگارش انواع قرارها، اتهامنامه، صورت دعوی و دفاعیه	۳
3	3	3	1	2	1	شناخت مفهوم وسایل اثبات جرم، انواع مدارک و کسب مهارت در زمینه چگونگی استناد به ادله اثبات در اتهامنامه، صورت دعوی و دفاعیه منحدت حارنوال و وکیل مدافع و ترجیح دلایل بر یکدیگر	۴
3	3	3	2	2	2	کسب مهارت به ارتباط رسیدگی به قضایای جزایی منحدت پلیس، وکیل مدافع، اهل خبره، حارنوال و قاضی	۵
2	3	3	1	2	1	مجموع	
2.4	2.6	3	1.6	2.2	1.4		
2.2/3						اوسط عمومی	
۱ = مطابقت کم						۲ = مطابقت نسبی	۳ = مطابقت کامل

پلان درسی هفته وار مضمون اجراءات جزایی (1)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	اصول اجراءات جزایی(1)	حقوق جزا و علوم جنایی	چهارم	هفتم	2	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفت با محصلین، معرفی مضمون و توضیحات در رابطه به شیوه تدریس					
	2	توضیحات در رابطه به نظم و قواعد داخل صنف تعریف، موضوع و اهداف اصول محاکمات جزایی					
دوم	3	بیان اهمیت اصول محاکمات جزایی.					پرسش و پاسخ
	4	وظایف و سلسله مراتب اجراءات جزایی؛ تفاوت اصول محاکمات جزایی با اصول محاکمات مدنی؛ تفاوت اصول محاکمات جزایی با حقوق جزا					
سوم	5	منابع اجراءات جزایی؛ قانون اساسی/ قوانین عادی					
	6	منابع فقهی/ رویه قضایی/ اسناد بین المللی/ دکتترین حقوقی					
چهارم	7	رابطه اصول محاکمات جزایی با سایر علوم/ حقوق جزا/ کریمینالوژی/ طب عدلی/ کریمینالستیک					پرسش و پاسخ
	8	انواع سیستم های محاکمات جزایی/ سیستم اتهامی/ ویژگی های سیستم اتهامی					
پنجم	9	سیستم تقنینی/ ویژگی های سیستم تقنینی/ سیستم مختلط و ویژگی های آن/ سیستم اسلام					
	10	مقایسه سیستم ها و انطباق آن با نظام اجراءات جزایی افغانستان.					
ششم	11	اصول دوازده گانه حاکم بر اجراءات جزایی					پرسش و پاسخ
	12	کار بر روی یک قضیه عملی					
هفتم	13	مراحل اجراءات جزایی؛ مرحله کشف جرم/ تاریخچه پولیس					
	14	ماهیت کشف جرم/ اقدامات کشفی/ مکلفیت های مراجع کشفی					
هشتم	15	اجراءات پولیس حین بررسی محل واقعه جرمی اسباب تحری دعوی جزایی					پرسش و پاسخ

					وسایل اثبات جرم	16	
					اخذ امتحان وسط سمستر	17	نهم
						18	
					مرحله تحقیق جرم/ تاریخچه څارنوالی/ صلاحیت و مکلفیت های څارنوال تحقیق	19	دهم
					جمع اوری دلایل توسط څارنوال تحقیق/ توقیف و مشروعیت آن	20	
پرسش و پاسخ					جلب و احضار/ اصول حاکم بر اجراآت څارنوال	21	یازدهم
					ترتیب اتهامنامه/ محتویات اتهامنامه/ شرح جزییات موضوع	22	
					اجراآت څارنوالی تعقیب	23	دوازدهم
					ترتیب صورت دعوا/ تفاوت صورت دعوا با اتهامنامه/ رد، تایید و لغو اتهامنامه.	24	
پرسش و پاسخ					مرحله محاکمه	25	سیزدهم
					تشکیلات قوه قضاییه فصل هفتم قانون اساسی مواد(۱۱۶-۱۲۵)	26	
					انواع صلاحیت محاکم/ صلاحیت موضوعی	27	چهاردهم
					صلاحیت حوزه وی/ صلاحیت تفویضی طرز رسیدگی قضایی در محکمه ابتداییه	28	
پرسش و پاسخ					محکمه استیناف و طرز رسیدگی آن	29	پانزدهم
					تشکیلات و صلاحیت های محکمه استیناف	30	
					فرجام خواهی و تشکیلات و وظایف ستره محکمه تجدید نظر بر احکام محاکم	31	شانزدهم
					راهنمایی امتحان و حل مشکلات	32	

منابع یا مأخذ::	
1. مأخذ اساسی	1. علامه، غلام حیدر. (1394). اصول محاکمات جزایی افغانستان. تهران: نشر واژه. چاپ اول.

1. غلامی، حسین. (1385). <u>میانی حقوق و عدالت جنایی در افغانستان</u>. کابل: سفارت کبری جمهوری فدرال آلمان. چاپ اول. 2. قانون اجراءات جزایی مصوب 1393. 3. قانون کشف و تحقیق جرایم و نظارت سارنوالی بر قانونیت تطبیق آن. 4. قانون محاکم خاص مصوب 1393. 5. کد جزا مصوب 1396. 6. کنوانسیون حقوق مدنی و سیاسی مصوب 1966. 7. هاشمی، غازی. (1393). <u>مزایا و نواقص اجراءات جزایی</u>. بی جا. بی نا. چاپ اول. 8. هیلال گوور، الکساندرا و دیگران. (1387). <u>رهنمود ماکس پلانک پیرامون موازین محاکمه عادلانه</u>. مترجم: طنین، بشیر. کابل: انستیتوت مقایسوی عامه و حقوق بین الدول ماکس پلانک. چاپ چهارم.	2. ماخذ کمکی
---	---------------------

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق میراث	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق میراث
کود مضمون:	LA0760
تعداد کريدیت:	3 کريدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

مال و ثروت از نظر دین مقدس اسلام برای زندگی انسان یک امر ضروری و طبیعی است. انسان به اساس فطرت و محرکات طبیعی و به اساس رسالت و وظیفه انسانی خود در زمین به جمع آوری و کسب آن اقدام میکند. بناء تحریم جمع کردن مال برای انسان امر غیر طبیعی و مخالف فطرت و سرشت انسان است. اسلام بر خلاف مکتب های دیگر به مال و ثروت نظر جداگانه دارد و گفته میتوانیم که تمام احکام اسلام از این دیدگاه سرچشمه میگردد. و مصدر همه ارشادات و هدایات مالی اسلام همین نظر و طرز دید است و آن عبارت است از اینکه مالک اصلی و حقیقی مال تنها خداوند است و انسان نایب و خلیفه خداوند در مورد تصرف در مال میباشد. بر این خلیفه لازم است حدود شریعت الهی را در کسب و جمع آوری مال و ثروت جدا رعایت کرده آن را در راه خداوند و مصالح و منافع اجتماع استخدام نماید. میراث نمونه ای از عدالت اسلامی است و یکی از اسباب کسب ملکیت میباشد که باعث انتقال مال و توزیع عادلانه ثروت میگردد. مضمون حقوق میراث از مضامین تخصصی رشته حقوق میباشد که طی سه کريدیت تدریس میشود. در این مضمون راجع به مبادی علم میراث، اسباب، ارکان و شرایط میراث بحث صورت میگردد. سپس ترکه و حقوق متعلق به آن توضیح داده خواهد شد. و در نهایت طبقات وارثین و سهام آنها توضیح داده شده، اصول مسائل میراث از قبیل مخارج فروض و تقسیم ترکه، تداخل، عول، رد، تصحیح، تخارج و مناسخه تدریس و میگردد. در تدریس این مضمون سعی شده است که در هر فصل مطالب مربوط به آن از قانون مدنی افغانستان نیز آموزش داده میشود.

اهداف آموزشی:

- شناخت ارکان، شرایط و موانع ارث در فقه و قانون مدنی
- شناخت صاحبان ارث و سهام آنها
- کسب دانش و مهارت لازم در زمینه کاربرد اصول مسائل میراث و حل مسائل عول، رد، تخارج و مناسخه
- کسب مهارت های لازم در زمینه تقسیم متروکه
- کسب مهارت های لازم در زمینه حل منازعات مربوط به حقوق میراث از قبیل تقسیم ترکه، اجرای وصیت و پرداخت دیون متوفی از مال متروکه

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن، مرور مواد قانون مربوط به میراث.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف علم میراث، اهمیت و موضوع آن
- ارکان و اسباب میراث، شرایط و موانع میراث و ترکه و حقوق متعلق به آن
- ذوی الفروض و سهام آن و عصبات
- اصول مسائل میراث و ذوی الارحام
- استحقاق به طریق غیر ارث و ارث احتیاطی
- مفقود، اسیر و خنثی
- تخارج و کیفیت تقسیم ترکه و مناسخه.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

- نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
 - کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
 - امتحان وسط سمستر (20) %
 - امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
 - مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1	2	3	4	5	6
۱	شناخت ارکان، شرایط و موانع ارث در فقه و قانون مدنی	2	1	3	1	2	1
۲	شناخت صاحبان ارث و سهام آنها	1	1	3	1	2	1
۳	کسب دانش و مهارت لازم در زمینه کاربرد اصول مسائل میراث و حل مسائل عول، رد، تخارج و مناسخه	1	1	3	1	2	1
۴	کسب مهارت های لازم در زمینه تقسیم متروکه	1	1	3	1	3	1
۵	کسب مهارت های لازم در زمینه حل منازعات مربوط به حقوق میراث از قبیل تقسیم ترکه، اجرای وصیت و پرداخت دیون متوفی از مال متروکه	1	2	3	1	3	2
مجموع		1.2	1.2	3	1	2.4	1.2
اوسط عمومی		1.6/3					
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق میراث

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق ميراث	حقوق خصوصي	چهارم	هفتم	3	حتمی- تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، اهمیت و ضرورت آن					پرسش و پاسخ
	2	تعریف علم میراث، اهمیت و موضوع آن					
	3	نظام میراث قبل از اسلام					
دوم	4	ارکان میراث					پرسش و پاسخ
	5	اسباب میراث					
	6	شرایط و موانع میراث					
سوم	7	ترکه و حقوق متعلق به آن / مضارف تجهیز و تکفین / پرداخت دین					پرسش و پاسخ
	8	ترکه و حقوق متعلق به آن / اجرای وصیت / تقسیم ارث					
	9	طبقات وارثین					
چهارم	10	ذوی الفروض و سهام آن					پرسش و پاسخ
	11	ادامه ذوی الفروض					
	12	ادامه ذوی الفروض					
پنجم	13	عصبات					پرسش و پاسخ
	14	ادامه عصبات					
	15	ادامه عصبات					
ششم	16	حجب					پرسش و پاسخ
	17	انواع حجب					

					اصول مسائل میراث	18	
پرسش و پاسخ					ادامه اصول مسائل میراث	19	هفتم
					عول	20	
					ادامه عول	21	
پرسش و پاسخ					حل مسائل عول	22	هشتم
					رد و تصحیح	23	
					ادامه رد و تصحیح	24	
امتحان میان سمستر					حل مسائل رد و تصحیح	25	نهم
					امتحان وسط سمستر	26	
					امتحان وسط سمستر	27	
پرسش و پاسخ					ذوی الارحام	28	دهم
					ادامه ذوی الارحام	29	
					حل مسائل ذوی الارحام	30	
پرسش و پاسخ					استحقاق به طریق غیر ارث	31	یازدهم
					ادامه استحقاق به طریق غیر ارث	32	
					مثالهای استحقاق به طریق غیر ارث	33	
پرسش و پاسخ					ارث احتیاطی	34	دوازدهم
					ادامه ارث احتیاطی	35	
					مثال هایی از ارث احتیاطی	36	
پرسش و پاسخ					مفقود، اسیر و خنثی	37	سیزدهم
					احکام مفقود، اسیر و خنثی	38	
					ادامه احکام مفقود، اسیر و خنثی	39	

چهاردهم	40	تخارج و کیفیت تقسیم ترکه					پرسش و پاسخ
	41	ادامه تخارج					
	42	مثالهایی از تخارج و ترکه					
پانزدهم	43	مناسخه					پرسش و پاسخ
	44	مثالهایی از مناسخه					
	45	حل مثالهای مناسخه توسط محصلین					
شانزدهم	46	وصیت واجبه					جمع بندی
	47	ادامه وصیت واجبه					
	48	جمع بندی و رهنمائی امتحان					

منابع یا مأخذ::	
1- مأخذ اساسی	1- عزیز، عبدالعزیز. 1393. احکام فقه میراث از نگاه فقه و قانون. کابل: انتشارات سعید.
2- مأخذ کمکی	1- عبدالله، عمر. 1955. احکام الموارث فی الشریعه الاسلامیه . القاهره: دارالمعارف. 2- نذیر، داد محمد. 1392. حقوق میراث از دیدگاه شریعت اسلامی و قانون مدنی افغانستان. کابل: انتشارات رسالت.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون روش های حل منازعات تجارتي	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسي
دپارتمنت:	حقوق خصوصي
اسم مضمون:	روش های حل منازعات تجارتي
کود مضمون:	LA0761
تعداد کريدت:	2 کريدت تيوري
نوعيت مضمون:	تخصصي
پيشنياز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

ارگان های عدلی و قضایی بخش عمده و اساسی از بازار کار فارغ التحصیلان رشته حقوق را تشکیل میدهد. اما این تنها حوزه کاری نیست و فارغ التحصیلان رشته حقوق می توانند به عنوان مشاور حقوقی در شرکت های تجارتي، شرکت های بیمه، مؤسسات غیر دولتی، بانک ها، اتاق های تجارت و صنایع، اتحادیه ها و اصناف استخدام و مشغول به کار شوند. این حوزه کاری در حال حاضر که بازار کار در عرصه قضاء، خرنوالی و وکالت دفاع به دلایل متعددی مشبوع گردیده است از اهمیت بیشتری برخوردار می باشد؛ از یک سو فرصت کاری برای فارغ التحصیلان پوهنځی های حقوق فراهم میگردد و از سویی دیگر سکنور خصوصی میتواند با استفاده از دانش و تخصص فارغ التحصیلان رشته حقوق در پیشبرد فعالیت ها و حل و فصل منازعات تجارتي با استفاده از روش های رسمی و غیر رسمی بهره ببرند. با در نظر داشت این مهم است که دپارتمنت حقوق خصوصی مضمون روش های حل منازعات تجارتي را پیشنهاد نموده است. در این مضمون محصلین علاوه بر آشنایی با قانون اصول محاکمات تجارتي با روش های بدیل حل منازعات تجارتي از جمله حکمیت تجارتي و مصالحه تجارتي آشنا میشوند.

اهداف آموزشی:

- شناخت روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات تجارتي، مقایسه دعوی تجارتي با دعوی مدنی از حیث قواعد حاکم، محکمه ذیصلاح، ادله اثبات ماهیت و خصوصیات دعوی
- شناخت قواعد حاکم بر رسیدگی به دعاوی تجارتي، مراجع رسیدگی به دعاوی تجارتي، تشکیلات محاکم و ریاست عدلیه و نحوه اجراءات محاکم در رسیدگی به دعاوی تجارتي
- کسب مهارت های لازم در زمینه حل اختلافات تجارتي از طریق حکمیت و مصالحه تجارتي
- کسب مهارت های لازم در زمینه نگارش صورت دعوی و دفع دعوی، نحوه استناد به ادله اثبات در دعاوی تجارتي با توجه قواعد مندرج در قانون اصول محاکمات تجارتي
- کسب دانش و مهارت لازم در زمینه اعتراض به حکم صادره محاکم ابتدائیه تجارتي در مرحله استیناف خواهی و فرجام خواهی

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛

- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات تجاری
- قواعد حاکم بر حکمیت تجاری در نظام حقوقی افغانستان
- قواعد حاکم بر مصالحه (میانجیگری) تجاری در نظام حقوقی افغانستان
- حل منازعات تجاری از طریق روش قضایی
- مفهوم، ماهیت و خصوصیات دعوی تجاری
- تشکیلات محاکم تجاری
- صلاحیت محاکم تجاری
- اقامه دعوی تجاری در محاکم ابتدائیه
- دفاع در دعوی تجاری
- ادله اثبات در دعاوی تجاری
- اسباب صدور حکم
- صدور حکم
- استیناف خواهی (مرافعه طلبی)
- تمیز طلبی
- موارد سقوط دعوی تجاری.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه		نتایج متوقعه مضمون		مجموع		اوسط عمومی		۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم	
۱. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد نقشه اسلامی در این نظام حقوقی	ن.م.د.	۲	۱	۱.۲	۱.۶	۳	۱	۳	۲.۴				
۲. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم‌گیری‌های قانونی، تقویت مردم‌سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شادمانی و شادمانی‌های حکومت‌داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	ن.م.د.	۱	۲	۱	۲	۳	۱	۳	۳				
۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین‌المللی، شرکت‌ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین‌المللی؛	ن.م.د.	۳	۳	۱	۳	۱	۳	۳	۳				
۴. شناخت پدیده‌های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبینات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین‌المللی؛	ن.م.د.	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱				
۵. کسب مهارت‌های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش‌برد دو سبب‌های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش‌های رسمی و غیررسمی حل منازعات؛	ن.م.د.	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳				
۶. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	ن.م.د.	۲	۳	۲.۴	۳	۲.۴	۳	۲.۴	۳				

پلان درسی هفته وار مضمون روش‌های حل منازعات تجاری

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
---------------	------	-------	---------	-----	-------	-------------	-----------

حقوق	روش های حل منازعات تجاری	حقوق خصوصی	چهارم	هفتم	2	حتمی-تخصصی
------	--------------------------	------------	-------	------	---	------------

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	انواع روش های حل منازعات تجاری روش های رسمی: روش قانونی، روش اداری و روش قضایی					پرسش وپاسخ
	2	روش های غیر رسمی: حکمیت تجاری، مصالحه، میانجیگری، مذاکره					
دوم	3	قواعد حاکم بر حکمیت تجاری در نظام حقوقی افغانستان مفهوم حکمیت تجاری/ موافقتنامه حکمیت تجاری/ ترکیب بورد حکمیت					پرسش وپاسخ
	4	طرز تعیین حکم/ تعیین محل حکمیت/ آغاز رسیدگی به حکمیت/ ارائه دلایل ادعا و دفاعیه					
سوم	5	صدور قرار حکمیت تجاری و خاتمه رسیدگی/ قانون قابل تطبیق/ طرز اتخاذ تصمیم					پرسش وپاسخ
	6	صدور قرار حکمیت/ فسخ قرار حکمیت/ تطبیق و رد قرار حکمیت/ ختم ماموریت حکم					
چهارم	7	قواعد حاکم بر مصالحه (میانجیگری) تجاری در نظام حقوقی افغانستان/ مفهوم مصالحه(میانجیگری) تجاری/ طرز میانجیگری/ آغاز میانجیگری/ اجرای میانجیگری/ ملاقات میانجی					پرسش وپاسخ
	8	ارائه طرح/ برخورد منصفانه/ عدم جمع آوری مدارک/ ختم عملیه میانجیگری/ نقش میانجی به حیث حکم/ توافق به روند حکمیت یا رسیدگی قضایی/ تطبیق موافقتنامه					
پنجم	9	حل منازعات تجاری از طریق روش قضایی/ مفهوم دعوی تجاری/ موضوع دعوی تجاری/ خصوصیات دعوی تجاری/ انواع دعوی تجاری					پرسش وپاسخ
	10	ارکان دعوی دعوی تجاری/ شرایط دعوی تجاری/ منابع حل و فصل دعوی تجاری					
ششم	11	تشکیلات محاکم تجاری/ صلاحیت محاکم تجاری/ صلاحیت موضوعی/ صلاحیت حوزوی					پرسش وپاسخ
	12	تنازع صلاحیت محاکم/ اهلیت و نیابت در دعوی تجاری/ اهلیت طرفین/ صلاحیت های وکیل و مؤکل					
هفتم	13	مراحل رسیدگی قضایی در دعاوی تجاری/ صلاحیت محکمه تجاری در رسیدگی به دعاوی					پرسش وپاسخ
	14	اقامه دعوی تجاری در محاکم ابتدائیه/ ثبت و اجراءات دعوی/ طرفین دعوی/ آثار دعوی					
هشتم	15	تدابیر احتیاطی/ تأمینات/ ابلاغ و احضار					پرسش وپاسخ
	16	اعتراضات ابتدایی/ اعتراضات مربوط به اصل موضوع/ رد قضات محاکم تجاری/ دعوی متقابل					

امتحان میان سمستر					امتحان نیمه سمستر	17	نهم
					امتحان نیمه سمستر	18	
پرسش و پاسخ					دفاع در دعوی تجارتي/ مفهوم دفاع تجارتي	19	دهم
					خصوصیات دفاع تجارتي/ انواع دفاع در دعوی تجارتي	20	
پرسش و پاسخ					ادله اثبات در دعاوی تجارتي/ اقرار/ سند/ اسناد رسمي و غير رسمي	21	یازدهم
					مراسلات برقی/ دفاتر تجارتي/ بررسی ادعای/ مشبوهیت جعل سند/ رد سند	22	
پرسش و پاسخ					ادله اثبات در دعاوی تجارتي/ شهادت/ شرایط شاهد/ حدود اعتبار شهادت در دعاوی تجارتي	23	دوازدهم
					نظریات اهل خبره/ رسیدگی به دلایل و ختم تحقیقات	24	
پرسش و پاسخ					اسباب صدور حکم/ صدور حکم/ مندرجات نص حکم/ تاثیر نقصان در مندرجات حکم	25	سیزدهم
					نسخه های حکم/ میعاد صدور حکم/ ابلاغ حکم محکمه تجارتي	26	
پرسش و پاسخ					استیناف خواهی (مرافعه طلبی)/ حق استیناف خواهی/ احکام و قرار های قابل استیناف طلبی/ حالات عدم امکان استیناف طلبی/ مدت استیناف طلبی	27	چهاردهم
					درخواست استیناف خواهی/ محتوی درخواست استیناف خواهی/ حدود صلاحیت رسیدگی محکمه استیناف/ ختم رسیدگی محکمه استیناف/ ابلاغ حکم	28	
پرسش و پاسخ					تمیز طلبی/ احکام و قرار های قابل تمیز/ حالات عدم امکان تمیز طلبی/ مدت تمیز طلبی/ شرایط درخواست تمیز طلبی	29	پانزدهم
					رسیدگی در تمیز/ صلاحیت محکمه تمیز در مورد نقض قرار و حکم محکمه استیناف/ ابلاغ حکم	30	
جمع بندی					موارد سقوط دعوی تجارتي/ مرور زمان/ افلاس و ورشکستگی/ مصالحه/ ترک خصومت/ انصراف از دعوی/ نقضای میعاد/ حکمیت/ ابراء/ فوت	31	شانزدهم
					جمع بندی و رهنمایی امتحان	32	

منابع یا مأخذ:	
1. پروژه امور عدلی و قضایی افغانستان. دستنامه اصول محاکمات تجارتي. کابل: ARLP.	1. مأخذ اساسی
2. استانکزی، نصرالله و همکاران. 1388. اصول محاکمات تجارتي. کابل: سازمان بین المللی انکشاف حقوق.	
3. رحیمی، اسحاق و عبدالواحد افضل. حقوق حکمیت تجارتي بین المللی، چ اول، کابل: بنیاد اندیشه.	

4. قانون اصول محاکمات تجارتي مصوب 1343. 5. قانون حکمیت تجارتي مصوب 1385 6. قانون مصالحه (میانگیری) تجارتي مصوب 1385	
1. عبدالله. شمس. 1390 ه.ش. آیین دادرسی مدنی. ج 2. تهران: ورداک. 2. احمدی. هاشم. 1390. اصول محاکمات مدنی. کابل: انتشارات مقصودی. 3. ستانکزی، نصرالله. 1391. اصول محاکمات مدنی. کابل: انتشارات سعید.	2. ماخذ کمکی

برنامه درسی مضمون کلینیک حقوقی (حقوق فامیلی)

پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	کلینیک حقوقی مشوره دهی در قضایا فامیلی
کود مضمون:	LA760a
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (تعداد کريدیت تیوری و تعداد کريدیت عملی)
نوعیت مضمون:	کار عملی و منوگراف
پیشنیاز مضمون:	حقوق فامیلی و اصول محاکماتی مدنی
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

این برنامه تلاش دارد تا مشاوره دهی در قضایا (فامیلی و مدنی) و نحوه کار نمودن در کلینیک حقوقی مشاوره دهی را برای محصلین صنف چهارم پوهنځی های حقوق آموزش دهد. برای کار در کلینیک حقوقی منحث مشاور و مشاوره دهی در قضایای فامیلی فراگیری این برنامه لازمی پنداشته می شود.

در این برنامه محصلین با فراگیری و آموزش میتود های مشاوره دهی نحوه برخورد با موکل و ارائه خدمات مشاوره دهی حقوقی را خواهند آموخت و علاوه برآن نحوه مصاحبه با موکل، دریافت معلومات و شناسایی موضوعات مهم از طریق گوش دادن به سخنان موکل را فرا خواهند گرفت.

محصلین با استفاده از کتاب کلینیک حقوقی ترتیب شده این برنامه آموزشی نوع تکمیل نمودن فورم ها در قضایای مشخص فامیلی را می آموزند که در نتیجه توانایی مشخص نمودن مسیر درست حرکت در قضایای فامیلی را دریافت می نمایند. با فرار گرفتن این کورس محصلین قادر به آن خواهد بود که تحت نظر یک وکیل مدافع در کلینیک حقوقی فامیلی که در داخل محکمه فامیلی موقعیت دارند، بصورت نسبتاً مستقل به موکلین که خواهان مشوره دهی های حقوقی می باشند خدمات حقوقی و مساعدت حقوقی رایگان را ارائه می نمایند. در کورس کلینیک حقوقی مشوره دهی فامیلی محصلین عملاً 30 جلسه درسی تحت نظر اساتید که دارنده جواز وکالت دفاع بوده و عملاً تجربه پیشبرد قضایا فامیلی در محاکم کشور دارند تدریس گردیده و دو جلسه دیگر به امتحان از موضوعات تدریس شده تخصیص داده شده است. کلینیک حقوقی مشوره دهی فامیلی از یک طرف برای محصلین مهارت های عملی مثلی مصاحبه، مشاوره، مذاکره و نوشتن عرایض حقوقی در قضایا فامیلی چگونگی استفاده از آن را با مواجه شدن با موکلین حقیقی در داخل کلینیک آموزش می دهد. از طرف دیگر ارائه مساعدت های حقوقی برای اشخاص بی بضاعت را توسط محصلین فراهم می نماید.

شیوه های تدریس و آموزش

تدریسی این مضمون با در نظر داشت ماهیت آن با استفاده از روش های عملی و در قالب برنامه های کلینیک چند بعدی صورت میگیرد. ارائه لکچر و شرح در این مضمون امر فرعی محسوب می گردد. تمرکز محصلین به کارهای عملی به شمول کار گروهی تجزیه، تحلیل، استدلال بر بنیاد قوانین، چگونگی ارائه مشوره در قضایا فامیلی برای افراد بی بضاعت، چگونیک تحریر پاسخ به استعلام های محاکم نوشتن عرایض در قضایا فامیلی، در تدریس عملی این مضمون از روش های ذیل استفاده می شود:

- بازدید از کلینیک داخل محکمه، بازدید از محکمه فامیلی، بازدید از مدیریت حقوق
- کار عملی: ترتیب تنظیم سوالنامه ها جهت مصاحبه با موکل و مصاحبه با موکل، عریضه حقوقی، تحریر مشوره حقوقی، نحوه نوشتن پاسخ به استعلام های محاکم
- برگذاری محکمه تمثیلی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف کلینیک حقوقی و انواع آن
- تاریخ واره کلینیک های حقوقی، مبانی نظری کلینیک های حقوقی
- اهداف ، اهمیت، مفهوم کلینیک های حقوقی
- کلینیک حقوقی مشوره دهی و نوع فعالیت آن
- ساختار کلینیک های حقوقی و موضوعات مورد بحث در کلینیک های حقوقی فامیلی
- اصول اجراءات در کلینیک های حقوقی فامیلی
- نوع کارکرد کلینیک های حقوقی فامیلی
- کلینیک حقوقی و نقش آن بر ارائه مساعدت های حقوقی رایگان
- چالش ارائه مساعدت های حقوقی رایگان برای زنان و اطفال از طریق کلینیک حقوقی
- مهارت های کاربردی کلینیکی
- تعریف مصاحبه ، اهداف مصاحبه ، چالش های مصاحبه، مصاحبه با موکل، روش های مصاحبه
-
- تعریف مشاور، اهداف مشاوره ، چالش های مشاوره ، تفاوت مشاوره از نصیت و رهنمایی، چگونگی ارائه مشاوره برای موکل
- تعریف مذاکره ، اهداف مذاکره ، چالش های مذاکره، تفاوت مذاکره از مصالحه ، چگونگی ارائه مذاکره با طرفین در قضایا فامیلی
- تحلیل قضایا فامیلی (تفریق، به سبب ضرر، عیب، غیابت، عدم انفاق، مهر، انصراف از نامزدی تعیین سرنوشت)
- تحلیل و تجزیه مواد مرتبط به قضایا فوق در قانون مدنی ، اصول محاکمات مدنی و قانون طرز تحصیل حقوق.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود: متن نتیجه متوقعه آموزشی مضمون	مجموع
۱. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	۴. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسه های مدنی، فامیلی، تجاری و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۶. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تکمیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.		
ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
۱	۳	۲	۱	۳	۳	فراگیری حقوق و و جایب وکیل، طرز سلوک وکلاء مدافع و کسب مهارت های لازم در زمینه مصاحبه و مشوره دهی، ارائه پاسخ به استعلام های محاکم و مدیریت های حقوق	۱
۱	۳	۱	۱	۳	۳	شناخت مراجع رسیدگی به دعاوی مدنی، تشکیلات محاکم و ریاست عدلیه و نحوه اجراءات آنها در رسیدگی به قضایای مرتبط به حقوق فامیل زنان و اطفال	۲
۱	۳	۱	۱	۳	۳	کسب مهارت های لازم در زمینه نگارش عریضه حقوقی،	۳
۱	۳	۱	۱	۳	۳	کسب مهارت های مشاور، مصاحبه لازم در زمینه نحوه استناد به ادله اثبات، تطیل حقوقی و صدور حکم	۴
۱	۳	۱	۱	۳	۳	کسب مهارت مذاکره در قضایا فامیلی و استفاده از آن به نفع موکل	۵
۱	۳	۱.۲	۱	۳	۳	مجموع	
2/3						اوسط عمومی	
۱= کمترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۳= اعظمی ترین اشتراک							

کورس پالیسی هفته وار مضمون کلینیک حقوقی (حقوق عمومی)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	کلینیک حقوقی مشوره دهی در (قضایا فامیلی)	کلینیک حقوقی	چهارم	هفتم	2	کار عملی و منوگراف

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مفهوم مبانی ، اهداف کلینیک های حقوقی					پرسش و پاسخ
	2	انواع و تاریخ واره کلینیک ها حقوقی					
دوم	3	کلینیک حقوقی در افغانستان					پرسش و پاسخ
	4	کلینیک حقوقی مشوره دهی					
سوم	5	ساختار و نوع کارکرد کلینیک حقوقی فامیلی					پرسش و پاسخ
	6	نقش وکلای مدافع ، محصلین در کلینیک حقوقی					
چهارم	7	نحوه کارکرد، اصول اجراءات درکلینیک حقوقی فامیلی					پرسش و پاسخ
	8	نقش کلینیک حقوقی فامیلی در ارائه مساعدت های حقوقی رایگان برای زنان واطفال					
پنجم	9	مهارتهای کاربردی کلینیکی					پرسش و پاسخ
	10	تعریف مصاحبه ، مصاحبه باموکل ، اهداف مصاحبه ، روش های مصاحبه، چالش های مصاحبه					
ششم	11	تعریف مذاکره ، مذاکره در قضایا فامیلی ، اهداف مذاکره ، چالش های مذاکره در قضایا فامیلی					پرسش و پاسخ
	12	تعریف مشاوره ، مشاوره باموکل اهداف مشاوره ، چالش های مشاوره در قضایا فامیلی					
هفتم	13	تحلیل قضایا فامیلی انصراف از نامزدی					پرسش و پاسخ
	14	کار بالای دوسیه های ، تحلیل مواد قوانین، ترتیب سوالنامه جهت مصاحبه ، ارائه مشاوره					
هشتم	15	تحلیل قضایا تفریق به سبب ضرر، تجزیه مواد قانون حقایق قضیه ،				بررسی صحنه جرم	پرسش و پاسخ
	16	کار عملی					

پرسش و پاسخ					تحلیل قضایا تفریق به سبب عدم انفاق	17	نهم
					کار عملی	18	
پرسش و پاسخ	بازید از حارنوالی اختصاصی اطفال				تحلیل قضایا تفریق به سبب غیابت	19	دهم
					کار عملی	20	
پرسش و پاسخ					تحلیل قضایا تفریق به سبب عیب ، تشخیص حقایق قضیه ، دریافت مواد قانون	21	یازدهم
					کار عملی	22	
پرسش و پاسخ					تحلیل قضایا حضانت ، تشخیص حقایق قضیه ، دریافت و تجزیه مواد قانون مرتبط	23	دوازدهم
					کار عملی	24	
پرسش و پاسخ	بازید از مرکز اصلاح و تربیه				تحلیل قضایا مهر ، تشخیص حقایق قضیه ، دریافت و تجزیه مواد قانون	25	سیزدهم
					کار عملی	26	
پرسش و پاسخ					تحلیلی قضایا تعیین سرنوشت،تشخیص حقایق قضیه و وصف حقوقی،	27	چهاردهم
					کار عملی	28	
پرسش و پاسخ					شیوه های تکمیل سوالنامه در قضایا فامیلی تفریق ، مهر ، انصراف از نامزدی ، حضانت	29	پانزدهم
					کار عملی	30	
پرسش و پاسخ	بازدید از محکمه اختصاصی اطفال				محکمه تمثیلی/ امتحان	31	شانزدهم
					جمع بندی درس	32	

منابع یا مأخذ:	
1. کلینک حقوقی-مشوره فامیلی (1398). کابل: نشر بنیاد آسیا-افغانستان. 2. رهنمود طرز ایجاد و فعالیت کلینک های حقوقی (1396). وزارت تحصیلات عالی افغانستان.	1. مأخذ اساسی
1- قانون وکلای مدافع (1386). 934 جریده رسمی؛ 2- مقررہ مساعدت های حقوقی (1398). 1355 جریده رسمی. 3- قانون جزای عمومی افغانستان. منتشره جریده رسمی شماره (347) سال 1355؛ 4- قانون احوال شخصیه اهل تشیع افغانستان. مصوبه سال 1388؛ 5- قانون اساسی افغانستان مصوبه سال 1382؛ 6- قانون مدنی افغانستان. منتشره جریده رسمی شماره (353) سال 1355؛ سید سائق. فقه السنه. ترجمه: محمود ابراهیمی. چاپ اول 1371. چهرتبریز. 7- احکام الاحوال الشخصیه فی شریعت الاسلامیه والقانون. مؤلفان: الشیخ احمد ابراهیم بک. والمستشار واصل علاء الدین احمد ابراهیم. طبع: پنجم. سال طبع 1424 هـ.ق. 2003م قاهره مصر. 8- ازدواج اسلامی. مؤلف: حضرت حکیم الامت مولانا اشرف علی تھانوی. ترجمه: مولانا محمد ابراهیم دامنی. ناشر: انتشارات صدیقی. نوبت چاپ: پنجم. سال چاپ: 1385. 9- ازدواج یا پیمان مقدس. مؤلف: محمد اشرف رسولی. نوبت چاپ: اول سال 2001. محل چاپ: پشاور پاکستان مرکز انتشارات فضل. 10- ازدواجهای اجباری. مؤلف احسان الله (ناجی) ناشر کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان سال 1382. 11- بزرگ مهر، دکتر امیر عباس، روانشناسی شهادت قضایی، سهامی انتشار تهران، 1390 به نقل از گوروف، فرانسوا، روانشناسی قضایی. 12- تاریخ قرآن. مؤلف: ابو عبد الله زنجانی. مترجم: ابوالقاسم سحاب. سال چاپ 1349. 13- ترجمه فقه السنه. مؤلف: سید سابق. مترجم: دکتر محمود ابراهیمی. ناشر: مردم سالاری. نوبت چاپ دوم سال 1387. تهران ایران. 14- تفسیر فی ظلال القرآن. تالیف: سید قطب. - ترجمه دکتر مصطفی خرم دل - چاپخانه اسوه ایران تهران. سال چاپ 1387. 15- تفسیر آیات احکام. تالیف: محمد علی صابونی. - مترجم: پوهاند نعمت الله شهرانی - محل چاپ: مطبعه نعمانی کابل افغانستان - چاپ دوم سال 1385. 16- تفسیر معارف القرآن. تالیف: حضرت علامه مفتی محمد شفیع عثمانی دیوبندی. مترجم: مولانا محمد یوسف حسین پور - چاپ چهارم سال 1387 موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد ایران. 17- توضیح مختصر حقوق اتباع در قانون اساسی افغانستان تهیه کننده سر محقق محمد موسی رحیمی سال چاپ سرطان سال 1382 کابل. 18- توضیح مختصر حقوق اساسی اتباع در قانون اساسی افغانستان. تهیه و ترتیب: سر محقق محمد موسی رحیمی. ناشر کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان سال نشر 1383 کابل. چاپ خانه پیام حق. 19- چرا خود سوزی. ناشر: کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان. سال نشر چاپ اول 1382. 20- حقوق جزای عمومی. مؤلف: دکتر محمد ولید. نوبت چاپ دوازدهم سال 1385 ناشر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران. 21- حقوق فامیل (کتاب درسی). مؤلف: پوهندوی عبدالقادر عدالتخواه. نوبت چاپ اول: سال 1387. 22- دکتر ناصر کارتوزیان، ادله اثبات دعوی 1 جلد. 23- دیوید آر ایوانز و همکاران مترجمین محمد علی گودرزی و احمد میر جعفری، مصاحبه به روش گام به گام، سمت، تهران 1398. 24- دیوید لوئیس، مترجم جالینوس کرمی، زبان بدن، مهر جالینوس، مشهد 1384. 25- رابرت بولتون، مترجم حمید رضا سهرابی، روانشناسی روابط انسانی، انتشارات رشد تهران 1381. 26- رهنمای حقوق ملکیت در افغانستان. مؤلف: کانرفولی. نشر و چاپ: دفتر هیئت ناروی برای مهاجرین. نوبت چاپ: طبع دوم سال 2005 میلادی مطابق با سال 1384 هجری شمسی	3. مأخذ کمکی

- 27- زن افغان از موقعیت شرعی تا واقعیت اجتماعی. مؤلف: داکتر خلیل الرحمن حنائی . سال طبع : 1386 . محل چاپ : مطبعة طباعتی وصنعتی احمد کابل افغانستان.
- 28- زن در اندیشه اسلام. مؤلف: جمال محمد رسول . مترجم : دکتر محمود ابراهیمی. ناشر: نشر احسان . نوبت چاپ : اول سال 1383.
- 29- زن در تاریخ افغانستان. مؤلف: دین محمد جاوید . چاپ اول سال 1381 مطبعة بهیر کابل افغانستان.
- 30- شخصیت و حقوق زن در اسلام. مؤلف : مهدی مهریزی . نوبت چاپ دوم سال 1386. ناشر: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی تهران ایران.
- 31- شروط ضمن عقد نکاح. مؤلف : نجیب الله عزیزی سال چاپ 1387- مطبعة سریع کابل.
- 32- الرشعة اللمعات ترجمة فارسی مشکوة شریف . مؤلف : شیخ عبدالحق محدث دهلوی . ناشر: مکتبه رشیدیة پشاور پاکستان سال طبع : 1378.
- 33- ظریف، ستانکزی. اجراءات دعوا مدنی از دیدگاه فقه و قانون، کابل، انتشارات حامد رسالت، سال 1393.
- 34- فرهنگ المنجد عربی به فارسی. مؤلف: لوپس معلوف . مترجم : محمد بندر ریگی . ناشر: انتشارات ایران تهران. نوبت چاپ: سال 1386 ه ش . تهران ایران.
- 35- فرهنگ معاصر عربی فارسی. مؤلف : عبدالنبی قیم . ناشر: فرهنگ معاصر ایران تهران . نوبت چاپ ششم سال 1386.
- 36- الفقه الاسلامی و ادلته. مؤلف : ا.د. وهبة الزحیلی . - ناشر: نشر احسان- طهران. مطبعة : اسوه . طبع سوم سال 2006 م 1427 ه.ق.
- 37- مجموعه قواعد فقهی شرح مجلة الاحکام همراهی ترجمه فارسی: تدوین و ترتیب تنظیم ترجمه : محمد عثمان "ژوبل" سال چاپ 1381 کابل افغانستان.
- 38- نظام الدین ، عبدالله. شرح قانون مدنی افغانستان، کابل ، انتشارات سعید، سال 1397
- 39- نورجهان، یوسفزی. حضانت کودکان کابل، چاپ مشاورین مدیریت و بازاریابی افغان سال 1388.
- 40- وهبه، الزحیلی. الفقه الاسلامی و ادلته .، ناشر : مولوي محمد ظفر حقاني مکتبه فریدیة پشاور پاکستان : 1385
- 41- Julian Webb ET all, Lawyers Skills, New York, Oxford University press, 2007.
- 42- Srefan H. Krieg and Jr., Richard K. Neuman, wolters kluerrs, Essential Lawyering Skills :
- 43- Interviewing, Counseling, Negotiation, and Persuasive Fact Analysis, 2007 .
- 44- Bikin, Bruce, American Bar Association, Litigation News, "Client Expectations Discovering Them, Understanding Them Managing Them," accessed April 4, 2012, p2.
- 45- Psychology. About .com Kendra Van Wagner, Memory Retrieval."
- 46- Fiona Boyle ET all, A Practical Guide to lawyering Skills, OP.CIT.
- 47- Rule 2.1: Advisor Ohio Rules of Professional Conkuct Effective. February 1, 2007.
- 48- Sherr. A, Client Care for Lawyers, 2nd ed. London. Sweet and Maxwell, 1999.
- 49- Jeremy Hainsworth, New-style interviewing, canadinanlawyermag, 2011.
- 50- Roger Leroy Miller, Mary Meinzinger Urisko , paralegal Today: The legal Team at work, Delmare, 2010.
- 51- Johan Reid, Joseph Buckley, Jayne Criminal Interrogation and Confessions, kindle, 2010

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون کلینیک حقوقی (حقوق اطفال)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	کلینیک حقوقی (حقوق اطفال)
کود مضمون:	LA0760b
تعداد کريدیت:	2 کريدیت عملی
نوعیت مضمون:	کار عملی و منوگراف
پیشنیاز مضمون:	مبادی حقوق- حقوق جزای عمومی
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

کلینیک حقوقی مرکزی می باشد که مطلق وابسته به پوهنتون است. در کلینیک های حقوقی پوهنځی حقوق اساتید و محصلین حقوق به صورت عملی اقدام به ارائه خدمات حقوقی مختلف به مراجعان و موکلان می کنند. خدمات حقوقی در کلینیک حقوقی نوعاً زیر نظر اساتید حقوق با تجربه علمی ارائه شده و از محصلین حقوق دارای مجوز کار برای امور اجرایی و پیگیری امور بهره گرفته می شود. این مرکز نهادی مردمی - پوهنتونی است که در فضایی از دانش، تجربه، تعهد، و عدالت محوری فعالیت می کند. این نهاد از یک سو به مردم خدمات حقوقی ارائه می کند و آگاهی مردم را در مورد حقوق شهروندی و قوانین ارتقا می بخشد و از سوی دیگر می کوشد تا دانش و تجربه محصلین را افزایش دهد، مهارت های حقوقی را عملاً به آنها بیاموزد، حس تعهد و مسئولیت پذیری را در آنان تقویت نماید و روحیه نوع دوستی و مشارکت در فعالیت های خیر خواهانه را در آنها پرورش دهد. از همین رو کلینک حقوقی در سمستر هفتم برای محصلین در نظر گرفته شده است.

اهداف آموزشی:

- فراگیری حقوق و وجایب وکیل، طرز سلوک وکلاء مدافع و کسب مهارت های لازم در زمینه مصاحبه و مشوره دهی و فن دفاع
- شناخت مراجع رسیدگی به دعاوی مدنی، تشکیلات محاکم و ریاست عدلیه و نحوه اجراء آنها در رسیدگی به قضایای مرتبط به حقوق طفل
- کسب مهارت های لازم در زمینه نگارش عریضه حقوقی، صورت دعوی و دفع دعوی
- کسب مهارت های لازم در زمینه نحوه استناد به ادله اثبات، تحلیل حقوقی و صدور حکم
- کسب مهارت های لازم در زمینه اعتراض به حکم صادره محاکم در مرحله استیناف خواهی و فرجام خواهی

شیوه های تدریس و آموزش

تدریسی این مضمون با در نظر داشت ماهیت آن با استفاده از روش های عملی و در قالب برنامه های کلینیک چند بعدی صورت می گیرد. ارائه لکچر و شرح در این مضمون امر فرعی محسوب می گردد. تمرکز محصلین به کارهای عملی به شمول کار گروهی، مرور قوانین، تدویر محاکم تمثیلی، کار بر روی قضایای اصلی و در صورت نیاز قضایای فرضی.

در تدریس عملی این مضمون از روش های ذیل استفاده می شود:

- بازدید از محکمه اختصاصی اطفال، بازدید از مرکز اصلاح و تربیه، بازدید از خارنوالی اختصاصی اطفال
- کار عملی : دعوت از پلیس کرمینال تخنیک جهت توضیحات بیشتر و بازسازی صحنه جرم
- برگذاری محکمه تمثیلی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف طفل و تقسیمات اطفال
- در آمدی بر حقوق طفل و پیشینه حقوق طفل
- حقوق اطفال در اسلام و اسناد بین المللی
- پیشینه حمایت از حقوق طفل در اسناد بین المللی
- مسئولیت مدنی و جزایی و علل تخلفات اطفال
- علل تخلفات اطفال
- ازدواج اطفال
- مبادی وکالت دفاع
- کشف جرم و صلاحیت های پولیس در گرفتاری ، دلایل اثبات جرم
- اجراءات خارنوالی تحقیق پیرامون یک قضیه ی جنایی در مرحله تحقیق بدیل های حجز
- وظایف مددکار اجتماعی و مساعد کنندگان در روش آزادی با مراقبت
- چگونگی رسیدگی به قضایای اطفال
- تشکیلات و طرز اجراءات محکمه ی اختصاصی اطفال

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نوع	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		7.	8.	9.	10.	11.	12.
		شناسخت مهابتي ساختار و منابع نظام حقوقى، ادارى و سياسى افغانستان و تشخيص جاىگاه و کاربرد فقه اسلامى در اين نظام حقوقى؛	كسب دانش و مهارت لازم براى مشاركت در تصميم حاكميت قانون، تقويت مردم سالارى، ايجاد اداره سالم مبتنى بر شاخصه هاى حكومت دارى خوب و عارى از هرگونه فساد؛	شناسخت قواعد امرى و اختيارى حاكم بر روابط حقوقى و تعاملات اقتصادى افراد، دولتها، سازمانهاى بين المللى، شركت ها و ساير اشخاص كمى در سطح مى و بين المللى؛	شناسخت پديده هاى جرمى، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبيق مؤيدات جزايى و روند رسيدگى به قضايائى جرمى مطابق به نظام حقوقى افغانستان و اسناد بين المللى؛	كسب مهارت هاى لازم در زمينه تنظيم قرارداد ها، پيشبرد دوسه هاى مدنى، فاميله، تجارتي و جزايى و ارائه مشوره حقوقى براى حل منازعات در قالب روش هاى رسمى و غير رسمى حل منازعات؛	انكشاف مهارت هاى انجام تحقيقات علمى، نگارش حقوقى، استدلال حقوقى، تحليل حقوقى، فن دفاع، مشوره دهى حقوقى، مديريت و رهبرى.
		ن.م. ۱	ن.م. ۲	ن.م. ۳	ن.م. ۴	ن.م. ۵	ن.م. ۶
۱	فراگيرى حقوق و و جاب و وكيل، طرز سلوك وكلاء مدافع و كسب مهارت هاى لازم در زمينه مصاحبه و مشوره دهى و فن دفاع	1	3	2	1	3	3
۲	شناخت مراجع رسيدگى به دعاوى مدنى، تشكيلات محاكم و رياست عدليه و نحوه اجراءات آنها در رسيدگى به قضايائى مرتبط به حقوق طفل	1	3	1	1	3	3
۳	كسب مهارت هاى لازم در زمينه نگارش عريضه حقوقى، صورت دعوى و دفع دعوى	1	3	1	1	3	3
۴	كسب مهارت هاى لازم در زمينه نحوه استناد به ادله اثبات، تحليل حقوقى و صدور حكم	1	3	1	1	3	3
۵	كسب مهارت هاى لازم در زمينه اعتراض به حكم صادره محاكم در مرحله استيناف خواهى و فرجام خواهى	1	3	1	1	3	3
	مجموع	1	3	1.2	1	3	3
	اوسط عمومى	2/3					
		۳=مطابقت كامل ۲=مطابقت نسبى ۱=مطابقت كم					

پلان درسی هفته وار مضمون کلینیک حقوقی (اطفال)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دبیر امت	صنف	سمستر	تعداد کردیت	نوع مضمون
	حقوق	کلینیک حقوقی (اطفال)	کلینیک حقوقی	چهارم	هفتم	2	کار عملی و منوگراف

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعریف طفل و تقسیمات اطفال					پرسش و پاسخ
	2	تقسیمات اطفال/ صغیر غیر ممیز/ صغیر ممیز					
دوم	3	تعریف اهلیت و انواع آن					پرسش و پاسخ
	4	انواع اهلیت					
سوم	5	در آمدی بر حقوق طفل و ویژگی ها حقوق طفل					پرسش و پاسخ
	6	پیشینه حقوق طفل					
چهارم	7	حقوق اطفال در اسلام و اسناد بین المللی					پرسش و پاسخ
	8	پیشینه حمایت از حقوق طفل در اسناد بین المللی					
پنجم	9	مسئولیت مدنی و جزایی و علل تخلفات اطفال					پرسش و پاسخ
	10	علل تخلفات اطفال					
ششم	11	ازدواج اطفال					پرسش و پاسخ
	12	کار بالای دوسیه مربوطه					
هفتم	13	وکالت دفاع در قضایای اطفال					پرسش و پاسخ
	14	کار بالای دوسیه های اطفال					
هشتم	15	کشف جرم و صلاحیت های پولیس در گرفتاری				بررسی صحنه جرم	پرسش و پاسخ
	16	کار عملی					
نهم	17	ادله اثبات					پرسش و پاسخ
	18	مرور قوانین					

دهم	19	نقش خارنوالی در قضایای اطفال			بازید از خارنوالی اختصاصی اطفال	پرسش و پاسخ
	20	بازید از خارنوالی اختصاصی اطفال				
یازدهم	21	کار بر روی قضایای اطفال				پرسش و پاسخ
	22	حضور در مراکز نگهداری اطفال متخلف				
دوازدهم	23	تمثیل اجراءآت خارنوالی به ارتباط اطفال				پرسش و پاسخ
	24	تدویر محمله تمثیلی				
سیزدهم	25	بدیل های حجر			بازید از مرکز اصلاح و تربیه	پرسش و پاسخ
	26	بررسی گروهی تاثیر بدیل های حبس				
چهاردهم	27	مصاحبه با اطفال متخلف				پرسش و پاسخ
	28	وظایف مددکار اجتماعی و مساعد کنندگان در روش آزادی با مراقبت				
پانزدهم	29	مصاحبه با مددکار اجتماعی				پرسش و پاسخ
	30	چگونگی رسیدگی به قضایای اطفال در محاکم				
شانزدهم	31	محکمه تمثیلی			بازدید از محکمه اختصاصی اطفال	پرسش و پاسخ
	32	جمع بندی درس				

منابع یا مأخذ:	
3. کلینک حقوقی پوهنتون هرات، رهنمود آموزش های کلینیک حقوقی (عدالت اطفال)، سال 1395. 4. قانون رسیدگی به تخلفات اطفال، مصوب سال 1383. 5. کد جزای افغانستان، مصوب سال 1397	ماخذ اساسی
52- پیوندی، غلام رضا.(1390). حقوق طفل، تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی . 53- دانش، تاج زمان.(1386). دادرس اطفال متخلف در حقوق تطبیقی، چ سوم، بی جا: میزان. 54- رئیس، حسین.(بی تا). حقوق طفل و نوجوان از تولد تا هجده سالگی. 55- عباچی، مریم .(1388). حقوق جزایی اطفال در اسناد سازمان ملل متحد، چ دوم، بیجا: نشر مجد. 56- مهر، نسرين.(1390). عدالت جزایی و نوجوانان، چ اول ،بی جا: نشر میزان. 57- ناصیری، ولی الله.(1390). حقوق تحقیقات جنایی، تهران: انتشارات سمت. 58- قانون اساسی افغانستان، مصوب 1382 افغانستان 59- قانون مراکز اصلاح و تربیت اطفال، مصوب (1387). 60- قانون اجراء جزایی، مصوب (1393). 61- قانون وکلای مدافعه، مصوب (1386). 62- قانون پولیس، مصوب (1380).	ماخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون کلینیک حقوقی (جزایی)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
دیارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	کلینیک حقوقی جزایی
کود مضمون:	LA0760c
تعداد کريدیت:	2 کريدیت عملی
نوعیت مضمون:	کار عملی و منوگراف
پیشنیاز مضمون:	حقوق جزای عمومی، اصول محاکمات جزایی
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

تربیه نیروهای متخصص در بخش‌های مختلف عدلی و قضایی اعم از وکالت دفاع، خارنوالی و قضاء رسالت مهمی است که پوهنځی‌های حقوق و شرعیات به عنوان نهاد های تحصیلات عالی حقوقی و فقهی به عهده دارند. تحقق رسالت فوق زمانی ممکن است که محصلان حقوق و شرعیات علاوه بر فراگیری آموزش‌های نظری، مهارت‌های عملی را برای ارائه خدمات حقوقی کسب نمایند و با تشکیلات، وظایف، صلاحیت ها و اجراءات ارگان‌های عدلی و قضایی اعم از پولیس، خارنوالی و محاکم در عمل آشنا شوند. کلینیک حقوقی یک برنامه آموزشی عملی است که تجربه قانونی را در اختیار محصلین قرار داده و به مشتریان مختلف خدمات ارائه می نماید. کلینیک های حقوقی معمولاً کار حرفه ای را در یک منطقه خاص انجام می دهند و خدمات حقوقی رایگان را به مشتریان ارائه می دهند. کلینیک های حقوقی به عنوان یک روش تدریس (عملی) برای محصلین حقوق و شرعیات مطرح می شوند. کلینیک حقوقی جزایی تمرکز بر روند حل قضایا در مراجع مختلف عدلی و قضایی و رسیدگی عملی دوسیه های جزایی دارد. این برنامه کلینیکی بر اساس سیستم کريدیت طی یک سمستر تحصیلی برای 30 تن از محصلین ارائه می شود. حدود 30% دروس این کلینیک به شکل تئوری ارائه شده و 70% دیگر آنرا کارهای عملی محصلین تشکیل می دهد. در بخش تئوریک محصلین آموزش های لازم را در مورد وکالت دفاع، ارگان های ذیربط در قضایای جزایی و قوانین مربوطه فرا می گیرند. در این مضمون علاوه بر کتاب درسی برای محصلین کتاب کار نیز توضیح شده که در داخل آن تمام اوراق مرتبط در بخش جزایی از شروع کشف جرم الی صدور فیصله؛ درج می باشد و محصلین به رویت همین کتاب، کار عملی را روی دوسیه های جزایی به پیش می برند.

اهداف آموزشی:

- فراگیری حقوق و وجایب وکیل مدافع، طرز سلوک وکلاء مدافع و کسب مهارت های لازم در زمینه مصاحبه و مشوره دهی و فن دفاع
- شناخت مراجع رسیدگی به دعاوی جزایی، تشکیلات محاکم و خارنوالی و نحوه اجراءات آنها در رسیدگی به قضایای جزایی
- کسب مهارت های لازم در زمینه نگارش محاضر ، اتهامنامه، صورت دعوی و دفاعیه
- تقویت و تربیه نیروی متخصص منحث اهل خبره، مشاور حقوقی، وکیل مدافع، خارنوال و قاضی
- کسب مهارت های لازم در زمینه نحوه استناد به ادله اثبات، تحلیل حقوقی و صدور حکم

شیوه های تدریس و آموزش

تدریسی این مضمون با درنظرداشت ماهیت آن با استفاده از روش های عملی و در قالب برنامه های کلینیک چند بعدی صورت میگیرد. ارائه لکچر و شرح در این مضمون امر فرعی محسوب می گردد. تمرکز محصلین به

کارهای عملی به شمول کار گروهی، مرور قوانین، تدویر محاکم تمثیلی، کار بر روی قضایای اصلی و در صورت نیاز قضایای فرضی. همچنان روش های ذیل در زمینه مورد استفاده قرار می گیرد:

- دعوت از پولیس کریمال تخنیک و داکتر طب برای توضیح مطالب درسی و اجراءات ایشان.
- انجام آزمایش های لابراتواری، بازدید از ساحات واقعه جرمی، بازدید از آزمایشگاه کریمال تخنیک
- بازدید از انجمن وکلای مدافع؛، بازدید از خارنوالی، بازدید از محکمه،
- مصاحبه با موکل، مشاوره به موکل؛
- تحریر فورمه های مختلف مانند مدضر کشف جرایم، مدضر شروع تحقیق و ختم آن، مدضر تفتیش و تلاشی ...
- تحریر قرارهای مختلف مانند قرار توقیف، تمدید توقیفی، قرار عدم لزوم اقامه دعوی جزایی و...؛
- تحریر اتهامنامه، صورت دعوی و دفاعیه؛
- ترتیب عریضه استیناف طلبی و فرجام خواهی، تحریر فیصله.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات در مورد کلینیک و اخلاق کلینیکی؛
- وکالت دفاع، مبادی و انواع آن؛
- تحریر دفاعیه؛
- ارگان های کشف جرم و اجراءات آنها؛
- بررسی قانون پلیس؛
- معرفی ارگان خارنوالی، وظایف و صلاحیت های خارنوال تحقیق؛
- وظایف و صلاحیت های خارنوال تعقیب جرم؛
- بررسی قانون تشکیل و صلاحیت خارنوالی؛
- معرفی ستره محکمه، وظایف و صلاحیت های آن؛
- قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه؛
- چگونگی طی مراحل یک دوسیه در محاکم ثلاثه؛
- مصاحبه با موکل؛
- بررسی قانون وکلای مدافع و مقرر و طرز سلوک آن؛
- بررسی مقرر مساعدت های حقوقی.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه	1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	ن.م.د.	1	3	2	3	1	3
	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم‌گیری قانون، تقویت مردم‌سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه‌های حکومت‌داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	ن.م.د.	3	3	2	3	1	2
	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، دولتها، سازمانهای بین‌المللی، شرکت‌ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین‌المللی؛	ن.م.د.	2	1	1	3	1	1
	4. شناخت پدیده‌های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مولفیات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین‌المللی؛	ن.م.د.	2	3	3	3	3	3
	5. کسب مهارت‌های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش‌برد دوسه‌های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش‌های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	ن.م.د.	3	3	3	3	3	3
	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسأله-حقوقی.	ن.م.د.	3	3	3	3	3	3
	مجموع							
2.2/3								
نتایج متوقعه مضمون								
اوسط عمومی								

۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون کلینیک حقوقی جزایی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دبپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	حقوق	کلینیک حقوقی جزایی	حقوق جزا و علوم جنایی	چهارم	هفتم	2	کار عملی و منوگراف

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	کار عملی	ارزیابی روزمره
اول	1	آشنایی با محصلین و مضمون						
	2	آشنایی با مقررات داخلی کلینیک (اخلاق کلینیکی) محرمیت اوراق و سلوک مسلکی						
دوم	3	اساسات وکالت دفاع تئوری های وکالت دفاع					تحریر دفاعیه	
	4	قانون وکلای مدافع						
سوم	5	مقرره مساعدت های حقوقی					بازدید از انجمن وکلای مدافع	پرسش و پاسخ
	6	طرز سلوک مسلکی وکلای مدافع						
چهارم	7	بخش عام کد جزا						
	8	تحلیل بخش عام کد جزا						
پنجم	9	قوانین شکلی جزایی قانون اجراءات جزایی					ترتیب محضر تلاشی، تقشیش و تحقیق	پرسش و پاسخ
	10	قانون تشکیل و صلاحیت خارنوالی						
ششم	11	مرحله کشف جرم					دعوت از کریمینال تخنیک	پرسش و پاسخ
	12	اجراءات پلیس و بررسی محل واقعه						
هفتم	13	قانون پلیس					بازدید از نظارتخانه و توقیف خانه	
	14	وظایف و صلاحیت های پلیس بر اساس قانون پلیس وظایف و صلاحیت های پلیس بر اساس قانون اجراءات جزایی						
هشتم	15	مرحله تحقیق					دعوت از ارگان خارنوالی	پرسش و پاسخ
	16	معرفی ارگان خارنوالی تحقیق و استنطاق از متهم						

	تحریر اتهامنامه و صورت دعوی							
نهم	اجرای محکمه تمثیلی	17						
		18						
دهم	تحریر اتهامنامه وظایف و صلاحیت های سارنوالی تعقیب تدقیق دوسیه ترتیب صورت دعوی	19						
		20						
یازدهم	معرفی ستره محکمه محکمه تمثیلی	21						
		22						
دوازدهم	مصاحبه با موکل ادامه محکمه تمثیلی	23						
		24						
سیزدهم	قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضایی معرفی محکمه استیناف، دیوان و وظایف و صلاحیت های آن	25						
		26						
چهاردهم	کار عملی کار عملی روی دوسیه	27						
		28						
پانزدهم	تحلیل و ارزیابی قضیه جزایی کار عملی روی دوسیه	29						
		30						
شانزدهم	اجرای محکمه تمثیلی	31						
		32						

	منابع یا مآخذ::
کلیدیک حقوقی پوهنتون هرات. (1396). رهنمود آموزش های کلیدیک حقوقی (جزایی). هرات: انتشارات قدس. چاپ اول.	1. مآخذ اساسی
1. دانش، حفیظ الله. (1394). <u>حقوق جزای عمومی</u>. کابل: مستقل. چاپ اول. 2. واصل، عبدالاقرا. (1394). <u>حقوق جزای اختصاصی</u>. کابل: سعید. چاپ اول. 3. واصل، عبدالاقرا. (1394). <u>کریمنالستیک</u>. کابل: سعید. چاپ دوم. 4. رسولی. محمد اشرف. (1394). <u>شرح قانون اجراءات جزایی</u>. کابل: بی نا. چاپ اول. 5. گوور هیلال، الیکساندر و دیگران. (1387). <u>رهنمود ماکس پلانک پیرامون موازین محاکمه عادلانه در افغانستان</u>. کابل: انستیتوت ماکس پلانک. چاپ اول. 6. کد جزا مصوب 1396. 7. قانون اجراءات جزایی مصوب 1393. 8. قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه مصوب 1393. 9. قانون تشکیل و صلاحیت څارنوالی مصوب 1393. 10. قانون وکلای مدافع مصوب 1386. 11. اساسنامه انجمن مستقل وکلای مدافع. 12. مقررہ مساعدت های حقوقی.	2. مآخذ کمکی

پوهنځی حقوق و علوم سیاسي
رشته حقوق

مفردات و پلان درسي هفته وار مضامين

صنف چهارم - سمسټر هشتم

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اداری 2	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق اداری 2
کود مضمون:	LA0856
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (تعداد کريدیت تیوری)
نوعیت مضمون:	حتمی تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0756
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

حقوق اداری شاخه‌ای از حقوق عمومی داخلی است و به مجموعه قواعد حقوقی گفته می‌شود که حقوق و تکالیف سازمان‌های اداری دولت و روابط آن‌ها با مردم را تعیین می‌کند و ناظر بر فعالیت‌های مربوط به خدمات عمومی و حفظ نظم عمومی سازمان‌های اداری است و شامل فعالیت‌های سیاسی، قضائی، قانون‌گذاری این سازمان‌ها نمی‌شود. این مضمون به عنوان یک مضمون حتمی - تخصصی در نصاب درسی رشته حقوق قرار داده شده و در آن مباحثی همچون؛ مبانی و اصول حقوق اداری، کلیات، نقش، اداره عمومی، اجراءات و اعمال اداری، نظارت بر اعمال اداری، حاکمیت قانون و مسئولیت مدنی دولت پرداخته می‌شود و محصلین را با نظام اداری کشور آشنا نموده، تحلیل آنها را در این زمینه بالا می‌برد، با نهادهای مرتبط به دولت آشنا نموده، قوانین مربوطه و حمایت‌های قانونی را در ارتباط به حقوق کارمندان و کارکنان دولتی آموخته و ایشان را برای یافتن ساحه‌ی کاری در این زمینه کمک می‌نماید.

اهداف آموزشی:

- شناخت و اهمیت منابع بشری در نظام حقوقی
- شناخت مبانی، منابع حقوقی و ساختار اداری ادارات
- درک روابط کاری بین کارفرما و کارکنان و حقوق و صلاحیت‌های آنان
- آشنایی با ساختار محاکم و افغانستان و روند رسیدگی به تخلفات اداری
- شناخت مبانی نظری مسئولیت مدنی دولت

شیوه‌های تدریس و آموزش:

- در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده می‌شود:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف، مرور قوانین مربوطه، ارائه سمینار تحقیقی توسط محصلین.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- بیان کلی موضوعات حقوق اداری (1)
- مکلفیت ها، وظایف و مسؤولیت های کارکنان
- رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان
- موقف های ماموریت
- اعمال و اجراآت اداری
- تصامیم اداری
- قرارداد های اداری
- نظارت بر اعمال اداری
- محاکم اداری
- مسئولیت مدنی دولت
- مبانی نظری مسئولیت مدنی دولت
- آثار مسئولیت مدنی دولت
- انواع مسئولیت مدنی دولت

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

- نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	مجموع
۱. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها، قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه‌های حکومت‌داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین‌المللی، شرکت‌ها و سایر اشخاص حکم در سطح ملی و بین‌المللی؛	۴. شناخت پدیده‌های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قصاصات جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین‌المللی؛	۵. کسب مهارت‌های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسه‌های مدنی، فامیلی، تجارتی و جزایی و آرازه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش‌های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۶. انکشاف مهارت‌های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهنده حقوقی، مدیریت و رهبری.		
ن.م.د. ۱	ن.م.د. ۲	ن.م.د. ۳	ن.م.د. ۴	ن.م.د. ۵	ن.م.د. ۶		
۱	۱	۱	۱	۱	۱	شناخت و اهمیت منابع بشری در نظام حقوقی	۱
۳	۳	۳	۳	۱	۱	شناخت مبانی، منابع حقوقی و ساختار اداری ادارات	۲
۲	۲	۳	۳	۱	۱	درک روابط کاری بین کارفرما و کارکنان و حقوق و صلاحیت‌های آنان	۳
۱	۱	۲	۲	۱	۲	آشنایی با ساختار محاکم و افغانستان و روند رسیدگی به تخلفات اداری	۴
۱	۱	۱	۱	۳	۱	شناخت مبانی نظری مسئولیت مدنی دولت	۵
۱.۲	۲	۲	۱.۲	۱	۱.۶	مجموع	
۱.۵						اوسط عمومی	
۳ = مطابقت کامل						۲ = مطابقت نسبی	
۱ = مطابقت کم							

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق اداری (2)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق اداری (2)	حقوق عمومی	چهارم	هشتم	2	حتمی- تخصص

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مرور حقوق اداری (1)					پرسش و پاسخ
	2	منابع بشری و مالی کارکنان خدمات ملکی ماهیت وظیفه خدمات ملکی					
دوم	3	مکلفیت ها، وظایف و مسؤولیت های کارکنان حقوق کارکن اداره					پرسش و پاسخ
	4	تادیب کارکن اداره					
سوم	5	تخلفات اداری کارکنان					پرسش و پاسخ
	6	تخلفات اداری کارکن خدماتی					
چهارم	7	موقف های ماموریت					پرسش و پاسخ
	8	بحث و تبادل نظر					
پنجم	9	اعمال و اجراءات اداری					پرسش و پاسخ
	10	تصامیم اداری					
ششم	11	اقسام، اجرا و پایان تصمیم اداره					پرسش و پاسخ
	12	قرارداد های اداری					
هفتم	13	اقسام قرارداد های اداری					پرسش و پاسخ
	14	شیوه ها و مراحل انعقاد					
هشتم	15	حقوق و تکالیف ناشی قرارداد های اداری					پرسش و پاسخ
	16	بحث و تبادل					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					پرسش و پاسخ
	18	امتحان وسط سمستر					

پرسش و پاسخ					نظارت بر اعمال اداری	19	دهم
					حاکمیت قانون	20	
پرسش و پاسخ					نظارت داخلی	21	یازدهم
					نظارت خارجی	22	
پرسش و پاسخ					محاکم اداری	23	دوازدهم
					محاکم اداری در افغانستان	24	
پرسش و پاسخ					مسئولیت مدنی دولت	25	سیزدهم
					مسئولیت حکومت به جای کارمند	26	
پرسش و پاسخ					ارکان مسئولیت مدنی دولت	27	چهاردهم
					ارکان مسئولیت مدنی دولت	28	
پرسش و پاسخ					آثار مسئولیت مدنی دولت	29	پانزدهم
					آثار مسئولیت مدنی دولت	30	
پرسش و پاسخ					انواع مسئولیت مدنی دولت	31	شانزدهم
					انواع مسئولیت مدنی دولت	32	

منابع یا مأخذ:	
1. دانش، سرور (1392)، حقوق اداری افغانستان، کابل: انتشارات امیری. 2. قاضی، گل رحمن (1392)، حقوق اداری، کابل: انتشارات سعید.	مأخذ اساسی
1. تمکی محمدی، عبدالعلی (1391)، حقوق اداری افغانستان، تهران: انتشارات عرفان. 2. طباطبایی موتمنی، منوچهر (1397)، حقوق اداری، تهران: انتشارات سمت. 3. امامی، دکتور محمد (1396)، حقوق اداری، تهران: نشر دبیر خانه انجمن، چاپ بیست و یکم. 4. انصاری، دکتور ولی الله (1397ش)، کلیات حقوق اداری، تهران: انتشارات میزان، چاپ یازدهم.	مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل خصوصی (2)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق بین الملل خصوصی (2)
کود مضمون:	LA0857
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0757
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

توسعه روابط و مبادلات بین المللی بخصوص گسترش روابط خصوصی افراد در زندگی بین المللی، ضرورت مطالعه و شناخت قواعدی را که از جانب دولت ها به منظور تنظیم این روابط و رسیدگی به دعاوی و اختلافات بین المللی وضع گردیده است؛ بیش از پیش نمایان ساخته است. حقوق بین الملل خصوصی که به عنوان مضمون حتمی تخصصی در صنوف چهارم رشته حقوق کشور تدریس می شود در واقع مجموعه قواعد و مقرراتی است که بر روابط خصوصی افراد در سطح بین المللی حکومت میکند. تدریس این رشته از حقوق از اهمیت بسیاری برخوردار میباشد چرا که مطالعه و یادگیری آن برای محصلین این امکان را فراهم میسازد تا از یکسو شناخت دقیق و همه جانبه ای را از نظام حقوقی کشور خویش با توجه به مسایل و روابط بین المللی حاصل نمایند و تفاوت ها و پیچیدگی های موجود در نگرش به مسایل و روابط بین المللی را نسبت به مسایل داخلی درک نمایند و از سویی دیگر مهارت های مسلکی خویش را در زمینه تطبیق مواد قانون داخلی با قضایای فر ضی تقویت بخشند و همچنان با قواعد حل تعارض سایر کشور ها در زمینه احوال شخصیه، اموال، تنظیم اسناد و قرار داد ها آشنایی حاصل نمایند. از آنجایی که این رشته از روابط میان اتباع دولت ها اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی بحث میشود، مطالب مربوط به آن به سه دسته عمده: تقسیم جغرافیایی اشخاص (شامل تابعیت و اقامتگاه)، وضعیت حقوقی بیگانگان و تعارض ها تقسیم شده است. در سمستر اول جدا از کلیات مربوط به شناخت این رشته، مسائل مربوط به تابعیت، اقامتگاه و وضعیت حقوقی بیگانگان مورد بحث قرار میگیرد و در سمستر دوم مسئله تعارض اعم از تعارض قوانین و تعارض محاکم با در نظر داشت احکام قوانین افغانستان مورد مطالعه قرار میگیرد.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم تعارض قوانین، تعارض محاکم، اصطلاحات موجود در تعارض قوانین و درک رابطه بین تعارض قوانین و تعارض محاکم
- مطالعه تطبیقی دسته های ارتباط و مصادیق آن در قانون مدنی افغانستان و قوانین سایر کشور ها و تشخیص روش های حل تعارض و راه حل های مورد استفاده در قانون مدنی افغانستان و قوانین سایر کشور ها

- کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات و پیشبرد دوسیه های مدنی، تجارتی و احوال شخیصیه در صورت وجود تعارض قوانین مبتنی بر قواعد حل تعارض افغانستان و حل اختلاف بین سیستم های حل تعارض افغانستان و سایر کشورها در صورت توصیف و احاله
- کسب دانش و مهارت لازم برای رسیدگی و حل قضایای مدنی که در آن یک حق در خارج افغانستان کسب و در افغانستان اجرا خواهد شد، شرایط و حدود تاثیر این حق در افغانستان
- کسب مهارت های لازم در زمینه تطبیق قانون خارجی و پروسژر اجرای احکام محاکم خارجی در افغانستان

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم تعارض قوانین و شرایط پیدایش آن
- روش های حل تعارض
- مفهوم توصیف و ارکان آن
- مفهوم احاله و انواع آن
- تعارض متحرک- اجرای قانون خارجی
- موانع اجرای قانون خارجی
- مسائل مهم تعارض قوانین.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مباحث، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	شناخت مفهوم تعارض قوانین، تعارض محاکم، اصطلاحات موجود در تعارض قوانین و درک رابطه بین تعارض قوانین و تعارض محاکم	1	1	3	1	1	1
۲	مطالعه تطبیقی دسته های ارتباط و مصادیق آن در قانون مدنی افغانستان و قوانین سایر کشور ها و تشخیص روش های حل تعارض و راه حل های مورد استفاده در قانون مدنی افغانستان و قوانین سایر کشور ها	2	1	3	1	3	2
۳	کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات و پیشبرد دوسیه های مدنی، تجارتی و احوال شخصیه در صورت وجود تعارض قوانین مبتنی بر قواعد حل تعارض افغانستان و حل اختلاف بین سیستم های حل تعارض افغانستان و سایر کشور ها در صورت توصیف و احاله	1	2	3	1	3	3
۴	کسب دانش و مهارت لازم برای رسیدگی و حل قضایای مدنی که در آن یک حق در خارج افغانستان کسب و در افغانستان اجرا خواهد شد، شرایط و حدود تاثیر این حق در افغانستان	1	2	3	1	3	3
۵	کسب مهارت های لازم در زمینه تطبیق قانون خارجی و پروسژر اجرای احکام محاکم خارجی در افغانستان	1	2	3	1	3	3
مجموع		1.2	1.6	3	1	2.6	2.4
اوسط عمومی		1.9/3					
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل خصوصی (2)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق بين الملل خصوصي (2)	حقوق خصوصي	چهارم	هشتم	2	حتمی- تخصص

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مفهوم تعارض قوانین و شرایط پیدایش آن					پرسش و پاسخ
	2	اصطلاحات و قواعد اساسی تعارض قوانین					
دوم	3	روش های حل تعارض روش حقوقی					پرسش و پاسخ
	4	روش های حل تعارض روش سیاسی					
سوم	5	تاریخچه تعارض قوانین دوره قدیم					پرسش و پاسخ
	6	تاریخچه تعارض قوانین دوره جدید					
چهارم	7	مفهوم توصیف و ارکان آن					پرسش و پاسخ
	8	راه حل های مساله توصیف					
پنجم	9	مفهوم احاله و انواع آن					پرسش و پاسخ
	10	احاله در حقوق بین الملل و حقوق افغانستان					
ششم	11	تعارض متحرک اعتبار بین المللی حق مکتسبه و شرایط آن					پرسش و پاسخ
	12	حدود تاثیر حق مکتسبه					
هفتم	13	نحوه اجرای قانون خارجی					پرسش و پاسخ
	14	مبانی استناد به قانون خارجی					
هشتم	15	موانع اجرای قانون خارجی نظم عمومی					پرسش و پاسخ
	16	موانع اجرای قانون خارجی تقلب نسبت به قانون					
نهم	17	مرور و مباحثه					امتحان میان سمستر
	18	امتحان وسط سمستر					
دهم	19	مسائل مهم تعارض قوانین تعارض قوانین در احوال شخصیه مفهوم احوال شخصیه و قواعد حاکم بر آن					پرسش و پاسخ
	20	موراد مختلف اعمال قانون حاکم بر احوال شخصیه استثنائات قاعده اعمال قانون ملی نسبت به احوال شخصیه					
یازدهم	21	بررسی مصادیق احوال شخصیه و قانون حاکم بر آن نکاح/ طلاق					پرسش و پاسخ

					بررسی مصادیق احوال شخصیه و قانون حاکم بر آن ولایت و وصایت/ قیمومیت	22	
پرسش و پاسخ					تعارض قوانین در اموال مادی	23	دوازدهم
					تعارض قوانین در اموال غیر مادی	24	
پرسش و پاسخ					تعارض قوانین در اسناد تجارتي	25	سیزدهم
					تعارض قوانین در وجایب قراردادی و غیر قراردادی	26	
پرسش و پاسخ					مفهوم تعارض محاکم	27	چهاردهم
					معیار های تشخیص محکمه ذیصلاح	28	
پرسش و پاسخ					شناسایی احکام محاکم خارجی	29	پانزدهم
					اجرای احکام محاکم خارجی	30	
جمع بندی					مرور، مباحثه و پاسخ به سوالات	31	شانزدهم
					رهنمائی امتحان	32	

منابع یا مأخذ:	
1- افضلی، عبدالواحد و محمد اسحاق رحیمی. 1397. حقوق بین الملل خصوصی. تهران: نشر سمت. 2- ناصح، ولی محمد. 1393. حقوق بین الملل خصوصی. کابل: انتشارات سعید.	1. مأخذ اساسی
1- ارفع نیا، بهشید. 1373. حقوق بین الملل خصوصی. تهران: بهتاب. 2- سلجوقی، محمود. 1381. حقوق بین الملل خصوصی. تهران: میزان. 3- عبدالله، نظام الدین. 1388. حقوق بین الملل خصوصی. کابل: انتشارات سعید. 4- قانون اسناد قابل معامله مصوب 1387. 5- قانون مدنی مصوب 1355.	2. مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول محاکمات مدنی(2)	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	اصول محاکمات مدنی (2)
کود مضمون:	LA0858
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0758
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

هر کس مدعی حقی باشد باید آنرا اثبات کند. تمامی دعاوی که از طرف اشخاص علیه یکدیگر مطرح میشود، در ابتدا از نظر محکمه ادعایی بیش نیست. این ادعاها باید با دلایل مورد نظر قانونگذار به اثبات برسد تا نهایتاً در پیشگاه محاکم ذیصلاح موردپذیرش قرار گیرد. ادله اثبات دعوی عبارت از اموری اند که از سوی اصحاب دعوا برای اثبات دعوی یا دفاع از آن مورد استناد قرار می‌گیرد. این ادله به لحاظ ارزش و اهمیتی که برای طرفین دعوا و روند رسیدگی قضایی دارد مورد توجه قانونگذار قرار گرفته است؛ هر یک از انواع ادله اثبات، شرایط، آثار و نحوه ارائه دلیل و ارزیابی آن از سوی قاضی به تفصیل در قانون مدنی و قانون اصول محاکمات مدنی مورد بحث قرار گرفته است. با توجه به این مهم، سمستر دوم اصول محاکمات مدنی به منظور آشنا ساختن محصلین حقوق با ادله اثبات دعوا در دعاوی مدنی ترتیب شده است تا در آینده به عنوان وکیل مدافع مهارت و دانش لازم را در ابراز دلیل و یا در مقام قاضی آگاهی و تخصص لازم را در پذیرش یا رد دلیل داشته باشند.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم دلیل، انواع دلیل و تحلیل نقش طرفین دعوی و قاضی در اقامه دلیل
- مقایسه ارزش اثباتی ادله اثبات در دعاوی مدنی
- کسب مهارت در زمینه چگونگی استناد به ادله اثبات در دعوی و دفع دعوی منجیت وکیل مدافع
- کسب مهارت در زمینه چگونگی ترجیح دلیل و چگونگی استناد به اسباب صدور حکم منحیت قاضی
- کسب دانش و مهارت لازم در زمینه چگونگی اعتراض به فیصله های محکمه ابتدائیه در مرحله استیناف خواهی، فرجام خواهی و تجدید نظر

شیوه های تدریس و آموزش

- روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن، مرور قوانین، مطالعه قضایا و ارائه سمینار تحقیقی از جانب محصلین.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها

- مفهوم دلیل
- اقامه دلیل
- ادله اثبات دعوی در نظام حقوقی افغانستان
- اول: اقرار
- دوم: سند
- سوم: شهادت
- چهارم: قرینه
- پنجم: یمین و نکول از یمین
- ششم: نظریات اهل خبره
- تصمیمات قضایی محاکم : فیصله و قرار
- اشکال مختلف قرار های قضایی
- احکام یا فیصله های قضایی
- ابلاغ، تصحیح و آثار حکم
- طرق شکایت از آراء محاکم
- اول: اعتراض در مرحله استئناف
- دوم: اعتراض در مرحله فرجام خواهی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	مجموع
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسیه های مدنی، فامیله، تجارتی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قصایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		
2	3	1	3	2	2	شناخت مفهوم دلیل، انواع دلیل و تحلیل نقش طرفین دعوی و قاضی در اقامه دلیل	۱
3	3	1	3	2	2	مقایسه ارزش اثباتی ادله اثبات در دعاوی مدنی	۲
3	3	1	3	3	1	کسب مهارت در زمینه چگونگی استناد به ادله اثبات در دعوی و دفع دعوی منجبت وکیل مدافع	۳
3	3	1	3	3	2	کسب مهارت در زمینه چگونگی ترجیح دلیل و چگونگی استناد به اسباب صدور حکم منجبت قاضی	۴
3	3	1	3	3	2	کسب دانش و مهارت لازم در زمینه چگونگی اعتراض به فیصله های محکمه ابتدائیه در مرحله استیناف خواهی، فرجام خواهی و تجدید نظر	۵
2.8	3	1	3	2.6	1.8	مجموع	
2.3/3						اوسط عمومی	
۳ = مطابقت کامل ۲ = مطابقت نسبی ۱ = مطابقت کم							

پلان درسی هفته وار مضمون اصول محاکمات مدنی(2)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیار تمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
---------------	------	-------	-----------	-----	-------	--------------	-----------

حقوق	اصول محاکمات مدنی (2)	حقوق خصوصی	چهارم	هشتم	2	حتمی-تخصص	
هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مفردات درسی و منابع درسی					پرسش وپاسخ
	2	مفهوم دلیل تقسیم بندی ادله اثبات دعوی از جهات مختلف					
دوم	3	اقامه دلیل بررسی نقش متداعیین در اقامه دلیل					پرسش وپاسخ
	4	بررسی نقش قاضی در اقامه دلیل/ زمان اقامه دلیل					
سوم	5	ادله اثبات دعوی در نظام حقوقی افغانستان اول: اقرار/ مفهوم اقرار					پرسش وپاسخ
	6	دسته بندی اقرار از جهات مختلف					
چهارم	7	شرایط اقرار: شرایط مقرر، شرایط مقرر له، شرایط مقرر به					پرسش وپاسخ
	8	آثار اقرار					
پنجم	9	دوم: سند/ انواع سند: سند رسمی و سند عرف					پرسش وپاسخ
	10	ارزش اثباتی سند جعل و انکار سند					
ششم	11	سوم: شهادت/ مفهوم شهادت / شرایط شهادت: شرایط شاهد و شرایط مشهود به					پرسش وپاسخ
	12	ترکیه شهود					
هفتم	13	چهارم: قرینه/ انواع قرینه: قرینه قاطعه و قرینه مستنبطه					پرسش وپاسخ
	14	اعتبار و ارزش قرائن					
هشتم	15	پنجم: یمین و نکول از یمین/ شرایط یمین و اقسام آن					پرسش وپاسخ
	16	نکول از یمین					
نهم	17	امتحان 20 %					امتحان میان سمسٹر
	18	امتحان 20 %					
دهم	19	ششم: نظریات اهل خبره					پرسش وپاسخ

					مکلفیت های اهل خبره	20	
پرسش و پاسخ					تصمیمات قضایی محاکم : فیصله و قرار / اشکال مختلف قرار های قضایی/ موضوع قرار	21	یازدهم
					احکام یا فیصله های قضایی/ شرایط اصدار حکم/ منابع مورد استناد در حکم/ مندرجات حکم	22	
پرسش و پاسخ					ابلاغ، تصحیح و آثار حکم دسته بندی احکام	23	دوازدهم
					حکم غیابی	24	
پرسش و پاسخ					طرق شکایت از آراء محاکم اول: اعتراض در مرحله استیناف حق استیناف خواهی شرایط استیناف طلبی احکام و قرار های قابل استیناف طلبی مدت استیناف طلبی	25	سیزدهم
					درخواست استیناف خواهی محتوی درخواست استیناف خواهی حدود صلاحیت رسیدگی محکمه استیناف کار عملی: کار روی قضیه فرضی و نگارش صورت دعوی به محکمه استیناف	26	
پرسش و پاسخ					دوم: اعتراض در مرحله فرجام خواهی احکام و قرار های قابل فرجام خواهی مدت فرجام خواهی	27	چهاردهم
					شرایط درخواست فرجام خواهی صلاحیت محکمه تمیز در مورد نقض قرار و حکم محکمه کار عملی: کار روی دوسیه و نگارش صورت دعوی فرجام خواهی به محکمه استیناف	28	
پرسش و پاسخ					سوم : اعتراض در مرحله تجدید نظر	29	پانزدهم
					مدت تجدید نظر در دعاوی مدنی و جزایی موارد تجدید نظر طلبی اجراء رسیدگی به عریضه تجدید نظر صلاحیت محکمه تجدیدنظر در مورد ابرام نقض قرار و حکم ستره محکمه	30	
جمع بندی					مرور مباحث تدریس شده در طول سمسטר و حل مشکلات محصلین	31	شانزدهم
					جمع بندی	32	

1. احمدی. هاشم. 1390. اصول محاکمات مدنی. کابل: انتشارات مقصودی. 2. ستانکزی، نصرالله. 1391. اصول محاکمات مدنی. کابل: انتشارات سعید. 3. قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضائیه مصوب 1392. 4. قانون اصول محاکمات مدنی افغانستان مصوب 1368.	1. ماخذ اساسی
1. مکی، ثریا عمران و پیام شهرجردی. 2012. اصول محاکمات مدنی افغانستان. کابل: انستیتیوت مطالعات بین المللی مقایسوی پاریس- فرانسه. 2. عبدالله. شمس. 1390 ه.ش. آیین دادرسی مدنی. ج 2. تهران: ورداک. 3. قانون طرز تحصیل حقوق مصوب 1402 ه.ق. 4. قانون مدنی افغانستان مصوب 1355 ه.ش. 5. مجلة الاحکام العدلیة، مصوب 1293 ه.ق. (1384)، مطبعة بهیر، کابل، افغانستان.	2. ماخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول اجراءات جزایی(2)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	اصول محاکمات جزایی(2)
کود مضمون:	LA0859
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	اصول محاکمات جزایی 1
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

امروز در هر جامعه برای مجازات نمودن مجرمین پروسه قانونی و مشخص وجود دارد که به اساس آن افراد ملزم از پی گناه تفکیک می گردند، این روند را بنام اجراءات جزایی می نامند. اجراءات جزایی قواعد شکلی است که برای تطبیق قوانین ماهوی جزایی؛ حتمی و لازمی پنداشته می شود. مباحثی همچون مفهوم قضا و اهمیت آن، تشکیلات محاکم افغانستان و اجراءات آن، اسباب سقوط دعوی جزایی، طرز تطبیق احکام، بدیل های حبس و تنفیذ احکام از جمله مباحث مهم اصول محاکمات جزایی در سمستر هشتم می باشد.

اهداف آموزشی:

- شناخت و درک اسباب سقوط دعوی جزای و آثار آن در جریان رسیدگی به یک دوسیه جزایی
- تفکیک اتهامات صحیح از تعقیبات سقیم و ناروا
- درک مفهوم بدیل های حبس، انواع آن و تاثیر بدیل های حبس در اصلاح مجرمین
- کسب مهارت در زمینه چگونگی ترجیح مدارک اثبات جرم و چگونگی استناد به اسباب صدور حکم منحیت قاضی
- کسب دانش و مهارت لازم در زمینه چگونگی اعتراض به فیصله های محاکم در مراحل استیناف خواهی، فرجام خواهی و تجدید نظر

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- طرح قضیه و کار گروهی محصلین و ارائه در صنف؛
- محکمه تمثیلی جزایی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم قضا و معرفی سیستم قضایی افغانستان؛
- اجراءات محاکم ثلاثه و اصول حاکم بر مراحل محاکمه؛
- اعتراض بر احکام محاکم تحتانی و دلایل آن؛
- تجدید نظر و موارد آن؛
- اسباب سقوط دعوی جزایی؛
- تعلیق تنفیذ و انواع آن؛

- تاخیل تنفیذ و رهایی مشروط؛
- سقوط تطبیق حکم جزایی؛
- اعاده حیثیت؛
- نسخ قوانین؛
- تنفیذ مجازات حبس؛
- تنفیذ احکام تادیات مالی؛
- بدیل های حبس.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

- نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
 - کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
 - امتحان وسط سمستر (20) %
 - امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
 - مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	مجموع
1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، حرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسیه های مدنی، فامیلی، تجاری و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.		
ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن		
1	1	1	3	1	1	شناخت و درک اسباب سقوط دعوی جزای و آثار آن در جریان رسیدگی به یک دوسیه جزایی	۱
1	2	1	3	2	2	تشکیک اتهامات صحیح از تعقیبات سقیم و ناروا	۲
1	2	1	3	1	1	درک مفهوم بدیل های حبس، انواع آن و تاثیر بدیل های حبس در اصلاح مجرمین	۳
2	3	1	3	2	2	کسب مهارت در زمینه چگونگی ترجیح مدارک اثبات جرم و چگونگی استناد به اسباب صدور حکم منحیث قاضی	۴
1	1	1	3	2	3	کسب دانش و مهارت لازم در زمینه چگونگی اعتراض به فیصله های محاکم در مراحل استیناف خواهی، فرجام خواهی و تجدید نظر	۵
1.2	1.8	1	3	1.6	1.8	مجموع	
1.7/3						اوسط عمومی	
۳ = مطابقت کامل						۲ = مطابقت نسبی	۱ = مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون اصول اجراءات جزایی (2)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دبپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	اصول اجراءات جزایی (2)	حقوق جزا و علوم جنایی	چهارم	هشتم	2	حتمی- تخصص

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و کلیات آن					
	2	مفهوم، حکمت، اهمیت قضا تاریخچه قضا در افغانستان					
دوم	3	معرفی سیستم قضایی افغانستان بر اساس قانون اساسی کشور					پرسش و پاسخ
	4	اجراءات محاکم ثلاثه					
سوم	5	اصول حاکم بر مرحله محاکمه و انواع صلاحیت محاکم					
	6	اعتراض بر احکام محاکم تحتانی و دلایل آن					
چهارم	7	تجدید نظر بر احکام محاکم					پرسش و پاسخ
	8	موارد تجدید نظر مراجع ذیصلاح تجدید نظر					
پنجم	9	اسباب سقوط دعوای جزایی					
	10	وفات متهم یا محکوم علیه احکام فقه در مورد سقوط قصاص و دیت در صورت وفات					
ششم	11	مفهوم وماهیت مرور زمان جزایی					پرسش و پاسخ
	12	انقطاع و تعطیل مرور زمان جزایی					
هفتم	13	تعریف، هدف و تاریخچه عفو					
	14	انواع عفو/ آثار عفو					
هشتم	15	تعلیق تنفیذ					پرسش و پاسخ
	16	انواع تعلیق تنفیذ حکم تعلیق تنفیذ مجازات آثار تعلیق تنفیذ					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					

						18	
					تأجيل تنفيذ حكم تعميل جزای اعدام	19	دهم
					انواع تأجيل بر اشخاص خاص	20	
پرسش و پاسخ					مفهوم رهایی مشروط و تاریخچه آن	21	یازدهم
					پروسیجر رهایی مشروط بر اساس قانون	22	
					نسخ یا لغو قوانین	23	دوازدهم
					انصراف شاکی یا متضرر از جرم	24	
پرسش و پاسخ					سقوط تطبیق حکم جزایی	25	سیزدهم
					اعاده حیثیت انواع اعاده حیثیت اعاده حیثیت قضایی اعاده حیثیت قانونی	26	
					تنفیذ مجازات حبس	27	چهاردهم
					محاسبه ایام نظارت و توقیف در مدت حبس	28	
پرسش و پاسخ					تنفیذ احکام تادیات مالی	29	پانزدهم
					مجرای جزای نقدی در برابر توقیف	30	
					بدیل های حبس و انواع آن	31	شانزدهم
					بررسی راهنمایی برای امتحان نهایی	32	

منابع یا مأخذ:
1. علامه، غلام حیدر. (1394). <u>اصول محاکمات جزایی افغانستان</u>. تهران: نشر واژه. چاپ اول. 2. غلامی، حسین. (1385). <u>میانی حقوق و عدالت جنایی در افغانستان</u>. کابل: سفارت کبری جمهوری فدرال آلمان. چاپ اول. 3. هیلال گوور، الکساندرا و دیگران. (1387). <u>رهنمود ماکس پلانک پیرامون موازین محاکمه عادلانه</u>. مترجم: طنین، بشیر. کابل: انستیتوت مقایسوی عامه و حقوق بین الدول ماکس پلانک. چاپ چهارم. 4. هاشمی، غازی. (1393). <u>مزایا و نواقص اجرای جزایی</u>. بی جا. بی نا. چاپ اول. 5. کد جزا مصوب 1396. 6. قانون اجرای جزایی مصوب 1393. 7. قانون محاکم خاص مصوب 1393. 8. قانون کشف و تحقیق جرایم و نظارت سارنوالی بر قانونیت تطبیق آن. 9. کنوانسیون حقوق مدنی و سیاسی مصوب 1966.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق تجارت بین الملل	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق تجارت بین الملل
کود مضمون:	LA0867
تعداد کرایدیت:	2 کرایدیت
نوعیت مضمون:	حتمی تخصصی
پیشنیاز مضمون:	LA0547
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

حقوق تجارت بین الملل از رشته های حتمی - تخصصی و کاربردی در حوزه حقوق خصوصی میباشد که طی دو کرایدیت در سمستر هشتم تدریس میگردد. از آنجائیکه قواعد مربوط این مضمون به تنظیم روابط تجاری میان اشخاص حقیقی و حقوقی در سطح بین المللی میپردازد، آشنایی و فراگیری این مضمون برای محصلین حقوق از اهمیت خاصی برخوردار است. مباحث عمده مضمون حقوق تجارت بین الملل را مفهوم تجارت بین الملل، منابع حقوق تجارت بین الملل، سازمانهای تجارتی در سطح بین الملل و قراردادهای تجارتی بین المللی و قواعد حاکم بر انعقاد، اجرا و فسخ آن را تشکیل میدهد.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم و منابع حقوق تجارت بین الملل
- آشنایی با سازمان تجارت جهانی، ساختار و نحوه خروج، اخراج و تعلیق عضویت در سازمان تجارت جهانی
- کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم قرارداد های بیع بین المللی کالا و حمل و نقل کالا و ارائه مشوره حقوقی در زمینه تعیین حقوق و تعهدات طرفین
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه عضویت افغانستان در سازمان تجارت بین المللی و توانمند سازی محصلین برای کار در وزارت تجارت و صنایع و اتاق های تجارت افغانستان
- کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات ناشی از بیع بین المللی کالا و قرار داد حمل و نقل کالا در قالب روش های رسمی و غیر رسمی

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛

- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف و اصطلاحات حقوق تجارت بین الملل
- منابع حقوق تجارت بین الملل
- یکسان سازی قواعد تجارت بین الملل
- معرفی برخی سازمان های یکسان کننده قواعد تجارت بین الملل و دستاورد های آنها
- معرفی سازمان تجارت جهانی
- تنظیم قرارداد های تجارتی بین المللی
- بیع بین المللی کالا
- کنوانسیون بیع بین المللی کالا
- تشکیل قرارداد بیع بین المللی کالا
- حمل و نقل دریایی کالا
- حمل و نقل جاده ای کالا تحت قواعد CMR
- حمل و نقل هوایی کالا
- معرفی انواع انواع روش های پرداخت بین المللی، ماهیت و مزیت های آن.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مرجع سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شادکامی های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینه افراد المللی، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبدات جرایم و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دو سیه های قضایی مدنی و جرایمی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
۱	شناخت مفهوم و منابع حقوق تجارت بین الملل	1	2	3	1	1	1
۲	آشنایی با سازمان تجارت جهانی، ساختار و نحوه خروج، اخراج و تعلیق عضویت در سازمان تجارت جهانی	1	3	3	1	3	3
۳	کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم قرارداد های بیع بین المللی کالا و حمل و نقل کالا و ارائه مشوره حقوقی در زمینه تعیین حقوق و تعهدات طرفین	1	2	3	1	3	3
۴	کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه عضویت افغانستان در سازمان تجارت بین المللی و توانمند سازی محصلین برای کار در وزارت تجارت و صنایع و اتاق های تجارت افغانستان	1	3	3	1	3	3
۵	کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات ناشی از بیع بین المللی کالا و قرارداد حمل و نقل کالا در قالب روش های رسمی و غیر رسمی	1	2	3	1	3	3
مجموع		1.2	2.4	3	1	2.6	2.6
اوسط عمومی		2.1/3					
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق تجارت بین الملل

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیار تمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق تجارت بين الملل	حقوق خصوصي	چهارم	هشتم	2	حتمی- تخصص

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات درسی					پرسش و پاسخ
	2	تعریف و اصطلاحات حقوق تجارت بین الملل					
دوم	3	منابع، معاهدات و رویه های تجارت بین المللی					پرسش و پاسخ
	4	حقوق عرفی تجارتی، اصول کلی حقوق و منابع داخلی					
سوم	5	یکسان سازی قواعد تجارت بین الملل					پرسش و پاسخ
	6	روش های یک سان سازی و سازمان های یک سان کننده					
چهارم	7	معرفی سازمان تجارت جهانی					پرسش و پاسخ
	8	مهمترین موافقت نامه های سازمان تجارت جهانی					
پنجم	9	نحوه عضویت در سازمان تجارت جهانی					پرسش و پاسخ
	10	نحوه خروج، اخراج، تعلیق عضویت در سازمان تجارت جهانی					
ششم	11	سازمان تجارت بین الملل					پرسش و پاسخ
	12	اصول حاکم بر سازمان تجارت بین الملل					
هفتم	13	تنظیم قرارداد های تجارتی بین المللی					پرسش و پاسخ
	14	نکات مهم و انواع قرارداد ها					
هشتم	15	معرفی انواع رو های پرداخت بین المللی					پرسش و پاسخ
	16	کار گروهی					
نهم	17	امتحان 20%					امتحان میان سمستر
	18	امتحان 20%					

پرسش و پاسخ					بیع بین المللی کالا، کنوانسیون بیع بین المللی کالا، قواعد عمومی حاکم بر اجرای کنوانسیون	19	دهم
					بیع قرارداد سیف و اصطلاحات مرتبط	20	
پرسش و پاسخ					تشکیل قرارداد بیع بین المللی کالا، ایجاب و قبول،	21	یازدهم
					زمان و مکان وقوع قرارداد آثار قرارداد بیع بین المللی کالا،	22	
پرسش و پاسخ					حمل و نقل دریایی	23	دوازدهم
					بارنامه دریایی	24	
پرسش و پاسخ					مسئولیت های متصدی حمل و نقل	25	سیزدهم
					مصنوعیت های متصدی حمل و نقل	26	
پرسش و پاسخ					حمل و نقل جاده ای کالا تحت قواعد CMR، ساحه تطبیق قواعد سی ام آر،	27	چهاردهم
					مکلفیت های اسنادی، حقوق و مسولیت های متصدی، حقوق متصدی و ارسال کننده	28	
پرسش و پاسخ					حمل و نقل هوایی کالا معرفی سیستم وارسای، ساحه تطبیق سیستم وارسای در مورد قرارداد حمل و نقل هوایی	29	پانزدهم
					مسولیت های ارسال کننده و حقوق ارسال کننده و مسولیت های متصدی	30	
جمع بندی					معرفی انواع انواع روش های پرداخت بین المللی، ماهیت و مزیت های آن	31	شانزدهم
					حل مشکلات محصلین و رهنمایی امتحان نهایی	32	

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	1. اشـمیتوف، کلا.یو. ام.(۱۳۷۸). حقوق تجارت بین الملل، ترجمه: بهروز اخلاقی و دیگران، تهران، ج ۱، چاپ اول، انتشارات سمت. 2. اشـمیتوف، کلا.یو. ام.(۱۳۷۸). حقوق تجارت بین الملل، ترجمه: بهروز اخلاقی و دیگران، تهران، ج ۲، چاپ اول، انتشارات سمت. 3. شیروی، عبدالحسین.(۱۳۹۳). حقوق تجارت بین الملل، تهران، چاپ پنجم، انتشارات سمت.
2. مأخذ کمکی	1. خزاعی، حسین.(۱۳۷۳). روشهای حمل کالا در تجارت بین المللی، مجله دانشکده علوم و حقوق سیاسی، 2. خزاعی، حسین.(۱۳۷۷). روشهای پرداخت ثمن در تجارت بین المللی، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه علامه طباطبائی، شماره ۳۳ 3. صفایی، سید حسین .(۱۳۸۷). حقوق بیع بین المللی با مطالعه تطبیقی، تهران، چاپ دوم ، دانشگاه تهران

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون طب عدلی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی و فاکولته طب
اسم مضمون:	طب عدلی
کود مضمون:	LA0868
تعداد کريدت:	2 کريدت (1 کريدت تیوری و 1 کريدت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

حق حیات از حقوق مسلم شناخته شده برای بشر است و در صورتی که بدون مجوز قانونی سلب شود، بایستی در اسرع وقت و با امکانات کافی نسبت به کشف جنایت و رساندن عامل یا عاملین قتل به سزای جنایت اقدام گردد. یکی از راههای کشف جرم، اقدامات دقیق متخصصان طب عدلی است. عملکرد داکتر طب عدلی در اجرای عدالت دارای ارزش فوق العاده زیاد می باشد زیرا قاضی، جهت دادن رأی صواب در هر موردی نیاز به داشتن اطلاعات صحیح از حقایق امر در آن موضوع دارد که این امر بدون کمک داکتر طب عدلی میسر نیست. طب عدلی به کار بردن علم طب در امور حقوقی و قضایی جامعه است، زیرا صدور قرار از طرف مقامات قضایی در علوم طبی و شعبات آن احتیاج به کمک دارد و بر اساس نظریات اهل خبره است که مقامات قضایی می توانند قرار لازم را جهت اجرای بعدی در مورد متهم صادر کنند، لذا در جرایمی که از نظر جسمی یا روانی صدمات یا ضایعاتی ایجاد می کند مقامات قضایی به نظریه های اهل خبره جسمی یا روانی که همان طب عدلی است احتیاج دارند. از همین رو؛ این مضمون بیشتر بر مباحثی همچون مرگ، انواع و علل آن، لکه های میتی، تفاوت قتل از خودکشی و ... تمرکز دارد

اهداف آموزشی:

- تعیین علت، زمان و چگونگی مرگ جهت گزارش به مقامات عدلی و قضایی
- یادگیری و شناخت کالبد شکافی جسد از دیدگاه علم آناتومی
- آشنایی با موضع فقه و کد جزا در مورد تشریح جسد و کالبد شکافی
- تربیه نیروی متخصص جهت تحکیم عدالت جزایی و کمک به سیستم عدلی و قضایی کشور
- کسب مهارت های لازم در ارتباط به انواع معاینات طب عدلی در واقعات مختلف و چونگی تثبیت هویت اشخاص

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛

در بخش آموزش عملی از روش های زیر استفاده میشود:

- انجام آزمایش های لابراتواری
- بازدید از ریاست طب عدلی به منظور تشریح جسد، تشخیص جسد و تعیین زمان مرگ و غیره
- تشخیص میزان جراحات و صدمات موجوده

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- اساسات طب عدلی تعریف طب عدلی
- تتاتولوژی یا مطالعه مرگ
- معاینات واقعات فوتی
- معاینات طب اجساد در واقعات مرگ های آنی
- تحقیقات تثبیت هویت و مشاهده محل واقعه
- البسه، اشیاء و اسناد
- اهمیت بررسی عدلی - طبى محل واقعه
- تروماتولوژی طب عدلی
- اسفکسی
- معاینات طب عدلی
- معاینات طب عدلی اشخاص زنده
- ستومالوژی عدلی
- طب عدلی روانی
- جرایم و انحرافات جنسی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه	نتایج متوقعه مضمون	رشته
--------------	--------------------	------

12. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	ن.م.ر.	1	3	1	1	1.2
11. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	ن.م.ر.	1	1	2	1	1.2
10. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	ن.م.ر.	3	3	3	3	3
9. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص کمکی در سطح ملی و بین المللی؛	ن.م.ر.	1	1	1	1	1.2
8. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تهیه حکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتدی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	ن.م.ر.	1	1	2	1	1.2
7. شناخت میانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	ن.م.ر.	1	1	1	1	1.4
						مجموع
						اوسط عمومی
						۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون طب عدلی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
---------------	------	-------	----------	-----	-------	--------------	-----------

حقوق	طب عدلی	حقوق جزا/ فاکولته طب	چهارم	هشتم	2	حتمی- تخصص	
هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	اساسات و تعریف طب عدلی ارتباط طب عدلی با دیگر علوم					پرسش و پاسخ
	2	معاینات تخصصی طب عدلی مواد تحقیقاتی طب عدلی اهمالهای طبی					
دوم	3	تاتولوژی یا مطالعه مرگ مرگ طبیعی / مرگ جنایی مرگ از نظر طب عدلی					پرسش و پاسخ
	4	مراحل مرگ / انواع مرگ علائم مرگ جنایی تعیین زمان مرگ					
سوم	5	معاینات و افعات فوتی معاینات خارجی مرگ معاینات داخلی جسد معاینات طبی اجساد نوزادان				دعوت از داکتر طب عدلی	پرسش و پاسخ
	6	معاینات طبی اجساد اسکلت شده و مجهول الهویه معاینات طبی اجساد نبش شده و پارچه شده					
چهارم	7	معاینات طب اجساد در و افعات مرگ های آنی تشخیص مرگ های آنی معاینات قابلیت های حیات					پرسش و پاسخ
	8	تثبیت علت مرگ/ علایم مرگ آنی/ تثبیت حیات داخل و خارج رحمی					
پنجم	9	تحقیقات تثبیت هویت و مشاهده محل واقعه تحقیقات تثبیت هویت اهداف تشخیص هویت				بازدید از اداره طب عدلی	پرسش و پاسخ
	10	البسه، اشیاء و اسناد تعیین جنس / معاینات خون، انگشت نگاری، دندان و DNA					
ششم	11	مشاهده عدلی طبی محل واقعه/ تعریف محل واقعه نقش طب عدلی در بررسی محل واقعه				دعوت از خارنوالی تحقیق	پرسش و پاسخ
	12	اهمیت بررسی عدلی - طبی محل واقعه طرز و نحوی بررسی محل واقعه اجراآت آمر طب عدلی در محل واقعه					
هفتم	13	تروماتولوژی طب عدلی اهداف عمده مطالعه صدمات عدلی طبی تخریش، اکیموزس، مجروح					پرسش و پاسخ
	14	علایم عمده صدمات حیاتی صدمات توسط حالات و اشیاء					

پرسش و پاسخ					اسفکسی/ تعریف اسفکسی/ اسفکسی در اثر فشار و انسداد	15	هشتم
					خفه با حلقه و دست/ بسته شدن فوهات دهن و بینی	16	
پرسش و پاسخ					امتحان میان سمستر	17	نهم
					امتحان میان سمستر	18	
پرسش و پاسخ	تحقیق میدانی				معاینات طب عدلی و مدارک جرم/ ارزیابی آثار اثباتی جرم/ تعیین و تثبیت	19	دهم
					موجودیت خون، نوع خون، تعلیقیت جنس خون و لکه معاینات اسپرم و لکه های آن/ طرز معاینات مو	20	
پرسش و پاسخ	دعوت از اهل خبره جهت توضیحات بیشتر				معاینات طب عدلی اشخاص زنده / تعیین سن/ امراض تصنعی / سیکل فعالیت های جنسی	21	یازدهم
					اختلالات میل جنسی / تثبیت بلوغ، جنسیت، عقامت و عنانیت/ تثبیت حمل، سقط و معاینات غشای بکارت	22	
پرسش و پاسخ					ستومالوژی عدلی علایم و آثار دندان	23	دوازدهم
					تثبیت اجساد متفسخ شده از مطالعه دندان/ وظایف طبی - عدلی در مسائل دندان	24	
پرسش و پاسخ	دعوت روانشناس				طب عدلی روانی بیماری های اصلی و روانی	25	سیزدهم
					انواع مراجعات	26	
پرسش و پاسخ					جرایم و انحرافات جنسی انحرافات جنسی / جرایم جنسی/ انواع زنا	27	چهاردهم
					انواع سادسم ، سافیزم مرده بازی / عقده نرگس یا خوشیفتگی، هرزه گوی و چشم جرائی	28	
پرسش و پاسخ	دعوت از زهر شناس				صدمات کیمیاوی/ توکسیکولوژی عدلی / مسمومیت ها	29	پانزدهم
					ایتانول و معاینات فیزیکی و حالات روانی / ارسنیک، سرتسیماب، تریاک، هروئین، سند ورم، زهریات مختلف، دوا، گازات و	30	
پرسش و پاسخ					جمع بندی دروس	31	شانزدهم
					راهنمایی برای امتحان	32	

منابع یا مأخذ::	
1. مأخذ اساسی	عالمی، احسان الله. (1394). <u>طب عدلی</u> . کابل: نشر مطبعه.
2. مأخذ کمکی	1. رازی، احد و دیگران. (1384). <u>پزشکی قانونی</u>. تبریز: انتشارات اختر. چاپ اول. 2. عقاب، محمد راشد. (بی تا). <u>طب عدلی</u>. کابل: بی نا. 3. کیانی، مهرزاد و گودرزی، فرامرز. (1386). <u>پزشک قانونی</u>. تهران: سمت. چاپ چهارم. 4. گودرزی، فرامرز و مهرزاد کیانی. (1380). <u>طب قانونی و مسمومیت ها</u>. تهران: انتشارات روزنامه رسمی. چاپ اول. 5. معاونت آموزشی قوه قضائیه. (بی تا). <u>نکته های کلیدی در پزشکی قانونی</u>. تهران: انتشارات جنگل. 6. هواردسی، ادلمن، (1390). <u>پزشکی قانونی</u>. تهران: نشر دانشگاه علوم انتظامی ناجا.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق دیپلماتیک و کنسولی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق دیپلماتیک و کنسولی
کود مضمون:	LA0870
تعداد کريدت:	2 کريدت تيوري
نوعيت مضمون:	تخصصی
پيشنياز مضمون:	LA0543 LA0643
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

جهانی شدن به افزایش روزافزون ارتباطات بین المللی انسان‌ها در شکل مراودات تجاری، علمی، فرهنگی و سیاحتی انجامیده است. این افزایش ارتباطات، مسائل دیپلماتیک و کنسولی را به یکی از چالش‌های فزاینده دولت‌ها در عرصه حاضر تبدیل کرده و به طبع نیاز به خدمات دیپلماتیک و کنسولی ضرورتی به وسعت جهانی شدن یافته است. در عصر حاضر، روابط کشورها از چنان اهمیتی برخوردار شده که کشورها حتی در صورت قطع روابط سیاسی و سعی در حفظ روابط کنسولی خود دارند؛ چرا که گذشته از به کارگیری این عامل جهت حفظ و صیانت منافع اتباع کشور، از روابط کنسولی به عنوان عاملی برای تحقق مقاصد سیاسی و اقتصادی در کشورهای دیگر هم بهره می‌گیرند در حال حاضر کنوانسیون‌های 1961 و 1963 حاوی نکات مهمی است که به روابط بین دولت‌ها سامان داده است و ارتباطات را در سطح بین المللی آسان ساخته است از آنجایی که افغانستان نیز در شرایط کنونی نیاز به گسترش روابط و همکاری‌های خود با نظام بین الملل دارد دانستن قواعد و اصول حاکم بر روابط دیپلماتیک بسیار حائز اهمیت می‌باشد. بر اساس همین ضرورت مهم مضمون حقوق دیپلماتیک و کنسولی در 2 کريدت در دو کريدت در سمستر هشتم نصاب درسی رشته حقوق قرار گرفته است تا محصلان را با قواعد دیپلماتیک و حقوق و مزایای پیشبینی شده در اسناد بین المللی، قواعد حاکم بر صلاحیت بر نمایندگی و غیره را بیاموزند و توانایی تحلیل حقوق نمایندگان سیاسی افغانستان را کسب نمایند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم حقوق دیپلماتیک ، حقوق کنسولی ، نمایندگی سیاسی و غیره
- شناخت مفهوم ، مبانی، ساختار حقوق دیپلماتیک و کنسولی
- آشنایی با منابع داخلی و بین المللی در ارتباط با حقوق دیپلماتیک و کنسولی
- آشنایی با حقوق و مصونیت‌های دیپلماتیک
- کسب مهارت در ارتباط به شناخت قواعد بین المللی و تطابق آن با قواعد داخلی

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛

در بخش آموزش عملی از روش‌های زیر استفاده میشود:

- بازدید از نمایندگی وزارت امور خارجه
- دعوت از مسئولان نمایندگی وزات امور خارجه به منظور ارائه سمینار در پوهنځی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم حقوق دیپلماتیک و کنسولی
- تاریخچه حقوق دیپلماتیک
- روابط دیپلماتیک و کنسولی
- تفاوت ها و اشتراکات در ایجاد روابط کنسولی و دیپلماتیک
- شرایط برقرای روابط دیپلماتیک
- طبقات نمایندگی دیپلماتیک
- انواع نمایندگی های دیپلماتیک
- تابعیت و تعدد نمایندگان دیپلماتیک
- مزایای دیپلماتیک و مصونیت های دیپلماتیک
- حقوق کنسولی
- وظائف کنسولی
- حوزه های کنسولی
- مزایای کنسولی و مصونیت های کنسولی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

						نتایج متوقعه رشته
						۱. شناسخت مهانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛ ۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛ ۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛ ۴. شناخت پدیده های جرمه، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مقررات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمه مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی، معاهدات؛ ۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، بد شبرد دو سه های مدنی، فامیلی، تجاری و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛ ۶. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمیه، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.
ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	نتایج متوقعه مضمون
۱	۱	۳	۱	۱	۱	آشنایی با مفاهیم حقوق دیپلماتیک ، حقوق کنسولی ، نمایندگی سیاسی و غیره
۲	۱	۲	۱	۱	۱	شناخت مفهوم ، مهانی، ساختار حقوق دیپلماتیک و کنسولی
۳	۱	۳	۱	۱	۲	آشنایی با منابع داخلی و بین المللی در ارتباط با حقوق دیپلماتیک و کنسولی
۴	۱	۲	۱	۱	۲	آشنایی با حقوق و مصونیت های دیپلماتیک
۵	۳	۱	۳	۱	۳	کسب مهارت در ارتباط به شناخت قواعد بین المللی و تطابق آن با قواعد داخلی
مجموع	۱.۴	۱.۲	۲.۶	۱.۲	۲	
اوسط عمومی	۱.۵۶					
۳ = مطابقت کامل	۲ = مطابقت نسبی	۱ = مطابقت کم				

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق دیپلماتیک و کنسولی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق دیپلماتیک و کنسولی	حقوق عمومی	چهارم	هشتم	2	حتمی- تخصص

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	بیان کلیات درس و معرفی منابع و سرفصل های مربوطه					پرسش و پاسخ
	2	مفهوم حقوق دیپلماتیک و کنسولی					
دوم	3	تاریخچه حقوق دیپلماتیک					پرسش و پاسخ
	4	دوره های کنگره وین 1815 دوره های بعد از کنگره وین تا تاسیس ملل متحد دوره ملل متحد					
سوم	5	روابط دیپلماتیک و کنسولی					پرسش و پاسخ
	6	تفاوت ها و اشتراکات در ایجاد روابط کنسولی و دیپلماتیک					
چهارم	7	شرایط برقرای روابط دیپلماتیک					پرسش و پاسخ
	8	دولت بودن/ رضایت / شناسایی					
پنجم	9	وظایف اساسی نمایندگان دیپلماتیک وظایف نمایندگان دیپلماتیک مطابق به ماده 3 کنوانسیون 1961					پرسش و پاسخ
	10	بازدید از نمایندگی های وزارت امور خارجه					
ششم	11	طبقات نمایندگی دیپلماتیک					پرسش و پاسخ
	12	طبقه اول: سفیر طبقه دوم: وزیر مختار فرستادگان ویژه طبقه سوم: کاردار					
هفتم	13	اعضاء سیاسی نمایندگان دیپلماتیک					پرسش و پاسخ
	14	سکرتراها، مستشاران و اتشه ها					
هشتم	15	کارمندان فنی و اداری دیپلماتیک					پرسش و پاسخ
	16	کارمندان و خدمه های نمایندگی دیپلماتیک					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					پرسش و پاسخ
	18	امتحان وسط سمستر					

پرسش و پاسخ					انواع نمایندگی های دیپلماتیک	19	دهم
					تابعیت و تعدد نمایندگان دیپلماتیک	20	
پرسش و پاسخ					مزایای دیپلماتیک مفهوم مزایا/ انواع مزایای دیپلماتیک/ تفاوت مزایای با مصونیت ها	21	یازدهم
					دعوت از دیپلمات های کشور	22	
پرسش و پاسخ					مصونیت های دیپلماتیک مفهوم و تعریف مصونیت	23	دوازدهم
					انواع مصونیت های دیپلماتیک	24	
پرسش و پاسخ					مبانی مصونیت های دیپلماتیک	25	سیزدهم
					اصراف از مصونیت ها مصونیت و مسئولیت دیپلماتیک	26	
پرسش و پاسخ					حقوق کنسولی مفهوم حقوق کنسولی تاریخچه حقوق کنسولی منابع حقوق کنسولی	27	چهاردهم
					وظایف کنسولی/ شرایط انجام وظایف دیپلماتیک توسط ماموران کنسولی	28	
پرسش و پاسخ					ماموران کنسولی حوزه های کنسولی	29	پانزدهم
					کنسولی های افتخاری	30	
پرسش و پاسخ					مزایای پست کنسولی	31	شانزدهم
					مصونیت های پست کنسولی	32	

منابع یا مأخذ:	
• مأخذ اساسی	1. خالوزاده، سعید. (1394ش). حقوق دیپلماتیک و کنسولی، چ4، تهران، انتشارات سمت 2. کنوانسیون 1815 وین 3. کنوانسیون 1961 وین 4. کنوانسیون 1969
• مأخذ کمکی	1. ابراهیمی، محمّد. (1377). اسلام و حقوق بین الملل عمومی، ج 2، بی نا. 2. ذوالعین، پرویز. (1384). حقوق دیپلماتیک، چ دوم، تهران: مرکز مطالعات سیاسی و بین المللی تهران، چاپ دوم، 1384 3. صدر، جواد. (1376). حقوق دیپلماتیک و کنسولی، تهران: انتشارات قدس. 4. عمید زنجانی، عباسعلی. (1389). فقه سیاسی: حقوق تعهدات بین المللی و دیپلماسی در اسلام، بی نا. 5. معین زاده، عباس. (1372). حقوق دیپلماتیک نوین، تهران: مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه.

پوهنځی حقوق و علوم سیاسي

رشته حقوق

مفردات و پلان درسي هفته وار مضامين

مضامين اختياري

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اساسات احصائیه	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	اساسات احصائیه
کود مضمون:	LA0112
تعداد کريدیت:	1 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	-----
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

احصائیه رشته وسیعی از ریاضی است که راههای جمع آوری، خلاصه سازی و نتیجه گیری از داده‌ها را مطالعه می‌کند. این علم برای طیف وسیعی از علوم نهاد های تحصیلی از فیزیک و علوم اجتماعی گرفته تا انسان‌شناسی و همچنین تجارت، حکومت داری و صنعت کاربرد دارد. احصائیه را باید علم و عمل استخراج، بسط و توسعه‌ی دانشهای تجربی انسانی با استفاده از روش‌های گردآوری، تنظیم، پرورش، و تحلیل داده‌های تجربی دانست. از جمله مهم‌ترین اهداف احصائیه، می‌توان تولید «بهترین» اطلاعات از داده‌های موجود و سپس استخراج دانش از آن اطلاعات را ذکر کرد. به همین سبب است که برخی از منابع، احصائیه را شاخه‌ای از نظریه تصمیم‌ها به‌شمار می‌آورند. در طول چندین دهه احصائیه فقط با بیان اطلاعات و مقادیر عددی درباره ی اقتصاد، جمعیت‌شناسی و اوضاع سیاسی حاکم در یک کشور سر و کار داشت. حتی امروزه بسیاری از نشریات و گزارشهای دولتی که توده‌ای از احصائیه و ارقام را در بردارند معنی اولیه کلمه احصائیه را در ذهن زنده می‌کنند. همانگونه که بیان شده در شرایط کنونی احصائیه در تمامی تحقیقات مورد استفاده قرار می‌گیرد و نیاز است تا بیشتر به آن در مجامع علمی همچون پوهنتون ها پرداخته شود. در نصاب تحصیلی جدید رشته حقوق نیز این مضمون منحصراً یک مضمون اختیاری مد نظر گرفته شده است و تمرکز آن بر موضوعاتی همچون: مفهوم و اهمیت احصائیه، مراحل تحقیقات، عملیه های احصائیه، جمع آوری اعداد و روش های احصائیه، تصنیف اعداد و ارقام و اهمیت آن در علوم اجتماعی می باشد. تکمیل این مضمون به محصلین که علاقمند انجام تحقیقات علمی معیاری هستند، توصیه می‌گردد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم اساسی و اهمیت و تقسیم بندی احصائیه
- شناخت کارتیل ها، دیسیل ها و پرسانتیل ها و موارد استفاده آن
- آشنایی با نحوی استفاده احصائیه در علوم مختلف
- آشنایی با روش کاربرد احصائیه در فعالیت های (اجتماعی و سیاسی و اقتصادی) دولت
- آشنایی با نحوی استفاده از احصائیه در تحقیقات میدانی

شیوه های تدریس و آموزش

در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارگروپی، کار با ابزار مورد نیاز نظیر کامپیوتر و نرم افزار های مورد نیاز و

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم، تعریف، اهمیت و تقسیم بندی احصائیه
- مراحل تحقیقات و عملیه های احصائیوی
- جمع آوری اعداد و روش ها
- جداول تحصائیوی و توزیع فریکونسی/ تصنیف اعداد و ارقام / اوسط، میدیان و موارد استفاده از آن
- کارتیل ها، دیسیل ها و پرسانتیل ها و موارد استفاده از آن
- انحرافات و مقیاسات عدم تناظر منحنی فریکونسی و توزیع فریکونسی و انحرافات
- پارچات و هستوگرام توزیع / شاخصه ها
- تغییر سال اساس و پیوستن شاخص های دارای سال های اساس متفاوت
- تحلیل ارتباط و همبستگی
- دریافت خطا و تثبیت ارتباط و همبستگی / رابطه میان ارتباط و همبستگی
- ارتباط و همبستگی خطی چند جانبه
- نظریه های احتمال/ تحلیل سلسله های زمانی
- تحلیل سلسله های زمانی
- انواع تغییرات یا مدل های تحلیل سلسله زمانی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نوع مهارت	نتایج متوقعه مضمون					
	نتایج متوقعه رشته	نتایج متوقعه مضمون	ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر. ۳	ن.م.ر. ۴
۱. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۱. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۱. ۲	۲	۱	۲	۳
۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۲. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	۲. ۲	۲	۱	۲	۳
۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	۳. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	۳. ۲	۲	۱	۲	۳
۴. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	۴. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسیه های مدنی، فامیلی، تجاری و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۴. ۲	۲	۱	۲	۳
۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسیه های مدنی، فامیلی، تجاری و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۵. فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	۵. ۲	۲	۱	۲	۳
۶. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	۶. فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	۶. ۲	۲	۱	۲	۳
مجموع			۲	۱.۶	۱.۶	۲.۶
اوسط عمومی			۱.۹			
			۳ = مطابقت کامل ۲ = مطابقت نسبی ۱ = مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون اساسات احصائیه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دبیراتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	اساسات احصائیه	حقوق عمومی	اول	اول	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مفهوم، تعریف، اهمیت و تقسیم بندی احصائیه					پرسش و پاسخ
دوم	2	مراحل تحقیقات و علیه های احصائیوی/ جمع آوری اعداد و روش ها / جداول تحصائیوی					//
سوم	3	تویع فریکونسی تصنیف اعداد و ارقام مشکلات در توزیع عددی فریکونسی					//
چهارم	4	مقیاسات گرایش مرکزی اوسط					//
پنجم	5	میدیان / مود / کارتیل ها، دیسیل ها و پرسانتیل ها و موارد استفاده از آنها					//
ششم	6	انحرافات / مقیاس انحرافات یا پراکندگی ها و عدم تناظر					//
هفتم	7	انحراف معیاری یا استندرد انحراف / مقیاسات عدم تناظر منحنی فریکونسی					//
هشتم	8	توزیع فریکونسی و انحرافات پارچات و هستوگرام توزیع					//
نهم	9	امتحان میان سمستر					//
دهم	10	شاخصه ها شاخصه های (قیمت ، مقدار و ارزش)					//
یازدهم	11	تغییر سال اساس و پیوستن شاخص های دارای سال های اساس متفاوت					//
دوازدهم	12	تحلیل ارتباط و همبستگی دریافت خطا و تثبیت ارتباط و همبستگی					//
سیزدهم	13	ارتباط و همبستگی کیفی رابطه میان ارتباط و همبستگی					//
چهاردهم	14	ارتباط و همبستگی خطی چند جانبه/ نظریه های احتمال					//

پانزدهم	15	قواعد اصول و اساسات احتمال تحلیل سلسله های زمانی				//
شانزدهم	16	راهنمایی جهت امتحان پایان سمستر				//

منابع یا مأخذ::	
1. آذر، عادل.(1389). آمار و کاربرد آن در مدیریت، ج1، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها 2. مراد علی ، اصیل.(1382). مبادی تئوریهای عمومی احصائیه و تطبیق آنها در اقتصاد، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها(سمت)، شماره انتشارات 875 انتشارات سعید.	مأخذ اساسی
1. نیکوکار، مسعود.(1377). آمار و کاربرد آن در مدیریت(1)، تهران: انتشارات گسترش علوم پایه، دانشگاه صنعتی امیرکبیر. 2. نیکوکار، مسعود صدقیانی، جمشید صالحی، ابراهیمی، ایرج.(1377). آمار و کاربرد آن در مدیریت (2) تهران: انتشارات فریناز.	مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون آیات الاحکام	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق خصوصی/ شرعیات
اسم مضمون:	آیات الاحکام
کود مضمون:	LA0113
تعداد کريدیت:	1 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	-----
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

به آیاتی از قرآن کریم که در آنها حکم شرعی بیان شده یا از آنها حکم شرعی استنباط می شود، آیات احکام گفته می شود. مراد از حکم شرعی احکام عملی است مانند احکام، نماز، روزه، حج، جهاد، قضا، حدود، معاملات و فامیل. به تعبیری این ها موضوعاتی هستند که در قرآن کریم به ارتباط شان حکم فقهی بیان شده است. قرآن مجید نخستین و اساسی ترین منبع فقه اسلامی به شمار میرود. برای اینکه محصلین بتوانند به این منبع مقدس آشنا شوند برخی از آیات احکام در قالب مضمون آیات الاحکام بیان و تفسیر میگردند. در این مضمون آیاتی در زمینه های، قضا، شهادت، حدود، قصاص، دیات، اشخاص و محجورین، اموال و مالکیت و عقود انتخاب گردیده اند. تکمیل این مضمون به محصلینی که علاقمند کار در سکتور قضایی هستند توصیه میشود.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم اساسی و اهمیت آیات احکام در نظام حقوقی اسلام
- آشنایی با شیوه استخراج و استنباط آیات الاحکام
- آشنایی با مصداق های مختلف آیات الاحکام و مطابقت آن با قوانین وضعی
- آشنایی با روش کاربرد آیات الاحکام در امور قضایی و حقوقی
- آشنایی با نحوی استفاده منابع دست اول اسلامی در انجام تحقیقات علمی

شیوه های تدریس و آموزش

در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- معرفی آیات مربوط به درس توسط استاد
- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- مطابقت مواد قوانین وضعی در زمینه موضوع درس با آیات شریف؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- آیات مربوط به قضاء
- آیات مربوط به شهادت؛
- آیات مربوط به حدود؛
- آیات مربوط به قصاص؛
- آیات مربوط به دیات؛
- آیات مربوط به اشخاص و محجورین؛
- آیات مربوط به اموال و مالکیت؛

- آیات مربوط به عقود ؛
- آیات مربوط به خانواده؛

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کار های علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	مقطع
۱. شناخت میانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	۴. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیشبرد دوسیه های مدنی، فامیلی، تجاری و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۶. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.		
ن.م.د. ۱	ن.م.د. ۲	ن.م.د. ۳	ن.م.د. ۴	ن.م.د. ۵	ن.م.د. ۶		
۲	۱	۲	۲	۲	۲	آشنایی با مفاهیم اساسی و اهمیت آیات احکام در نظام حقوقی اسلام	۱
۲	۲	۳	۱	۲	۱	آشنایی با شیوه استخراج و استنباط آیات الاحکام	۲
۲	۳	۱	۲	۲	۲	آشنایی با مصداق های مختلف آیات الاحکام و مطابقت آن با قوانین وضعی	۳
۱	۱	۲	۱	۲	۲	آشنایی با روش کاربرد آیات الاحکام در امور قضایی و حقوقی	۴
۲	۲	۳	۳	۲	۳	آشنایی با نحوی استفاده منابع دست اول اسلامی در انجام تحقیقات علمی	۵
۱.۸	۱.۸	۲.۲	۱.۸	۲	۲	مجموع	
3/1.93						اوسط عمومی	
۳ = مطابقت کامل						۲ = مطابقت نسبی	۱ = مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون آیات الاحکام

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیهارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	آیات الاحکام	حقوق خصوصی	اول	اول	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مفهوم، تعریف، اهمیت آیات الاحکام در منابع فقه اسلامی					پرسش و پاسخ
دوم	2	شیوه استخراج و استنباط حکم از آیات الهی					پرسش و پاسخ
سوم	3	دسته بندی آیات الاحکام از دیدگاه فقها و مفسرین					پرسش و پاسخ
چهارم	4	جایگاه احکام شریعت مقدس اسلام در نظام حقوقی افغانستان					پرسش و پاسخ
پنجم	5	آیات احکام مربوط به قضاء (58، 65 و 105 نساء، 48 مائده و 26 ص)					پرسش و پاسخ
ششم	6	آیات احکام مربوط به شهادت (282 بقره، 15 نساء، 106 مائده و 4 و 13 نور و 2 طلاق)					پرسش و پاسخ
هفتم	7	آیات احکام مربوط به حدود (38، 34، 33 و 39 مائده)					پرسش و پاسخ
هشتم	8	آیات احکام مربوط به حدود (32 اسراء و 1 و 5 نور)					پرسش و پاسخ
نهم	9	امتحان میان سمستر					پرسش و پاسخ
دهم	10	آیات احکام مربوط به قصاص (32 و 45 مائده و 68 فرقان)					پرسش و پاسخ
یازدهم	11	آیات احکام مربوط به دیات (178 و 179 بقره و 92 و 93 نساء)					پرسش و پاسخ
دوازدهم	12	آیات احکام مربوط به اشخاص و مجورین (45 مائده، 11 حجرات و 60 نساء)					پرسش و پاسخ

سیزدهم	13	آیات احکام مربوط به اموال و ملکیت (292 نساء)				پرسش و پاسخ
چهاردهم	14	آیات احکام مربوط به عقود (175 مائده، 275 بقره، 25 قصص، 4 نساء و 5 مائده)				پرسش و پاسخ
پانزدهم	15	آیات احکام مربوط به خانواده (3، 22، 23 نساء و 229 طلاق)				پرسش و پاسخ
شانزدهم	16	راهنمایی جهت امتحان پایان سمستر				پرسش و پاسخ

منابع یا مأخذ:	
1.	احکام القرآن تألیف جعفر احمد بن محمد بن سلمه الطحاوی الحنفی (1232)، مکتبة الازهرية
2.	احکام القرآن: تألیف أحمد بن علي الجصاص الحنفی (1994م)، لبنان: دار الكتب العلمية بيروت
3.	احکام القرآن: تألیف عماد الدين أبي الحسين علي بن محمد الكيا الهراسي الشافعي.
4.	احکام القرآن: منسوب به امام شافعي.
5.	أضواء البيان تألیف شيخ محمد الشنقيطي (ت: 1397هـ).
6.	الإكمال في استنباط التنزيل: تألیف جلال الدين السيوطي الشافعي.
7.	تفسير آیات الأحكام للشيخ مناع خليل القطان (ت: 1420هـ).
8.	الجامع لاحکام القرآن تألیف امام ابو عبد الله القرطبي.
9.	روائع البيان: تفسير آیات الأحكام من القرآن تألیف محمد علي الصابوني (ت 1436هـ).
10.	گرجی، ابوالقاسم، (1388ش) آیات الاحکام، تهران. ب.نا.
11.	نیل المرام من تفسير آیات الأحكام تألیف محمد صديق خان القنوجي.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون تاریخ حقوق جزا	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	تاریخ حقوق جزا
کود مضمون:	LA0114
تعداد کريدیت:	1 کريدیت (تيوري)
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

تاریخ حقوق جزا در نمودار علوم جنایی یکی از شاخه های علوم جنایی حقوقی تکمیلی است. در این شاخه رشته حقوق جزا در اعصار گذشته بررسي مي شود. يعني چه آداب و سنن جزايي بر جامعه حاکم بوده است و مشخص مي شود که نظام هاي حقوقي باستان بر چه مبنا و رویکردي به پديده مجرمانه توجه مي نمودند. در این مضمون محصلین با مفاهیم ابتدایی حقوق جزا آشنایی حاصل می نمایند. در واقع این مضمون مبادی سایر مضامین جزایی است. عمده ترین مفاهیمی که در این مضمون مطرح می شوند عبارت اند از دوره های حقوق کیفری، تئوری های عدالت جزایی و مکاتب کیفری. این مضمون از مضامین اختیاری دیپارتمنت حقوق جزا است که در یک کريدیت طی سمستر اول برای محصلین رشته حقوق تدریس می گردد.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم، مبانی، اهداف و انواع جرایم و مجازات در اعصار مختلف
- آشنایی با نظریات مکاتب مختلف در مورد جرایم، مجازات و انواع آنها
- تفکیک و مقایسه انواع جزاها در دوران باستان با مجازاتی دوران مدرن و مقایسه با قواعد جزایی افغانستان
- آشنایی با نحوه مجازات کردن، تحول مجازات، ویژگی های قضاوت جزایی و ادله اثبات جرایم در دوران باستان
- دانش و کسب مهارت در زمینه تحلیل و تجزیه مطالب تاریخی جزایی

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی محصلین، تحقیقات گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات حقوق جزا؛
- تقسیمات حقوق جزا و معرفی تاریخ حقوق جزا؛
- تاریخچه حقوق جزا در اعصار گذشته؛
- مرحله عکس العمل خصوصی حقوق جزا؛
- دوره عدالت فردی؛

- ایجاد قوانین مدرن و بوجود آمدن پرنسپب های پیشرفته جزائی؛
- مرحله عکس العمل اجتماعی و چگونگی حقوق جزا در یونان قدیم؛
- چگونگی حقوق جزادر رم قدیم و حقوق جزا در قرون وسطی؛
- نظریات دین مقدس اسلام در رابطه به جرایم و مجازات؛
- نظریات کانونیست ها؛
- نظریات سن توماس داکن و عرف شناسان،؛
- حقوق جزا در قرون جدید،؛
- نظریات بکاریا و بنتام؛
- مکتب عدالت مطلقه و مکتب کلاسیک؛
- مکتب پراگماتیک و مکتب تحقیقی؛
- مکاتب نیوکلاسیک و نیو پراگماتیک؛
- مکتب دفاع اجتماعی؛
- حقوق جزای اسلام؛
- تاریخچه حقوق جزا در افغانستان و مرحله بعد از تدوین قوانین جزائی.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	میانگین
1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	2. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم‌های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولت‌ها، سازمان‌های بین‌المللی، شرکت‌ها و سایر اشخاص حقوقی در سطح ملی و بین‌المللی	4. شناخت پدیده‌های جرمه، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمه مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین‌المللی	5. کسب مهارت‌های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسه‌های مدنی، فامیلی، تجارتی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش‌های رسمی و غیر رسمی حل منازعات	6. انکشاف مهارت‌های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
2	2	1	3	1	1	شناخت مفهوم، مبانی، اهداف و انواع جرایم و مجازات در اعصار مختلف	۱
1	1	1	2	1	1	آشنایی با نظریات مکاتب مختلف در مورد جرایم، مجازات و انواع آنها	۲
1	1	1	3	1	1	تفکیک و مقایسه انواع جرایم در دوران باستان با مجازاتی دوران مدرن و مقایسه با قواعد جزایی افغانستان	۳
1	1	2	3	1	1	آشنایی با نحوه مجازات کردن، تحول مجازات، ویژگی‌های قضاوت جزایی و اطله اثبات جرایم در دوران باستان	۴
1	1	1	2	1	2	دانش و کسب مهارت در زمینه تحلیل و تجزیه مطالب تاریخی جزایی	۵
1.2	1.2	1.2	2.6	1	1.2	مجموع	
1.4/3						اوسط عمومی	
۳= مطابقت کامل						۲= مطابقت نسبی	۱= مطابقت کم

پلان درسی هفته وار مضمون تاریخ حقوق جزا

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریڈیت	نوع مضمون
	حقوق	تاریخ حقوق جزا	حقوق جزا و علوم جنایی	اول	اول	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	آشنایی با محصلین و معرفی اصول درسی و مضمون معرفی تاریخ حقوق جزا					
دوم	2	تاریخچه حقوق جزا در اعصار گذشته مرحله عکس العمل خصوصی					
سوم	3	دوره عدالت فردی ایجاد قوانین مدرن					پرسش و پاسخ
چهارم	4	بوجود آمدن پرنسپب های پیشرفته جزائی یونان قدیم					
پنجم	5	حقوق جزا در رم قدیم، قرون وسطی و نظام اسلام					پرسش و پاسخ
ششم	6	نظریات کانونیست ها سن توماس داکن نظریات عرف شناسان					
هفتم	7	حقوق جزا در قرون جدید بکاریا و بنتام					پرسش و پاسخ
هشتم	8	حقوق جزا در عصر حاضر مکتب عدالت مطلقه مکتب کلاسیک					
نهم	9	امتحان وسط سمستر					
دهم	10	مکتب پوزوتویست ها (تحقیق)					

پرسش و پاسخ					مکتب پراگماتیک مکتب دفاع اجتماعی	11	یازدهم
					مکتب نیوکلاسیک و نیو پراگماتیک مکتب سوسیالیست	12	دوازدهم
پرسش و پاسخ					ارائه پروژه های صنفی توسط محصلین	13	سیزدهم
					تاریخچه حقوق جزا در افغانستان	14	چهاردهم
پرسش و پاسخ					مرحله بعد از تدوین قوانین جزائی	15	پانزدهم
					نظامنامه ها و قوانین جزائی 1355 و 1396. راهنمایی و حل مشکلا محصلین	16	شانزدهم

منابع یا مأخذ:	
3. مأخذ اساسی	دانش، حفیظ الله. (1394). تاریخ حقوق جزا. کابل: انتشارات سعید. چاپ اول.
4. مأخذ کمکی	1. اردبیلی، محمد علی. (1386). حقوق جزای عمومی. تهران: نشر: میزان، ج 1، چاپ پانزدهم. 2. کد جزا مصوب 1396. 3. گلوزیان، ایرج. (1380). بایسته های حقوق جزای عمومی. تهران: نشر میزان، چاپ پنجم. 4. نوربها، رضا. (بی تا). حقوق جزای عمومی. تهران: گنج دانش. 5. ولیدی، محمد صالح. (1385). حقوق جزای عمومی. تهران: سمت، ج 1، چاپ دهم.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون صلح و حل منازعه

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دپارتمنت:	حقوق عمومی

اسم مضمون:	صلح و حل منازعه
کود مضمون:	LA0115
تعداد کردیت:	1 کردیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	-----
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

منازعه و صلح یکی از موضوعات و پدیده های بوده است که بیش از همه زندگی و فکر انسان را مشغول کرده است. به طور کل صلح موضوعی است که از ابعاد مختلف فردی و بین المللی قابل بررسی است. در نظام تعلیمی و تحصیلی کشور در حال حاضر برنامه ای مشخصی در ارتباط به آموزش افراد برای برخوردی منطقی در هنگام مواجهه با منازعات وجود ندارد و این در حالی است که ریشه تمامی منازعات چالش های درون کشور از عدم توانایی افراد در مواجهه و کنترل این شرایط است. بر علاوه آموزش های صلح در کشورهای جنگ زده میتوانند آثار جنگ را کاهش داده و سبب گسترش خشونت پرهیزی گردد. از همین این مضمون در نصاب درسی رشته حقوق قرار گرفته و موضوعاتی همچون: مفاهیم کلیدی و پیشینه مطالعات صلح و حل منازعه، جنبش ها، سازمان ها و کارگزاران صلح، روشهای آموزش صلح، گونه شناسی و تیوریهای صلح، عوامل تهدید کننده صلح، منازعه شناسی و خشونت، استراتژی برخورد با منازعه، شیوه های و استراتژی های گذار منازعه و غیره بررسی خواهد شد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم صلح و حل منازعه و پیشینه ی تاریخی آن
- آشنایی با تیوری های صلح در افغانستان و جهانی
- شناخت استراتژی های برخورد با منازعه و تحکیم صلح
- بالا رفتن توان تحلیل در شناخت عوامل تهدید کننده صلح و آشنایی با شورای عالی صلح و نهادهای همکار
- شناخت عوامل (اجتماعی ، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی) تهدید کننده صلح در افغانستان

شیوه های تدریس و آموزش

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف و مطالعه قضایای مربوط به منازعات

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفاهیم کلیدی و پیشینه مطالعات صلح و حل منازعه
- جنبش ها، سازمان ها و کارگزاران صلح
- روشهای آموزش صلح
- گونه شناسی و تیوریهای صلح
- عوامل تهدید کننده صلح
- منازعه شناسی و خشونت
- استراتژی برخورد با منازعه
- شیوه های و استراتژی های گذار منازعه
- التیام روان زخم ها
- خشونت پرهیزی

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.

- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
 - بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.
- قواعد کارخانگی**
- کارهای خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
 - نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
 - سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
 - در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.
- پالیسی تأخیر کاری**
- امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلین، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلین می توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.
- پالیسی نمره دهی:** نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
 - کارهای عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
 - امتحان وسط سمستر (20) %
 - امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
 - مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	مجموع
۱.م.ر.	۲.م.ر.	۳.م.ر.	۴.م.ر.	۵.م.ر.	۶.م.ر.		
۱. تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	۴. شناخت بدیهه های جرمی، انواع و عوایل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسه های منتهی، فامیله، تجارتی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۶. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمیه، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.		

۱	آشنایی با مفاهیم صلح و حل منازعه و پیشینه ی تاریخی آن	1	1	2	1	1
۲	آشنایی با تئوری های صلح در افغانستان و جهانی	1	2	1	1	2
۳	شناخت استراتژی های برخورد با منازعه و تحکیم صلح	1	2	1	3	3
۴	بالا رفتن توان تحلیل در شناخت عوامل تهدید کننده صلح و آشنایی با شورای عالی صلح و نهادهای همکار	3	2	1	3	2
۵	شناخت عوامل (اجتماعی ، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی) تهدید کننده صلح در افغانستان	1	3	2	1	3
مجموع		1.4	2	1.4	2	2.2
اوسط عمومی		2				
۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم						

پلان درسی هفته وار مضمون صلح و حل منازعه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	حقوق	صلح و حل منازعه	حقوق عمومی	اول	اول	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول		مفاهیم کلیدی و پیشینه مطالعات صلح و حل منازعه					پرسش و پاسخ
دوم		روشهای آموزش صلح یادگیری نمونه ای هم سنجی - مقایسه و دقت تغییر دیدگاه					پرسش و پاسخ

سوم					تبیین و فهم پیوندها آموزش معطوف به عمل توانمندسازی	پرسش و پاسخ
چهارم					گونه شناسی و تیوریهای صلح	پرسش و پاسخ
پنجم					عوامل تهدید کننده صلح	پرسش و پاسخ
ششم					منازعه شناسی	پرسش و پاسخ
هفتم					تحلیل منازعه تعریف خشونت	پرسش و پاسخ
هشتم					انواع خشونت اشکال منازعه	پرسش و پاسخ
نهم					پنج استراتژی برخورد با منازعه جهات منازعه	پرسش و پاسخ
دهم					نظریه های منازعه نظریه مثلث منازعه نظریه نیازهای نخستین آدمی نظریه طبیعت - ساختار فرهنگ ژرف نظریه نارضایتی نظریه جندر	پرسش و پاسخ
یازدهم					سطوح و ریشه های منازعه شیوه های و استراتژی های گذار منازعه	پرسش و پاسخ
دوازدهم					آشتی و مصالحه مذاکره	پرسش و پاسخ
سیزدهم					میانجیگری	پرسش و پاسخ
چهاردهم					حکمت	پرسش و پاسخ
پانزدهم					عدالت انتفالی	پرسش و پاسخ

پرسش و پاسخ					التیام روان زخم ها خشونت پرهیزی		شانزدهم
-------------	--	--	--	--	------------------------------------	--	---------

منابع یا مأخذ:	
مأخذ اساسی	روش های بدیل حل منازعه (1393ش). هرات: مرکز حاکمیت قانون و حقوق بشر پوهنځی حقوق و علوم سیاسي پوهنتون هرات.
مأخذ کمکی	مطالعات صلح و حل منازعه (1394ش)، کابل: نشر موسسه تحصیلات عالی گوهرشاد.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون روانشناسی جنایی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	روانشناسی جنایی
کود مضمون:	LA0537
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	-----
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

روانشناسی جنایی شاخه‌ای از دانش روان‌شناسی است که به عوامل روانی مربوط به جرم و مجرمیت می‌پردازد. روانشناسی جنایی علم مطالعه شخصیت مجرمین و نیز روش‌های باز اجتماعی شدن آنان و بررسی نقش محیط (به معنای عام) بر رفتار مجرمانه است. به بیان جامع‌تر می‌توان گفت که علم مطالعه شخصیت مجرم و شناخت دلایل و انگیزه‌های ارتکاب جرم است که این دلایل و انگیزه‌ها به شیوه‌های جامعه‌پذیری، اجتماعی شدن، تجربه‌های دوران کودکی و محیط زندگی و همچنین نقش ژنتیک و اختلالات روان شناختی در ایجاد شخصیت مرتکب جرم در هنگام اعمال جرم اشاره می‌کند. در یک جمله روانشناسی جنایی را می‌توان مطالعه علمی رفتار جنایی و فرایندهای ذهنی‌ای که در ارتکاب جرم نقش دارند، تعریف کرد. این مضمون اختیاری طی دو کريدیت برای محصلین صنف دوم رشته حقوق تدریس می‌گردد.

اهداف آموزشی:

- شناخت راه‌های پیشگیری از وقوع احتمالی جرم به منظور کاهش تکرار جرم توسط افراد دیگر و همچنین تکرار جرم توسط مجرم
- تربیه نیروی متخصص منحصراً روانشناس جنایی جهت کمک به سیستم عدلی و قضایی کشور
- آشنایی با عوامل مختلف مولد جرم و کسب مهارت در زمینه برطرف نمودن آنها
- کسب مهارت در زمینه بازسازی، بازپروری و درمان مجرمان و بازپذیری اجتماعی
- کمک به مراجع قضایی برای ایجاد قوانین جدید با توجه به مسائل اجتماعی، روانشناسی، فرهنگی، اقتصادی، دینی و بین‌المللی برای بهبود نسبی وضعیت جرم زای جامعه و مجرمین

شیوه‌های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی محصلین و ارائه در صنف و تحقیقات گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

- تعریف روانشناسی جنایی و اهمیت آن؛
- موضوع روان‌شناسی جنایی؛
- اهمیت و ضرورت روان‌شناسی جنایی؛
- ارتباط روان‌شناسی جنایی با سایر علوم جنایی؛

- رفتار و عمل جنایی؛
- تبیین زیست شناسی رفتار جنایی؛
- تبیین جامعه شناسی رفتار جنایی و تبیین روان شناسی رفتار جنایی و نظریات در باره آن؛
- تأثیرات اختلال های شخصیتی بر ارتکاب جرم؛
- انحرافات جنسی و جرم؛
- انواع انحرافات جنسی؛
- تبیین روان شناسی اقرارها و شهادت های نادرست؛
- روان شناسی اقرار متهمین و تحلیل اقرارهای نادرست از نظر روانشناسی؛
- روان شناسی شهادت شهود و تحلیل شهادت های اشتباه از نظر روان شناسی؛
- بازسازی و بازپروری مجرمان از نظر روان شناسی جنایی؛
- روان کاوی؛
- رفتار درمانی و خواب درمانی؛
- خانواده درمانی و پسیکودرام.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نوع	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی	4. شناخت پدیده های جرم، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل مراجع تطبیق مویدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکن-حقوقی
۱	شناخت راه های پیشگیری از وقوع احتمالی جرم به منظور کاهش تکرار جرم توسط افراد دیگر و همچنین تکرار جرم توسط مجرم	1	2	1	3	2	2
۲	تربیه نیروی متخصص منحص منحیت روانشناس جنایی جهت کمک به سیستم عدلی و قضایی کشور	1	2	1	3	2	2
۳	آشنایی با عوامل مختلف مولد جرم و کسب مهارت در زمینه برطرف نمودن آنها	1	1	1	3	1	2
۴	کسب مهارت در زمینه بازسازی، بازپروری و درمان مجرمان و بازپنیری اجتماعی	1	2	1	3	1	2
۵	کمک به مراجع قضایی برای ایجاد قوانین جدید با توجه به مسائل اجتماعی، روانشناسی، فرهنگی، اقتصادی، دینی و بین المللی برای بهبود نسبی وضعیت جرم رای جامعه و مجرمین	2	2	2	3	2	3
مجموع		1.2	1.8	1.2	3	1.6	2.2
اوسط عمومی		1.8/3					
۳=مطابقت کامل		۲=مطابقت نسبی		۱=مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون روانشناسی جنایی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	حقوق	روانشناسی جنایی	حقوق جزا و علوم جنایی	اول	دوم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون تعریف روان شناسی جنایی تعریف روان شناسی جنایی و اهداف روان شناسی جنایی					
	2	موضوع روان شناسی جنایی تاریخچه روان شناسی جنایی					
دوم	3	اهمیت و ضرورت روان شناسی جنایی					پرسش و پاسخ
	4	ارتباط روان شناسی جنایی با جرم شناسی با حقوق جزا با اصول محاکمات جزایی و طب عدلی					
سوم	5	رفتار و عمل جنایی تبیین زیست شناسی رفتار جنایی					
	6	تبیین جامعه شناسی رفتار جنایی					
چهارم	7	تبیین روان شناسی رفتار جنایی و نظریات در باره آن					پرسش و پاسخ
	8	نظریه روانکاوی نظریه شرطی سازی					
پنجم	9	نظریه آیزنک در مورد عوامل تعیین کننده شخصیت و رفتار جنایی					
	10	نظریه تامس هریس و شکل گیری و وضعیت های چهارگانه					
ششم	11	تأثیرات اختلال های شخصیتی بر ارتکاب جرم اختلال شخصیت/ پارانوئید اختلال شخصیت/ سیکلوئیدی					پرسش و پاسخ
	12	اختلال شخصیت/ اسکیزوئید اختلال شخصیت نمایشی					
هفتم	13	اختلال شخصیت/ خودشیفته اختلال شخصیت مرزی					
	14	اختلال شخصیت ضد اجتماعی					

پرسش و پاسخ					انحرافات جنسی و جرم تعریف انحرافات جنسی انواع انحرافات جنسی/ بچه بازی/ همجنس گرایی	15	هشتم
					سادیسیم (دیگر آزاری)	16	
					امتحان وسط سمستر	17	نهم
						18	
					مازوخیسم (خودآزاری)	19	دهم
					سادو مازوخیسم	20	
پرسش و پاسخ					حیوان بازی	21	یازدهم
					خودنمایی و چشم چرانی پوشیدن لباس جنس مخالف و میل به تغییر جنسیت/ مرده بازی/ آتش افروزی/ هرزه گرایی	22	
					تبیین روان شناسی اقرارها و شهادت های نادرست	23	دوازدهم
					روان شناسی اقرار متهمین و تحلیل اقرارهای نادرست از نظر روانشناسی	24	
پرسش و پاسخ					روان شناسی شهادت شهود	25	سیزدهم
					تحلیل شهادت های اشتباه از نظر روان شناسی	26	
					بازسازی و بازپروری مجرمین از نظر روان شناسی جنایی	27	چهاردهم
					روان کاوی/ رفتار درمانی	28	
پرسش و پاسخ					خواب درمانی روان درمانی حمایتی روان درمانی گروهی	29	پانزدهم
					خانواده درمانی پسیکودرام درمان انسان گرا	30	
					اقدامات تأمینی و تربیتی روش های اصلاحی و تربیتی.	31	شانزدهم
					راهنمایی و حل مشکلات محصلین	32	

منابع یا مأخذ:
1. دادستان، پریرخ. (1382). روانشناسی جنایی. تهران: انتشارات سمت. چاپ اول.
2. دیوید، پوپ واین و آیدین، سامونز. (1383). روانشناسی و جرم. ترجمه: داود نجفی توانا. تهران: بنیاد حقوقی میزان. چاپ اول.
3. ستوده، هدایت الله و دیگران. (1389). روانشناسی جنایی. تهران: انتشارات آوای نور. چاپ نخست.
4. کی نیا، مهدی. (1389). روانشناسی جنایی. تهران: انتشارات رشد. ج 1 و 2.
5. گسن، ریموند. (1988). مقدمه‌ای بر جرم شناسی. ترجمه: مهدی کی نیا. تهران: بی نا. چاپ نخست.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون مبارزه با فساد اداری	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	مبارزه با فساد اداری
کود مضمون:	LA0538
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	-----
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

فساد اداری که ناشی از بکارگیری قدرت و توان سازمانهای دولتی یا وابسته به دولت برای کسب منافع مالی فردی یا گروهی است یکی از چالش ها اساسی در نظام حقوقی همه کشور ها محسوب می شود. نتایج فساد اداری به طور طبیعی مخالف مصالح و منافع آحاد مردم است. فساد اداری عموماً در اشکال رشوه، خویشاوندگماري، پارتي بازی و تعارض منافع روی می دهد. در دهه اخیر، بسیاری از ممالک جهان سیاست ها و روش های متعددی برای مبارزه با فساد اداری اتخاذ نموده اند. افغانستان نیز در ده اخیر با این چالش مواجه شده است به طوری که در ابتدای جدول کشور های آلوده به فساد اداری قرار گرفته است و این موضوع می طلبد تا به صورت همه جانبه به این چالش رسیدگی شود مخصوصاً محصلین پوهنځی حقوق و علوم سیاسی نیاز دارند تا با این مشکل اجتماعی آشنا و علل و عوامل آن را باز شناسد. از همین رو مضمون مبارزه با فساد اداری به عنوان یک مضمون اختیاری در برنامه درسی دوره لیسانس قرار گرفته که در آن ضمن معرفی مفهوم فساد اداری از منظر های مختلف، الگوهای موفق در مبارزه با فساد، انواع فساد اداری، علل و عوامل ایجاد کننده فساد اداری معرفی الگوهای جهانی در جهت مبارزه با فساد اداری، معرفی اسناد بین المللی مبارزه با فساد اداری، به معرفی ارگان ها و مقرره های مبارزه با فساد اداری در افغانستان، ضمانت اجرای تخطی های اداری و غیره پرداخته می شود.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفهوم فساد اداری و مصادیق آن
- آشنایی نظام حقوقی حاکم بر مبارزه با فساد اداری
- شناخت ساختار و دولتی و حکومتی ادارات که در قسمت مبارزه با فساد اداری فعالیت دارند
- شناخت میکانیزم های مبارزه با فساد اداری در جهان
- آشنایی با چالش ها و راه حل های حقوقی، سیاسی و اجتماعی مبارزه با فساد اداری در افغانستان

شیوه های تدریس و آموزش

در مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛
- دعوت از اهل خبره

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم فساد اداری از منظرهای مختلف
- سیر تحول مبارزه با فساد اداری و الگوهای موفق
- سیر تحول و ساختار مبارزه با فساد اداری در افغانستان
- انواع فساد اداری
- علل و عوامل ایجاد فساد اداری
- شاخصه های جهانی تعیین میزان فساد اداری
- معرفی مراجع جهانی مبارزه با فساد اداری
- معرفی شاخصه های بین المللی مبارزه با فساد اداری
- مفهوم افزایش و یا کاهش فساد اداری
- شیوه مقایسه میزان و مبارزه با فساد اداری در کشورها
- تأثیر فرهنگ و معتقدات بالای فساد اداری
- بررسی تاثیر مسئولیت پذیری و اخلاق گرایی در مبارزه با فساد
- معرفی قوانین نافذه کشور به ارتباط فساد اداری
- معرفی نهاد ها و سازمانهای مبارزه با فساد اداری در افغانستان
- معرفی مصداق های فساد اداری در ادارات افغانستان
- معرفی ضمانت اجراهای تخطی های اداری
- بررسی تاثیر فساد اداری بر افکار عمومی و اعتماد بین دولت و مردم
- بررسی تاثیر فساد اداری بر رشد اقتصادی و سرمایه گذاری خصوصی
- بررسی رابطه بین فساد اداری و مفاهیم حاکمیت قانون، حکومتداری خوب و امنیت

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		۱. شناخت مباحث، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	۲. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم‌های حکومت‌داری خوب و عاری از هرگونه فساد	۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین‌المللی، شرکت‌ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین‌المللی	۴. شناخت پدیده‌های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤلفات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین‌المللی	۵. کسب مهارت‌های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسیه‌های مدنی، فامیلی، تجاری و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش‌های رسمی و غیر رسمی حل منازعات	۶. انکشاف مهارت‌های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.
۱	آشنایی با مفهوم فساد اداری و مصداقین آن	۲	۲	۲	۳	۱	۲.۲
۲	آشنایی نظام حقوقی حاکم بر مبارزه با فساد اداری	۳	۲	۳	۳	۲	۱.۴
۳	شناخت ساختار و دولتی و حکومتی ادارات که در قسمت مبارزه با فساد اداری فعالیت دارند	۳	۱	۳	۲	۱	۲.۲
۴	شناخت میکانیزم‌های مبارزه با فساد اداری در جهان	۲	۲	۳	۲	۱	۲.۲
۵	آشنایی با چالش‌ها و راه‌حل‌های حقوقی، سیاسی و اجتماعی مبارزه با فساد اداری در افغانستان	۱	۱	۱	۱	۲	۲.۲
مجموع		۲.۲	۱.۶	۲.۴	۲.۲	۱.۴	۲.۲
اوسط عمومی		۲					
		۳= مطابقت کامل	۲= مطابقت نسبی	۱= مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون مبارزه با فساد اداری

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	مبارزه با فساد اداری	حقوق عمومی	دوم	چهارم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، استاد و شیوه تدریس				لکچر	پرسش و پاسخ
	2	بررسی مفهوم فساد اداری از منظرهای مختلف					
دوم	3	سیر تحول مبارزه با فساد اداری و الگوهای موفق				لکچر و ارائه سمینار	پرسش و پاسخ
	4	سیر تحول و ساختار مبارزه با فساد اداری در افغانستان					
سوم	5	انواع فساد اداری: تصادفی و سازمان یافته				لکچر	پرسش و پاسخ
	6	انواع فساد اداری: فساد کلان و فساد خورد					
چهارم	7	علل و عوامل ایجاد فساد اداری: داخلی				کارگروهی و لکچر	پرسش و پاسخ
	8	علل و عوامل ایجاد فساد اداری: خارجی					
پنجم	9	شاخصه های جهانی تعیین میزان فساد اداری				لکچر	پرسش و پاسخ
	10	معرفی مراجع جهانی مبارزه با فساد اداری					
ششم	11	معرفی شاخصه های بین المللی مبارزه با فساد اداری				دعوت از کمیسیون مبارزه با فساد اداری	پرسش و پاسخ
	12	معرفی اسناد بین المللی مبارزه با فساد اداری					
هفتم	13	مفهوم افزایش و یا کاهش فساد اداری				لکچر	پرسش و پاسخ
	14	معرفی شیوه های سنجش و نحوه تفسیر نتایج روش های مبارزه با فساد اداری					

هشتم	15	تاثیر مفهوم امتیاز بالا و یا پائین در مبارزه با فساد اداری برای یک کشور			کارگروهی	پرسش و پاسخ
	16	شیوه مقایسه میزان و مبارزه با فساد اداری				
نهم	17	امتحان میان سمستر				پرسش و پاسخ
	18	امتحان میان سمستر				
دهم	19	تاثیر فرهنگ و معتقدات بالای فساد اداری			کارگروهی	پرسش و پاسخ
	20	بررسی تاثیر مسئولیت پذیری و اخلاق گرایی در مبارزه با فساد				
یازدهم	21	معرفی قوانین نافذ کشور به ارتباط فساد اداری			کارگروهی	پرسش و پاسخ
	22	مرور قوانین مربوطه				
دوازدهم	23	معرفی نهاد ها و سازمانهای مبارزه با فساد اداری در افغانستان			کار عملی	پرسش و پاسخ
	24	شبیه سازی شیوه کار مرکز عدلی و قضایی مبارزه با فساد اداری.				
سیزدهم	25	معرفی مصداق های فساد اداری در ادارات افغانستان			کار گروهی	پرسش و پاسخ
	26	بررسی برخی از مواد قانون مبارزه با فساد اداری				
چهاردهم	27	معرفی ضمانت اجراهای تخطی های اداری			لکچر	پرسش و پاسخ
	28	معرفی ضمانت اجراهای جرایم اداری				
پانزدهم	29	بررسی تاثیر فساد اداری بر افکار عمومی و اعتماد بین دولت و مردم			کار گروهی	پرسش و پاسخ
	30	بررسی تاثیر فساد اداری بر رشد اقتصادی و سرمایه گذاری خصوصی				

پرسش و پاسخ	کار گروهی				بررسی رابطه بین فساد اداری و مفاهیم حاکمیت قانون، حکومتداری خوب و امنیت	31	شانزدهم
					جمع بندی درس و راهنمایی محصلین جهت شروع امتحان فاینل	32	

منابع یا مآخذ:	
1. استراتژی ملی مبارزه علیه فساد اداری در افغانستان (1396ش). کابل: انتشارات بهیر 2. قانون مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری در افغانستان (1383ش)، 838 جریده رسمی.	مآخذ اساسی
1. حبیبی، نادر. (1375). فساد اداری عوامل موثر و روشهای مبارزه با فساد اداری، تهران: انتشارات وثیقی 2. ربیعی، علی 1383، زنده باد فساد، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ سازمان چاپ و انتشارات. 3. طوطاخیل، احمد راشد. (1393). راهکارهای عملی مبارزه با فساد اداری در افغانستان، کابل: انتشارات سعید. 4. Amundsen, Inge (1999): "Political corruption: An introduction to the issues", Working Paper 99:7, Bergen: Chr. Michelsen Institute. 5. Jens Chr. Andvig and Odd-Helge Fjeldstad (2000), "Research on Corruption. A Policy Oriented Survey", Commissioned by NORAD.	مآخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق و توسعه	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق و توسعه
کود مضمون:	LA0539
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	-----
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

توسعه یافتگی یک کشور به متغیر هیا متعددی ارتباط میگیرد که بدون شک یکی از تاثیر گذارترین پدیده ها بر ورنده انکشاف اجتماعی-اقتصادی یک کشور ساختار و کارایی نظام حقوقی آن کشور است. این مضمون از جمله مضامین اختیاری بوده که با تدریس آن محصلین به چگونگی ارتباط حقوق و توسعه آشنا می شوند. محصلین در قسمت تحلیل پالیسی ها و مقررات مربوط به توسعه معلومات حاصل نموده، عوامل و عناصر توسعه را می دانند و می توانند تحلیلی قوی از شرایط حقوقی و سیاسی کشور داشته باشند.

اهداف آموزشی:

- شناخت با مبانی توسعه در سه عرصه ی اقتصادی، اجتماعی و حقوقی
- شناخت ارتباط بین سیستم حقوقی یک کشور و میکانیزم های توسعه در آن
- شناخت با کارکرد های سازمان ملل متحد در راستای تطبیق اهداف توسعه ی پایدار سند 2030
- شناخت میکانیزم های توسعه در کشور های پسا بحران
- آشنایی با نقش نهادهای حکومتی در تطبیق اهداف توسعه پایدار با توجه به ویژگی های خاص ملی و حقوقی کشورها

شیوه های تدریس و آموزش

- در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
 - ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
 - کار گروهی و ارائه آن در صنف؛

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات، مفاهیم و معرفی مضمون کلیات، مفاهیم و معرفی مضمون
- انواع حقوق، طبیعی، مثبت و عرفی، نظام حقوقی و رشته بندی آن
- چیستی توسعه، تئوری های اقتصادی، فرهنگی و حقوقی
- تغییر مفهوم توسعه در زمان و اهمیت، عناصر و مدل های توسعه

- رابطه نظری میان حقوق و توسعه
- ساحه حقوق و توسعه، مجری حقوق و توسعه، تأثیر حقوق در پروسه توسعه اقتصادی و اجتماعی.
- جهانی شدن و توسعه و حاکمیت قانون
- حکومنداری خوب و فاکتورهای اساسی آن
- برنامه ریزی های خانوادگی و رشد جمعیت، آثار بیرونی و اقتصاد برنامه ریزی خانوادگی
- تغییر ساختاری و استراتژی های توسعه
- استراتژی های توسعه و تئوری های بزرگ فشار
- نقش نهادها در توسعه- نهادها چیست
- کارکرد نهادها و مقاومت های نهادهای ناکارآمد
- انتقال آموزش در کشورهای در حال توسعه
- اندازه گیری خلاق آموزش-بازدهی آموزش در کشورهای در حال توسعه و نهادهای آموزشی
- انتقال خدمات صحتی در کشورهای در حال توسعه- اندازه گیری صحت
- امراض و توسعه، دواهای بی کیفیت و توسعه، نهادها و مقررات صحتی
- انتقال زیربنا در کشورهای در حال توسعه-وضعیت زیربناها
- تأثیرات توسعه در سرمایه گذاری زیربناها-جغرافیا و زیربناها
- منازعات- مبانی نظری منازعات
- فساد در امر توسعه- فساد چیست؟، نقشهای متفاوت فساد
- پالیسی های کاهش دهنده فساد
- نقش قوانین در کاهش فساد- موانع سرراه تطبیق پالیسی ضد فساد

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	کد
1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسه های مدنی، فامیلی، تجاری و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.		
ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
۱	۱	۳	۱	۱	۲	شناخت با مبانی توسعه در سه عرصه ی اقتصادی، اجتماعی و حقوقی	
۲	۲	۲	۳	۱	۲	شناخت ارتباط بین سیستم حقوقی یک کشور و میکانیزم های توسعه در آن	
۳	۱	۱	۳	۱	۲	شناخت با کارکرد های سازمان ملل متحد در راستای تطبیق اهداف توسعه ی پایدار سند ۲۰۳۰	
۴	۱	۲	۲	۱	۳	شناخت میکانیزم های توسعه در کشور های پسا بحران	
۵	۱	۲	۳	۱	۳	آشنایی با نقش نهادهای حکومتی در تطبیق اهداف توسعه پایدار با توجه به ویژگی های خاص ملی و حقوقی کشورها	
مجموع						۱.۲	۲.۴
اوسط عمومی						۱.۶۶	
						۳ = مطابقت کامل ۲ = مطابقت نسبی ۱ = مطابقت کم	

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق و توسعه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق و توسعه	حقوق عمومی	دوم	چهارم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	کلیات و معرفی مضمون					پرسش و پاسخ
	2	تصنيف مختصر حقوق					
دوم	3	چیستی توسعه، تئوری های اقتصادی، فرهنگی و حقوقی					پرسش و پاسخ
	4	تغییر مفهوم توسعه در زمان، اهمیت، عناصر و مدل های توسعه					
سوم	5	رابطه نظری میان حقوق و توسعه					پرسش و پاسخ
	6	ساحه حقوق و توسعه، مجری حقوق و توسعه					
چهارم	7	جهانی شدن و توسعه و حاکمیت قانون					پرسش و پاسخ
	8	جهانی شدن، قانون، توسعه و حاکمیت قانون.					
پنجم	9	حکومتداری خوب و فاکتورهای اساسی آن					پرسش و پاسخ
	10	کارکرد مشروطه گرایی،					
ششم	11	فقر و عدم مساوات، اندازه گیری و مقایسه فقر					پرسش و پاسخ
	12	عوامل اقتصادی عدم مساوات، انکشاف و توسعه					
هفتم	13	رشد جمعیت					پرسش و پاسخ
	14	برنامه ریزی های خانوادگی و رشد جمعیت،					
هشتم	15	ساختاری و استراتژی توسعه					پرسش و پاسخ
	16	استراتژی های توسعه و تئوری های بزرگ فشار					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					پرسش و پاسخ
	18	امتحان وسط سمستر					
دهم	19	نقش نهادها در توسعه					پرسش و پاسخ
	20	کارکرد نهادها و مقاومت های نهادهای ناکارآمد					
یازدهم	21	انتقال آموزش در کشورهای در حال توسعه					پرسش و پاسخ

					اندازه گیری خلی آموزش- بازدهی آموزش	22	
پرسش و پاسخ					انتقال خدمات صحتی در کشورهای در حال توسعه	23	دوازدهم
					صحت و توسعه	24	
پرسش و پاسخ					انتقال زیربنا در کشورهای در حال توسعه	25	سیزدهم
					توسعه و سرمایه گذاری	26	
پرسش و پاسخ					منازعات	27	چهاردهم
					تأثیرات اقتصادی منازعه	28	
پرسش و پاسخ					فساد در امر توسعه	29	پانزدهم
					عوامل فساد و تأثیرات	30	
پرسش و پاسخ					پالیسی ها، قوانین و فساد	31	شانزدهم
					رهنمایی امتحان	32	

منابع یا مأخذ:	
1.	بشیری، عباس. (1392). کتاب حقوق کاربردی املاک و اراضی، تهران: بی جا.
2.	فتح، اله. (1391). جایگاه راهبردی صنعت و معدن در اقتصاد، تهران: موسسه مطالعات و پژوهش های بین المللی .
3.	قانون اساسی افغانستان . قانون معادن افغانستان. قانون مدنی افغانستان
4.	کنوانسیون های بین المللی در ارتباط به حقوق معادن و استخراج بهینه از آن

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون سیاست جنایی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	سیاست جنایی
کود مضمون:	LA0652
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	حقوق جزای عمومی
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

اصطلاح سیاست جنایی با قدمتی نزدیک به یک قرن و رویکردی کلان به پدیده مجرمانه، زیر بنای پاسخ های گوناگون در قالب قوانین و تعامل میان شاخه های حقوقی و جامعه مدنی در برابر جرم است. قانونگذار در سیاست جنایی برای کنترل جرم، علاوه بر پاسخ های جزایی از مشارکت نهادهای اجتماعی نیز بهره مند می شود. حقوق جزا یکی از ارکان سیاست جنایی است؛ اما همه آنرا تشکیل نمی دهد. سیاست جنایی، علاوه بر حقوق جزا؛ یعنی مجموعه قواعد و مقررات حاکم بر واکنش اجتماعی علیه مجرمین شامل قواعد دیگر نیز می باشد. وظیفه اساسی سیاست جنایی در یک کشور، کنترل مجرمین است. سیاست جنایی صرفا به اقدامات جزایی پسندیده نمی کند و تدابیر اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و مانند آنرا نیز در بر می گیرد. این مضمون از مضامین اختیاری دیپارتمنت جزا است و طی دو کريدیت برای محصلین رشته حقوق تدریس می گردد

اهداف آموزشی:

- ارتقای دانش و کسب مهارت آسیب شناسی قوانین و بررسی علل ناکارآمدی قوانین جزایی در جهت کشف و ارائه راهکار های اصولی و هدفمند به منظور ارتقاء سطح کیفی قانونگذاری جنایی در جامعه
- تربیه نیروی متخصص جهت تدوین قوانین جزایی توسط مراجع قانونگذاری بر حسب مطالعات علمی، واقعیت های جامعه و بررسی های فرهنگی، قومی، اجتماعی، مذهبی
- شناخت مفهوم و مبانی سیاست جنایی، انواع آن و تاثیرات مکاتب بر سیاست جنایی افغانستان
- درک مفهوم و گسترش سیاست فردی کردن تقنینی، قضایی و اجرایی در اعمال مجازاتها و ارتقای دانش در زمینه تجهیز مراجع عدلی و قضایی و مجریان قانون به امکانات و تسهیلات لازم جهت تشکیل دوسیه شخصیت برای محکومان و انطباق مجازات با اوصاف روانی، اجتماعی و فزیولوژیکی آنها
- کسب مهارت در ارتباط به جلب مشارکت جامعه مدنی در امر اصلاح و تربیت مجدد مجرمان و ادغام آنها در جامعه

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی محصلین و ارائه در صنف؛
- تحقیقات گروهی و ارائه آن؛
- انجام تحقیقات میدانی توسط محصلین.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف سیاست جنایی و تفاوت سیاست جنایی با جرم شناسی و سیاست جزایی؛
- تحول تاریخی سیاست جنایی در جهان و افغانستان؛
- ضرورت و اهمیت سیاست جنایی؛
- مبانی سیاست جنایی؛
- تأثیرات جرم شناسی بر سیاست جنایی؛
- اقسام تحقیقات در سیاست جنایی؛
- عوامل مؤثر بر کاربرد تحقیقات در سیاست گذاری؛
- تأثیرات مکاتب فکری بر سیاست جنایی؛
- ایدئولوژی ها در سیاست جنایی؛
- انواع مدل های سیاست جنایی؛
- سیاست جنایی ملی و فراملی؛
- سیاست جنایی تقنینی؛
- گفتمان سیاست جنایی قانونگذار در وضع قوانین جزایی؛
- گفتمان سیاست جنایی قانونگذار در قبال حقوق مجنی علیه یا متضرر؛
- سیاست جنایی قضایی و مشارکتی؛
- سیاست پیشگیری از جرم و انواع پیشگیری؛
- سیاست جنایی اجرایی؛
- گروه های پیشگیری از مجرمیت جوانان؛
- تغییر طرز کار عدالت جنایی و تدوین قوانین و تدابیر امنیتی مؤثر در مبارزه با جرایم.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	رشته
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش بردن دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مونیات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات انبئی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		

ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	
3	3	2	3	2	1	ارتقای دانش و کسب مهارت آسیب شناسی قوانین و بررسی علل ناکارآمدی قوانین جزایی در جهت کشف و ارائه راهکارهای اصولی و هدفمند به منظور ارتقاء سطح کیفی قانونگذاری جنایی در جامعه
3	2	2	3	2	2	تربیه نیروی متخصص جهت تدوین قوانین جزایی توسط مراجع قانونگذاری بر حسب مطالعات علمی، واقعیت های جامعه و بررسی های فرهنگی، قومی، اجتماعی، مذهبی
2	1	1	3	1	1	شناخت مفهوم و مبانی سیاست جنایی، انواع آن و تأثیرات مکاتب بر سیاست جنایی افغانستان
3	2	2	3	2	2	درک مفهوم و گسترش سیاست فردی کردن تقنینی، قضایی و اجرایی در اعمال مجازاتها و ارتقای دانش در زمینه تجهیز مراجع عدلی و قضایی و مجریان قانون به امکانات و تسهیلات لازم جهت تشکیل دوسیه شخصیت برای محکومان و انطباق مجازات با اوصاف روانی، اجتماعی و فزیولوژیکی آنها
1	2	2	3	1	2	کسب مهارت در ارتباط به جلب مشارکت جامعه مدنی در امر اصلاح و تربیت مجدد مجرمان و ادغام آنها در جامعه
2.4	2	1.8	3	1.6	مجموع	
2.1/3						اوسط عمومی
۳ = مطابقت کامل ۲ = مطابقت نسبی ۱ = مطابقت کم						

پلان درسی هفته وار مضمون سیاست جنایی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	حقوق	سیاست جنایی	حقوق جزا و علوم جنایی	سوم	ششم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون / مفاهیم					
	2	تحول تاریخی سیاست جنایی در جهان و افغانستان					
دوم	3	مبانی سیاست جنایی					پرسش و پاسخ
	4	ضرورت اهمیت و اهداف سیاست جنایی					
سوم	5	تأثیرات جرم شناسی بر سیاست جنایی عوامل مؤثر بر کاربرد تحقیقات در سیاست گذاری					
	6	اقسام تحقیقات در سیاست جنایی					

					تأثیرات مکاتب فکری بر سیاست جنایی		
پرسش و پاسخ					ایدئولوژی ها در سیاست جنایی	7	چهارم
					گزینه ها در سیاست جنایی	8	
					انواع مدل های سیاست جنایی	9	پنجم
					سیاست جنایی دولت اقتدارگرا	10	
پرسش و پاسخ					سیاست جنایی دولت اقتدارگرای فراگیر	11	ششم
					سیاست جنایی دولت مردم سالار	12	
					سیاست جنایی ملی و فراملی	13	هفتم
					بحران سیاست های جنایی کشورها غربی	14	
پرسش و پاسخ					سیاست جنایی تقنینی	15	هشتم
					گفتمان سیاست جنایی قانونگذار در قانون (امنیت و آزادی)	16	
					متحان وسط سمستر	17	نهم
						18	
					عینت بخشیدن زیرکانه عینیت بخشیدن آشکار	19	دهم
					گفتمان سیاست جنایی قانونگذار در وضع قوانین جزایی	20	
پرسش و پاسخ					گفتمان سیاست جنایی قانونگذار در قبال حقوق مجنی علیه یا متضرر	21	یازدهم
					تسهیل اقامه دعوا در نظر گرفتن منافع مجنی علیه تسریع جبران خسارت	22	
					سیاست جنایی قضایی	23	دوازدهم
					سیاست جنایی قضایی و حمایت از حقوق بشر	24	
پرسش و پاسخ					قضا زدایی	25	سیزدهم

					سیاست جنایی مشارکتی	26	
					سیاست پیشگیری از جرم و انواع پیشگیری	27	چهاردهم
					سیاست جنایی اجرایی	28	
پرسش و پاسخ					انواع سیاست جنایی اجرایی	29	پانزدهم
					مجرمیت جوانان تغییر طرز کار عدالت جنایی	30	
					تدوین قوانین و تدابیر امنیتی مؤثر	31	شانزدهم
					راهنمایی و حل مشکلات محصلین	32	

منابع یا مأخذ:	
1.	آنسل، مارک. (1375). <u>دفاع اجتماعی</u> . ترجمه: محمد آشوری و علی حسین نجفی ابرند آبادی. تهران: دانشگاه تهران. چاپ سوم.
2.	حسینی، سید محمد. (1383). <u>سیاست جنایی در اسلام و جمهوری اسلامی ایران</u> . تهران: سمت. چاپ نخست.
3.	صفاری، علی. (1380). <u>میانی نظری پیشگیری از وقوع جرم</u> . مجله تحقیقات حقوقی. شماره 33-34.
4.	قیاسی، جلال الدین. (1385). <u>میانی سیاست جنایی حکومت اسلامی</u> . قم: پژوهشگاه علوم فرهنگ اسلامی. چاپ نخست.
5.	لازرژ، کریستین. (1375). <u>سیاست جنایی</u> . ترجمه: علی حسین نجفی ابرندآبادی. تهران: یلدا. چاپ اول.
6.	لازرژ، کریستین. (1381). <u>درآمدی به سیاست جنایی</u> . ترجمه: علی حسین نجفی ابرندآبادی. تهران: میزان. چاپ اول.
7.	مارتی، میری دلماس. (1381). <u>نظام های بزرگ سیاست جنایی</u> . ترجمه: علی حسین نجفی ابرند آبادی. تهران: میزان. چاپ اول.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اصول و فنون تقنین	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	اصول و فنون تقنین
کود مضمون:	LA0653
تعداد کریدیت:	1 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

زندگی اجتماعی موجب معاشرت ها و روابط حقوقی می گردد. روابط حقوقی همیشه با تضاد منافع یا چالش های دیگر رو برو است. از این رو انسان ها به فکر تدوین و تصویب قوانین برآمدند تا به روابط حقوقی شان نظم و نسق ببخشند. حاکمیت قانون از جمله موضوعاتی است که تمامی کشورها در صدد تحکیم آن است و میزان نظم و عدالت در یک جامعه مستقیم متأثر از میزان حاکمیت قانون در آن جامعه است. حال، قانون چیست؟ چگونه و با چه شرایطی تدوین می شود؟ میان سناد تقنینی مختلف چه تفاوت های کیفی وجود دارد. قانون باید جامع باشد و تمامی نیازهای ذینفعان خود را مد نظر قرار دهد. شفاف و صریح، در برگیرنده ملاحظات اجتماعی و فرهنگی یک جامعه باشد. تفسیر، نسخ، و دیگر تطورات قانون بر کدام معیارها استوار باید باشد؟ این ها مباحثی است که دانستن آن ها برای محصل حقوق لازم می باشد.

اهداف آموزشی:

- شناخت چیستی اصول و فنون تقنین، اهمیت، جایگاه و اهداف آن
- شناخت چگونگی تهیه پیشنویس و مسوده قانون
- شناخت شکلیات تقنین
- شناخت ویژگی های فن تقنین، میانی و اهداف، رویکرد مردم و دولت به قانون
- شناخت اصول مهم قانونگذاری، نام قانون، ماده قانون و اجزای آن، ویژگی های نگارش قانون، تفسی و نسخ قانون

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- شبیه سازی مدل قانونگذاری در افغانستان توسط محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- چیستی، ویژگی های اصول تقنین؛
- انواع قانون و اسناد تقنینی؛

- سلسله مراتب در اسناد تقنینی؛
- قانون گرایی و نظارت بر رعایت و تطبیق قانون؛
- تهیه پیشنویس یا مسوده اسناد تقنینی و اجراءات مربوط آن؛
- شکلیات قانون گذاری؛
- ویژگی های فن قانون گذاری؛
- مبانی و اهداف قانون؛
- جایگاه انتظارات و خواسته ها در قانون گذاری؛
- اصول و قواعد عمده قانونگذاری؛
- نام گذاری قانون؛
- ماده قانون و اجزای آن؛
- ویژگی های انشاء یا نگارش متن قانون؛
- تفسیر قانون؛
- نسخ قانون؛

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
 - نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
 - سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
 - در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.
- پالیسی نمره دهی:** نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی اسلامی در این نظام حقوقی	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مؤیدات جرایم و روند رسیدگی به قصایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جرایم و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلكی-حقوقی.
۱	شناخت چپستی اصول و فنون تقنین، اهمیت، جایگاه و اهداف آن	2	1	2	1	1	1
۲	شناخت چگونگی تهیه پیشنویس و مسوده قانون	1	1	1	1	1	1
۳	شناخت شکلیات تقنین	1	2	1	1	1	2
۴	شناخت ویژگی های فن تقنین، مبانی و اهداف، رویکرد مردم و دولت به قانون	2	2	2	1	۲	2
۵	شناخت اصول مهم قانونگذاری، نام قانون، ماده قانون و اجرای آن، ویژگی های نگارش قانون، تفسی و نسخ قانون	۲	2	2	1	3	2
مجموع		1.6	1.6	1.6	1	1.8	1.6
اوسط عمومی		/31.5					
		۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون اصول و فنون تقنین

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	اصول و فنون تقنین	حقوق عمومی	سوم	ششم	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	قانون، ماهیت و ویژگی های آن: تعریف، اهمیت، و انواع آن					پرسش و پاسخ
دوم	3	تاریخچه تقنین در افغانستان: از دوره اسلامی تا عهد سلسله ابدالی، از احمدشاه الی دوره امیر حبیب الله. از امیر حبیب الله الی دوره ظاهرشاه، دوره حاکمیت حزب دموکراتیک خلق، دوره مجاهدین و طالبان، دوره پس از معاهده بن					پرسش و پاسخ
سوم	5	حاکمیت قانون، جایگاه و اهمیت آن و اسباب قانون شکنی در افغانستان					پرسش و پاسخ
چهارم	7	اسناد تقنینی و سلسله مراتب آن: قانون اساسی، قوانین، فرامین تقنینی، معاهدات بین المللی، مقررات، اساسنامه ها، مصوبات، طرز العمل ها، لوایح ادارات، مصوبات شوراهای ولایتی و غیره					پرسش و پاسخ
پنجم	9	تهیه پیشنویس اسناد تقنینی و اجراءات مربوط آن: طی مراحل اسناد تقنینی، مرحله تهیه، اهداف، تهیه کننده، مرحله تدقیق، تصویب، قانونگذار					پرسش و پاسخ
ششم	11	شکلیات تقنین: مراجع ذیصلاح پیشنهاد طرح قانون، مشروعیت و هدف وضع قانون و طی مراحل قانون تا توشیح					پرسش و پاسخ
هفتم	13	ویژگی های فن تقنین: الزام آوری، قابلیت امر و نهی، عمومیت، جلوگیری از استبداد، رعایت برابری، حقوق بشر، تناسب، تحکیم دموکراسی					پرسش و پاسخ
هشتم	15	منابع، مبانی و اهداف تقنین: رعایت نظم، وضاحت، صراحت، سادگی، اختصار، نبود نقص و تعارض					پرسش و پاسخ
نهم	18	امتحان 20٪					
دهم	19	انتظارات از قانون: خواسته های مردم، دولت و غیره.					پرسش و پاسخ
یازدهم	21	اصول و قواعد عمده تقنین: سازگاری با نظام حقوقی کشور، رعایت قواعد حقوقی، تنوع و تکرر فرهنگی، عدالت اجتماعی، آداب و سنن، حریم خصوصی، تأمین منافع عامه، قابلیت تطبیق و غیره					پرسش و پاسخ
دوازدهم	23	عنوان قانون: نام گذاری، همخوانی با محتوی، عناوین داخلی، مقدمه					پرسش و پاسخ

سیزدهم	25	ماده و اجزای آن در تقنین: چیستی ماده، ساختار اجزای ماده، فقره، جزء، بند، پاراگراف.				پرسش و پاسخ
چهاردهم	27	نگارش متن قانون: پرهیز از زیاده گویی، پیچیده نویسی، عامیانه نویسی، حصر و احسای نادرست، مثال های بی مورد، حذف ارکان اصلی جمله، تخصیص اکثر، حذف بی قرینه، رعایت رسم الخط واحد، جمله کوتاه، معلوم به جای مجهول،				پرسش و پاسخ
پانزدهم	29	تفسیر قانون: مفهوم، موارد و ابهام و اجمال در قانون، انواع تفسیر قانون.				پرسش و پاسخ
شانزدهم	31	نسخ قانون، فلسفه نسخ، انواع نسخ، تخصیص، تفاوت نسخ و ابطال				جمع بندی

منابع یا مأخذ:	
مأخذ اساسی	رسولی، محمد اشرف، (ب.ت). اصول، روش و فنون قانونگذاری، مکابل نشر سعید.
مأخذ کمکی	1. بیگ زاده، صفر (ب.ت). شیوه نامه نگارش قانون، تهران نشر پژوهش های مجلس. 2. فیض زاد، محمد علم، (ب.ت). سیر قانونگذاری در جامعه افغانستان.. 3. محمضانی، صبحی، (ب.ت). قانونگذاری در اسلام، تهران:. 4. مقرر طرز العمل تهیه و پیشنهاد اسناد تقنینی، جریده رسمی 1420.787ق 5. مقرر طرز تهیه و پیشنهاد اسناد تقنینی، جریده رسمی 1081 ، 1391ش.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اشخاص و محجورین	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	اشخاص و محجورین
کود مضمون:	LA0654
تعداد کريدیت:	1 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	مبادی حقوق
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

در حقوق، حق و تکلیف فقط راجع به اشخاص است اشخاص بر دو قسم اند: اول اشخاص حقیقی: همان انسانها هستند که هنگام متولد شدن دارای حقوقی میشوند که با مرگ آنها خاتمه می یابد و دوم اشخاص حقوقی که به اجتماع عده ای از افراد انسان یا تمرکز اموال به منظور انجام مقاصد خاص، اعم از انتفاعی یا غیر انتفاعی است مانند موسسات دولتی، شرکتهای تجارتي، شاروالی ها، انجمنها و سازمانها. اشخاص حقوقی یا به موجب قانون به وجود آمده و قانون برای آنان شخصیت حقوقی و اهلیت مدنی قائل است. محجور در اصطلاح حقوقی به کسی گفته می شود که از بخشی از تصرفات و اعمال حقوقی منع شده است. به عبارت دیگر حجر عبارت است از منع شخص به حکم قانون از اینکه بتواند امور خود را بطور مستقل و بدون دخالت دیگری اداره کند و شخصاً اعمال حقوقی انجام دهد و فاقد اهلیت استیفا باشد. بحث حقوقی اشخاص و محجورین در قالب یک کريدیت منحیث مضمون اختیاری برای محصلین رشته حقوق ارائه می گردد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفهوم حقوقی اشخاص و محجورین
- شناخت قواعد حاکم بر تعاملات اشخاص ناقص الاهلیت در نظام حقوقی افغانستان
- کسب مهارت به ارتباط تحلیل قضایای حقوقی مربوط به اشخاص محجور و کسب توانایی حمایت حقوقی از این اشخاص
- کسب مهارت در زمینه فن استدلال و استدلال به مواد قانونی و فقهی که در زمینه حمایت از محجورین وجود دارد.
- افزایش دانش و بینش مسلکی حقوقی به ارتباط شناخت منابع حقوقی و فقهی در زمینه حمایت از اشخاص محجور.

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- انجام تحقیقات میدانی توسط محصلین؛
- ارائه سمینار های تحقیقی توسط محصلان.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم شخص و شخصیت؛
- رابطه شخصیت و اهلیت،
- حقوق مربوط به شخصیت؛
- حمایت از شخصیت انسان؛
- شخص حقیقی؛
- وجود و ویژگیهای شخص حقیقی؛
- شهرت، اقامتگاه، تابعیت؛
- آغاز و پایان وجود شخص حقیقی؛
- شخصیت حقوقی جنین؛
- غایب، مفقود الاثر و اداره اموال شان؛
- حکم موت حکمی یا فرض؛
- شخص حقوقی و مفهوم و اقسام شخص حقوقی؛
- آغاز و پایان شخص حکمی؛
- ممیزه های شخص حکمی؛
- وضع حقوقی شخص حکمی؛
- مفهوم و انواع محجور؛
- اوصاف، مبنا، و اسباب حجر؛
- اهلیت و محجور: (صغیر، معتوه، مجنون و سایر مجورین)؛
- قیومت (ولی، وصی و قیم)
- مفهوم، شرایط، انواع، صلاحیت ها و مسئولیت های ولی؛
- مفهوم، شرایط انواع، صلاحیت ها و مسئولیت های وصی؛
- موارد نصب قیم، تشریفات و احکام نصب قیم.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		ن.م.ز.	ن.م.و.	ن.م.د.	ن.م.ر.	ن.م.ب.	ن.م.ج.
۱	آشنایی با مفهوم حقوقی اشخاص و محجورین	1	2	2	2	3	3
۲	شناخت قواعد حاکم بر تعاملات اشخاص ناقص الاهلیت در نظام حقوقی افغانستان	1	2	1	2	3	2
۳	کسب مهارت به ارتباط تحلیل قضایای حقوقی مربوط به اشخاص محجور و کسب توانایی حمایت حقوقی از این اشخاص	1	1	1	3	3	3
۴	کسب مهارت در زمینه فن استدلال و استدلال به مواد قانونی و فقهی که در زمینه حمایت از محجورین وجود دارد.	1	1	1	2	2	3
۵	افزایش دانش و بینش مسلکی حقوقی به ارتباط شناخت منابع حقوقی و فقهی در زمینه حمایت از اشخاص محجور.	1	2	1	3	3	3
مجموع		1	1.6	1.2	2.4	2.8	2.8
اوسط عمومی		1.96/3					
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون اشخاص و محجورین

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	اشخاص و محجورین	حقوق خصوصی	سوم	ششم	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، منابع و روش مطالعه					
دوم	2	مفاهیم: شخص و شخصیت و رابطه شخصی و اهلیت					پرسش و پاسخ
سوم	3	حقوق مربوط به شخصیت حمایت از شخصیت انسان					
چهارم	4	شخص حقیقی: وجود و ویژگیهای شخص حقیقی					پرسش و پاسخ
پنجم	5	شهرت، تابعیت، اقامتگاه آغاز و انجام وجود شخص حقیقی					
ششم	6	شخصیت حقوقی جنین حکم موت فرضی یا حکمی					پرسش و پاسخ
هفتم	7	غایب و مفقود الاثر اداره امور مالی غایب و مفقود الاثر					
هشتم	8	شخص حقوقی: مفهوم و اقسام شخص حقوقی					پرسش و پاسخ
نهم	9	آغاز و پایان شخص حقوقی ممیزه های شخص حقوقی					

					امتحان وسط سمستر	10	دهم
پرسش و پاسخ					محجوران: مفهوم، اهلیت، اوصاف، مبنا و اسباب حجر.	11	یازدهم
					انواع حجر: صغیر، معنوه، مجنون و سایر محجورین	12	دوازدهم
پرسش و پاسخ					قیومت: (ولی، وصی و قیم) مفهوم، شرایط، انواع، صلاحیت ها و مسئولیت های ولی	13	سیزدهم
					مفهوم، شرایط انواع، صلاحیت ها و مسئولیت های وصی؛	14	چهاردهم
پرسش و پاسخ					موارد، شرایط، تشریفات تعیین یا نصب قیم	15	پانزدهم
					جمع بندی درس	16	شانزدهم

منابع یا مآخذ:

1. امامی، سید حسن (1395ش)، حقوق مدنی ج4. تهران: انتشارات اسلامی
2. حیاتی، علی عباس (1396ش). حقوق مدنی 1. تهران: نشر میزان.
3. ساکت، محمد حسین. شخصیت و اهلیت در حقوق مدنی. مشهد: گوتنبرگ، 1396.
4. صفایی، سید حسین. اشخاص و اموال. تهران سمت. 1395.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق افلاس و ورشکستگی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق افلاس و ورشکستگی
کود مضمون:	LA0655
تعداد کريدیت:	1 کريدیت
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	حقوق تجارت- حقوق شرکت های تجاری
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

حقوق افلاس و ورشکستگی از مضامین اختیاری در دیپارتمنت حقوق خصوصی می باشد. در این مضمون موضوعاتی چون اهمیت اقتصادی وجود میکانیزم های افلاس، رویکردهای مختلف به افلاس در طول تاریخ، تاریخچه حقوقی افلاس در افغانستان، نظام های افلاس مدرن، قوانین و پروسیجر های افلاس در نظام کنونی افغانستان، کنگوری های مختلف داینین و میزان حقوق شان در پروسه افلاس، و قواعد شکلی مربوط به پروسه افلاس به تفصیل مورد بحث و مطالعه قرار می گیرد. محصلین رشته حقوق با تکمیل این مضمون مهارت ها و دانش خویش را در زمینه بررسی قضایای افلاس و ورشکستگی افزایش می دهند.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم افلاس، انواع افلاس و قواعد حاکم بر افلاس در نظام حقوقی افغانستان
- شناخت آثار افلاس نسبت به مفلس و داینین
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه مطالبه افلاس از محکمه، پروسیژر صدور افلاس، نحوه اداره اموال، مدیریت امور شخص تحت افلاس، و فروش اموال تحت حجر
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه قرارداد قسط، انحلال پروسه افلاس و اعاده حیثیت
- شناخت احکام جزائی موجود در قوانین افغانستان در حوزه افلاس

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن و مرور قضایای افلاس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- میکانیزم های افلاس و نقش آن در توسعه اقتصادی
- سیر تاریخی افلاس

- معرفی نظام های مدرن افلاس
- منابع حقوق افلاس
- انواع افلاس و ورشکستگی
- آثار افلاس یا ورشکستگی
- اجرای قراردادهای تاجر تحت حجر
- نحوه مدیریت دارائی و امور شخص تحت پروسیجر افلاس
- نحوه فروش اموال تحت حجر
- کتگوری های طلبات و اولویت بندی شان
- قرارداد قسط
- نگرش نظام های حقوقی مختلط نسبت به تاثیرات فرامرزی پروسه افلاس
- همکاری های قضائی در زمینه افلاس های دارای ابعاد فرامرزی
- اعاده ی حیثیت و انحلال پروسه ی افلاس
- بررسی مسائل جزائی مربوط به افلاس
- افلاس های خاص.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	مجموع
1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شادکامی های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینی افراد، بداینها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موثبات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دو سیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
1	1	3	1	1	1	شناخت مفهوم افلاس، انواع افلاس و قواعد حاکم بر افلاس در نظام حقوقی افغانستان	۱
1	1	3	1	2	2	شناخت آثار افلاس نسبت به مفلس و داینین	۲
1	2	3	1	3	3	کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه مطالبه افلاس از محکمه، پروسژر صدور افلاس، نحوه اداره اموال، مدیریت امور شخص تحت افلاس، و فروش اموال تحت حجر	۳
1	1	3	1	3	3	کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه قرارداد قسط ، انحلال پروسه افلاس و اعاده حیثیت	۴
1	2	3	3	3	1	شناخت احکام جزائی موجود در قوانین افغانستان در حوزه افلاس	۵
1	1.4	3	1.4	2.4	2	مجموع	
1.8/3						اوسط عمومی	
۳= مطابقت نسبی						۳= مطابقت کامل	
۱= مطابقت کم							

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریڈیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق افلاس و ورشکستگی	حقوق خصوصی	سوم	ششم	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، اهمیت و ضرورت آن میکانیسم های افلاس و نقش آن در توسعه اقتصادی					پرسش و پاسخ
دوم	2	سیر تاریخی افلاس در جهان و افغانستان					پرسش و پاسخ
سوم	3	معرفی نظام های مدرن افلاس و منابع حقوق افلاس					پرسش و پاسخ
چهارم	4	انواع افلاس					پرسش و پاسخ
پنجم	5	آثار افلاس نسب به اشخاص					پرسش و پاسخ
ششم	6	آثار افلاس نسبت ب معاملات و اموال ورشکسته					پرسش و پاسخ
هفتم	7	نحوه مدیریت دارائی و امور شخص تحت پروسیجر افلاس					پرسش و پاسخ
هشتم	8	امتحان وسط سمستر					پرسش و پاسخ
نهم	9	نحوه فروش اموال تحت حجز					امتحان میان سمستر
دهم	10	کنگوری های طلبات و اولویت بندی شان					پرسش و پاسخ
یازدهم	11	وضعیت طلبات تضمین شده در پروسه افلاس					پرسش و پاسخ

دوازدهم	12	قرارداد قسط تهیه و محتوای قرارداد				پرسش و پاسخ
سیزدهم	13	تأثیرات فرامرزی پروسه افلاس و همکاری های قضائی				پرسش و پاسخ
چهاردهم	14	اعاده ی حیثیت و انحلال پروسه ی افلاس بررسی مسائل جزائی مربوط به افلاس				پرسش و پاسخ
پانزدهم	15	افلاس های خاص نظام افلاس بانک				پرسش و پاسخ
شانزدهم	16	رهنمائی امتحان و پاسخ به سوالات				جمع بندی

منابع یا مآخذ:

- 1- اسکینی، ربیعا. 1382. حقوق تجارت، ورشکستگی و تصفیه امور. تهران: سمت.
- 2- ستانکزی. نصرالله و ولی محمد ناصح. 1387. حقوق تجارت. کابل: پروژه امور عدلی و قضایی افغانستان.
- 3- قانون بیمه مصوب 1396.
- 4- کاویانی، کوروش. 1395. حقوق ورشکستگی. تهران: انتشارات میزان.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بیمه	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق بیمه
کود مضمون:	LA0763
تعداد کريدیت:	1 کريدیت
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	-----
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

امروزه در جوامع، بیمه جایگاه مهم و غیر قابل انکاری دارد. بیمه به عنوان یک ابزار تسهیل کننده سرمایه گذاری و فعالیت های اقتصادی عمل کرده و تضمین کننده رشد پایدار و ثابت اقتصادی کشور ها می باشد. به واسطه بیمه نه تنها، فعالیت های اقتصادی از آسیب های مختلف حمایت شده و به نوعی نقش مثبت شان در ایجاد اشتغال و توسعه اقتصادی کشور تضمین می گردد، بلکه بیمه خود به عنوان یک صنعت دارای ارزش اقتصادی بالا معرفی شده است. از همین رو، مطالعه رژیم حقوقی حاکم بر عقد و شناخت شرایط و قواعد حکم بر عقد بیمه بخشی مهمی از کریکولوم درسی پوهنځی های حقوق پوهنتون های معتبر جهان را تشکیل داده است. در کشور عزیز ما افغانستان نیز پیشرفت های زیادی در ارتباط با صنعت بیمه و قانونگذاری در حوزه بیمه رونما گردیده و شایسته است تا محصلین رشته حقوق از دانش لازم به منظور توسعه هرچه بیشتر این دست آوردها بهره مند شوند.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم، ماهیت و ویژگی های عقد بیمه و قواعد حاکم بر بیمه در نظام حقوقی افغانستان
- شناخت ارکان و شرایط عقد بیمه، و ضمانات اجرای عدم رعایت ارکان شرایط بیمه، حقوق و تعهدات بیمه کننده و بیمه شونده و روشهای انحلال عقد بیمه
- کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم قراردادهای بیمه و توانمند سازی محصلین برای کار در شرکت های بیمه منحیت مشاور حقوقی
- کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات ناشی از عقد بیمه در قالب روش های رسمی و غیر رسمی
- شناخت احکام جزائی موجود در قوانین افغانستان در حوزه بیمه

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- نقش بیمه در زندگی اجتماعی
- تاریخچه تحول بیمه
- مفهوم و ماهیت عقد بیمه
- مطالعه ارکان عقد بیمه
- مطالعه شرایط عقد بیمه
- شرایط اساسی صحت عقد بیمه
- حقوق و تعهدات طرفین عقد بیمه
- روش های اختتام عقد بیمه
- جایگاه بیمه در قرارداد های بین المللی حمل و نقل شرکت های بیمه در روشنائی قوانین افغانستان
- احکام جزائی موجود در قوانین افغانستان در حوزه بیمه
- بیمه خساره
- بیمه اشخاص
- سایر انواع بیمه.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

- نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
 - کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
 - امتحان وسط سمستر (20) %
 - امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
 - مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		۱. شناخت ماهیه، ساختار و منابع نظام حقوقی، آداری و سیاسای افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	۲. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	۳. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	۴. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	۵. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دوسیه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	۶. اذکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
۱	شناخت مفهوم، ماهیت و ویژگی های عقد بیمه و قواعد حاکم بر بیمه در نظام حقوقی افغانستان	2	1	3	1	1	
۲	شناخت ارکان و شرایط عقد بیمه، و ضمانت اجرای عدم رعایت ارکان شرایط بیمه، حقوق و تعهدات بیمه کننده و بیمه شونده و روشهای انحلال عقد بیمه	1	1	3	1	2	
۳	کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم قراردادهای بیمه و توانمند سازی محصلین برای کار در شرکت های بیمه محدث مشاور حقوقی	1	2	3	1	3	
۴	کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات ناشی از عقد بیمه در قالب روش های رسمی و غیر رسمی	1	1	3	1	3	
۵	شناخت احکام جزائی موجود در قوانین افغانستان در حوزه بیمه	1	2	3	3	1	
	مجموع	1.2	1.4	3	1.4	2	
	اوسط عمومی	1.9/3					
		۳= مطابقت کامل					
		۲= مطابقت نسبی					
		۱= مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بیمه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریڈیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق بیمه	حقوق خصوصی	چهارم	هفتم	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون اهمیت و ضرورت آن					پرسش و پاسخ
دوم	2	تاریخچه تحول بیمه در جهان و افغانستان					پرسش و پاسخ
سوم	3	بررسی جایگاه و حکم بیمه در فقه					پرسش و پاسخ
چهارم	4	مفهوم، ماهیت و ویژگیهای عقد بیمه					پرسش و پاسخ
پنجم	5	مطالعه ارکان و شرایط عقد بیمه					پرسش و پاسخ
ششم	6	مطالعه شرایط اساسی صحت عقد بیمه					پرسش و پاسخ
هفتم	7	حقوق و تعهدات طرفین عقد بیمه					پرسش و پاسخ
هشتم	8	روش های اختتام عقد بیمه					پرسش و پاسخ
نهم	9	امتحان وسط سمستر					امتحان میان سمستر
دهم	10	اصل حسن نیت در عقد بیمه					پرسش و پاسخ
یازدهم	11	جایگاه بیمه در قرارداد های بین المللی حمل و نقل					پرسش و پاسخ

دوازدهم	12	شرکت های بیمه در روشنائی قوانین افغانستان				پرسش و پاسخ
سیزدهم	13	احکام جزائی موجود در قوانین افغانستان در حوزه بیمه				پرسش و پاسخ
چهاردهم	14	بیمه خساره				پرسش و پاسخ
پانزدهم	15	بیمه اشخاص و سایر انواع بیمه				پرسش و پاسخ
شانزدهم	16	راهنمایی امتحان نهایی				جمع بندی

منابع یا مأخذ:	
1. بابایی، ایرج. (1382). <u>حقوق بیمه</u> . تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت).	
2. عرفانی، محمود. (1382). <u>حقوق تجارت</u> . ج 5. تهران: نشر میزان.	
3. قانون بیمه مصوب 1387.	
4. کریمی، آیت (1371). <u>بیمه علمی و نظریه بیمه های اموال</u> . تهران: بیمه مرکزی ایران.	

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون تجارت الکترونیکی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	تجارت الکترونیکی
کود مضمون:	LA0764
تعداد کريدیت:	1 کريدیت تئوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	-----
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

تجارت الکترونیکی طی سالیان اخیر با استقبال گسترده جوامع بشری روبرو شده است. امروزه کمتر شخصی را می توان یافت که واژه فوق برای او بیگانه باشد. رسانه ها بطور مستمر موضوعاتی را در رابطه با تجارت الکترونیکی منتشر میکنند. تجار و سرمایه گذاران به منظور فراهم آوری سهولت های لازم در امور کاری شان به روشهای از تجارت الکترونیکی اقدام می کنند. متخصصین از زوایای متفاوت این مقوله را مورد بررسی قرار داده موجب تشویق مردم به تجارت الکترونیکی می شوند. این که تجارت الکترونیکی چه است و چگونه انجام میشود برای محصلین رشته حقوق در قالب یک کريدیت منحيث مضمون اختیاری ارائه می شود.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم، ماهیت و ویژگی های عقد بیمه و قواعد حاکم بر بیمه در نظام حقوقی افغانستان
- شناخت ارکان و شرایط عقد بیمه، و ضمانت اجرای عدم رعایت ارکان شرایط بیمه، حقوق و تعهدات بیمه کننده و بیمه شونده و روشهای انحلال عقد بیمه
- کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم قراردادهای بیمه و توانمند سازی محصلین برای کار در شرکت های بیمه منحيث مشاور حقوقی
- کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات ناشی از عقد بیمه در قالب روش های رسمی و غیر رسمی
- شناخت احکام جزائی موجود در قوانین افغانستان در حوزه بیمه

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- اصول تجارت الکترونیکی
- مفهوم و تاریخچه مختصر تجارت الکترونیکی
- طبقه بندی تجارت الکترونیکی

- منافع و محدودیت های تجارت الکترونیکی
- بازارهای الکترونیکی
- مفهوم و انواع بازارهای الکترونیکی
- واسطه ها و کاتالوگ های الکترونیکی و دیگر مکانیزم های بازاریابی
- مبادلات کالا به کالا و مذاکرات آن
- مفهوم رقابت در اقتصاد دیجیتال
- خرده فروشی در تجارت الکترونیکی
- بازاریابی اینترنتی و خرده فروشی الکترونیکی
- بانکداری الکترونیکی
- تاثیرات تجارت الکترونیکی بر رفتار مصرف کنندگان
- بازاریابی یک به یک، وفاداری و اعتماد در تجارت الکترونیکی
- ارائه خدمات به مشتریان در فضای اینترنت
- مفهوم، استراتژی ها و انواع تبلیغات در اینترنت
- بازارهای الکترونیکی و خرید الکترونیکی
- زیرساخت ها و شبکه های سازمانی در تجارت الکترونیکی
- موضوعات اساسی و قانونی تجارت الکترونیکی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

مهارت	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مرم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الینه افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق موبدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.
۱	شناخت مفهوم، ماهیت و ویژگی های عقد بیمه و قواعد حاکم بر بیمه در نظام حقوقی افغانستان	2	1	3	1	1	1
۲	شناخت ارکان و شرایط عقد بیمه، و ضمانت اجرای عدم رعایت ارکان شرایط بیمه، حقوق و تعهدات بیمه کننده و بیمه شونده و روشهای انحلال عقد بیمه	1	1	3	1	3	2
۳	کسب دانش و مهارت لازم برای تنظیم قراردادهای بیمه و توانمند سازی محصلین برای کار در شرکت های بیمه منحدث مشاور حقوقی	1	2	3	1	3	3
۴	کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات ناشی از عقد بیمه در قالب روش های رسمی و غیر رسمی	1	1	3	1	3	3
۵	شناخت احکام جزائی موجود در قوانین افغانستان در حوزه بیمه	1	2	3	3	3	1
مجموع		1.2	1.4	3	1.4	2.6	2
اوسط عمومی		1.9/3					
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم			

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریڈیت	نوع مضمون
	حقوق	تجارت الکترونیکی	حقوق خصوصی	چهارم	هفتم	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	اصول تجارت الکترونیکی مفهوم و تاریخچه مختصر تجارت الکترونیکی					پرسش و پاسخ
دوم	2	طبقه بندی تجارت الکترونیکی منافع و محدودیت های تجارت الکترونیکی					پرسش و پاسخ
سوم	3	بازارهای الکترونیکی مفهوم و انواع بازارهای الکترونیکی					پرسش و پاسخ
چهارم	4	واسطه ها و کانالوگ های الکترونیکی و دیگر مکانیزم های بازاریابی					پرسش و پاسخ
پنجم	5	انواع سازمان های تجارت الکترونیکی مبادلات کالا به کالا و مذاکرات آن					پرسش و پاسخ
ششم	6	مفهوم رقابت در اقتصاد دیجیتالی خرده فروشی در تجارت الکترونیکی					پرسش و پاسخ
هفتم	7	بازاریابی اینترنتی و خرده فروشی الکترونیکی بانکداری الکترونیکی					پرسش و پاسخ
هشتم	8	تاثیرات تجارت الکترونیکی بر رفتار مصرف کنندگان					پرسش و پاسخ
نهم	9	امتحان وسط سمستر					امتحان میان سمستر
دهم	10	بازاریابی یک به یک، وفاداری و اعتماد در تجارت الکترونیکی					پرسش و پاسخ
یازدهم	11	ارائه خدمات به مشتریان در فضای اینترنت					پرسش و پاسخ

دوازدهم	12	مفهوم، استراتژی ها و انواع تبلیغات در اینترنت				پرسش و پاسخ
سیزدهم	13	بازارهای الکترونیکی و خرید الکترونیکی				پرسش و پاسخ
چهاردهم	14	زیرساخت ها و شبکه های سازمانی در تجارت الکترونیکی				پرسش و پاسخ
پانزدهم	15	موضوعات اساسی و قانونی تجارت الکترونیکی				پرسش و پاسخ
شانزدهم	16	راهنمایی امتحان نهایی				جمع بندی

منابع یا مأخذ:
1. حنفی زاده، پیام (1397)، تجارت الکترونیک، تهران . انتشارات سمت. 2. عباس نژادورزی، رمضان و یوسف نژادورزی (1397)، تجارت الکترونیک، تهران: انتشارات فن آوری.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون وکالت دفاع

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	وکالت دفاع
کود مضمون:	LA0765
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (1 کريدیت تیوری و 1 کريدیت عملی)
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

یکی از وظایف مهم نهادهای تحصیلات عالی تربیه نیروی متخصص و کارا می باشد و این مهم زمانی محقق می شود که کاریکلم های درسی بیشتر بر روی ارتقای مهارت های مصلین و درس های عملی تمرکز بیشتری داشته باشند. در همین راستا مضمون وکالت دفاع نیز که از مضامین عملی و متمرکز بر تربیه نیروی متخصص منحیث وکیل مدافع و مشاور حقوقی می باشد؛ در کاریکلم رشته حقوق منحیث یک مضمون اختیاری گنجانده شده است. در این کورس موضوعات چون تعریف وکالت دفاع، شرایط اشتغال به وکالت دفاع، جسارت، قدرت استدلال، خلاقیت ذهنی، فن بیان خوب، نقش وکیل مدافع در قضایای جنائی، تضاد منافع، مهارت های مصاحبه و مشاوره با موکل، دفاعیه نویسی و مهارت های شغل وکالت دفاع تدریس میگردد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مبادی وکالت دفاع، اهداف، اهمیت و طرایف کار وکالت در دعاوی جزایی
- شناخت حقوق و تکالیف وکیل مدافع و موکل در جریان رسیدگی به یک دوسیه جزایی
- کسب مهارت به ارتباط نگارش عریضه جزایی، تحریر پیش بینانه، تحلیل حقوقی و دفاعیه
- کسب مهارت در زمینه فن بیان، نگارش حقوقی، قانع ساختن و قدرت استدلال در پیشگاه نهادهای عدلی و قضایی
- کسب مهارت در زمینه مشاوره، مذاکره و مصاحبه با موکل و چگونگی برخورد با موکل، حارنوال و قاضی منحیث وکیل مدافع

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛
- ارائه سمینار های علمی.

در بخش آموزش عملی از روش های زیر استفاده میشود:

- چگونگی استفاده از فن بیان در وکالت دفاع؛
- مصاحبه تمثیلی با موکل؛
- مشاوره به موکل؛
- بازدید از انجمن وکلای مدافع؛
- بازدید از اداره مساعدت های حقوقی؛

- بازدید از محکمه؛
- تحریر دفاعیه با استفاده از انواع تئوری های دفاع.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف وکالت دفاع و اهمیت آن؛
- تاریخچه وکالت دفاع در جهان و تاریخچه وکالت دفاع در افغانستان؛
- ارکان و شرایط وکالت دفاع و موانع اشتغال به وکالت دفاع؛
- حقوق وکیل مدافع، وجایب وکیل مدافع؛
- مساعدت حقوقی؛
- مدل های مساعدت های حقوقی؛
- مصاحبه و مشاوره با موکل؛
- تمثيل مصاحبه با موکل؛
- تضاد منافع؛
- میتود های دفاعی تحقیقاتی؛
- نقش وکیل مدافع در مرحله قبل از محاکمه؛
- تحقیقات مقدماتی؛
- طرز رسیدگی به قضایای جنائی در محاکم ابتدائیه؛
- پروسیجر رسیدگی به دعوی جزائی در محکمه؛
- طرز تحریر نظریه پیشبینانه؛
- طرز نوشتن دفاعیه؛

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.	ن.م.د.
۱	آشنایی با مبادئ وکالت دفاع، اهداف، اهمیت و ظرایف کار وکالت در دعاوی جزایی	1	2	2	2	2	3
۲	شناخت حقوق و تکالیف وکیل مدافع و موکل در جریان رسیدگی به یک دوسیه جزایی	1	2	1	2	2	3
۳	کسب مهارت به ارتباط نگارش عریضه جزایی، تحریر پیش بینانه، تحلیل حقوقی و دفاعیه	1	1	1	3	3	3
۴	کسب مهارت در زمینه فن بیان، نگارش حقوقی، قانع ساختن و قدرت استدلال در پیشگاه نهادهای عدلی و قضایی	1	1	1	2	2	3
۵	کسب مهارت در زمینه مشاوره، مذاکره و مصاحبه با موکل و چگونگی برخورد با موکل، حارنوال و قاضی منحیت وکیل مدافع	1	2	1	3	3	3
	مجموع	1	1.6	1.2	2.4	2.8	2.8
	اوسط عمومی	1.96/3					
	۳= مطابقت کامل	۲= مطابقت نسبی					
		۱= مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون وکالت دفاع

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	وکالت دفاع	حقوق جزا و علوم جنایی	چهارم	هفتم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزره
اول	1	معرفی مضمون						
	2	تعریف، اهمیت و موضوع وکالت						
دوم	3	تاریخچه وکالت دفاع						پرسش و پاسخ
	4	مذاکره						
سوم	5	ظرایف کار وکالت				بازدید از انجمن وکلای مدافع		
	6	رفتن با ساحه						
چهارم	7	تشکیل پرونده و مطالعه از زمان انعقاد قرارداد توضیحات موکل						پرسش و پاسخ
	8	توضیحات وکیل اظهار نظر راجع به موضوع و نتیجه دعوی						
پنجم	9	ارکان و شرایط و موانع اشتغال به وکالت دفاع						
	10	حقوق و واجبات وکیل مدافع						
ششم	11	فن بیان در وکالت دفاع				بازدید از اداره مساعدت های حقوقی		پرسش و پاسخ
	12	چگونگی استدلال						
هفتم	13	مصاحبه با موکل						
	14	مشاوره و فنون آن						
هشتم	15	تمثیل مصاحبه با موکل						پرسش و پاسخ
	16	تمثیل مشاوره با موکل						

						جمع بندی	31	شانزدهم
						رهنمایی امتحان	32	

منابع یا مأخذ:	
1.	بزرگمهر. امیر عباس. (1394). <u>مهارت های فن دفاع</u> . تهران: میزان. چاپ دوم.
2.	خلقی، طیبه. (بی تا). <u>اسرار موفقیت در وکالت</u> . تهران: میزان. بی جا.
3.	ریاضی، علی اکبر. (2010). <u>فن وکالت</u> . ترجمه: محمد حسین زاهدین لباف. تهران: شهر دانش. چاپ چهارم.
4.	فتحی، احمد. (1386). <u>هنر دفاع</u> . بی جا: جامه دران. جلد اول. چاپ اول.
5.	فتحی، احمد. (1392). <u>فن دفاع (امور کیفری)</u> . بی جا: اشکان. جلد دوم. چاپ پنجم.
6.	کوهندی، ژرژ. (1374). <u>اسرار دفاع</u> . ترجمه: ابوالقاسم تفضلی. تهران: کتابخانه گنج دانش. چاپ اول.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون فلسفه حقوق	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق جزا و علوم جنایی
اسم مضمون:	فلسفه حقوق
کود مضمون:	LA0766
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	مبادی حقوق، حقوق اساسی و اساسات حقوق اسلام
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

فلسفه حقوق دانشی میان‌رشته‌ای و شاخه‌ای از علوم فلسفه و حقوق است که در مورد مبانی و اهداف قواعد حقوقی و تمایزات آن‌ها از یکدیگر و تشخیص قواعد صحیح بحث می‌کند. در این رشته نظریه‌های کلی درباره حقوق مطرح شده و به تمایزات قواعد حقوقی، اخلاقی و مذهبی و تفاوت قانون خوب و بد پرداخته می‌شود. سؤالاتی همچون «حق چیست؟ و انسان‌ها از چه حقوقی برخوردارند؟» «قانون چیست؟» «قوانین چگونه وضع شده‌اند و چرا باید از آن‌ها اطاعت شود؟» «تفاوت میان قواعد حقوقی و قواعد اخلاقی چیست؟» از جمله سؤالاتی اساسی در فلسفه حقوق هستند. معرفی مکاتب حقوقی و مبانی نظر آنها، نیز در مضمون فلسفه حقوق مورد بحث قرار می‌گیرد. این مضمون در قالب دو کريدیت برای محصلین رشته حقوق منحصراً مضمون اختیاری تدریس می‌گردد. تکمیل این مضمون به محصلینی که خواهان کاوش عمیق در مورد ماهیت قاعده حقوقی هستند توصیه می‌گردد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مبادی و مفاهیم اساسی فلسفه حقوق
- شناخت رابطه قاعده حقوقی با قواعد اخلاقی، مذهبی، عرفی
- کسب مهارت به ارتباط تحلیل عمیق قواعد حقوقی و مواد قانونی با در نظر داشت رویکرد مبنا گرایانه
- کسب مهارت در زمینه فن استدلال فلسفی- حقوقی و شناخت مکاتب و نظام های حقوقی مطرح جهان.
- افزایش دانش و بینش مسلکی حقوقی به ارتباط شناخت منابع و مبانی نظام حقوقی افغانستان و جایگاه فقه اسلام در این نظام حقوقی

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- ارائه سمینار های علمی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفاهیم اساسی فلسفه و حقوق؛
- سابقه تاریخی فلسفه حقوق؛
- اوصاف و ویژگیهای قواعد و مقررات حقوقی؛
- رابطه حقوق با اخلاق، مذهب و عرف؛
- رابطه حقوق با فقه اسلامی در نظام حقوقی افغانستان؛
- مکاتب حقوقی؛
- نظام های حقوقی؛ مبانی و اصول نظری حقوق بشر در اسلام؛
- حقها و عدالت؛

- عدالت و انصاف؛
- عدالت و صلح؛
- عدالت و نظم.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کار های علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						نتایج متوقعه مضمون	شماره
انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلکی-حقوقی.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیش برد دوسیه های قضایی منته و جزایه و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مونییات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
3	3	2	2	2	1	آشنایی با مبادی و مفاهیم اساسی فلسفه حقوق	۱
2	3	2	1	2	1	شناخت رابطه قاعده حقوقی با قواعد اخلاقی، مذهبی، عرفی	۲
3	3	3	1	1	1	کسب مهارت به ارتباط تحلیل عمیق قواعد حقوقی و مواد قانونی با در نظر داشت رویکرد مبنا گرایانه	۳
3	2	2	1	1	1	کسب مهارت در زمینه فن استدلال و استدلال فلسفی- حقوقی و شناخت مکاتب و نظام های حقوقی مطرح جهان.	۴
3	3	3	1	2	1	افزایش دانش و بینش مسلکی حقوقی به ارتباط شناخت منابع و مبانی نظام حقوقی افغانستان و جایگاه فقه اسلام در این نظام حقوقی	۵
2.8	2.8	2.4	1.2	1.6	1	مجموع	
1.96/3						اوسط عمومی	
۱ = مطابقت کم						۲ = مطابقت نسبی	۳ = مطابقت کامل

پلان درسی هفته وار مضمون فلسفه حقوق

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارِ تمنّت	صنف	سمستر	تعدادِ کَرِیدِیت	نوعِ مضمون
	حقوق	فلسفہِ حقوق	حقوقِ خصوصی	چہارم	ہفتم	2	اختیاری

روزمره	ارزیابی	روش تدریس	فعالیت محصل	فعالیت استاد	نتیجه متوقعه آموزشی	موضوع	ساعات درسی	هفته
						معرفی مضمون، منابع، روش روش مطالعه	1 2	اول
	پرسش و پاسخ					مفاهیم: تعریف فلسفه، حقوق، فلسفه حقوق، سابقه تاریخی فلسفه حقوق، ضرورت پرداختن به فلسفه حقوق	3 4	دوم
						اوصاف و ویژگیهای قواعد و مقررات حقوقی، رابطه حقوق با اخلاق، با دین، با فقه، تقسیمات حقوق و جایگاه فلسفه حقوق	5 6	سوم
	پرسش و پاسخ					مفهوم مبانی حقوق، خواستگاه مکاتب حقوقی، مکتب حقوق طبیعی، مبانی اعتبار قوانین در مکتب حقوق طبیعی و تحول نظریه حقوق طبیعی در دوران مدرنیته	7 8	چهارم
						امتیازات مکتب حقوق طبیعی، نقدها و معایب مکتب حقوق طبیعی، تبیین نظریه حقوق طبیعی بر اساس رهیافت اسلامی و ویژگیهای حقوق طبیعی بر اساس مبانی اندیشه اسلامی	9 10	پنجم
	پرسش و پاسخ					پیدایش اندیشه پوزیتیویستی در حقوق، مفهوم پوزیتیویسم حقوقی، ویژگیهای مشترک مکاتب حقوقی پوزیتیویستی، ایرادات کلی پوزیتیویست حقوقی، مکتب تاریخی، مکتب فایده گرایی	11 12	ششم
						مکتب حقوقی مصلحت گرایی، رهیافت فلسفی ویلیام جیمز، مکتب جامعه شناسی حقوق، نقد و ارزیابی جامعه شناسی حقوق	13 14	هفتم
	پرسش و پاسخ					مکتب حقوقی اسلام، مبانی مشروعیت، مبانی نظریه حقوق اسلام، ماهیت قواعد حقوقی اسلام، قانونگذاری صلاحیت انحصاری خداوند، نقش انسان در قانونگذاری	15 16	هشتم
						هدف حقوق، تعریف هدف حقوق و کارکرد آن، نسبت هدف با مبانی حقوق، دیدگاههای در باره اهداف حقوق،	17 18	نهم
						منابع حقوق، مفهوم منابع، ارتباط منابع با مبانی حقوق، منابع حقوق موضوعه، دگرین حقوقی، اصول کلی حقوقی	19 20	دهم
	پرسش و پاسخ					مفهوم نظام حقوقی، علت گوناگونی نظام حقوقی، طبقه نظامهای حقوقی، نظام حقوقی رومی ژرمنی، نظام حقوقی کامن لا، نظام حقوقی سوسیالیزم	21 22	یازدهم
						نظام حقوقی یهود، مبانی و منابع حقوق یهود، نظام حقوقی مسیحیت، مبانی حقوقی مسیحیت، منابع حقوق مسیحیت و بررسی	23 24	دوازدهم

پرسش و پاسخ					نظام حقوق اسلام، مبانی حقوقی اسلام، منابع حقوقی اسلام، ساختار حقوق اسلام	25	سیزدهم
						26	
					مبانی و اصول نظری حقوق بشر در اسلام، تعریف حقوق بشر، رهیافت انسان شناختی اسلام، طبیعت و سرشت مشترک انسانها، اختیار آزاد انسان، اسلام و کرامت انسانی	27	چهاردهم
						28	
پرسش و پاسخ					حقها و عدالت، هوفلد، نظریه حقها، عدالت، فایده گرایی، تحلیل اقتصادی حقوق، عدالت به مصابه انصاف	29	پانزدهم
						30	
					حقوق و جامعه، دورکیم، ماکس ویبر، کارل مارکس، یورگن هوبر ماس، میشل فوکو و جمع بندی	31	شانزدهم
						32	

منابع یا مأخذ:

1. جعفری لنگرودی، محمد جعفر (1388)، فلسفه حقوق. تهران: نشر میزان.
2. دانش پژوه، مصطفی (1390)، فلسفه حقوق، تهران: نشر میزان.
3. جونز، پیتر (1392)، فلسفه حقوق و حقها، ترجمه مشتاق زرگوش و مجتبی همتی. انتشارات میزان.
4. کاتوزیان، ناصر (1378)، فلسفه حقوق دوره 3 جلدی، تهران: شرکت سهامی انتشار.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بانکداری	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	حقوق بانکداری
کود مضمون:	LA0871
تعداد کريدیت:	1 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	حقوق تجارت
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

حقوق بانکداری از مضامین اختیاری دیپارتمنت حقوق خصوصی میباشد. در این مضمون قواعد حاکم بر تاسیس و فعالیت بانک، تشکیلات بانک ها، فعالیت های بانکی و نحوه پرداخت های بانکی مورد بحث قرار میگیرد. فراگیری این مضمون محصلین را قادر میسازد تا بتوانند در حوزه ارائه مشوره های حقوقی به بانک ها و مشتریان بانک و همچنان حل منازعات احتمالی به عنوان مشاور حقوقی فعالیت نمایند.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم و منابع حقوق بانکداری در نظام حقوقی افغانستان
- آشنایی با بانک مرکزی افغانستان، هدف، تشکیلات و فعالیت های بانکی
- کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه تاسیس بانک، فعالیت های بانکی، صدور و اجرای اسناد تجارتي و توانمند سازی محصلین برای کار در بانک ها منحیت مشاور حقوقی
- کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات ناشی از فعالیت های بانکی بین بانک و مشتریان مبتی بر قانون بانکداری و قانون اسناد قابل معامله در قالب روش های غیر رسمی
- کسب مهارت های تحقیق علمی، شناخت منابع قانونی و مراجع ناظر بر بانکداری برای انجام تحقیقات علمی در حوزه اصلاح و بروز رسانی نظام بانکی افغانستان و قرارداد های بانکی

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- معرفی منابع حقوق بانکی
- تاریخچه پولی و بانک
- معرفی بانک مرکزی
- استقلال و تشکیلات بانک مرکزی
- فعالیت های ممنوع بانک مرکزی
- بانک های تجارتي
- بانک های سرمایه گذاری
- ضمانتنامه های بانکی
- فعالیت های بانکی (ال سی و مشتقات آن).

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی**پالیسی حاضری**

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرعت ادبی و کاپی نمودن کار های علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کار خانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کار های خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلین، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلین می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ماده	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیینی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط، مراحل، مراجع تطبیق، مؤثرات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دو سه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکنی-حقوقی.
۱	شناخت مفهوم و منابع حقوق بانکداری در نظام حقوقی افغانستان	2	1	3	1	1	1
۲	آشنایی با بانک مرکزی افغانستان، هدف، تشکیلات و فعالیت های بانکی	1	2	3	1	1	1
۳	کسب دانش و مهارت لازم برای ارائه مشوره حقوقی در زمینه تاسیس بانک، فعالیت های بانکی، صدور و اجرای اسناد تجاری و توانمند سازی محصلین برای کار در بانک ها منحیت مشاوره حقوقی	1	3	3	1	3	3
۴	کسب دانش و مهارت لازم برای حل اختلافات ناشی از فعالیت های بانکی بین بانک و مشتریان مبتنی بر قانون بانکداری و قانون اسناد قابل معامله در قالب روش های غیر رسمی	1	1	3	1	3	3
۵	کسب مهارت های تحقیق علمی، شناخت منابع قانونی و مراجع ناظر بر بانکداری برای انجام تحقیقات علمی در حوزه اصلاح و بروز رسانی نظام بانکی افغانستان و قرارداد های بانکی	1	3	3	1	1	3
مجموع		1.2	2	3	1	1.8	2.2
اوسط عمومی		1.8/3					
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱= مطابقت کم			

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بانکداری

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دبپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق بانکداری	حقوق خصوصی	چهارم	هشتم	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و منابع حقوق بانکی					پرسش و پاسخ
دوم	2	تاریخچه پولی و بانک در جهان و افغانستان					پرسش و پاسخ
سوم	3	معرفی بانک مرکزی و اهداف آن					پرسش و پاسخ
چهارم	4	سیاست های پولی ذخیره اجباری					پرسش و پاسخ
پنجم	5	سیاست های پولی تزئیل و بازار باز					پرسش و پاسخ
ششم	6	ثبات در بازار های مالی					پرسش و پاسخ
هفتم	7	استقلال بانک مرکزی					پرسش و پاسخ
هشتم	8	تشکیلات بانک مرکزی					پرسش و پاسخ
نهم	9	امتحان وسط سمستر					امتحان میان سمستر
دهم	10	فعالیت های ممنوع بانک مرکزی / نظارت بیرونی/ تعامل با وزارت عدلیه					پرسش و پاسخ
یازدهم	11	بانک های تجارتي و بانک های سرمایه گذاری					پرسش و پاسخ

دوازدهم	12	تاسیس بانکهای تجاری				پرسش و پاسخ
سیزدهم	13	تشکلات اجباری بانک های تجاری				پرسش و پاسخ
چهاردهم	14	فعالیت های بانکی (سپرده و قرضه) و ضمانتنامه های بانکی				پرسش و پاسخ
پانزدهم	15	فعالیت های بانکی (ال سی و مشتقات آن)				پرسش و پاسخ
شانزدهم	16	جمع بندی و رهنمایی امتحان				جمع بندی

منابع یا مأخذ:	
1. سلطان، محمد (1397). حقوق بانکی. تهران: نشر میزان.	
2. قانون بانکداری مصوب 1394.	
3. قانون د افغانستان بانک مصوب 1383.	
4. مسعودی، علیرضا. 1390. ق بانکی. تهران: نشر پیشبرد.	

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون بانکداری اسلامی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دبیرانمنت:	حقوق خصوصی
اسم مضمون:	بانکداری اسلامی
کود مضمون:	LA0872
تعداد کريدیت:	1 کريدیت تيوری
نوعيت مضمون:	اختیاری
پيشنيار مضمون:	-----
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

واقعیت این است که علوم انسانی هر جامعه ای تحت تاثیر فرهنگ و باورهای ارزشی جامعه میباشد. بناء باید توجه داشته باشیم که در جامعه اسلامی ضرورتا علم و ساختار های علوم اجتماعی و نظام تحصیلات کشور باید با رویکرد های اسلامی تدوین شود چرا که مدیریت آینده کشور به دست محصلان و دانش پژوهان امروز است. برای متحول شدن نظام بانکداری، سیاست گذاری های اقتصادی و فرهنگ رفتار اقتصادی مردم بر اساس بانکداری اسلامی لازم است دانش بانکداری اسلامی به صورت مضمون درسی در پوهنتون ها تدریس شود. واضح است که یکی از علت های اصلی کم توجهی به بانکداری اسلامی در افغانستان، عدم تبیین دانش بانکداری اسلامی نزد تجار، سرمایه گذاران، وکلاء و مشاوران حقوقی و حتی مدیران بانکی کشور است. تدریس بانکداری اسلامی در رشته های حقوق، شرعیات و اقتصاد میتواند ضعف دانش مذکور را بر طرف سازد و میتواند موجب فرهنگ سازی و نهادینه شدن بانکداری اسلامی در کشور شود. بر علاوه فراگیری بانکداری اسلامی موجب فراهم ساختن فرصت های شغلی جدید برای فارغ التحصیلان خواهد گردید؛ دانش آموختگان این رشته میتوانند در عرصه تنظیم و انعقاد قرار داد های بانکداری اسلامی و حل منازعات احتمالی به بانک ها، تجار، سرمایه گذاران مشوره حقوقی ارائه نمایند. بانکداری اسلامی یکی از مضامین اختیاری است که طی یک کريدیت تدریس میشود. در این مضمون محصلین ضمن آشنایی با مفاهیم و مبانی بانکداری اسلامی با عقود معین و رایج در حوزه بانکداری و احکام آن آشنا میشوند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفهوم، مبانی و اصول حاکم بر بانکداری اسلامی
- آشنایی با عقود قابل تعمیم در بانکداری اسلامی
- شناخت تفاوت های بانکداری اسلامی از بانکداری کلاسیک
- کسب مهارت های لازم جهت ارائه مشوره وکار در بانک های اسلامی
- کسب مهارت های تحقیق علمی در حوزه بانکداری اسلامی

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- معرفی نظام مالی و بانکداری اسلامی
- اصول حاکم بر بانکداری اسلامی و الگو های بانکداری اسلامی
- تفاوت بانکداری اسلامی با بانکداری ربوی
- انواع عقود در بانکداری اسلامی
- اول: عقد ودیعت و دوم: جعاله
- سوم: عقد مرابحه
- چهارم: عقد مضاربت و پنجم: مشارکت
- ششم: عقد قرض الحسنه
- هفتم: سلف
- هشتم: رهن و انواع آن
- نهم: کفاله، ارکان و شرایط آن
- دهم: حواله
- یازدهم: لیزنگ
- ربا و انواع آن.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	تعداد
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
انکشاف مهارت های انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی، فن دفاع، مشوره دهی حقوقی، مدیریت و رهبری.	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قراردادها، پیشبرد دوسیه های مدنی، فامیلی، تجاری و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، مراجع تطبیق مؤیدات جزایی و روند رسیدگی به قصایای جرمی مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی؛	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر روابط حقوقی و تعاملات اقتصادی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی؛	کسب دانش و مهارت لازم برای مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون، تقویت مردم سالاری، ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد؛	شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی؛		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		
1	2	1	3	2	2	آشنایی با مفهوم، مبانی و اصول حاکم بر بانکداری اسلامی	۱
3	3	1	3	2	2	آشنایی با عقود قابل تعمیم در بانکداری اسلامی	۲
2	2	1	1	1	2	شناخت تفاوت های بانکداری اسلامی از بانکداری کلاسیک	۳
3	3	1	1	2	1	کسب مهارت های لازم جهت ارائه مشوره و کار در بانک های اسلامی	۴
3	1	1	2	2	1	کسب مهارت های تحقیق علمی در حوزه بانکداری اسلامی	۵
2.4	2.2	1	2	1.8	1.6	مجموع	
1.8/3						اوسط عمومی	
۳ = مطابقت کامل ۲ = مطابقت نسبی ۱ = مطابقت کم							

پلان درسی هفته وار مضمون بانکداری اسلامی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دبپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	بانكداری اسلامی	حقوق خصوصی	چهارم	هشتم	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و نظام مالی و بانكداری اسلامی					پرسش وپاسخ
دوم	2	سیر تاریخی و نظریه های معاصر در مورد بانكداری اسلامی					پرسش وپاسخ
سوم	3	اصول حاکم و الگوهای بانكداری اسلامی					پرسش وپاسخ
چهارم	4	تفاوت بانكداری اسلامی با بانكداری ربوی چالش های بانكداری اسلامی					پرسش وپاسخ
پنجم	5	انواع عقود در بانكداری اسلامی اول: عقد ودیعت					پرسش وپاسخ
ششم	6	دوم: جعاله سوم: عقد مرابحه					پرسش وپاسخ
هفتم	7	چهارم: عقد مضاربت					پرسش وپاسخ
هشتم	8	پنجم: مشارکت وجوه- اعمال					پرسش وپاسخ
نهم	9	ششم: عقد قرض الحسنه					امتحان میان سمستر
دهم	10	هفتم: سلف					پرسش وپاسخ
یازدهم	11	امتحان وسط سمستر					پرسش وپاسخ

دوازدهم	12	تأمینات هشتم: رهن و انواع آن				پرسش و پاسخ
سیزدهم	13	نهم: کفاله دهم: حواله				پرسش و پاسخ
چهاردهم	14	یازدهم: لیزنگ				پرسش و پاسخ
پانزدهم	15	ربا ادله تحریم ربا انواع ربا				پرسش و پاسخ
شانزدهم	16	حل مشکلات محصلین رهنمائی امتحان نهایی				جمع بندی

منابع یا مأخذ:

1. بهشتی، سید محمد (1386)، بانکداری، ربا و قوانین اسلام. انتشارات بقیه.
2. الزحیلی. وهبه. 1997م. الفقه الاسلامی وادلتہ. الجزء الرابع و الجزء السادس، بیروت: دار الفکر، الطبعة الرابعة.
3. شعبانی، احمد و فرزین وش اسدالله. 1383. بررسی عقود در بانکداری اسلامی. تهران: پژوهشکده پولی و بانکی
4. موسویان، سید عباس. 1378. بانکداری اسلامی. تهران: مؤسسه تحقیقاتی پولی و بانکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حقوق هوایی	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	حقوق هوایی
کود مضمون:	LA0873
تعداد کريدیت:	1 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

حمل و نقل هوایی یکی از آسانترین، سریعترین و مهمترین نوع نقل و انتقالات مسافر و بار در جهان امروز است. سریع و ایمن بودن سفرهای هوایی موجب شده است که سالیانه میلیون ها مسافر و میلیون ها تن بار از این طریق میان شهرها و کشورهای مختلف جابجا شوند. حقوق مربوط به دریافت تیکت، تأخیرات پرواز، کنسل شدن، مقررات بین المللی و محدودیت ها و امتیازات آن، مسائل مربوط به خدمه پرواز، میدان های هوایی، اداره ملی هوانوردی ملکی، بررسی وضعیت طیارات آسیب دیده، حمل و نقل اشیا و اموال گرانقیمت، اشیای ممنوعه، مناطق پرواز ممنوع و غیره موجب شده است که مشکلات حقوقی در این زمینه به وجود آید. بنابراین برای حفظ حقوق مسافران، فرستندگان و گیرندگان کالا و حقوق شرکت های هوایی لازم است تا حقوقدانان با این رشته از حقوق نیز آشنایی داشته باشند. هدف این درس آرایه معلومات در زمینه حقوق هوایی برای محصلان حقوق می باشد.

اهداف آموزشی:

- شناخت چیستی و ماهیت حقوق هوایی و اهمیت، جایگاه و اهداف آن
- شناخت تقسیمات هوانوردی، قلمرو حقوق هوایی و اصطلاحات خاص حقوق هوایی
- شناخت منابع حقوق هوایی
- شناخت تشکیل، وظایف و صلاحیت های اداره هوانوردی ملکی، میدان های هوایی، هیأت پرواز مقررات پرواز و مسائل حقوقی آن ها
- مقررات راجع به پرواز طیارات، طیارات سانحه دیده، مقررات حمل و نقل هوایی و جبران خسارات مربوطه

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- چیستی و ماهیت حقوق هوایی
- جایگاه حقوق هوایی در میان رشته های حقوق
- تاریخچه حقوق هوایی در جهان و افغانستان
- اصول و مقررات حاکم بر حقوق هوایی

- قلمرو هوایی
- اصطلاح شناسی حقوق هوایی
- منابع داخلی حقوق هوایی
- منابع بین المللی حقوق هوایی
- اداره هوانوردی ملکی، صلاحیت ها و وظایف
- میدان های هوایی
- هیأت پرواز
- مقررات راجع به پرواز
- مقررات راجع به طیارات در معرض سانحه یا آسیب دیده
- حمل و نقل هوایی
- جبران خسارات ناشی از حمل و نقل هوایی

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه						شماره	نتایج متوقعه مضمون
1.	2.	3.	4.	5.	6.		
شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوق، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد	کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حکومت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الیندی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمی در سطح ملی و بین المللی	شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مؤیدات جرایم و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی	کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جرایم و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات؛	انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسکلی-حقوقی.		
ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د	ن.م.د		
2	1	2	1	1	1	۱	شناخت چیستی و ماهیت حقوق هوایی و اهمیت، جایگاه و اهداف آن
1	1	1	1	1	1	۲	شناخت تقسیمات هوانوردی، قلمرو حقوق هوایی و اصطلاحات خاص حقوق هوایی
1	2	1	1	1	2	۳	شناخت منابع حقوق هوایی
2	2	2	1	۲	2	۴	شناخت تشکیل، وظائف و صلاحیت های اداره هوانوردی ملکی، میدان های هوایی، هیات پرواز مقررات پرواز و مسائل حقوقی آن ها
۳	2	2	1	3	2	۵	مقررات راجع به پرواز طیارات، طیارات سانه دیده، مقررات حمل و نقل هوایی و جبران خسارات مربوطه
1.6	1.6	1.6	1	1.8	1.6	مجموع	
3/1.5						اوسط عمومی	
						۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم	

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق هوایی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کُرِدیت	نوع مضمون
	حقوق	حقوق هوایی	حقوق عمومی	چهارم	هشتم	1	اختیار

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	کلیات (تعریف، موضوع و چیستی و ماهیت حقوق هوایی)					
دوم	2	اهمیت، جایگاه و اهداف حقوق هوایی					
سوم	3	تاریخچه مختصر صنعت هوانوردی افغانستان و مقررات مربوط آن					
چهارم	4	معرفی اصطلاحات خاص تخنیکي - حقوقی حقوق هوایی					
پنجم	5	معرفی منابع داخلی حقوق هوایی					
ششم	6	منابع بین المللی حقوق هوایی					
هفتم	7	معرفی مقررات و ساختار سازمان بین المللی هوانوردی ملکی (ایکائو)					
هشتم	8	اداره هوانوردی ملکی، تشکیل، وظایف و صلاحیت ها					
نهم	9	امتحان 20٪.					
دهم	10	مقررات میدان های هوایی: تأسیس، تقطیش، ساحات و دفاتر ادارات					
یازدهم	11	حقوق هیأت پرواز: شرایط، وظایف و صلاحیت ها، مکانیزم اجرای مقررات					
دوازدهم	12	مقررات راجع به پرواز: شرایط، مکانیزم اجرای مقررات، حل دیرکرد جریمه ها، پرواز بالای مناطق ممنوعه					
سیزدهم	13	مقررات راجع به طیارات در معرض سانحه یا آسیب دیده و اقدامات لازم					
چهاردهم	14	حمل و نقل هوایی: شرایط، تقطیش و کنترل، اعتراض به تصامیم اداره هوانوردی، مسئولیت ها و وظایف حمل و نقل، انصراف از مسافرت					
پانزدهم	15	جبران خسارات: جانی، مالی، حمل اشیای گرانقیمت، حمل اموال خطرناک و ممنوعه					
شانزدهم	16	جمع بندی صنف					

منابع یا مأخذ:	
1. قانون هوانوردی ملکی مصوب 1388 2. کنوانسیون شیکاگو (1944)، معاهده هوانوردی غیر نظامی بین المللی	مأخذ اساسی
1. توپچی، دکتر حسین نواده (1397)، حقوق بین الملل هوا فضا. انتشارات خرسندی. 2. کنوانسیون هوانوردی ملکی پاریس 1919 3. توپچی، دکتر حسین نواده (1396)، مقدمه ی بر حقوق هوایی. انتشارات خرسندی.	مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون اجرای احکام

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	حقوق عمومی
اسم مضمون:	اجرای احکام
کود مضمون:	LA0874
تعداد کرایدیت:	1 کرایدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

هدف از حاکمیت قانون، اقامه دعوا و مراجعه به محاکم، ایجاد نظم و احقاق حقوق افراد است. ممکن است شخصی در محاکم سه گانه برنده شود و حکم به نفعش صادر گردد؛ اما اگر اجرایی نشود، فرقی زیادی به حال وی نخواهد داشت. بنابراین، لازم است بحث اجرای احکام و فرایندی که بعد از قطعیت رای باید طی شود، مورد بررسی قرار گیرد و محصل با آن آشنا شود.

اهداف آموزشی:

- شناخت نحوه اجرای احکام خارجی
- شناخت چگونگی تقدیم عرایض حقوقی و رسیدگی به آن برای اجرای احکام
- شناخت اجراءات اداره حقوق در برابر مطالبات حقوقی دین، در حالت حضور، در حالت نیابت و غیره
- شناخت تخلیه و تسلیمی ملکیت های تجاری، غیر تجاری، اموال غائب، ابلاغیه های تخلیه و غیره
- شناخت تطبیق احکام قطعی و نهایی محکمه و تنفیذ اجباری آن

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- انجام تحقیقات میدانی توسط محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف، و بیان ماهیت، چیستی و قلمرو و اقسام اجرای احکام
- نهادهای متصدی اجرای احکام، وظایف و صلاحیت ها
- شناسایی و اجرای احکام و آرای صادره از خارج از کشور

- هزینه های اجرایی،
- اجرای احکام غیر مالی
- اجرای احکام نسبت به امور مالی منقول و غیر منقول
- فروش و انتقال اموال،
- توقیف اموال محکوم علیه
- حکم رفع تصرف عدوانی، مزاحمت و ممانعت از حق،
- اختیارات محاکم در جریان اجرای حکم
- اجرای احکام علیه دولت و شاروالی ها

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی تاخیر کاری

- امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلین، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد.
- محصلین می توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.
- **پالیسی نمره دهی:** نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع نظام حقوقی، اداری و سیاسی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد فقه اسلامی در این نظام حقوقی	2. کسب دانش و مهارت به منظور مشارکت در تصمیم حکومت قانون، تقویت مردم سالاری، توسعه و رفاه اجتماعی در جهت ایجاد اداره سالم مبتنی بر شاخصه های حکومت داری خوب و عاری از هرگونه فساد	3. شناخت قواعد امری و اختیاری حاکم بر تعاملات اقتصادی، سیاسی و ذات الهی افراد، دولتها، سازمانهای بین المللی، شرکت ها و سایر اشخاص حکمه در سطح ملی و بین المللی	4. شناخت پدیده های جرمی، انواع و عوامل آن، مفهوم و انواع مجازات، تشریفات و شرایط مراحل، مراجع تطبیق مولیدات جزایی و روند رسیدگی به قضایا مطابق به نظام حقوقی افغانستان و اسناد بین المللی	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تنظیم قرارداد ها، پیش برد دوسه های قضایی مدنی و جزایی و ارائه مشوره حقوقی برای حل منازعات در قالب روش های رسمی و غیر رسمی حل منازعات	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی، نگارش حقوقی، تحلیل حقوقی، استدلال و فن بیان، اداره و رهبری، وکالت دفاع و مشاوره مسلكی-حقوقی.
۱	شناخت نحوه اجرای احکام خارجی	2	1	2	1	1	1
۲	شناخت چگونگی تقدیم عرایض حقوقی و رسیدگی به آن برای اجرای احکام	1	1	1	1	1	1
۳	شناخت اجراءات اداره حقوق در برابر مطالبات حقوقی دین، در حالت حضور، در حالت نیابت و غیره	1	2	1	1	1	2
۴	شناخت تخلیه و تسلیمی ملکیت های تجاری، غیر تجاری، اموال غائب، ابلاغیه های تخلیه و غیره	2	2	2	1	۲	2
۵	شناخت تطبیق احکام قطعی و نهایی محکمه و تنفیذ اجباری آن	۲	2	2	1	3	2
مجموع		1.6	1.6	1.6	1	1.8	1.6
اوسط عمومی		/31.5					
		۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= مطابقت کم					

پلان درسی هفته وار مضمون اجرای احکام مدنی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	حقوق	اجرای احکام مدنی	حقوق خصوصی	چهارم	هشتم	1	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	چیستی، ماهیت، قلمرو و اهمیت اجرای احکام با تاریخچه آن در افغانستان					پرسش و پاسخ
دوم	3	نهاد اجرا کننده احکام، شرایط، صلاحیت ها و وظایف آن					پرسش و پاسخ
سوم	5	شناسایی و اجرای احکام و آرای خارجي، هزینه های اجرایی و غیره					پرسش و پاسخ
چهارم	7	اجرای احکام نسبت به امور غیر مالی					پرسش و پاسخ
پنجم	9	چگونگی ارزیابی اموال منقول و غیر منقول و فروش و انتقال آن ها و ...					پرسش و پاسخ
ششم	11	اجراء اداره حقوق در برابر مطالبات حقوقی: مطالبه دین، اخذ استحضاری، تحصیل حقوق به اساس اسناد،					پرسش و پاسخ
هفتم	13	ادامه اجراء اداره حقوق: محصول حقوق، تحصیل دین به اقساط، تحصیل دین به نیابت،					پرسش و پاسخ
هشتم	15	تخلیه و تسلیمی ملکیت ها و اموال غیر منقول: ابلاغ تخلیه، تخلیه محل تجارتي، تخلیه محل غیر تجارتي، اجراء در مورد اموال شخص غائب					پرسش و پاسخ
نهم	18	امتحان 20٪.					
دهم	19	تطبيق حکم قطعی و نهایی محکم و تنفيذ اجباري: تطبيق حکم نهایی، ایجاد کمیسیون تحصیله قرضه های صعب الحصول، ایفای دین از طریق تنفيذ اجباري،					پرسش و پاسخ
یازدهم	21	هیات تطبيق حکم نهایی محکمه، وظایف و صلاحیت های هیات تطبيق، تخلف هیات تطبيق. شرایط داو طلبی و حراج اموال مدیون،					پرسش و پاسخ
دوازدهم	23	حجر اموال غیر منقول مدیون، حق تساوی داینین، ارایه معلومات از دارایی، مدیون مفلس، اتخاذ تدابیر احتیاطی					پرسش و پاسخ
سیزدهم	25	ذولیدی و تغییر آن، انتقال پول از حساب بانکی، تعقیب عدلی شخص متهم.					پرسش و پاسخ
چهاردهم	27	مکلفیت محکوم علیه بعد از ابلاغ اجرائیه و عواقب تمرد از اجرا و نحوه اجرای محکومیت های مالی					پرسش و پاسخ

پانزدهم	29	اجرای موقت احکام مدنی و تفاوت های آن با تأمین خواسته و دستور موقت				پرسش و پاسخ
شانزدهم	31	میکانیسم اجرای حکم علیه دولت و شاروالی ها				جمع بندی

منابع یا مأخذ:	
ماخذ اساسی	1. بهرامی، بهرام (1983)، اجرای احکام مدنی، انتشارات نگاه بینه، تهران. 2. قانون طرز تحصیل حقوق مصوب 1397 جریده رسمی 1309
ماخذ کمکی	1. رضائی رجایی، ولی الله (1385)، اجرای احکام مدنی (شرایط و تشریفات فروش مال توقیف شده، تهران نشر جاودان. 2. مدنی، سید جلال الدین (1376)، اجرای احکام مدنی، تهران. نشر گنج دانش 3. مهاجری، علی (1388)، شرح جامع قانون اجرای احکام مدنی، در دو جلد تهران نشر فکر سازان 4. قانون اصول محاکمات مدنی شماره 1341 جریده رسمی 1368 و قانون اصول محاکمات تجارتي جریده رسمی 1343.